

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

61. vuosikerta

30. marraskuuta 2018

Sisältö

IV *Tiedotteet*

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Tilintarkastustuomioistuin

2018/C 434/01

Vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2017 1

IV

*(Tiedotteet)*EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

Vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2017*(2018/C 434/01)*

SISÄLLYS

	<i>Sivu</i>
Lyhenteet	2
ENSIMMÄINEN LUKU EU:n virastot ja tilintarkastustuomioistuimen toimittama tarkastus	4
TOINEN LUKU Yhteenveto tarkastuksen tuloksista	15
KOLMAS LUKU Tarkastuslausumat ja muut virastokohtaiset tarkastustulokset	29

LYHENTEET

Lyhenneluettelo sisältää tässä kertomuksessa käsitellyt EU:n virastot ja muut unionin elimet.

Lyhenne	Koko nimi	Sijainti
ACER	energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto	Ljubljana, Slovenia
BEREC-virasto	Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen virasto	Riika, Latvia
CdT	Euroopan unionin elinten käänöskeskus	Luxemburg, Luxemburg
Cedefop	Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus	Thessaloniki, Kreikka
CEPOL	Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto	Budapest, Unkari
Chafea	kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto	Luxemburg, Luxemburg
CPVO	yhteisön kasvilajikevirasto	Angers, Ranska
EACEA	koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
EASA	Euroopan lentoturvallisuusvirasto	Köln, Saksa
EASME	pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
EASO	Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto	Valletta, Malta
EPV	Euroopan pankkiviranomainen	Lontoo, Yhdistynyt kuningaskunta
ECDC	Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus	Tukholma, Ruotsi
ECHA	Euroopan kemikaalivirasto	Helsinki, Suomi
EYK	Euroopan ympäristökeskus	Kööpenhamina, Tanska
EFCA	Euroopan kalastuksenvalvontavirasto	Vigo, Espanja
EFSA	Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen	Parma, Italia
EIGE	Euroopan tasa-arvoinstituutti	Vilna, Liettua
EIOPA	Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomainen	Frankfurt, Saksa
EIT	Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti	Budapest, Unkari
EMA	Euroopan lääkevirasto	Lontoo, Yhdistynyt kuningaskunta
EMCDDA	Euroopan huumeaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus	Lissabon, Portugali

Lyhenne	Koko nimi	Sijainti
EMSA	Euroopan meriturvallisuusvirasto	Lissabon, Portugali
ENISA	Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto	Heraklion, Kreikka
ERA	Euroopan unionin rautatievirasto	Valenciennes, Ranska
ERCEA	Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
ESMA	Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen	Pariisi, Ranska
ETF	Euroopan koulutussäätiö	Torino, Italia
EUIPO	Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto	Alicante, Espanja
eu-LISA	vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alan laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto	Tallinna, Viro
EU-OSHA	Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	Bilbao, Espanja
Euratom	Euratomin hankintakeskus	Luxemburg, Luxemburg
Eurofound	Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö	Dublin, Irlanti
Eurojust	Euroopan unionin oikeudellisen yhteistyön yksikkö	Haag, Alankomaat
Europol	Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto	Haag, Alankomaat
FRA	Euroopan unionin perusoikeusvirasto	Wien, Itävalta
Frontex	Euroopan raja- ja merivartiovirasto	Varsova, Puola
GSA	Euroopan GNSS-virasto	Praha, Tšekin tasavalta
INEA	innovoinnin ja verkkojen toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
REA	tutkimuksen toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
SRB	yhteinen kriisinratkaisuneuvosto	Bryssel, Belgia

ENSIMMÄINEN LUKU

EU:n virastot ja tilintarkastustuomioistuimen toimittama tarkastus**SISÄLLYS**

	<i>Kohta</i>	<i>Sivu</i>
JOHDANTO	1.1–1.3	5
EU:n VIRASTOT	1.4–1.21	5
Erityyppiset virastot auttavat EU:ta suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintapoli- tiikkoja	1.4–1.14	5
Hajautetut virastot vastaavat alakohtaisiin toimintapoliittisiin tarpeisiin	1.8–1.9	7
Komission toimeenpanovirastot toteuttavat EU:n ohjelmia	1.10	8
Muilla elimillä on kullakin täsmällinen tehtäväalueensa	1.11–1.14	8
Virastot saavat rahoituksensa eri lähteistä ja monivuotisen rahoituskehyyksen eri otsakkeista	1.15–1.20	8
EU:n virastojen verkosto helpottaa niiden keskinäistä yhteistyötä ja yhteydenpitoa sidosryhmien kanssa	1.21	13
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TOIMITTAMA TARKASTUS	1.22–1.32	13
Tilintarkastustuomioistuimen tehtäviin kuuluu virastojen tilinpäätösten ja maksuta- pahtumien tarkastaminen	1.22–1.24	13
Tilintarkastustuomioistuimen toimittamassa tarkastuksessa otetaan huomioon yksi- löidyt riskit	1.25–1.32	13

JOHDANTO

1.1. Euroopan tilintarkastustuomioistuin perustettiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyllä sopimuksella⁽¹⁾ huolehtimaan Euroopan unionin varojen ulkoisesta tarkastuksesta. Se toimii tässä ominaisuudessa unionin kansalaisten taloudellisten etujen riippumattomana valvojana, erityisesti auttamalla kehittämään EU:n varainhoitoa. Lisätietoja tilintarkastustuomioistuimen työstä esitetään toimintakertomuksissa, vuosikertomuksissa EU:n talousarvion toteuttamisesta, erityiskertomuksissa ja yleiskatsauksissa sekä lausunnoissa, joita se antaa uudesta tai päivitetystä EU-lainsäädännöstä ja muista varainhoitoon vaikuttavista päätöksistä⁽²⁾.

1.2. Tehtävänsä mukaisesti tilintarkastustuomioistuin tarkastaa vuosittain EU:n toimielinten, virastojen ja unionin muiden elinten⁽³⁾ tilit ja tilien perustana olevat toimet.

1.3. Tässä kertomuksessa esitetään EU:n virastoja ja unionin muita elimiä (joista käytetään yhteisnimitystä "virastot") koskevan tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen tulokset varainhoitovuodelta 2017. Kertomuksen rakenne on seuraava:

- Ensimmäisessä luvussa kuvataan virastoja ja tilintarkastustuomioistuimen toimittaman tarkastuksen luonnetta.
- Toisessa luvussa esitetään tarkastuksen kokonaistulokset.
- Kolmas luku sisältää *tarkastuslausuman* kunkin 41 viraston osalta sekä tilintarkastustuomioistuimen lausunnot ja huomautukset virastojen tilien luotettavuudesta ja tulojen ja maksujen (tapahtumien) laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta).

EU:N VIRASTOT

Erityyppiset virastot auttavat EU:ta suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintapolitiikkoja

1.4. Virastot ovat erillisiä oikeushenkilöitä, jotka on perustettu johdetun oikeuden avulla suorittamaan erityisiä teknisiä, tieteellisiä tai hallinnollisia tehtäviä ja auttamaan näin EU:n toimielimiä, kun nämä suunnittelevat ja toteuttavat toimintapolitiikkoja. Monet virastoista ovat varsin näkyviä ja vaikuttavat merkittävästi unionin kansalaisten päivittäisen elämän tärkeisiin osa-alueisiin, kuten terveyteen, turvallisuuteen, vapauteen ja oikeuteen. Kunkin viraston tehtäviä kuvataan lyhyesti kolmanteen lukuun sisältyvässä *tarkastuslausumissa*.

1.5. Tässä kertomuksessa yksittäisistä virastoista käytetään kertomuksen alussa lueteltuja nimilyhenteitä.

1.6. Virastoja on kolmea tyyppiä: hajautetut virastot, toimeenpanovirastot ja muut elimet. Eri virastotyyppien keskeiset piirteet kuvataan jäljempänä. Virastojen lukumäärä on vuosien mittaan kasvanut, ja vuonna 2017 niitä oli 41, kuten *laatikosta 1.1* ilmenee.

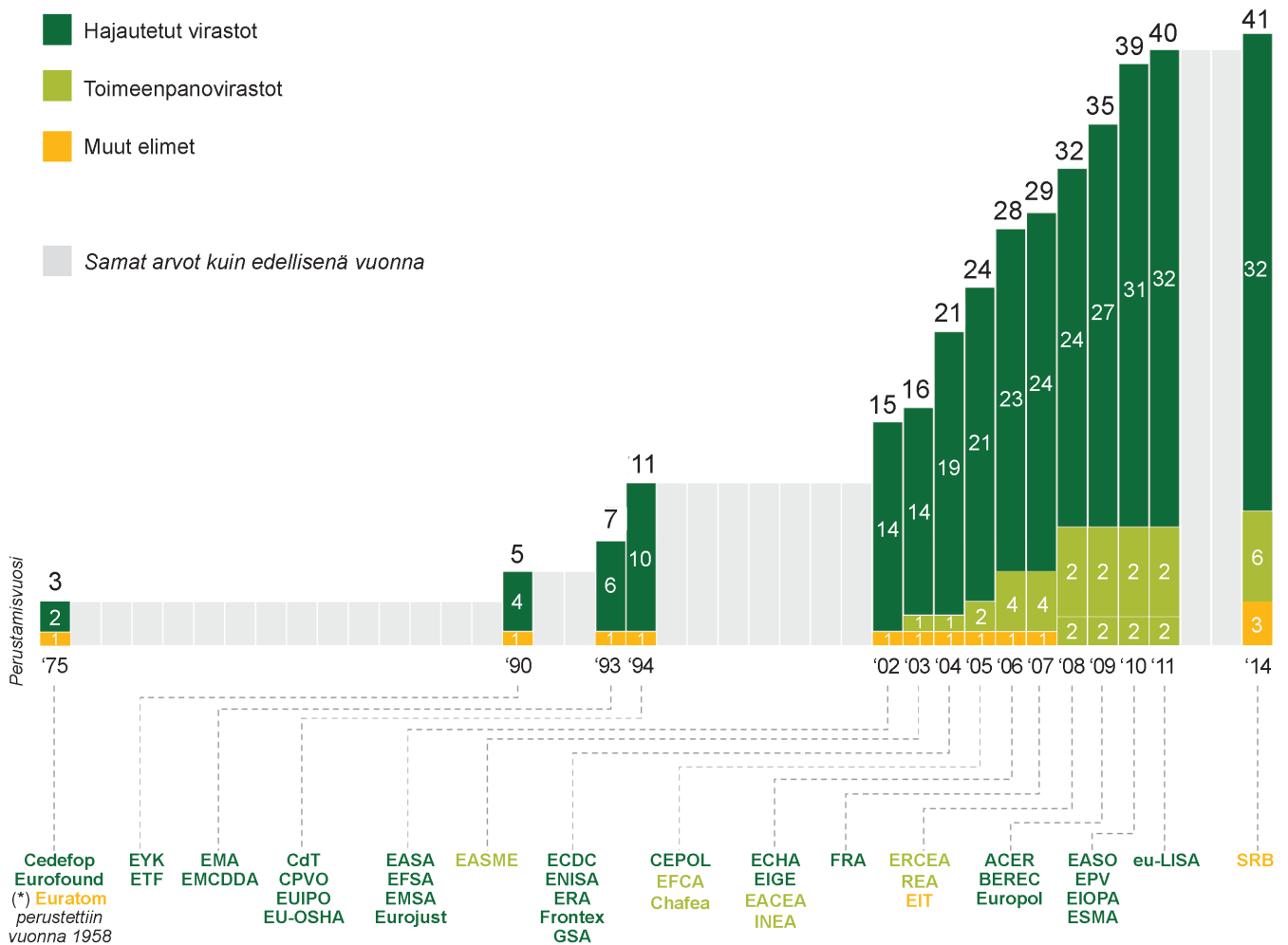
⁽¹⁾ SEUT-sopimuksen 285–287 artikla (EUVL C 326, 26.10.2012, s. 169–171).

⁽²⁾ Saatavilla tilintarkastustuomioistuimen internet-sivustolla (www.eca.europa.eu).

⁽³⁾ Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus ei kata kolmea puolustusalan virastoa (Euroopan puolustusvirasto, Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitos ja Euroopan unionin satelliittikeskus), jotka rahoitetaan jäsenvaltioiden maksuusuuksilla. Niiden tarkastamisesta vastaavat muut riippumattomat ulkoiset tarkastajat.

Laatikko 1.1

Virastojen määrän kasvu

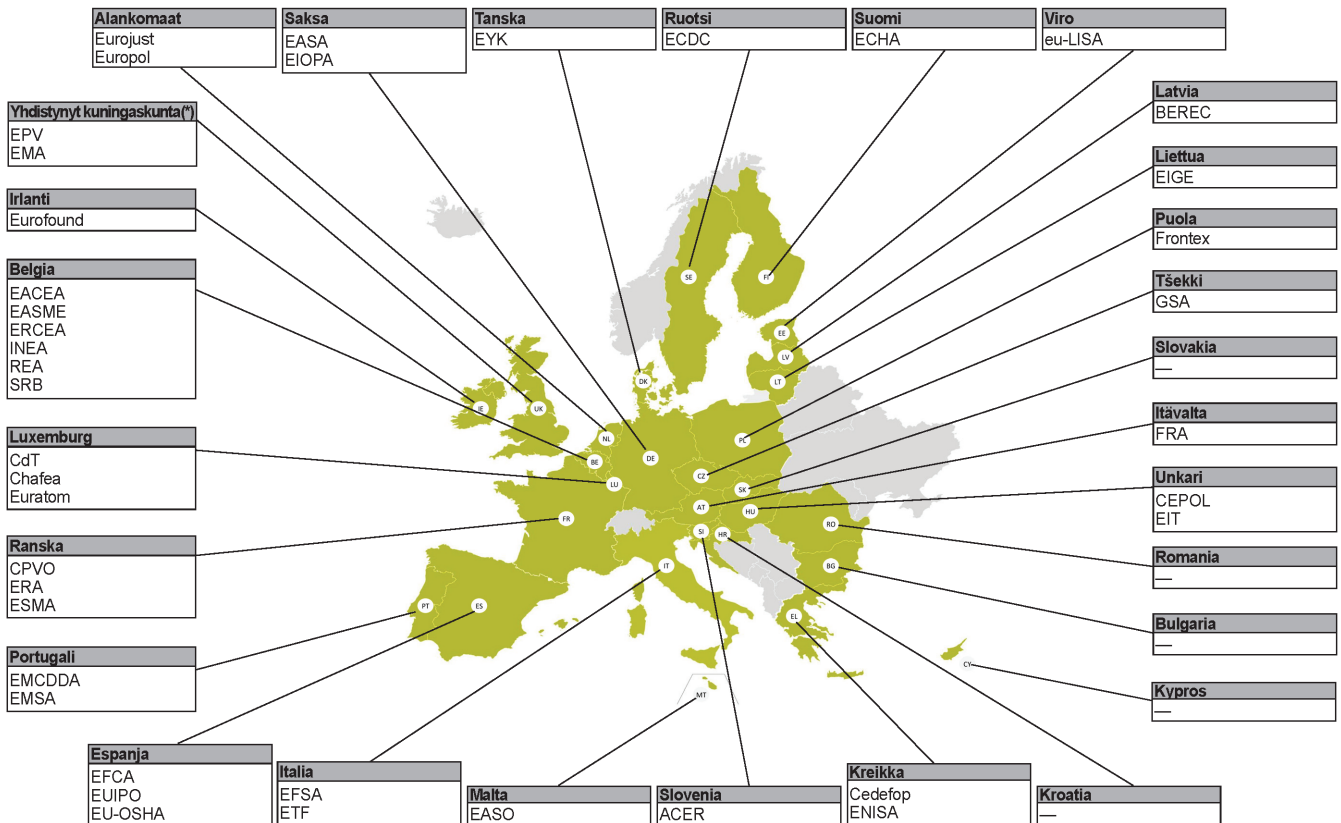
(*) Osa virastoista toimi aiemmin hallitustenvälisinä organisaatioina, joiden asema oli erilainen.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

1.7. Komission toimeenpanovirastojen toimipaikkana on komission päätoimipaikka Brysselissä tai Luxemburgissa. Hajautetut virastot ja muut elimet sijaitsevat eri puolilla EU:ta 23 jäsenvaltiossa, kuten käy ilmi lyhennehuettelosta ja laatikosta 1.2. Niiden sijainnista päättää neuvosto tai päätöksen tekevät neuvosto ja Euroopan parlamentti yhdessä.

Laatikko 1.2

Virastojen sijainti eri jäsenvaltioissa

(*) Yhdistyneen kuningaskunnan päätettyä erota EU:sta neuvosto päätti yleisten asioiden neuvoston kokouksessa (50 artikla) 20. marraskuuta 2017, että EMA siirretään Amsterdamiin ja EBA Pariisiin vuonna 2019.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Hajautetut virastot vastaavat alakohtaisiin toimintapoliittisiin tarpeisiin

1.8. Hajautettuja virastoja on 32⁽⁴⁾, ja niillä on keskeinen asema EU:n toimintapoliittikkojen valmistelussa ja täytäntönnpanossa. Ne huolehtivat esimerkiksi teknisistä, tieteellisistä, operatiivisista ja/tai sääntelyyn liittyvistä tehtävistä. Tarkoituksena on vastata alakohtaisiin toimintapoliittisiin tarpeisiin ja tehostaa yhteistyötä Euroopassa kokoamalla yhteen teknistä ja erityisalojen asiantuntemusta EU:sta ja kansallisten viranomaisten suunnalta. Virastot on perustettu määrittelemättömäksi ajaksi neuvoston tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella.

1.9. Hajautetut virastot työskentelevät jäsenvaltioiden ja komission, ja joissakin tapauksissa muiden osapuolten, edustajista koostuvan hallintoelimen valvonnassa. Hallintoelin määrittää viraston toimintakehyksen eli esimerkiksi monivuotisen ja vuotuisen työohjelman, talousarvioluonnoksen ja henkilöstötaulukon. Näitä toteutetaan viraston (pää)johtajan alaisuudessa. Euroopan parlamentti ja neuvosto⁽⁵⁾ kohdistavat useimpiin hajautettuihin virastoihin erillisen vastuuvapausmenettelyn. Menettely koskee viraston talousarvion toteuttamista ja kattaa henkilöstö-, hallinto- ja toimintamenot.

⁽⁴⁾ Cedefop, Eurofound, EYK, ETF, EMA, EMCDDA, CdT, CPVO, EUIPO, EU-OSHA, FRA, EASA, EFSA, EMSA, Eurojust, ECDC, ENISA, ERA, Frontex, GSA, CEPOL, EFCA, ECHA, EIGE, ACER, BEREC-*virasto*, Europol, EASO, EBA, EIOPA, ESMA ja eu-LISA.

⁽⁵⁾ Kahden omarahoitteen viraston (CPVO ja EUIPO) vastuuvapausmenettelystä huolehtii viraston hallintoneuvosto.

Komission toimeenpanovirastot toteuttavat EU:n ohjelmia

1.10. **Kuusi toimeenpanovirastoa** ⁽⁶⁾ on perustettu ennalta määrättyksi ajaksi huolehtimaan yhden tai useamman unionin ohjelman hallinnointi- ja operatiivisista tehtävistä. Toimeenpanovirastot perustettiin komission päätöksellä, ja ne työskentelevät komission nimittämän ohjauskomitean alaisuudessa. Niiden toiminta perustuu monivuotisiin ja vuotuisiin työohjelmiin, joiden laatimisesta ja toteuttamisesta vastaa viraston johtaja. Euroopan parlamentti ja neuvosto kohdistavat kuhunkin toimeenpanovirastoon erillisen talousarviota koskevan vastuuvapausmenettelyn. Toisin kuin hajautettujen virastojen kohdalla, toimeenpanovirastojen talousarviot kattavat vain henkilöstö- ja hallintomenot. Kaikki toimeenpanovirastojen toimintamenot perustuvat komission talousarvioon ja kuuluvat siksi komissiolle annettavan yleisen vastuuvapauden piiriin. Näin ollen toimeenpanovirastojen omat talousarviot muodostavat vain hyvin pienen osan niiden toteuttamasta talousarviosta.

Muilla elimillä on kullakin täsmällinen tehtäväalueensa

1.11. Kolme **muuta elintä** ovat Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT), Euratom ja yhteinen kriisintarkkaisu-neuvosto (SRB).

1.12. Budapestissä toimiva Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti on riippumaton hajautettu EU:n elin, johon on koottu unionin innovaatiovalmiuksia avustuksin tukevia tiede-, liiketoiminta- ja koulutusalan resursseja. Euroopan parlamentti ja neuvosto perustivat sen määrittelemättömäksi ajaksi. Instituuttia johtaa johtaja ja valvoo hallintoneuvosto, ja Euroopan parlamentti ja neuvosto kohdistavat siihen erillisen vastuuvapausmenettelyn.

1.13. Neuvosto perusti Euratomin Luxemburgiin määrittelemättömäksi ajaksi tukemaan Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen päämäärien toteuttamista. Euroopan parlamentti ja neuvosto kohdistavat siihen erillisen vastuuvapausmenettelyn. Jäsenvaltioita edustavista jäsenistä koostuva neuvoa-antava komitea antaa lausuntoja, tekee analyysejä ja antaa tietoa ja auttaa siten Euratomia hoitamaan tehtävänsä. Euratomin pääjohtaja työskentelee komission valvonnassa.

1.14. Yhteinen kriisintarkkaisu-neuvosto on pankkiunionin keskitetty kriisintarkkaisu-viranomainen, jonka päätoimipaikka sijaitsee Brysselissä. Sen tehtävänä on varmistaa, että kaatumassa olevia pankkeja koskeva kriisintarkkaisu hoidetaan hallitusti siten, että reaali taloudelle, rahoitusjärjestelmälle ja julkistaloudelle aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa osallistuvissa jäsenvaltioissa ja niiden ulkopuolella. Yhteistä kriisintarkkaisu-neuvostoa edustaa puheenjohtaja, joka toimii myös nimittävänä viranomaisena. Puheenjohtajaan kohdistettavasta erillisestä vastuuvapausmenettelystä vastaa yhteinen kriisintarkkaisu-neuvosto, joka koostuu osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten kriisintarkkaisu-viranomaisten jäsenistä.

Virastot saavat rahoituksensa eri lähteistä ja monivuotisen rahoituskehiksen eri otsakkeista

1.15. Kaikkien virastojen vuoden 2017 määrärahojen kokonaismäärä (ilman yhteistä kriisintarkkaisu-neuvostoa) oli 3,5 miljardia euroa (2016: 3,4 miljardia euroa). Määrä vastaa noin 2,7:ää prosenttia varainhoitovuotta 2017 koskevasta EU:n yleisestä talousarviosta (2016: 2,4 prosenttia), kuten käy ilmi *laatikosta* 1.3. Virastot, joiden määrärahat kasvoivat vuonna 2017 eniten, olivat GSA ja EIT, jotka rahoitetaan MRK:n ⁽⁷⁾ otsakkeesta 1a (Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky), sekä Frontex, EMA ja EASO, jotka rahoitetaan MRK:n otsakkeesta 3 (Turvallisuus ja kansalaisuus).

1.16. Lisäksi SRB:n vuoden 2017 talousarvion määrä oli 6,6 miljardia euroa (2016: 11,8 miljardia euroa) ⁽⁸⁾. Määrä koostuu luottolaitosten yhteiselle kriisintarkkaisu-rahastolle suorittamista maksuosuuksista.

⁽⁶⁾ INEA, REA, EACEA, ERCEA, Chafea ja EASME.

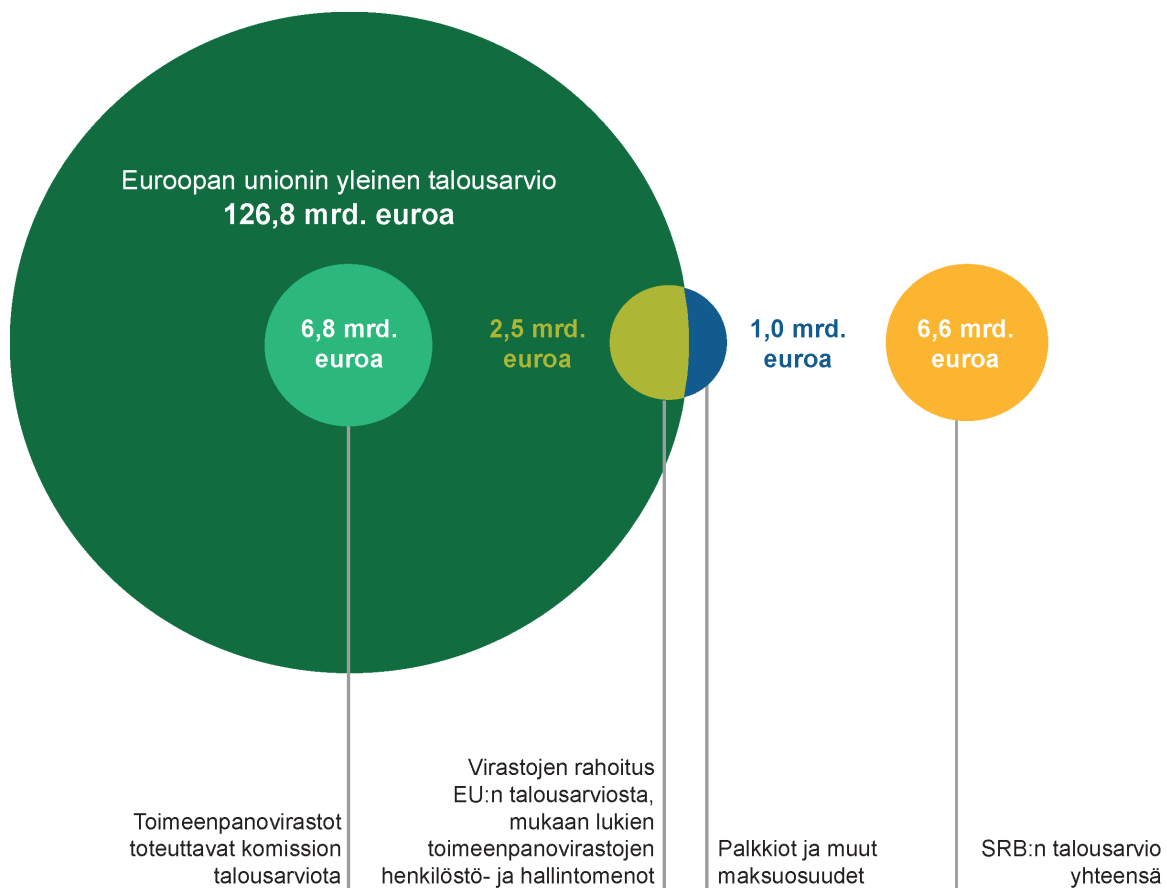
⁽⁷⁾ EU:n monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2014–2020.

⁽⁸⁾ Varainhoitovuoden 2016 budjettitulot koostuivat luottolaitosten yhteiselle kriisintarkkaisu-rahastolle vuodelta 2016 suorittamien maksuosuuksien lisäksi vuoden 2015 maksuosuuksista, jotka kansalliset kriisintarkkaisu-viranomaiset keräsivät vuonna 2015 mutta jotka siirrettiin rahastolle tammikuussa 2016. Tämä selittää, miksi vuoden 2017 kokonaismäärärahat olivat paljon pienemmät kuin vuoden 2016 määrärahat (6,6 miljardia euroa verrattuna 11,8 miljardiin euroon).

1.17. Hajautettujen virastojen ja muiden elinten talousarviot kattavat niiden henkilöstö-, hallinto- ja toimintamenot, kun taas toimeenpanovirastot toteuttavat komission määrärahoista rahoitettavia ohjelmia niiden omien talousarvioiden (kaikkiaan noin 241 miljoonaa euroa) kattaessa ainoastaan henkilöstö- ja hallintomenot. Kuuden toimeenpanoviraston vuonna 2017 toteuttamat komission toimintamenot olivat suunnilleen 6,8 miljardia euroa, mikä on enemmän kuin kaksi kertaa kaikkien muiden virastojen talousarvioiden yhteismäärä, kun SRB:tä ei oteta lukuun.

Laatikko 1.3

Virastojen rahoituslähteet vuonna 2017

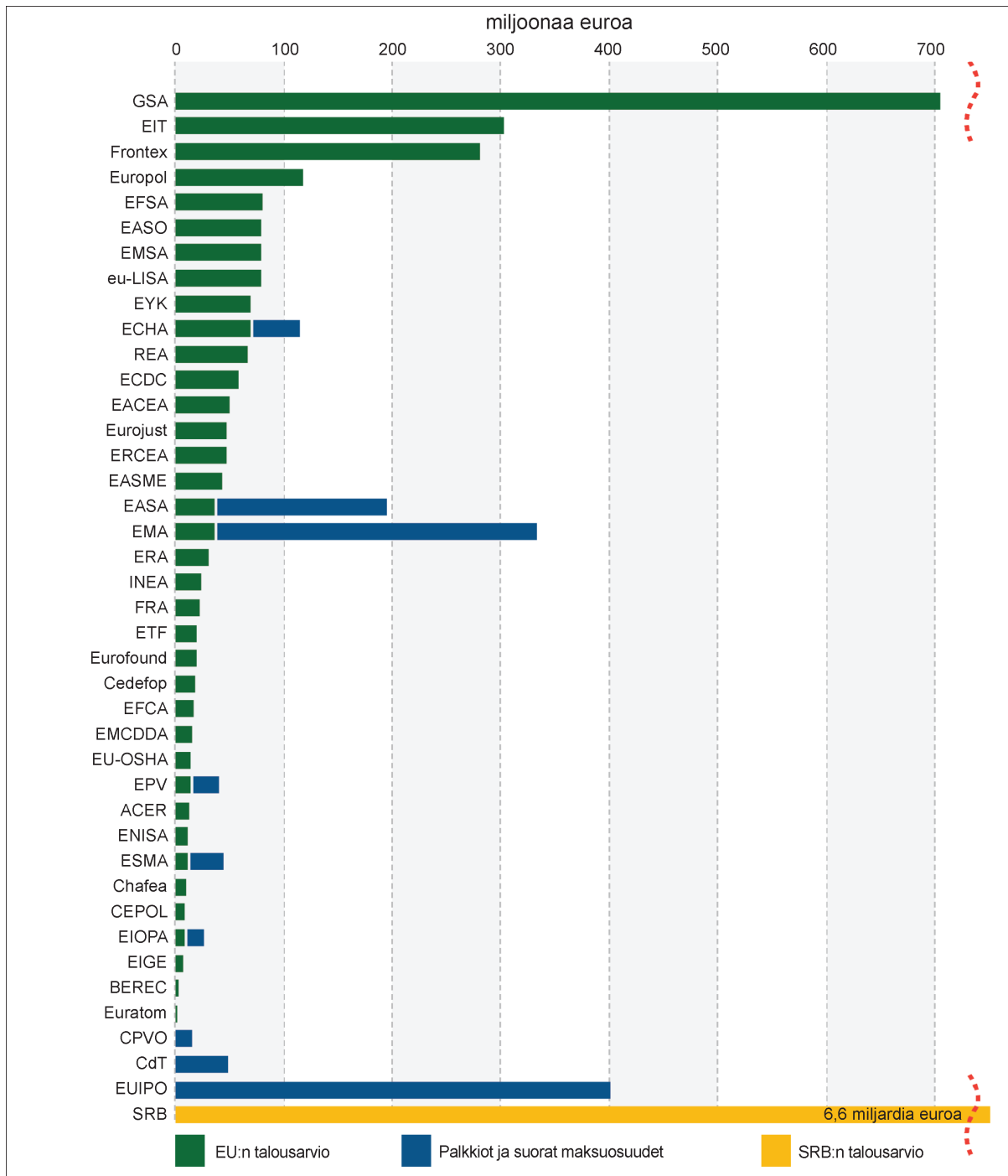

Lähde: EU:n yleinen talousarvio 2017 ja virastojen talousarviot vuodelta 2017, koontanut Euroopan tilintarkastustuomioistuim.

1.18. Useimmat virastot – kaikki toimeenpanovirastot mukaan lukien – saavat lähes koko rahoituksensa EU:n yleisestä talousarviosta. Loput virastot rahoitetaan kokonaan tai osittain palkkioilla tai maksuilla sekä osallistuvien jäsenvaltioiden suorilla maksusuuksilla (jäsenvaltiot, EFTA-maat jne.). Kaikkiaan EU:n yleisestä talousarviosta myönnettiin noin 2,5 miljardia euroa ja miljardi euroa rahoitettiin palkkioilla ja maksuilla sekä osallistuvien maiden suorilla maksusuuksilla. Laatikossa 1.4 jaotellaan virastot sen mukaan, minkä verran ne saavat rahoitusta EU:n talousarviosta.

Laatikko 1.4

Virastot EU:n talousarviosta rahoitetun osuuden mukaan

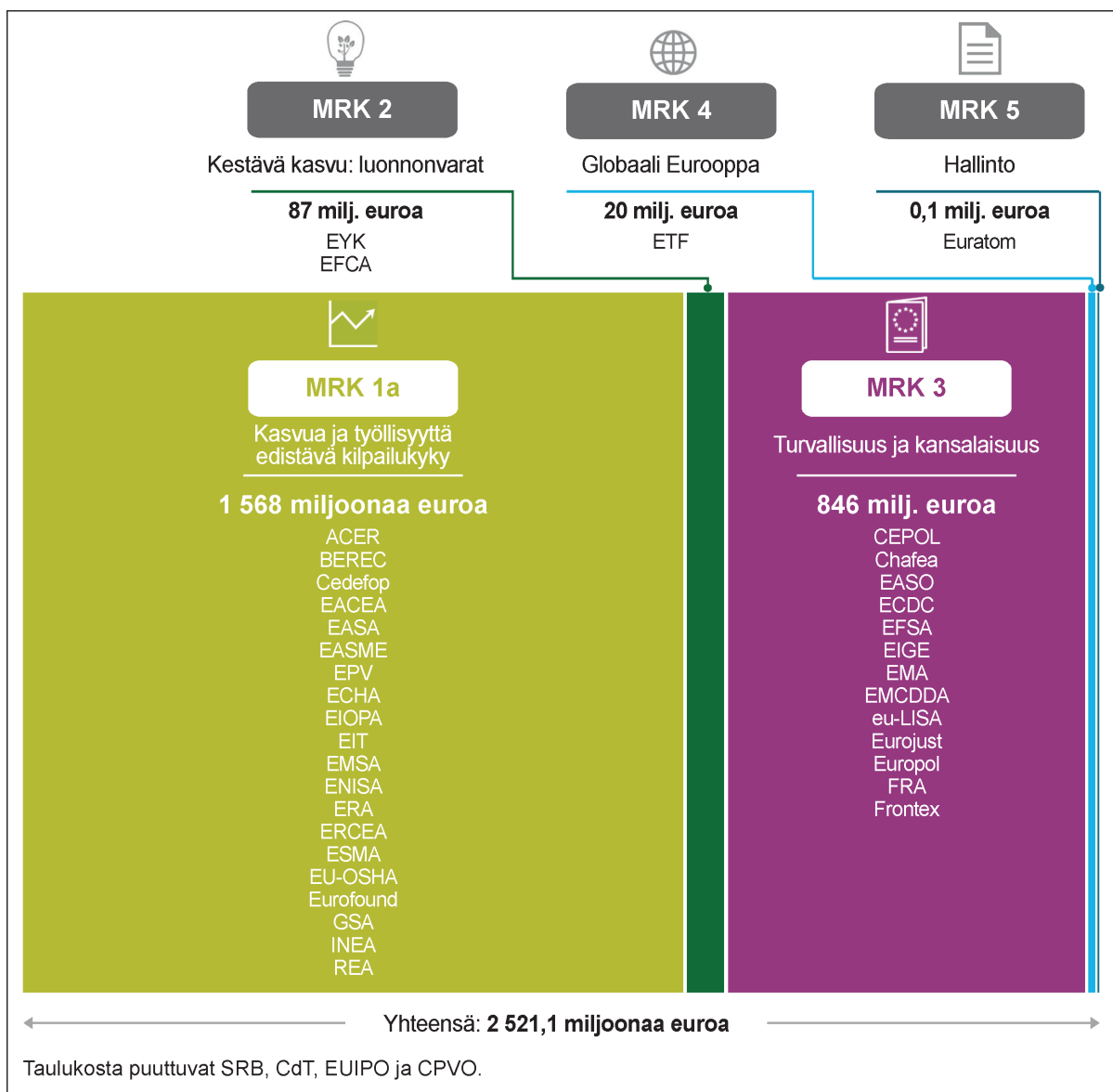

Lähde: Virastot, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

1.19. EU:n yleisestä talousarviosta suoritettujen 2,5 miljardin euron maksuosuudet sisältyvät MRK:n eri otsakkeisiin, kuten laatikosta 1.5 käy ilmi.

Laatikko 1.5

Virastojen rahoitus EU:n yleisen talousarvion MRK-otsakkeittain

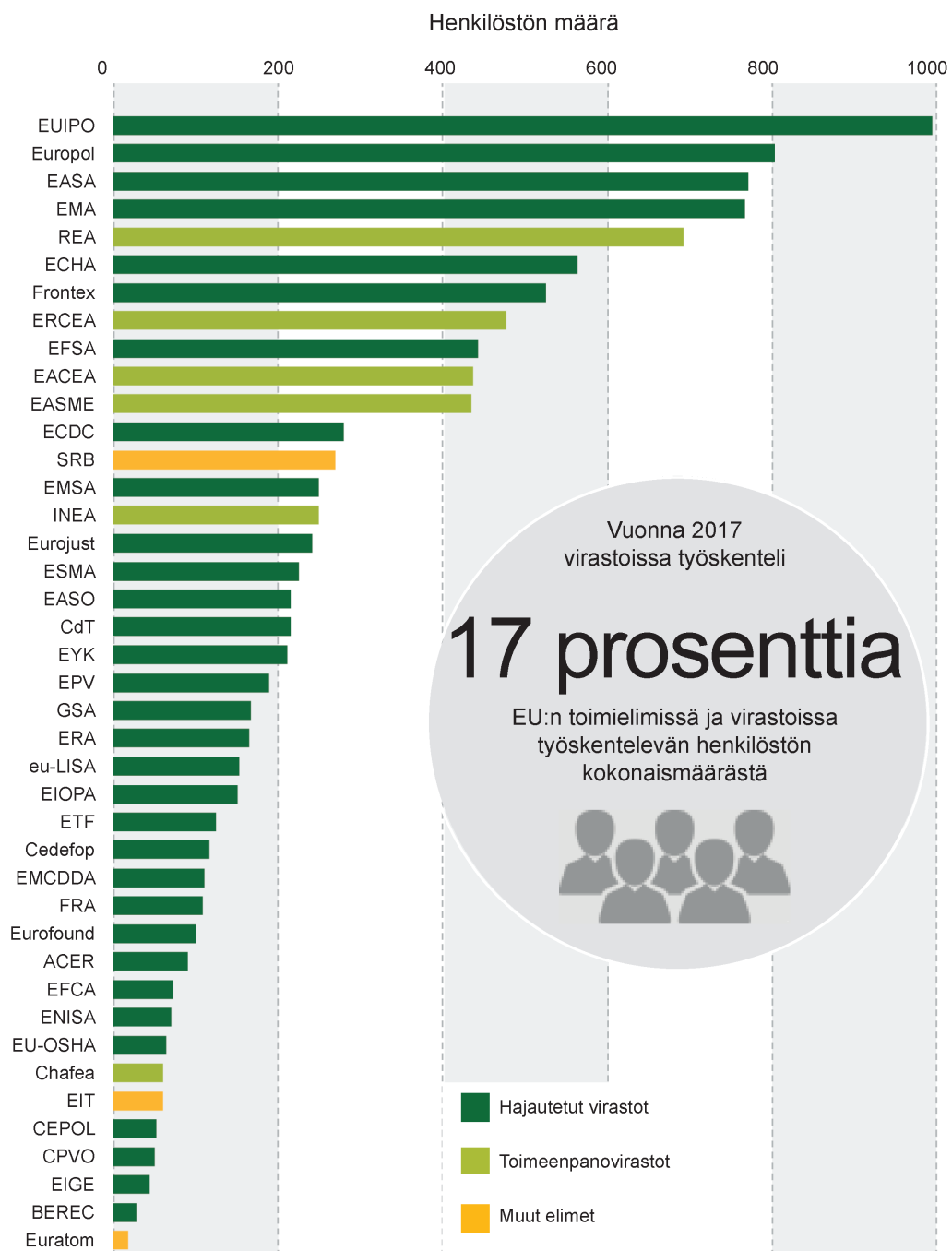
Lähde: EU:n monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2014–2020 ja virastojen talousarviot 2017, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuim.

1.20. Vuoden 2017 lopussa virastoissa työskenteli likimain 11 000 henkilöä⁽⁹⁾ (2016: 10 300), mikä vastaa noin kuudesosaa EU:n toimielinten ja virastojen henkilöstön kokonaismäärästä. Virastojen kokonaishenkilöstö eritellään laatikossa 1.6.

⁽⁹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä sekä kansallisia asiantuntijoita.

Laatikko 1.6

Virastokohtainen henkilöstömäärä vuoden 2017 lopussa

Lähde: Virastot, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

EU:n virastojen verkosto helpottaa niiden keskinäistä yhteistyötä sekä yhteydenpitoa sidosryhmien kanssa

1.21. Virastot perustivat EUAN-verkoston (EU Agencies Network) keskinäiseksi yhteistyöfoorumiksi vahvistamaan virastojen näkyvyyttä, tunnistamaan ja edistämään tehostamismahdollisuuksia ja tuomaan lisäarvoa. EUAN-verkoston toiminta perustuu virastojen viisivuotisessa strategiassa (2015–2020) sopimiin painopisteisiin ja vuotuisiin työohjelmiin, joissa täsmennetään toimet ja saavutukset. Tärkeä EUAN-verkostolle osoitettu tehtävä on huolehtiminen tehokkaasta viestinnästä virastojen ja sidosryhmien, lähinnä EU:n toimielinten, välillä. EUAN-verkoston puheenjohtajana toimii joka vuosi eri virasto vuorotteluperiaatteen mukaisesti.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TOIMITTAMA TARKASTUS**Tilintarkastustuomioistuimen tehtäviin kuuluu virastojen tilinpäätösten ja maksutapahtumien tarkastaminen**

1.22. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) kaikkien virastojen tilinpäätökset, jotka sisältävät tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁰⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹¹⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden.

1.23. Tilintarkastustuomioistuin antaa tarkastustulostensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai tämän kertomuksen kolmannessa luvussa tarkoitetuille muille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille virastokohtaisen tarkastuslausuman virastojen tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tarvittaessa tilintarkastustuomioistuin täydentää tarkastuslausumia tarkastukseen perustuvilla merkittävillä havainnoilla.

1.24. Riippumaton ulkoinen tarkastaja tarkasti 32:n EU:n talousarviosta varoja saavan viraston tilit EU:n varainhoitoasetuksen⁽¹²⁾ 208 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Tilintarkastustuomioistuin arvioi tarkastustyön tulosten luotettavuuden kansainvälisten tarkastusstandardien mukaisesti ja otti tulokset huomioon laatiessaan omia lausuntojaan.

Tilintarkastustuomioistuimen toimittamassa tarkastuksessa otetaan huomioon yksilöidyt riskit

1.25. Saadakseen riittävän varmuuden tilintarkastustuomioistuin suunnitteli tarkastuksensa ottaen huomioon yksilöidyt keskeiset riskit.

Virastojen tilien luotettavuuteen kohdistuu yleensä vain vähäinen riski

1.26. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tileihin kohdistuva riski on kaikissa virastoissa yleisesti ottaen vähäinen. Virastojen tilit laaditaan komission tilinpitäjän hyväksymien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin. Olennaisia virheitä on aiemmin havaittu vain vähäinen määrä.

Toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen kohdistuva riski on yleisesti ottaen keskisuuri, mutta se vaihtelee

1.27. Virastojen tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja asianmukaisuuteen (sääntöjenmukaisuuteen) kohdistuvaa riskiä voidaan pitää yleisesti ottaen keskisuurena, joskin se vaihtelee vähäisestä suureen talousarvion osastosta riippuen.

Osasto 1 (Henkilöstömenot)

1.28. Riski on tavallisesti vähäinen. Palkkoja hallinnoi komission henkilökohtaisten etuuksien hallinto- ja maksutoimisto, jonka tilintarkastustuomioistuin tarkastaa hallintomenoja käsittelevän erityisarvionsa yhteydessä. Henkilöstömenoissa ei ole viime vuosina havaittu olennaisia virheitä. Kun virastojen täytyy palkata suuri määrä lisähenkilöstöä lyhyessä ajassa, rekrytointimenettelyjen laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen kohdistuu kuitenkin keskisuuri tai suuri riski.

⁽¹⁰⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹¹⁾ Kertomuksilla talousarvion toteuttamisesta tarkoitetaan kertomuksia, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012 (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).

Osasto 2 (Hallintomenot)

1.29. Riskiä voidaan pitää keskisuurena. Erilaisiin palveluhankintoihin, joiden yhteydessä yhä enemmän varoja käytetään informaatioteknologiaan, sovelletaan monimutkaisia hankintasääntöjä ja -menettelyjä, eivätkä virastojen hallintoelimet aina saavuta riittävää avoimuutta ja parasta vastinetta rahalle. Maksuedellytyksiin vaikuttavat vakavat hankintamenettelyjen virheet ovat perinteisesti olleet yksi pääasiallisista syistä, joiden vuoksi tilintarkastustuomioistuin on antanut varauman sisältäviä tarkastuslausuntoja ja esittänyt huomautuksia. Tärkein kustannuslaji, johon liittyy toistuvia maksuja, on kuitenkin usein toimistotilojen vuokra. Se muuttuu tavallisesti vain silloin, kun virasto muuttaa uusiin tiloihin. Siksi riski on yleisesti ottaen keskisuuri.

Osasto 3 (Toimintamenot)

1.30. Riskin voidaan katsoa vaihtelevan vähäisestä suureen. Riski riippuu virastosta ja siitä, minkä tyyppisiä toimintamenoja virastolla on. Hankintoihin liittyvät riskit ovat yleensä samankaltaisia kuin osastossa 2, vaikkakin määrät saattavat olla suurempia. Talousarvion osastosta 3 maksettavien avustusten kohdalla on aiemmissa tarkastuksissa tullut esiin, että virastojen kontrollit eivät yleisestä paranemisestaan huolimatta aina ole täysin vaikuttavia.

Varainhoidon moitteettomuuteen kohdistuu keskisuuri riski

1.31. Varainhoidon moitteettomuuteen kohdistuvaa riskiä pidetään keskisuurena, ja sen on yksilöity kohdistuvan pääasiassa informaatioteknologiaan ja julkisiin hankintoihin. Tilintarkastustuomioistuin on aiemmin raportoinut havainnoistaan, jotka koskevat virastojen vaihtelevaa tietotekniikkaympäristöä ja puutteita IT-hankkeiden hallinnoinnissa sekä hankintamenettelyjä, joissa rahalle ei varmistettu parasta vastinetta.

1.32. Laajemmin katsoen se, että lukuisissa pienissä virastoissa (ks. *laatikko 1.4* ja *laatikko 1.6*) on jokaisessa omat hallintorakenteensa ja -menettelynsä, on riski hallinnon tehokkuudelle.

TOINEN LUKU

Yhteenveto tarkastuksen tuloksista

SISÄLLYS

	<i>Kohta</i>	<i>Sivu</i>
JOHDANTO	2.1–2.2	16
VIRASTOJA KOSKEVIEN VUOTUISTEN TARKASTUSTEN TULOKSET VUODELTA 2017 OVAT YLEISESTI OTTAEN MYÖNTEISIÄ	2.3–2.49	16
”Puhdas” lausunto tilien luotettavuudesta kaikkien virastojen osalta	2.4	16
Tiettyjä seikkoja painottavat kappaleet ovat olennaisen tärkeitä sen kannalta, että lukija voi saada tilinpäätöksistä asianmukaisen käsityksen	2.5–2.11	16
”Puhdas” lausunto virastojen tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta	2.12	17
Virastojen tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta annettiin puhdas lausunto EASOa lukuun ottamatta	2.13–2.14	17
Muuta seikkaa koskevissa kohdissa tuodaan esiin erityisen tärkeitä näkökohtia	2.15–2.21	17
Tilintarkastustuomioistuimen huomautuksissa käsitellään monenlaisia aiheita	2.22–2.49	18
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN VUODELTA 2017 LAATIMIIN MUIHIN VIRASTOJA KÄSITTELEVIIN KERTOMUKSIIN SISÄLTYYVÄT TARKASTUSTULOKSET	2.50–2.55	24
Tilintarkastustuomioistuimen nopea tilannearvio viiden prosentin henkilöstövähennyksen täytäntöönpanosta	2.50	24
Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus yhteisestä kriisintarkastusneuvostosta .	2.51–2.53	25
Tilintarkastustuomioistuimen erityisvuosikertomus ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet kriisintarkastusneuvoston suorittaessa tehtäviään	2.54	26
Muut tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset, joissa myös käsitellään yhtä tai useampaa virastoa	2.55	26
EU-VIRASTOJEN VÄLISEN VERKOSTON VASTAUS		28

JOHDANTO

2.1. Tässä luvussa esitetään yhteenveto virastoja koskevien tilintarkastustuomioistuimen vuotuisten tarkastusten tuloksista varainhoitovuodelta 2017 sekä muusta tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2017 mittaan tekemästä tarkastustyöstä, joka liittyy virastoihin.

2.2. Kolmannessa luvussa esitetään tarkastuslausumat (tarkastuslausunnot) virastojen tilien luotettavuudesta ja tilien perustana olevista tuloista ja maksuista samoin kuin kaikista seikoista ja huomautuksista, jotka eivät aseta näitä lausuntoja kyseenalaisiksi.

VIRASTOJA KOSKEVIEN VUOTUISTEN TARKASTUSTEN TULOKSET VUODELTA 2017 OVAT YLEISESTI OTTAEN MYÖNTEISIÄ

2.3. Virastojen tilinpäätöksiä 31. joulukuuta 2017 päätyneeltä varainhoitovuodelta ja tilien perustana olevia tuloja ja maksuja koskevassa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa saatiin yleisesti ottaen vahvistus aiempina vuosina raportoiduille myönteisille tuloksille.

”Puhdas” lausunto tilien luotettavuudesta kaikkien virastojen osalta

2.4. Tilintarkastustuomioistuin antoi *vakiomuotoisen* (”puhtaan”) tarkastuslausunnon kaikkien virastojen tilinpäätöksestä. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpäätökset antavat kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot virastojen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä niiden toimien tuloksista ja rahavirroista mainittuna päivänä päätyneeltä varainhoitovuodelta voimassa olevien varainhoitoa koskevien säännösten ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti⁽¹³⁾.

Tiettyjä seikkoja painottavat kappaleet ovat olennaisen tärkeitä sen kannalta, että lukija voi saada tilinpäätöksistä asianmukaisen käsityksen

2.5. Tiettyjä seikkoja painottavissa kappaleissa kiinnitetään lukijoiden huomio tärkeisiin näkökohtiin, jotka ovat perustavanlaatuisia sen kannalta, että käyttäjät saavat tilinpäätöksistä asianmukaisen käsityksen.

2.6. EASOn kohdalla kiinnitettiin huomio siihen, että viraston henkilöstöresurssien tilanne on huonontunut eksponentiaalisesti. Virastolla ei tällä hetkellä ole hallinnollisia valmiuksia täyttää avointen toimien suurta määrää. Henkilöstöresursseja koskeva tilanne aiheuttaa kaiken kaikkiaan merkittävän riskin viraston toiminnan jatkumiselle nykyisessä mittakaavassaan.

2.7. SRB:n tapauksessa tilintarkastustuomioistuin painotti, että yhteisen kriisinratkaisurahaston maksuosuuksien laskuperustana ovat tiedot, jotka luottolaitokset ovat toimittaneet kriisinratkaisuneuvostolle kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten kautta. Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annettussa asetuksessa ei kuitenkaan säädetä kattavasta ja johdonmukaisesta valvontajärjestelmästä, jolla varmistettaisiin tietojen luotettavuus. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin pani merkille, että oikeudellisessa kehityksessä säädetty maksuosuuksien laskentamenetelmä on erittäin monimutkainen, ja pitää tätä riskinä laskelmien oikeellisuuden kannalta. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ei luottamuksellisuussyistä voi antaa saataville luottolaitosten toimittamia tietoja, joita käytetään rahaston maksuosuuksien laskennassa. Tämä vähentää avoimuutta.

2.8. Euroopan kemikaaliviraston osalta tilintarkastustuomioistuin painottaa, että virasto on osittain omarahoitteinen ja perii maksun jokaiselta yritykseltä, joka hakee kemiallisten aineiden rekisteröimistä REACH-asetuksen⁽¹⁴⁾ mukaisesti. Virasto laskee ja laskuttaa maksut yritysten hakuvaiheessa antamien tietojen perusteella. Viraston toimittamissa jälkitarkastuksissa ilmeni, että maksuja on tarpeen oikaista huomattavasti. Oikaisujen yhteismäärä ei ollut tiedossa vuoden 2017 lopussa. Huomautus osoittaa, että hakijoiden itse tekemiin ilmoituksiin liiallisesti tukeutuvassa järjestelmässä on rajoitteensa.

2.9. Euroopan GNSS-viraston kohdalla tilintarkastustuomioistuin toi esiin, että yksi tarjoajista on kyseenalaistanut viraston yhtä viraston päähankintaa koskevan julkisen hankintamenettelyn tuloksen (1,5 miljardin euron arvoinen puitesopimus).

2.10. Kahden Lontoossa sijaitsevan viraston, Euroopan lääkeviraston ja Euroopan pankkiviranomaisen, osalta tilintarkastustuomioistuin kiinnitti huomiota siihen, että virastot lähtevät Yhdistyneestä kuningaskunnasta vuonna 2019 ja että niiden tilinpäätökset liitetietoineen laadittiin tilien allekirjoittamishetkellä käytettävissä olleiden tietojen pohjalta. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin toi esiin vaikutukset, joita aiheutuu nykyisistä vuokrajärjestelyistä Lontoossa ja tulojen mahdollisesta vähenemisestä Yhdistyneen kuningaskunnan erottua EU:sta.

2.11. Chafean kohdalla tilintarkastustuomioistuin raportoi huomattavista puutteista kirjanpitoympäristössä.

⁽¹³⁾ Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

”Puhdas” lausunto virastojen tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

2.12. Tilintarkastustuomioistuin antoi *vakiomuotoisen (”puhtaan”) tarkastuslausunnon* kaikkien virastojen osalta tilinpäätösten perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta) 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tulot olivat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Virastojen tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta annettiin puhdas lausunto EASOa lukuun ottamatta

2.13. Tilintarkastustuomioistuin antoi *vakiomuotoisen (”puhtaan”) tarkastuslausunnon* 40 viraston tilinpäätösten perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta) 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että maksut olivat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

2.14. EASOa koskevan kielteisen tarkastuslausunnon perustana ovat tilanteet, joissa on lähinnä maksujen perustana olevien julkisten hankintojen ja rekrytointimenettelyjen yhteydessä jätetty olennaisella ja järjestelmällisellä tavalla noudattamatta viraston varainhoitoasetusta sekä muita sääntöjä ja säännöksiä. Noudattamatta jättämisen järjestelmällisyys osoittaa, että sisäisen valvonnan järjestelmä on riittämätön. Sääntöjenvastaisten maksujen yhdistetty virhetaso vastaa vähintään 7,7 miljoonaa euroa eli 10,3 prosenttia viraston kaikista maksuista vuonna 2017.

Muuta seikkaa koskevissa kohdissa tuodaan esiin erityisen tärkeitä näkökohtia

2.15. Muita seikkoja koskevissa kohdissa kiinnitetään lukijan huomio seikkoihin, joita ei ole tuotu esiin tilinpäätöksessä tai jotka eivät liity tulojen ja maksujen laillisuuteen ja asianmukaisuuteen.

2.16. EIT:n kohdalla tilintarkastustuomioistuin kiinnitti huomiota siihen, että osaamis- ja innovaatioyhteisöille tarkoitettuihin alkuperäisiin korvausosuuksiin tehtiin lisäyksiä tukikelpoisuusjakson loppupuolella. Tämä on vastoin tavoitetta, jonka mukaan osaamis- ja innovaatioyhteisöjä olisi kannustettava vähentämään riippuvuuttaan EIT:n rahoituksesta. Lisäksi kahden osaamis- ja innovaatioyhteisön vuotuisiin toimintasuunnitelmiin lisättiin taannehtivasti joitakin uusia toimia. Toisen osaamis- ja innovaatioyhteisön kohdalla tämä merkitsi huomattavaa muutosta alkuperäiseen avustuspäätökseen. Huomattavat muutokset voivat haitata osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhdenvertaista kohtelua, ja lisäksi ne ovat varainhoitoasetuksen vastaisia.

2.17. Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex) kohdalla tilintarkastustuomioistuin on vuodesta 2014 lähtien johdonmukaisesti raportoinut, että yhteistyökumppanimaiden ilmoitettujen menojen tueksi esittämä dokumentaatio ei useinkaan ole riittävä. Myös tämän vuoden tarkastustulokset vahvistivat tämän näkemyksen. Vastauksena tilintarkastustuomioistuimen suositukseen vuodelta 2016 Frontex ottaa käyttöön yksinkertaistetun kulukorvausmallin.

2.18. Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja Euroopan arvopaperimarkkina- viranomaisen osalta tilintarkastustuomioistuin kiinnitti huomiota siihen, että virastojen talousarviot rahoitetaan osittain Euroopan unionin varoista ja osittain EU:n jäsenvaltioiden valvovien viranomaisten ja/tai valvottavien yhteisöjen suorista maksuosuuksista. On mahdollista, että viranomaisten tulot vähenevät tulevaisuudessa, koska Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota EU:sta.

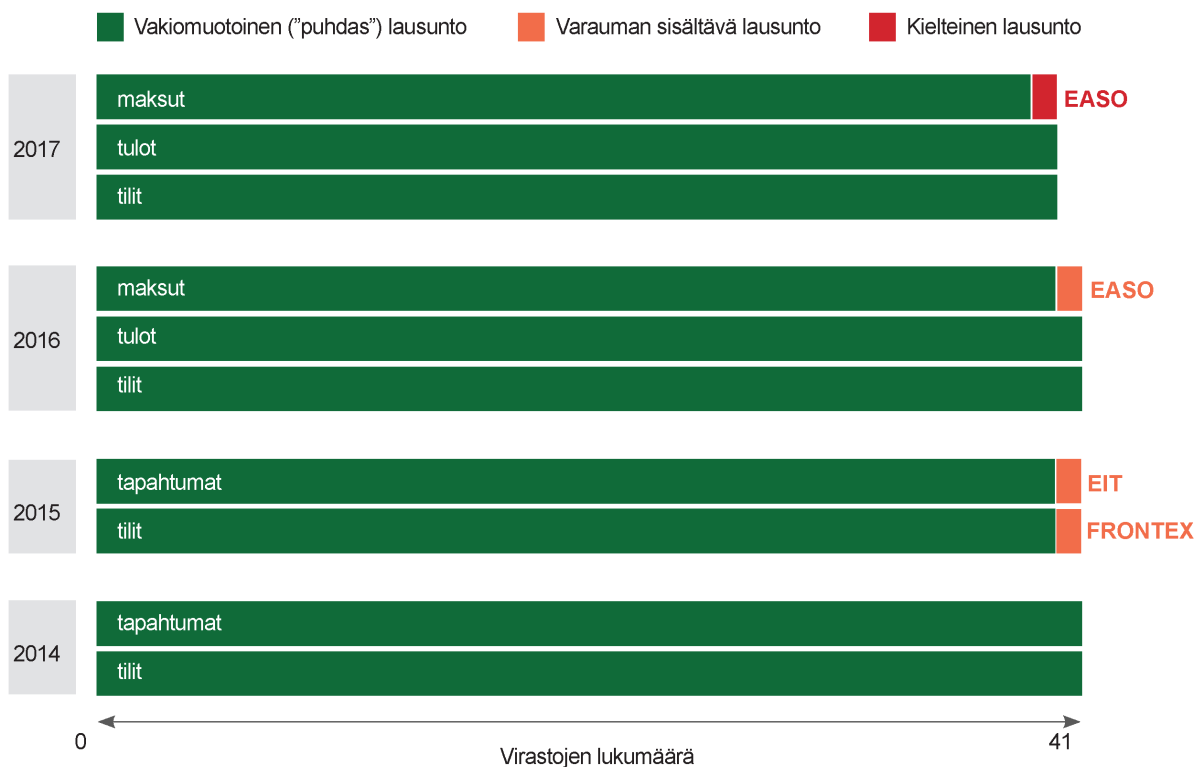
2.19. Euroopan GNSS-viraston osalta tilintarkastustuomioistuin raportoi, että virasto huolehtii sekä Galileon turvallisuuden valvontakeskuksen (GSMC) että Galileon maa-asemien toiminnasta Yhdistyneen kuningaskunnan alueella. Ne on mahdollisesti siirrettävä muualle.

2.20. Euroopan unionin elinten käännöskeskuksen osalta tilintarkastustuomioistuin toi esiin, että monissa virastoissa turvauduttiin käännöstoiminnassa yhä useammin talon sisäisiin ja muihin vaihtoehtoisin ratkaisuihin. Tämä merkitsee, että käännöskeskuksen kapasiteettia ei käytetty täysimääräisesti. Lisäksi EU:n tasolla aiheutuu päällekkäisiä käännösjärjestelmien kehittämiseen ja käyttöön liittyviä kuluja.

2.21. BEREC-virasto esitti joulukuussa 2016 Euroopan unionin elinten käännöskeskukselle käännöspyynnöt, jotka koskivat neljää kiinnostuksenilmaisupyynnötä varallaololuettelon laatimiseksi. Virasto esitti käännöspyynnöt siitä huolimatta, että kaikki viraston henkilöstötaulukossa olevat budjettivallan käyttäjien hyväksymät toimet oli täytetty. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että joulukuussa 2016 esitetuille käännöspyynnöille ei ollut perusteita. Käännöspyynnöihin liittyvien, maaliskuussa 2017 suoritettujen maksujen osuus oli 2,5 prosenttia vuoden 2017 talousarviosta.

Laatikko 2.1

Virastojen tilejä ja tapahtumia koskevat vuotuiset tarkastuslausunnot vuosina 2014–2017

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tilintarkastustuomioistuimen huomautuksissa käsitellään monenlaisia aiheita

2.22. Tilintarkastustuomioistuin esitti kaikkiaan 145 huomautusta 37 viraston osalta. Huomautuksissa painotettiin tärkeitä seikkoja ja tuotiin esiin, missä kohdin olisi parantamisen varaa. Nämä huomautukset, joihin voi perehtyä kolmannessa luvussa, esitetään seuraavassa tiivistettynä. Valtaosa huomautuksista liittyy varainhoidon moitteettomuuteen.

Suuret riskit johtivat vakaviin puutteisiin EASOssa

2.23. EASOn kohdalla tilintarkastustuomioistuin korosti suuria riskejä, joita aiheutui viraston toiminnan luonteesta ja muuttoliikekriisin synnyttämistä poikkeuksellisista operatiivisista haasteista. Vakaa hallintorakenne ja vaikuttavat kontrollit eivät lieventäneet näitä riskejä, mikä johti lukuisiin tapauksiin, joissa lainsäädäntökehystä jätettiin noudattamatta olennaisella tavalla.

2.24. Vuodesta 2014 alkaen virasto on kärsinyt suuresta henkilöstön vaihtuvuudesta ja rekrytointimenettelyt on keskeytetty joulukuusta 2017 lähtien. Virastossa ei myöskään ole omaa sisäisen tarkastuksen yksikköä tai oikeudellista yksikköä eikä oikeudellisia asiakirjoja käydä läpi järjestelmällisesti.

2.25. Lähes kaikkien julkisiin hankintamenettelyihin tai rekrytointimenettelyihin perustuvien tarkastettujen palvelujen kohdalla ilmeni systemaattisesti merkittäviä puutteita muun muassa viraston tarpeidenarvioinnissa, tarjouseritelmien laadinnassa, sopimustyyppin valinnassa, arviointi- ja ratkaisumenetelmissä, sopimusten muutoksissa ja pidennyksissä, sopimusten täytäntöönpanossa ja suoritettujen palvelujen todentamisessa. Tällaiset puutteet vaikuttavat kielteisesti kilpailun, avoimuuden, tasapuolisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteisiin.

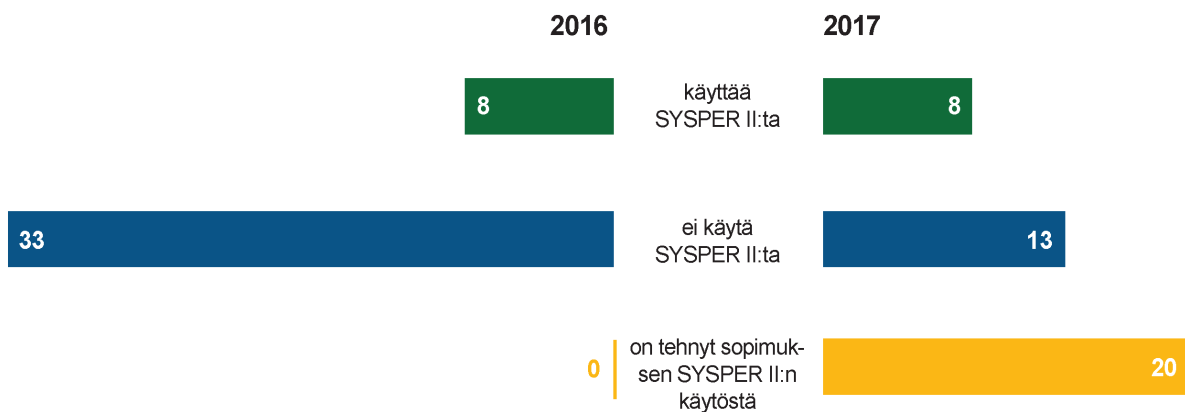
Edistys kohden yhdenmukaisempaa tietotekniikkaympäristöä

2.26. Virastojen suorittamien toimintojen kirjo on laaja. Toiminnot edellyttävät riittäviä ja toisinaan erikseen räätälöityjä tietotekniikkaratkaisuja. Keskeisten operatiivisten ja hallinnollisten toimintojen täytäntöönpanon säädösperusta on kuitenkin sama, mikä antaa ymmärtää, että virastoilla on samankaltaisia prosesseja, joita voidaan tukea samantyyppisten tietotekniikkaratkaisujen avulla. Virastot ovat edistyneet erittäin hyvin samankaltaisten budjettihallinto- ja kirjanpitojärjestelmien käytössä, kuten tilintarkastustuomioistuin raportoi virastoja koskevista tarkastustuloksista laatimassaan yhteenvetokertomuksessa varainhoitovuodelta 2016. Sen sijaan muilla keskeisillä aloilla, esimerkiksi henkilöstöhallinnossa ja hankintojen/sopimusten hallinnoinnissa, oli yhä käytössä lukuisia erilaisia tietotekniikkaratkaisuja.

2.27. Virastot harkitsevat yhdenmukaistavansa enemmän näiden alojen IT-ratkaisuja. Näin edistettäisiin etenkin kustannustehokkuutta, vähennettäisiin sisäisen valvonnan riskejä ja tehostettaisiin tietohallintatapaa. Henkilöstöresurssien hallinnointiin sovellettavien IT-välineiden osalta edistytään hyvin vuonna 2017, jolloin 20 virastoa teki komission kanssa sopimuksen SYSPER II -välineen käytöstä. Tämä yhdenmukaistaa alan tietotekniikkaympäristöä. Suunnitelmassa on, että suurin osa virastoista käyttää komission välinettä 1. tammikuuta 2019 alkaen. Osa virastosta aloitti käytön vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä.

Laatikko 2.2

Yhteisen SYSPER II -välineen käyttöönotto virastojen henkilöstöhallinnossa

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin virastojen antamien tietojen perusteella.

Sähköistä hankintamenettelyä ollaan ottamassa käyttöön

2.28. Tässä hajanaisessa tilanteessa samanlaisten sähköisten välineiden käyttö myös tavaroiden tai palvelujen hankinnassa (sähköiset hankinnat) olisi tärkeä askel kohden yhdenmukaisempaa tietoteknistä kehystä virastojen kesken. Vuosina 2012 ja 2013 voimaan tulleiden varainhoitoasetusten mukaan kaikki EU:n toimielimet ja virastot ”kehittävät parhaansa mukaan ratkaisuja, joita ne soveltavat avustus- ja hankintamenettelyissä välitettyjen tietojen toimittamisessa, säilyttämisessä ja käsittelyssä, ja perustavat tätä varten keskitetyn ’sähköisten tietojen vaihtamisjärjestelmän’ hakijoita, ehdokkaita ja tarjoajia varten”⁽¹⁵⁾,⁽¹⁶⁾. Varainhoitoasetuksissa ei asetettu määräaika sähköisten hankintojen käyttöönotolle, mutta EU:n julkisia hankintoja koskevassa direktiivissä⁽¹⁷⁾ vuodelta 2014 säädetään sähköisten viestintävälineiden käytöstä julkisiin hankintoihin EU:n jäsenvaltioissa vuoteen 2018 mennessä ja EU:n sähköistä laskutusta koskevassa direktiivissä⁽¹⁸⁾ vuodelta 2014 edellytetään, että kaikki julkiset viranomaiset mahdollistavat vuoteen 2019 mennessä sähköisten laskujen vastaanottamisen.

⁽¹⁵⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽¹⁶⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) N:o 1271/2013, annettu 30 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 208 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta, 79 artikla (sähköinen hallinto) (EUVL L 328, 7.12.2013, s. 42).

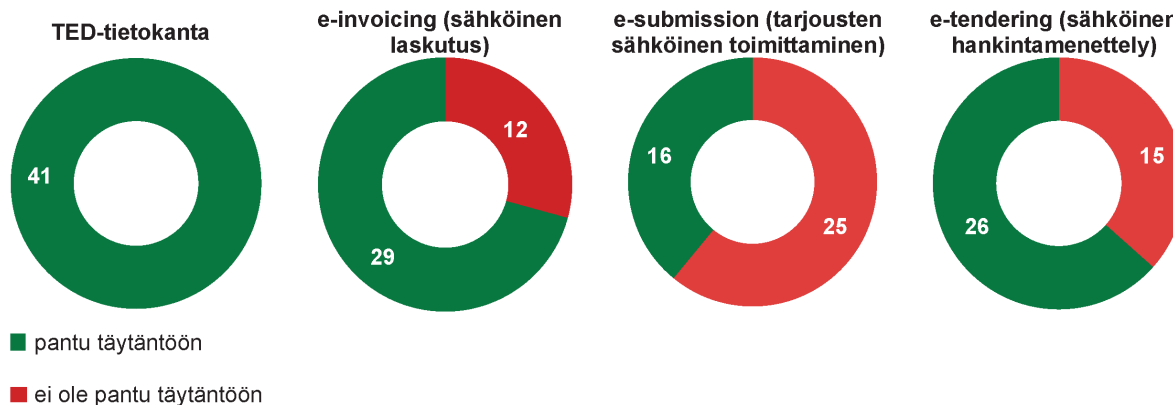
⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/55/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, sähköisestä laskutuksesta julkisissa hankinnoissa (EUVL L 133, 6.5.2014, s. 1).

2.29. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Kaikki virastot julkaisevat tarjouspyyntönsä sähköisesti TED-tietokannassa (Tenders Electronic Daily), joka sisältää EU:n julkiset hankintamenettelyt. Lisäksi komissio on asettanut käyttöön välineitä, jotka mahdollistavat sähköisen laskutuksen (e-invoicing, 2010), tukevat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (e-tendering, 2011) EU:n virallisessa lehdessä ja antavat mahdollisuuden toimittaa tarjoukset sähköisesti (e-submission, 2015). Vuoden 2017 loppuun mennessä useimmat virastot olivat ottaneet tiettyjen menettelyjen osalta käyttöön sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta eivät tarjousten sähköistä toimittamista.

Laatikko 2.3

Sähköisten hankintavälineiden käyttöönotto virastoissa

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin virastojen antamien tietojen perusteella.

IT-konsultointi ja hankehallinnointi ovat parantuneet Euroopan lääkevirastossa sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavassa eurooppalaisessa virastossa (eu-LISA)

Tietotekniikka-alan konsultointi ja hankehallinnointi Euroopan lääkevirastossa

2.30. Viime vuoden tarkastuksen aikana tilintarkastustuomioistuin analysoi, miten virasto hallinnoi konsulttipalveluja. Konsulttiyritysten liiallinen käyttö johti kriittiseen riippuvuuteen ulkopuolisesta asiantuntemuksesta. Tilintarkastustuomioistuin raportoi myös, että hankkeiden kehittämisen ja täytäntöönpanon valvonta oli puutteellista ja että hankkeet viivästyivät huomattavasti ja kulut nousivat.

2.31. Vuoden 2017 kuluessa virasto pyrki parantamaan tilannetta useiden toimenpiteiden avulla. Vie kuitenkin aikansa ennen kuin viraston kriittistä riippuvuutta konsulttiyrityksistä saadaan vähennettyä, ja toimenpiteiden vaikutukset näkyvät vasta vuosien mittaan.

Tietotekniikka-alan konsultointi ja hankehallinnointi vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavassa eurooppalaisessa virastossa

2.32. Toimiensa luonteesta johtuen eu-LISA käyttää konsulttipalveluita enimmäkseen IT-hankkeidensa yhteydessä. Viraston IT-hankkeiden toteutuksessa pystyttiin asetetuissa talousarvioissa ja aikatauluissa vuonna 2017.

2.33. IT-hankkeiden kehittämisen ja täytäntöönpanon osalta virasto soveltaa ulkoistumallia, jossa kolme toimeksisaajaa suorittaa noin 90 prosenttia työstä. Toimintamalli, jossa arkaluontoisten IT-järjestelmien kehitys ulkoistetaan näin pitkälti, aiheuttaa riskin, että virastosta tulee liian riippuvainen toimeksisaajista siitäkin huolimatta, että virasto omistaa IT-hankkeet ja valvoo niitä.

2.34. Samaan aikaan riskejä toiminnan jatkuvuudelle aiheutuu siitä, että keskeisissä operatiivisissa yksiköissä on vähän henkilöstöä.

Hankintamenettelyjen hallinnoinnissa ilmenee yhä puutteita

2.35. Julkisissa hankinnoissa tavoitteena on varmistaa talouden toimijoiden kilpailuttaminen ja se, että saavutetaan taloudellisesti kannattavin hankinta avoimesti, objektiivisesti ja johdonmukaisesti säädösperustaa noudattaen. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi 14 viraston (**BEREC-virasto, CEPOL, Chafea, eu-LISA, EASO, EBA, EYK, EFSA, EIGE, EUIPO, ERA, EASA, FRA ja SRB**) kohdalla lähinnä palveluihin liittyvissä julkisissa hankintamenettelyissä puutteita, joiden vuoksi parhaan vastineen saaminen rahalle vaarantui. Usein havaittiin muun muassa seuraavat puutteet: ratkaisuperusteissa ei otettu riittävän tasapainoisesti huomioon hinta- ja laatu- ja laatunäkökohtia; puitesopimuksia ei suunniteltu optimaaliksi; sovelletut puitesopimukset antoivat mahdollisuuden ostaa palveluita ilman riittävän tarkkoja teknisiä ja/tai hintaeritelmiä; välittäjäpalveluita käytettiin perusteettomasti.

Suurin osa virastoista analysoi Brexitin vaikutukset

2.36. Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29. maaliskuuta 2017 Eurooppa-neuvostolle päätöksestään erota Euroopan unionista (Brexit). Toisin kuin useimmat muut virastot, viisi virastoa (**ACER, BEREC-virasto, CEPOL, ENISA, EU-OSHA**) ei analysoinut kattavasti Brexitin todennäköisiä vaikutuksia viraston organisaatioon, toimintoihin ja tileihin.

Työpaikkailmoitukset voitaisiin julkaista EPSOn verkkosivustolla

2.37. Useimmat virastot (**ACER, Cedefop, CEPOL, Chafea, EASA, EBA, ECHA, EYK, EIGE, EIOPA, EIT, EMA, EMCDDA, EMSA, ENISA, ESMA, eu-LISA, Eurojust, Europol, Frontex, GSA, SRB**) julkaisevat työpaikkailmoituksensa omalla verkkosivustollaan ja sosiaalisessa mediassa, mutta monesti ilmoituksia ei julkaista EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) sivustolla. Julkaiseminen EPSOn sivustolla lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua kaikkien EU:n toimielinten ja virastojen julkaisemiin työpaikkailmoituksiin. Virastot totesivat pääasialliseksi syyksi sen, että EPSO hyväksyy työpaikkailmoitukset ainoastaan, jos ne julkaistaan kaikilla EU:n virallisilla kielillä, mikä puolestaan merkitsee korkeita käännöskuluja.

Vähemmän huomautuksia maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

2.38. Maksujen laillisuutta ja asianmukaisuutta (sääntöjenmukaisuutta) koskevien huomautusten lukumäärä aleni kahdeksaan (2016: 11). Tämä kuvastaa sitä, että virastot ovat jatkuvasti pyrkineet noudattamaan oikeudellista kehystä ja etenkin varainhoitoasetusten ja henkilöstösääntöjen säännöksiä. Huomautuksista viisi johtui jälleen hankintamenettelyjen puutteista (**EASO, EASA, EIGE, Frontex**), ja kolme huomautusta liittyi rekrytointimenettelyjen osatekijöihin (**EASO, Cedefop, Frontex**).

Budjettihallinnossa on havaittavissa kehitystä

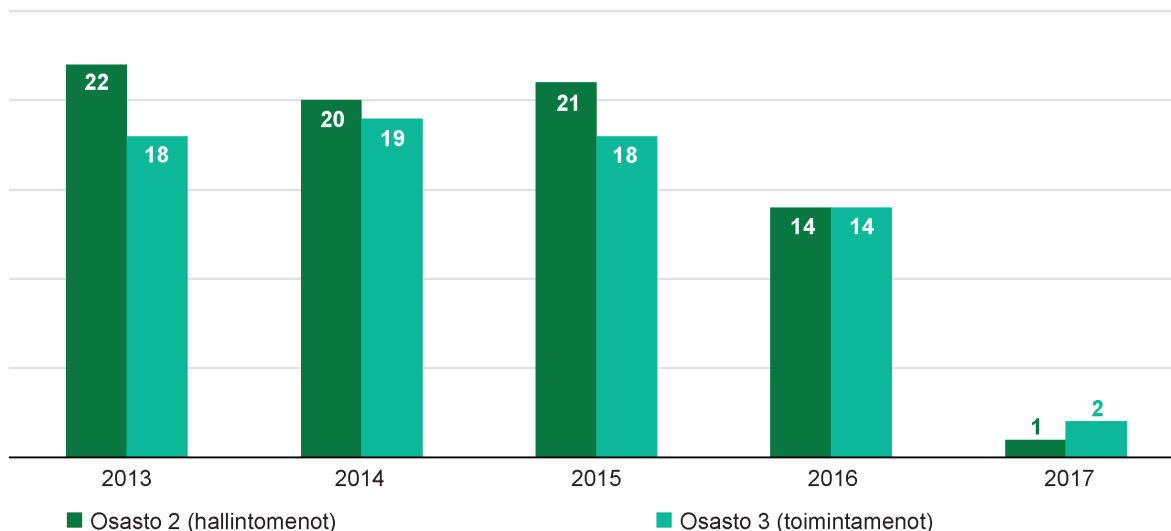
2.39. Varainhoitoasetuksessa sallitaan tietyille varainhoitovuodelle myönnettyjen talousarviomäärärahojen siirtäminen seuraavalle varainhoitovuodelle tietyin ehdoin⁽¹⁹⁾. Varainhoitoasetuksessa ei aseteta tällaisille siirroille enimmäismääriä ja toimien monivuotinen luonne voi selittää huomattavan osan niistä. Siirtojen liian suuri osuus voi kuitenkin kertoa viivästyksistä työohjelmien tai hankintasuunnitelmien toteuttamisessa. Lisäksi se saattaa olla vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta.

2.40. *Laatikosta* 2.4 ilmenee niiden virastojen lukumäärä, joiden osalta tilintarkastustuomioistuin raportoi suurista määrärahasiirroista varainhoitovuodelta toiselle vuonna 2017 ja aiempina vuosina. Tällaisia virastoja oli vuonna 2017 enää kaksi (**Chafea, EU-OSHA**). Tämä johtuu siitä, että virastot perustelivat siirrot aiempaa paremmin ja avoimemmin, mutta myös siitä, että tilintarkastustuomioistuin muutti raportointitapaansa vuonna 2017. Tilintarkastustuomioistuin raportoi varainhoitovuodelta toiselle tehtävistä määrärahasiirroista vuodesta 2017 alkaen ainoastaan, jos se katsoo, etteivät siirrot ole riittävän perusteltuja.

⁽¹⁹⁾ Määrärahojen siirtämistä varainhoitovuodelta toiselle koskevat ehdot esitetään varainhoitoasetuksen 13 artiklassa.

Laatikko 2.4

Liiallisia tai suuria määrärahasiirtoja varainhoitovuodelta toiselle koskevat huomautukset ovat vähentyneet

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuimien virastojen antamien tietojen perusteella.

2.41. Tilintarkastustuomioistuin raportoi lisäksi aiemmilta varainhoitovuosilta siirrettyjen talousarviomäärärahojen peruuntumisesta kahden viraston yhteydessä (**Frontex, EUIPO**). Peruuntuminen viittaa siihen, että etenkin jäsenvaltioiden ja muiden yhteistyökumppanimaiden julkishallinto yliarvioi määrärahatarpeet.

Kirjanpitoympäristöä voitaisiin vielä parantaa

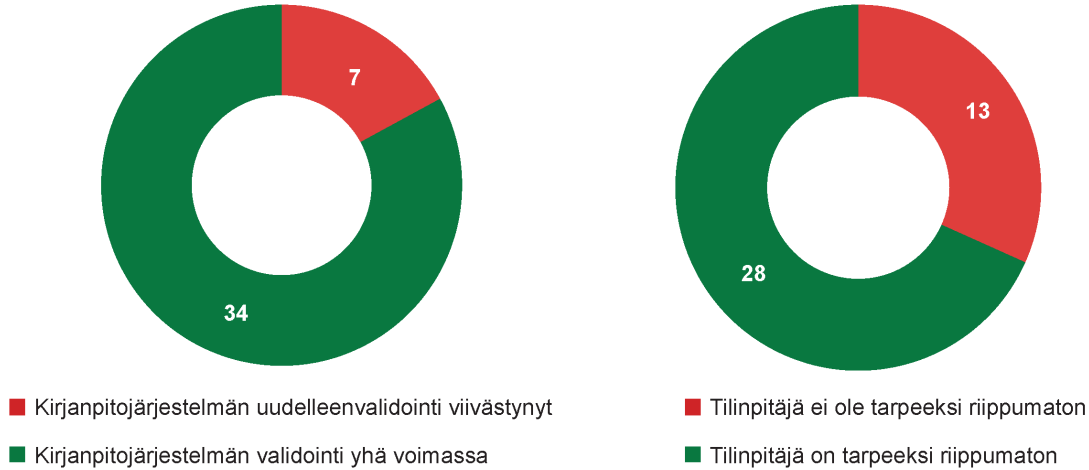
2.42. Tämän vuoden vuotuisten tarkastusten mittaan tilintarkastustuomioistuin arvioi myös virastojen kirjanpitoympäristöä, joka on luotettavien tilien laatimisen tärkeä osatekijä. Varainhoitoasetuksen mukaan jokaisella virastolla täytyy olla oma tilinpitäjänsä, mikä on johtanut siihen, että yhteensä 37 tilinpitäjää vastaa kahdesta prosentista EU:n talousarviovaroja. Tilinpitäjän pääasiallisiin tehtäviin kuuluvat maksujen suorittaminen; tulojen kantaminen ja saamisten perintä; tilinpäätöksen laatiminen ja esittäminen ja kirjanpito; kirjanpitojärjestelmien määrittely ja hyväksyminen sekä kassanhallinta. Komission tilinpitäjä kehotti vuonna 2012 tehostamistarkoituksessa virastoja siirtämään sopimuksella kirjanpito toimintonsa hänelle. Ensimmäisenä ehdotuksen hyväksyi CEPOL vuonna 2014. Vuoden 2017 loppuun mennessä vain kolme muuta virastoa (GSA, BEREC-virasto, ACER) oli tullut mukaan järjestelyyn.

2.43. Tilinpitäjän asema viraston hierarkiassa voi vaikuttaa hänen riippumattomuuteensa. Tilinpitäjien on erityisesti oltava riippumattomia henkilöistä, joilla on (edelleen)valtuutus hyväksyä sitoumuksia ja maksuja. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallintoelimelle (toiminnallinen raportointivastuu). Tämä huomautus mainittiin kaikkiaan 13 viraston (**CdT, EACEA, EASA, EASME, EYK, EFSA, EIOPA, EMA, EMCDDA, ERA, EU-OSHA, Eurofound, FRA**) kohdalla. Tämä edellyttäisi myös, että tilinpitäjän nimittäminen ja vuotuinen arviointi olisi hallintoelimen vastuulla.

2.44. Varainhoitoasetuksen mukaisesti tilinpitäjien on vahvistettava, että virastojen kirjanpitojärjestelmät toimivat luotettavasti (hyväksyminen). Useimpien virastojen kirjanpitojärjestelmien hyväksyntä on ajan tasalla, mutta tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että seitsemässä virastossa (**ACER, BEREC-virasto, CEPOL, EASME, EIT, EMA, GSA**) kirjanpitojärjestelmiin tehdyt huomattavat muutokset edellyttävät ripeää uudelleenhyväksyntää.

Laatikko 2.5

Virastojen tilinpitäjien riippumattomuus ja kirjanpitojärjestelmän uudelleenvälidoinnin viivästyminen

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin virastojen antamien tietojen perusteella.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi joidenkin virastojen sisäisessä valvonnassa puutteita

2.45. Hankintoihin, avustusten myöntämiseen tai rekrytointiin liittyvä dokumentointi oli riittämätöntä kolmessa virastossa (**EASO, CPVO, REA**).

2.46. Eräitä sisäisen valvonnan standardien täytäntöönpanoon liittyviä puutteita, joissa oli kyse toiminnan jatkuvuutta koskevasta suunnitelmasta, havaittiin kolmessa virastossa (**ACER, EIT, Frontex**). Näistä puutteista voi aiheutua mittava riski toiminnan jatkuvuudelle suurten katastrofien aikana, sillä tietoja saatetaan menettää peruuttamattomasti.

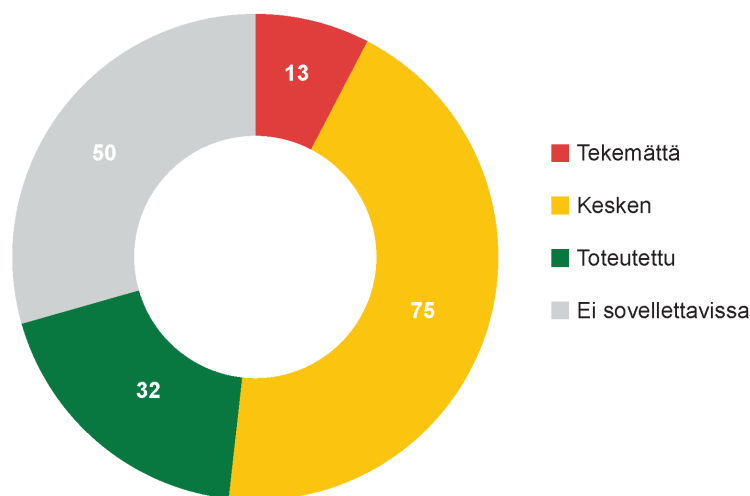
Virastot toteuttavat jatkotoimia aiempien vuosien tarkastushavaintojen perusteella

2.47. Tilintarkastustuomioistuin esitti soveltuviissa tapauksissa tilannekatsauksen jatkotoimista, jotka virastot ovat toteuttaneet aiempina vuosina esitettyjen huomautusten perusteella.

Laatikosta 2.6 käy ilmi, että vuoden 2016 lopussa huomioon ottamatta olleiden 170 huomautuksen perusteella oli useimmissa tapauksissa saatu korjaavat toimet päätökseen tai toimet olivat käynnissä. Avoimina olleista 13 huomautuksesta kolmessa virasto ei voinut vaikuttaa tarvittavan korjaavan toimen toteuttamiseen.

Laatikko 2.6

Virastojen aiempien vuosien huomautusten perusteella toteuttamat jatkotoimet

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tilintarkastustuomioistuin raportoi petosepäilyistä OLAFille

2.48. Petoksesta on kyse silloin, kun harhaanjohtavia tietoja on annettu tahallisesti hyötymistarkoituksessa. Tilintarkastustuomioistuin raportoi Euroopan unionin petostentorjuntavirastolle (OLAF) kaikista tarkastustyön aikana havaituista petosepäilytapauksista. Tämän jälkeen OLAFin tehtävänä on tutkia epäilyt ja ryhtyä jatkotoimiin tarvittaessa yhteistyössä kansallisten oikeusviranomaisten kanssa. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi vuonna 2017 virastoja koskevia tarkastuslausumiansa varten tarkastamiensa noin 1 000 tapahtuman ja 150 hankintamenettelyn joukossa kolme petosepäilytapausta, joista se raportoi OLAFille. Petosepäilyt liittyivät hankinnoissa ilmenneisiin sääntöjenvastaisuuksiin.

Tilintarkastustuomioistuin esittää tietoja komission sisäisen tarkastuksen osaston kertomuksista ja ulkoisista arviointikertomuksista

2.49. Tilintarkastustuomioistuin mainitsi tiedoksi myös komission sisäisen tarkastuksen osaston kertomuksia ja ulkoisten arvioijien komission toimeksiannosta laatimia kertomuksia. Vuonna 2017 komission sisäisen tarkastuksen osasto käsitteli virastoja 26 kertomuksessa, ja virastoista laadittiin yhdeksän ulkoista arviointia. Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut näihin tarkastuksiin tai arviointeihin liittyvää työtä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN VUODELTA 2017 LAATIMIIN MUIHIN VIRASTOJA KÄSITTELEVIIN KERTOMUKSIIN SISÄLTYYVÄT TARKASTUSTULOKSET

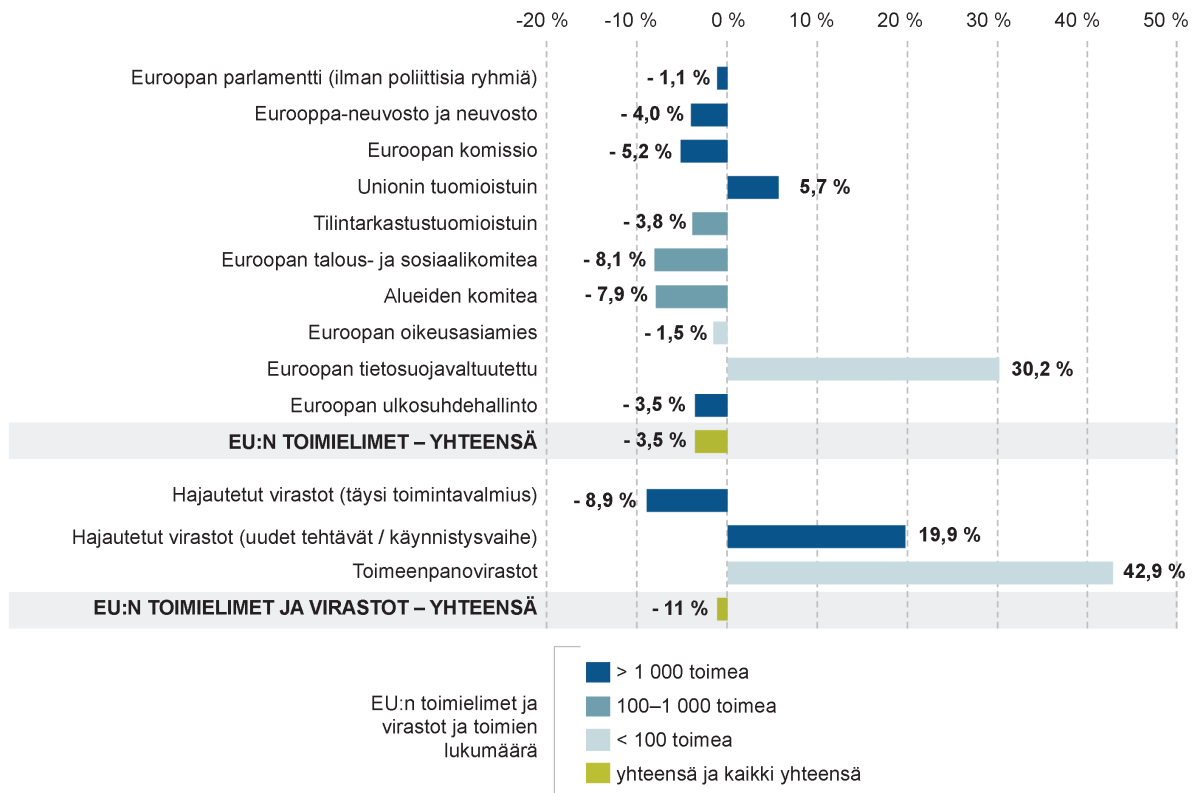
Tilintarkastustuomioistumin nopea tilannearvio viiden prosentin henkilöstövähennyksen täytäntöönpanosta

2.50. Tilintarkastustuomioistuin laati vuonna 2017 nopean tilannearvion ⁽²⁰⁾ siitä, miten Euroopan unionin toimielimet ja virastot ovat panneet täytäntöön sitoumustaan, jonka mukaan henkilöstötaulukossa olevista toimista vähennetään viisi prosenttia vuosina 2013–2017 (virastojen osalta vuosina 2014–2018). Virastojen kohdalla tilintarkastustuomioistuin totesi viiden prosentin vähennyksen toteutuneen, joskin hieman viiveellä. Hajautetut virastot, jotka hoitavat perinteisiä tehtäviä, onnistuivat vähentämään henkilöstöä 8,9 prosenttia. Sen sijaan henkilöstömäärä kasvoi uusien tehtävien ja vastualueiden vuoksi joissakin hajautetuissa virastoissa 19,9 prosenttia ja toimeenpanovirastoissa 42,9 prosenttia. Laatikossa 2.7 esitetään prosentuaalisen muutoksen vaikutus kaikkien toimielinten, elinten ja virastojen henkilöstötaulukkoissa oleviin toimiin.

⁽²⁰⁾ Nopea tilannearvio viiden prosentin henkilöstövähennyksen täytäntöönpanosta julkaistiin 21. joulukuuta 2017.

Laatikko 2.7

Analyysi henkilöstötaulukossa olevien toimien määrän muutoksista vuosina 2012–2017 (%)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus yhteisestä kriisinratkaisuneuvostosta

2.51. Brysselissä toimiva yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB) perustettiin elokuussa 2014 osana rahoituskriisin ratkaisemiseen tähtäviä toimia. Sen tehtävänä on vastuualueelleen kuuluvien kaatuvien pankkien kriisinratkaisu. Tammikuussa 2017 SRB:n vastuualue kattoi 139 pankkia ja 130 pankkikonsernia⁽²¹⁾.

2.52. SRB:tä koskevassa erityisessä tarkastuksessa⁽²²⁾ tutkittiin, onko sillä valmiudet toteuttaa pankkien kriisinratkaisua vaikuttavalla tavalla, ja analysoitiin, onko yksittäisiä pankkeja koskeva kriisinratkaisun suunnittelu laadukasta. Lisäksi selvitettiin, onko SRB:llä riittävät valmiudet noudattaa kriisinratkaisun suunnittelua koskevaa säädöskehystä ja olivatko SRB:n henkilöstöresurssit riittävät sille annettujen tehtävien hoitamiseksi.

2.53. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi puutteita kaikilla näillä aloilla. SRB:n perustaminen täysin uudelleen rakenteeksi oli kuitenkin erittäin mittava haaste, mikä on otettava huomioon mahdollisten puutteiden tarkastelussa. Tilintarkastustuomioistuin esitti joukon suosituksia, jotka liittyvät kriisinratkaisusuunnitelmien valmisteluun, kriisinratkaisua koskevien sääntöjen ja ohjeiden viimeistelyyn sekä henkilöstön määrän lisäämiseen ja henkilöstöhallinnon menettelyjen parantamiseen.

⁽²¹⁾ Määrä oli laskenut 1. tammikuuta 2018 mennessä 127 pankkiin ja 119 pankkikonserniin.

⁽²²⁾ Erityiskertomus 23/2017: ”Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto: Pankkiunionia koskeva haastava työ on aloitettu, mutta edessä on vielä pitkä tie” julkaistiin 19. joulukuuta 2017.

Tilintarkastustuomioistuimen erityisvuosikertomus ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet kriisinratkaisuneuvoston suorittaessa tehtäviään

2.54. Yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetussa asetuksessa⁽²³⁾ säädetään, että tilintarkastustuomioistuin raportoi kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätöksestä antamassaan kertomuksessa mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet kriisinratkaisuneuvoston, neuvoston ja komission suorittaessa asetuksen mukaisia tehtäviään. Ennakollisiin vakauseräisiin liittyvät SRB:n ehdolliset vastuut 31. joulukuuta 2016 olivat 842 miljoonaa euroa ja kasvoivat 1 420 miljoonaa euroon 30. syyskuuta 2017. SRB ei käynnistänyt pankkien kriisinratkaisumenettelyjä vuonna 2016 eikä vuoden 2016 osalta siis ollut ilmoitettavana kriisinratkaisupäätöksiin liittyviä ehdollisia vastuuta. Tosin kesäkuussa 2017 tehdyn Banco Popular Español S.A. -pankkia koskevan kriisinratkaisupäätöksen vuoksi SRB:tä vastaan oli nostettu unionin yleisessä tuomioistuimessa 90 oikeustapausta ja kriisinratkaisuneuvoston valituslautakunnalle oli toimitettu 46 valitusta lokakuun 2017 loppuun mennessä, jolloin julkaistiin tilintarkastustuomioistuimen kertomus mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet SRB:n suorittaessa asetuksen mukaisia tehtäviään varainhoitovuonna 2016. Komissiolle ja neuvostolle oli ilmoitettu 26 oikeustapauksesta, jotka oli nostettu edellä mainitun kriisinratkaisupäätöksen vuoksi unionin yleisessä tuomioistuimessa. Tilintarkastustuomioistuin käsittelee tähän tapaukseen liittyviä ehdollisia vastuuta varainhoitovuodelta 2017 toimittamassaan tarkastuksessa ja laatimassaan kertomuksessa.

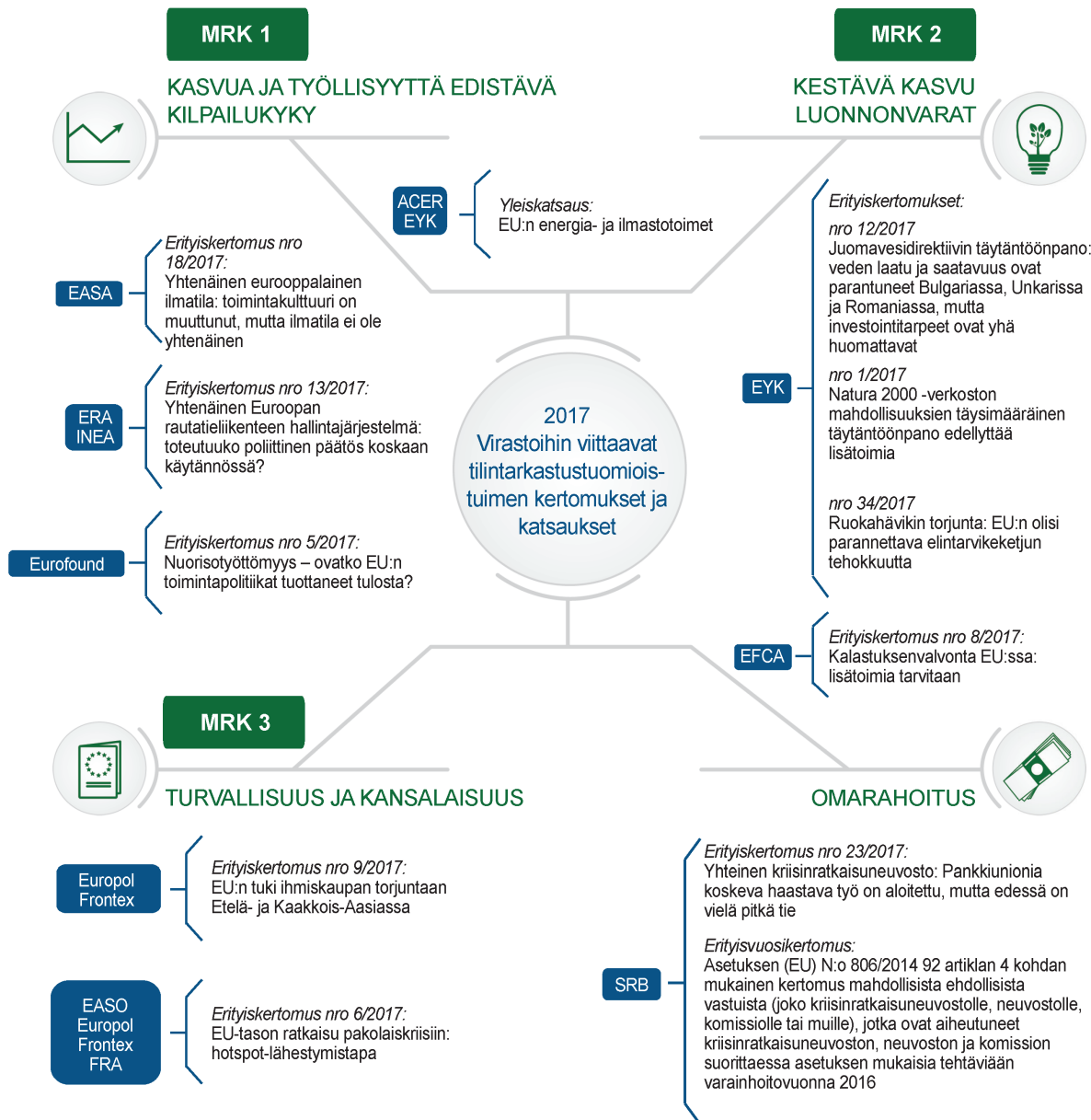
Muut tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset, joissa myös käsitellään yhtä tai useampaa virastoa

2.55. Nimenomaan virastoja käsittelevien tarkastuskertomusten lisäksi tilintarkastustuomioistuin laati vuoden 2017 kuluessa EU:n toimintapolitiikkojen täytäntöönpanosta useita erityiskertomuksia, joissa viitataan joihinkin virastoihin (ks. laatikko 2.8).

⁽²³⁾ Yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskeva asetus, 92 artiklan 4 kohta.

Laatikko 2.8

Tilintarkastustuomioistuimen muut erityiskertomukset, joissa käsitellään virastoja

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

EU-VIRASTOJEN VÄLISEN VERKOSTON VASTAUS

Virastot ovat tyytyväisiä tilintarkastustuomioistuimen myönteisiin päätelmiin virastojen tilien ja niiden perustana olevien maksutapahtumien luotettavuudesta.

2.27 Verkosto haluaa ilmaista huolensa siitä, että koska komissio tarjoaa virastoille Sysper-järjestelmään vain moduulien peruspaketin, virastot ovat joutuneet käyttämään ja joutuvat käyttämään jatkossakin erillisiä välineitä arviointeja, etätyötä, joustavan työajan hallinnointia ja henkilöstöhallinnon raportointia varten. Tämän vuoksi henkilöstöhallinnon tietotekninen ympäristö tulee yhtenäisemmäksi vain osittain ja paljon vähemmän kuin mitä komissio olisi voinut päättää.

Virastot tarkastelevat myös mahdollisuutta ottaa käyttöön yhteiskäyttöratkaisu rekryointiprosessien tukemiseksi, koska ne eivät tällä hetkellä kuulu Sysper-järjestelmän piiriin.

2.39 Hankintojen osalta kahden viime vuoden aikana on selvästi pyritty yhdenmukaistamaan sähköisiä välineitä. Prosessi käynnistyi rauhallisesti vuosina 2015–2016, jolloin luotiin tietotekniikan pääosaston ja budjettipääosaston yhdessä suunnittelema e-Prior-alustan sähköisten hankintamenettelyjen moduulikonaisuus. Sen jälkeen kyseisestä hankintamenettelyjen kaikki vaiheet kattavasta sähköisten moduulien kokonaisuudesta on tullut yhä enemmän standardi, jota EU:n virastot noudattavat. Suuntaus on entisestään vahvistunut vuonna 2018, kun virastoille on annettu käyttöön uudet tarjousten sähköisen toimittamisen moduulit ja ABAC LCK -moduuli. Lisäksi on kehitteillä sähköisen arvioinnin ja sopimusten sähköisen tekemisen moduulit. Virastot luopuvat vaiheittain ja omaan tahtiinsa käytössään olevista erillisistä välineistään, ja tämä suuntaus vain vahvistuu.

2.42 Ehdotettua tehokkuuden paranemisesta saatavaa etua, jota tehtävien siirtäminen Euroopan komissiolle mahdollisesti toisi, on tosiasiasa vaikea saavuttaa. Työmäärään ei vaikuta ainoastaan talousarvion suuruus vaan tilinpäätöksen tekeminen tiukassa määräajassa vuoden alussa. Kokemus on osoittanut, että useamman kuin yhden tilinpäätöksen tekemiseen (valtuutus sopimuksilla saatava lisärahoitus mukaan lukien) tarvitaan lähes kaksinkertaisesti työvoimaa, vaikka käsiteltävät rahamäärät olisivat pieniä (ja maksutapahtumien lukumäärä pienempi). Vaikka nämä toiminnot siirrettäisiin komissiolle, kullakin virastolla pitäisi kuitenkin olla kirjanpitoryhmä, koska kirjanpitoon liittyviä tehtäviä olisi edelleen. Tämän vuoksi kirjanpitovalmiuksista ei pidä luopua, ja koska kirjanpito on erityistehtävä, resursseja, joista kyseisen vähäisen edun saavuttamiseksi luovuttaisiin, ei voitaisi käyttää muihin tehtäviin. Niin kauan kuin tilanne on tämä, työvoimassa tehtävät säästöt eivät vastaisi yhtä kokopäiväistä toimea. Lisäksi on maksettava vuosimaksu. Tämän vuoksi vain harvat virastot ovat päätyneet siirtämään tämän tehtävän komissiolle.

2.43 Verkosto haluaa korostaa, että ei ole olemassa ennakkotapausta tai riskianalyysiä, jotka tukisivat sitä päätelmää, että tilinpitäjän riippumattomuus lisääntyisi, jos hän raportoi suoraan tulojen ja menojen hyväksyjälle valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän sijasta. Jotkin virastot ovat ottaneet käyttöön tilinpitäjän johtosäännön ja säännökset hallintoelimelle raportoinnista tarpeen vaatiessa.

KOLMAS LUKU

Tarkastuslausumat ja muut virastokohtaiset tarkastustulokset

SISÄLLYS

	Sivu
3.1. Tarkastuslausuman perustana olevat tiedot	31
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 1A – KASVUA JA TYÖLLISYYTTÄ EDISTÄVÄ KILPAILUKYKY	33
3.2. Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER)	33
3.3. Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin (BEREC)	38
3.4. Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop)	43
3.5. Euroopan lentoturvallisuusvirasto (EASA)	46
3.6. Euroopan pankkiviranomainen (EPV)	51
3.7. Euroopan kemikaalivirasto (ECHA)	56
3.8. Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomainen (EIOPA)	61
3.9. Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT)	64
3.10. Euroopan meriturvallisuusvirasto (EMSA)	75
3.11. Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto (ENISA)	79
3.12. Euroopan unionin rautatievirasto (ERA)	83
3.13. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA)	87
3.14. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)	90
3.15. Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound)	94
3.16. Euroopan GNSS-virasto (GSA)	98
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 2 – KESTÄVÄ KASVU: LUONNONVARAT	103
3.17. Euroopan ympäristökeskus (EYK)	103
3.18. Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (EFCA)	109
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 3 – TURVALLISUUS JA KANSALAISSUUS	112
3.19. Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL)	112
3.20. Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO)	116
3.21. Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC)	128
3.22. Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA)	132
3.23. Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE)	136
3.24. Euroopan lääkevirasto (EMA)	141
3.25. Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA)	149
3.26. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alan laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA)	153
3.27. Euroopan unionin oikeudellisen yhteistyön yksikkö (Eurojust)	161
3.28. Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (Europol)	165

	Sivu
3.29. Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA)	169
3.30. Euroopan raja- ja merivartiiovirasto (Frontex)	173
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 4 – GLOBAALI EUROOPPA	184
3.31. Euroopan koulutussäätiö (ETF)	184
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 5 – HALLINTO	188
3.32. Euratomin hankintakeskus (Euratom)	188
OMARAHOITTEISET ERILLISVIRASTOT	191
3.33. Yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO)	191
3.34. Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO)	195
3.35. Yhteinen kriisintarkkailuseuvosto (SRB)	199
3.36. Euroopan unionin elinten käänöskeskus (CdT)	205
KOMISSION TOIMEENPANOVIKASTOT	209
3.37. Koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA)	209
3.38. Pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto (EASME)	213
3.39. Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (ERCEA)	217
3.40. Innovoinnin ja verkkojen toimeenpanovirasto (INEA)	221
3.41. Tutkimuksen toimeenpanovirasto (REA)	225
3.42. Kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto (Chafea)	229

3.1. TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVAT TIEDOT

Perustelut lausunnoille

3.1.1. Tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksensa kansainvälisen tilintarkastajaliiton (International Federation of Accountants, IFAC) kansainvälisten tilintarkastusstandardien (ISA) ja eettisten ohjeiden sekä ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön (International Organisation of Supreme Audit Institutions, INTOSAI) antamien kansainvälisten standardien (ISSAI) mukaisesti. Mainittuihin standardeihin perustuvia tilintarkastustuomioistuimen velvollisuuksia kuvataan tarkemmin kohdassa ”Tarkastajan velvollisuudet”. Tilintarkastustuomioistuin toimii eettisiä tilintarkastusstandardeja käsittelevän kansainvälisen lautakunnan (International Ethics Standards Board for Accountants, IESBA) eettisten sääntöjen mukaisesti riippumattomasti noudattaen tilintarkastuksen kannalta relevantteja eettisiä vaatimuksia. Tilintarkastustuomioistuin on täyttänyt muut eettiset velvoitteensa näiden vaatimusten ja IESBAn eettisten sääntöjen mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä.

Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet

3.1.2. Toimiva johto vastaa SEUT:n 310–325 artiklan ja virastojen varainhoitoasetusten mukaisesti tilinpäätöksen laatimisesta ja esittämisestä kansainvälisesti hyväksytyjen julkisen sektorin tilinpäätösstandardien pohjalta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tähän kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää sisäiset kontrollit, joiden pohjalta on mahdollista laatia ja esittää tilinpäätös, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä. Toimivan johdon vastuulla on lisäksi varmistaa, että tilinpäätöksessä mainitut toiminnot, rahoitustoimet ja tiedot ovat niitä sääntelevien normien mukaisia. Kunkin viraston toimiva johto on viime kädessä vastuussa tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

3.1.3. Kun komissio laatii tilinpäätöstä, sen vastuulla on arvioida viraston kykyä jatkaa toimintaansa. Komission on tuotava tarvittaessa esiin toiminnan jatkuvuuteen liittyvät seikat ja laadittava tilinpäätös toiminnan jatkuvuuden periaatteen pohjalta, paitsi jos toimiva johto aikoo lopettaa yhteisön tai lakkauttaa sen toiminnan tai sillä ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

3.1.4. Hallintoelinten vastuulla on valvoa virastojen tilinpäätösraportointia.

Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä

3.1.5. Tilintarkastustuomioistuimen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, onko virastojen tilinpäätöksissä olennaisia virheellisyyksiä ja ovatko tilien perustana olevat toimet lailliset ja asianmukaiset, ja antaa tarkastuksensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai muille asianomaisille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille tarkastuslausumat tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Kohtuullisella varmuudella tarkoitetaan korkeaa varmuustasoa. Kohtuullinen varmuus ei kuitenkaan ole tae siitä, että tarkastuksessa havaitaan kaikki olennaiset virheellisydet ja noudattamatta jättämiset. Virheellisydet ja noudattamatta jättämiset voivat johtua petoksista tai virheistä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

3.1.6. Tulojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa komissiolta tai yhteistyökumppanimailta saadut tuet ja arvioi tarvittaessa menettelyt, joilla virastot keräävät palkkioita ja muita tuloja.

3.1.7. Menojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa maksutapahtumat, kun menot ovat aiheutuneet ja ne on kirjattu ja hyväksytty. Tarkastus kattaa ennakkomaksuja lukuun ottamatta kaikenlaiset (myös omaisuuserien hankintaan liittyvät) maksut siinä vaiheessa, kun maksu on suoritettu. Ennakkomaksut tarkastetaan, kun varojen vastaanottaja esittää tositteet siitä, että varat on käytetty asianmukaisesti, ja virasto hyväksyy tosittien ennakkomaksun tilinpidollisen selvittämisen yhteydessä joko samana vuonna tai myöhemmin.

3.1.8. ISA- ja ISSAI-standardien mukaista tilintarkastusta suorittaessaan tilintarkastustuomioistuin käyttää ammatillista harkintaa ja säilyttää ammatillisen skeptisyyden koko tarkastuksen ajan. Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on myös:

- tunnistaa ja arvioida riskejä siitä, että tilinpäätöksiin sisältyy petoksista tai virheistä johtuvia olennaisia virheellisyyksiä tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on petoksista tai virheistä johtuen jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen vaatimuksia. Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on suunnitella ja suorittaa tilintarkastustoimenpiteitä näihin riskeihin vastaamiseksi ja hankkia lausuntojensa perustaksi tarpeellinen määrä tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä. Riski, että petoksesta johtuva olennainen virheellisyys tai noudattamatta jättäminen jää havaitsematta, on suurempi kuin riski, että havaitsematta jää virheestä johtuva olennainen virheellisyys tai noudattamatta jättäminen, sillä petokseen voi liittyä epärehellistä yhteistoimintaa, väärennöksiä, tahallisia tietojen poisjättämisiiä, virheellisiä tulkintoja tai sisäisen valvonnan sivuuttamisia.

- saada käsitys tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta olosuhteisiin nähden asianmukaisten tilintarkastustoimenpiteiden suunnittelua varten, mutta ei siinä tarkoituksessa, että annettaisiin lausunto sisäisen valvonnan vaikuttavuudesta
- arvioida sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden asianmukaisuutta ja toimivan johdon esittämien kirjanpidollisten arvioiden ja niihin liittyvien tilinpäätöksessä esitettävien tietojen kohtuullisuutta
- tehdä johtopäätös siitä, onko toimiva johto soveltanut asianmukaisesti toiminnan jatkuvuuteen perustuvaa kirjanpitokäsittelyä, ja tehdä hankitun tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätös siitä, liittyykö olennaista epävarmuutta sellaisiin tapahtumiin tai olosuhteisiin, jotka saattavat antaa merkittävää aihetta epäillä viraston kykyä jatkaa toimintaansa. Jos tilintarkastustuomioistuin toteaa, että olennaista epävarmuutta on havaittavissa, sen on kiinnitettävä tarkastajan kertomuksessaan huomio asianomaisiin tilinpäätöksen liitetietoihin tai muutettava lausuntoaan, jos liitetiedot ovat puutteellisia. Tilintarkastustuomioistuimen johtopäätökset perustuvat tarkastajan kertomuksen laatimisajankohtaan mennessä saatuu tilintarkastusevidenssiin. Tulevaisuuden tapahtumat tai olosuhteet saattavat kuitenkin johtaa siihen, että yhteisö ei pysty jatkamaan toimintaansa
- arvioida tilinpäätöksen yleinen esittämistapa, rakenne, sisältö ja liitetiedot sekä se, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia tapahtumia siten, että tilinpäätös on esitetty oikein
- hankkia tarpeellinen määrä tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä virastojen taloudellisista tiedoista, jotta se voi esittää lausunnon tilinpäätöksestä ja sen perustana olevista toimista. Tilintarkastustuomioistuin vastaa tarkastustyön ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Tilintarkastustuomioistuin vastaa yksin tarkastuslausunnostaan
- soveltuviissa tapauksissa ottaa EU:n varainhoitoasetuksen 208 artiklan 4 kohdassa säädetyn mukaisesti⁽²⁴⁾ huomioon riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan virastojen tilien osalta suorittaman tarkastustyön.

3.1.9. Tilintarkastustuomioistuin ilmoittaa toimivalle johdolle muun muassa tarkastuksen suunnitellun laajuuden ja ajoituksen sekä merkittävät tarkastushavainnot ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksensa aikana havaitsemat mahdolliset merkittävät sisäisen valvonnan puutteet.

3.1.10. Tilintarkastustuomioistuin määrittää virastoille ilmoitetuista seikoista ne, jotka ovat olleet merkittävimpiä tilinpäätöksen tarkastuksessa tarkastuksen kohteena olevana varainhoitovuonna. Tilintarkastustuomioistuin kuvaa kyseisiä seikkoja tarkastajan kertomuksessaan, ellei säädös tai määräys estä asianomaisten tietojen julkistamista, tai jos – erittäin harvinaisissa olosuhteissa – tilintarkastustuomioistuin toteaa, että asianomaista seikkaa ei ole syytä julkaista kertomuksessa, koska julkaisemisesta aiheutuvien kielteisten seurausten voitaisiin kohtuudella olettaa olevan suurempia kuin tietojen julkaisemisesta yleisen edun kannalta saatava hyöty.

⁽²⁴⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012.

**Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeesta
1a – Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky**

3.2. ENERGIA-ALAN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN YHTEISTYÖVIRASTO (ACER)

JOHDANTO

3.2.1. Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (jäljempänä "virasto") perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 713/2009⁽²⁵⁾. Ljubljanassa sijaitsevan viraston päätehtävänä on avustaa kansallisia sääntelyviranomaisia jäsenvaltioissa suoritettavien sääntelytehtävien suorittamisessa unionin tasolla ja tarvittaessa koordinoita näiden sääntelyviranomaisten toimintaa. REMIT-asetuksessa⁽²⁶⁾ virastolle ja kansallisille sääntelyviranomaisille osoitettiin lisää tehtäviä, jotka koskevat energian tukkumarkkinoiden seuranta EU:ssa.

3.2.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	16	13
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	103	91

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistu talousarvio.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.2.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁹⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

⁽²⁵⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1.

⁽²⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011 (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 1). Asetuksessa osoitetaan virastolle tärkeä rooli energian tukkumarkkinoiden valvonnassa Euroopassa.

⁽²⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.acer.europa.eu.

⁽²⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien luotettavuus*Lausunto tilien luotettavuudesta*

3.2.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.2.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.2.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.2.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.2.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös kirjanpitojärjestelmien (uudelleen)validoinnin oikea-aikaisuutta. Lokakuussa 2017 virasto siirsi kirjanpito toimintonsa komission tilinpitäjälle. Tästä merkittävästä muutoksesta huolimatta kirjanpitojärjestelmä validoitiin viimeksi vuonna 2011.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.2.9. Vuonna 2011 virastolle annettiin uusi tehtävä energian tukkumarkkinoiden seurannan (REMIT) alalla. Kaikki REMIT-seurantakehyksen osa-alueet olivat ensimmäistä kertaa käytössä vuonna 2017. REMIT-seurantakehystä koskeva palautusjärjestelmä katastrofitilanteiden varalta perustettiin alun perin Slovenian Mariboriin, mutta siirrettiin huhtikuussa 2017 viraston pääasialliseen tietokeskukseen Ljubljanaan. Tietojen varmuuskopioita säilytetään näin ollen nykyisin samassa paikassa alkuperäisten tietojen kanssa. Tästä aiheutuu mittava riski toiminnan jatkuvuudelle suurten katastrofien aikana, sillä tietoja saatetaan menettää peruuttamattomasti.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.2.10. Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29. maaliskuuta 2017 Eurooppa-neuvostolle päätöksestään erota Euroopan unionista (Brexit). Toisin kuin useimmat muut virastot, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto ei analysoinut kattavasti Brexitin todennäköisiä vaikutuksia viraston organisaatioon, toimintoihin ja tileihin.

3.2.11. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa, mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.2.12. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽³⁰⁾, ⁽³¹⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Virasto ei ollut ottanut näitä välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON TARKASTUSKERTOMUKSET

3.2.13. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 kertomuksen "Human Resources Management" viraston henkilöstöhallinnosta ⁽³²⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.2.14. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽³⁰⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽³¹⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽³²⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut komission sisäisen tarkastuksen osaston suorittamaa työtä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2014	Viraston ja Slovenian valtion välisen toimipaikkaa koskevan sopimuksen mukaan Sloveniaan perustetaan Eurooppa-koulu. Yli neljä vuotta sopimuksen tekemisen jälkeen Eurooppa-koulua ei kuitenkaan ole vielä perustettu.	kesken
2016	Komission sisäisen tarkastuksen osasto painotti toukokuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa, että prosessien ja menettelyjen tehostamisen vuoksi rooleja ja vastuualueita on selkiytettävä ja hankintayksikön työmäärä analysoitava. Lisäksi se totesi, että hankintojen suunnittelua ja seuranta on tarpeen parantaa huomattavasti. Virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	kesken
2016	Virasto siirsi seuraavalle varainhoitovuodelle yli 4,9 miljoonaa euroa eli 86 prosenttia osaston 3 (toimintamenot) sidotuista määrärahoista (2015: 1,4 miljoonaa euroa eli 59 prosenttia). Edellisten vuosien tavoin siirrot liittyivät vuonna 2016 lähinnä energian tukkumarkkinoiden eheyttä ja tarkasteltavuutta koskevan REMIT-asetuksen täytäntöönpanoon (4,7 miljoonaa euroa) (2015: 1,1 miljoonaa euroa). Virasto siirsi seuraavalle varainhoitovuodelle osastossa 2 (hallintomenot) yli miljoona euroa eli 38 prosenttia sidotuista määrärahoista (2015: 0,8 miljoonaa euroa eli 35 prosenttia).	ei relevantti
2016	Siirtojen määrän kasvu on huolestuttavaa ja vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Syynä tähän on se, että hankintamenettelyt päätetään ja sopimukset tehdään vuoden loppupuolella, minkä seurauksena toimitukset ja/tai maksut suoritetaan seuraavana vuonna. Vuonna 2016 tehdyistä 299 sopimuksesta 98 tehtiin marras- ja joulukuussa (5 976 122,47 euroa eli 40 prosenttia vuonna 2016 tehtyjen sopimusten kokonaisarvosta). Virasto voi harkita jaksotettujen talousarvion määrärahojen käyttöönottoa. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet.	kesken

VIRASTON VASTAUS

3.2.8 Virasto hyväksyy havainnon ja haluaisi selventää, että se kirjaa kaikki suorittamansa rahoitustoimet Euroopan komission tarjoamaan, päivittämään, ylläpitämään ja validoimaan varainhoitojärjestelmään. Koska kirjanpito palvelut on ulkoistettu komissiolle lokakuusta 2017 alkaen, virasto hyväksyy kirjanpitojärjestelmän validoinnin, jonka komissio suorittaa vuonna 2018.

3.2.9 Toiminnan jatkuvuutta ei ole enää voitu varmistaa sen jälkeen, kun ARIS Primary -järjestelmä ja katastrofitilanteiden varalle tarkoitettu palautusjärjestelmä siirrettiin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) sisäiseen tietokeskukseen huhtikuun 2016 alussa ja yhdistettiin yhdeksi järjestelmäksi suorituskyvyn optimoimiseksi ja parantamiseksi sekä kasvavien tilavaatimusten ratkaisemiseksi. On kuitenkin huomattava, että nykytilanne, jossa toiminnan jatkuvuutta ei voida taata, on seurausta kahden viime vuoden aikana tehdyistä merkittävistä vähennyksistä viraston talousarvioon. Virasto on toistuvasti varoittanut komissiota ja budjettivallan käyttäjiä viraston budjettiin tehtävien rajoitusten vakavista seurauksista, mutta tämä ei ole johtanut lisäresurssien myöntämiseen. Virasto arvioi edelleen mahdollisuutta ottaa ARIS-järjestelmän palautusjärjestelmä uudelleen käyttöön, mutta tällä hetkellä sillä ei ole varoja tehdä niin vuonna 2018. Virastolle tulisi järjestää lisärahoitusta, jotta palautusjärjestelmä katastrofitilanteiden varalle voitaisiin ottaa uudelleen käyttöön.

3.2.10 Koska Brexitiin liittyvät riskit on arvioitu erittäin pieniksi ja rajallisiksi, johto analysoi Brexitin mahdollista vaikutusta ainoastaan epävirallisesti vuonna 2017. Vuoden 2018 alussa virasto käynnisti kokonaisvaltaisen analyysin Brexitin vaikutuksista sen hallintoon, toimintoihin ja talouden osa-alueisiin, keskittyen etenkin Brexitin vaikutuksiin ja tarvittaviin toimiin.

3.2.11 Vuonna 2014 viraston hallintoneuvosto hyväksyi päätöksen AB N:o 15/2014 viraston kielijärjestelyistä. Tästä huolimatta viraston täytyy silti kääntää EPSOn verkkosivulla julkaistavat avoimia toimia koskevat ilmoitukset kaikille EU:n virallisille kielille. Koska viraston rahavarat ovat erittäin rajalliset, mitä on toistuvasti korostettu budjettivallan käyttäjille, virastolla ei ole varaa kaikkien avoimia toimia koskevien ilmoitusten kääntämiseen kaikille EU:n virallisille kielille, jotta nämä ilmoitukset voitaisiin julkaista EPSOn verkkosivulla. Tästä huolimatta vuonna 2017 yhdeksästä avointa tointa koskevasta ilmoituksesta neljä, joihin sisältyi kaksi avointa hakupyynnöä, julkaistiin EPSOn verkkosivulla ja käännettiin näin ollen kaikille EU:n virallisille kielille. Muut viisi ilmoitusta, jotka koskivat avoimia toimia operatiivisilla osastoilla, julkaistiin ainoastaan viraston verkkosivulla, sillä niiden kohderyhmänä olivat pääasiallisesti jo alalla työskentelevät hakijat, jotka tavallisesti seuraavat viraston toimia myös sen verkkosivujen kautta. Tällä lähestymistavalla tavoitellaan käytännön tasapainoa potentiaalisten työnhakijoiden tavoittamisen ja rajallisten resurssien tehokkaan käytön välillä.

3.2.12 Virasto ei vielä käytä komission IT-ratkaisuja sähköiseen laskutukseen, sähköisiin tarjouskilpailuihin eikä sähköiseen tarjousten toimittamiseen. Vuoden 2018 aikana virasto aloittaa sähköisten tarjouskilpailujen käytön, ja tämän jälkeen edetään sähköisten tarjousten toimittamisen ja sähköisen laskutuksen käyttöönottoon vuonna 2019.

3.2.13 Komission sisäisen tarkastuksen osaston (IAS) julkaiseman henkilöstöhallintoa koskevan kertomuksen jälkeen virasto on sopinut IAS:n kanssa toimintasuunnitelmasta ja on parhaillaan panemassa täytäntöön suositeltuja parannusehdotuksia.

3.3. EUROOPAN SÄHKÖISEN VIESTINNÄN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN YHTEISTYÖELIN (BEREC)

JOHDANTO

3.3.1. Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen virasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1211/2009⁽³³⁾. Riisassa sijaitsevan viraston pääasiallisena tehtävänä on, sääntelyneuvoston ohjaamana, antaa asiantuntijatukea ja hallinnollista tukea Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle, kerätä ja analysoida tietoja sähköisestä viestinnästä sekä levittää parhaita sääntelykäytänteitä, kuten EU:n sääntelyjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevia yhteisiä lähestymistapoja, menetelmiä tai suuntaviivoja, kansallisten sääntelyviranomaisten keskuudessa.

3.3.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽³⁴⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	4	4
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	27	27

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.3.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽³⁵⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽³⁶⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.3.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽³³⁾ EUVL L 337, 18.12.2009, s. 1.

⁽³⁴⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.berec.europa.eu.

⁽³⁵⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽³⁶⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.3.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.3.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.3.7. Joulukuussa 2016 virasto esitti Euroopan unionin elinten käännöskeskuksesta käännöspyyntöjä, jotka koskivat neljää kiinnostuksenilmaisupyynnöä varallaololuettelon laatimiseksi. Virasto esitti käännöspyyntöjä siitä huolimatta, että kaikki viraston henkilöstötaulukossa olevat budjettivallan käyttäjien hyväksymät toimet oli täytetty Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että joulukuussa 2016 esitetyille käännöspyyntöille ei ollut perusteita. Tämän maaliskuussa 2017 suoritettujen maksujen arvo on 106 432,50 euroa (eli 2,5 prosenttia vuoden 2017 budjetista).

3.3.8. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.3.9. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös kirjanpitojärjestelmien (uudelleen)validoinnin oikea-aikaisuutta. Virasto siirsi kirjanpito toimintonsa komission tilinpitäjälle vuonna 2016. Virasto otti vuonna 2017 käyttöön uuden paperittoman järjestelmän. Nämä tapahtumat aiheuttivat huomattavia muutoksia viraston menettelyihin ja kirjanpitojärjestelmään, jota ei kuitenkaan ole validoitu uudelleen sitten vuoden 2013.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.3.10. Joulukuussa 2017 virasto teki maaliskuun 2018 lopulle suunniteltua koulutusta koskevat 20 000 euron oikeudelliset ja talousarviosuositukset. Vuodelle 2018 suunniteltujen toimien rahoittaminen varainhoitovuoden 2017 talousarviosta on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.3.11. Elokuussa 2015 virasto käynnisti tarjouspyyntömenettelyn nelivuotisen kaskadiperusteisen puitesopimuksen tekemistä varten. Sopimuksen markkinavolyymiksi arvioitiin kolme miljoonaa euroa, ja sen tarkoituksena oli tapahtumien (esim. kokoukset, seminaarit, konferenssit jne.) järjestäminen ja suunnittelu. Sopimuksentekoperusteissa ei riittävällä tavalla painotettu hintatekijää. Kilpailumenettely kattoi ainoastaan tarjoajien hallintokulut, ei mahdollisia tapahtumista aiheutuvia kuluja. Hankintamenettelyssä ei näin ollen ollut varmistettu riittävää hintakilpailua eikä sopimusta välttämättä tehty taloudellisesti edullisimman tarjouksen esittäjän kanssa.

3.3.12. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽³⁷⁾,⁽³⁸⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen tarjouskilpailun tiettyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä laskutusta ja tarjousten sähköistä toimittamista.

⁽³⁷⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽³⁸⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

3.3.13. Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29. maaliskuuta 2017 Eurooppa-neuvostolle päätöksestään erota Euroopan unionista (Brexit). Toisin kuin useimmat muut virastot, sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen virasto ei analysoinut kattavasti Brexitin todennäköisiä vaikutuksia viraston organisaatioon, toimintoihin ja tileihin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.3.14. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2014	Vuoden 2014 talousarvioon tehty määrärahavaraus EFTA-maiden ⁽¹⁾ kansallisten sääntelyviranomaisten maksuosuuksia varten ei EFTA-maiden kanssa tehtyjen sopimusten puuttuessa konkretisoitunut (kansalliset sääntelyviranomaiset olivat yhteistyöelimessä tarkkailijoina).	tekemättä (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2016	Maaliskuussa 2016 virasto käynnisti hankintamenettelyn, jonka tavoitteena oli tehdä puitesopimus niiden kahden Riassa toimivan kansainvälisen koulun kanssa, joissa viraston henkilöstön lapset käyvät. Tarjouspyynnön teknisissä eritelmissä todetaan, että virasto tekee yhden rinnakkaisen kaskadiperusteisen puitesopimuksen kahden talouden toimijan kanssa. Sopimuksentekoperusteiden mukaan koulun valinnasta päättävät kuitenkin vanhemmat. Näin ollen heinäkuussa 2016 tehty 400 000 euron puitesopimus perustuu ristiriitaisiin käsitteisiin, mikä aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta virastolle ja kouluille. Lisäksi puitesopimus oli tässä nimenomaisessa tapauksessa tarpeeton.	ei relevantti
2016	Uudelleenluokittelun jälkeen yksi henkilöstön jäsen nimitettiin ylempään palkkaluokkaan suoraan palkkatasolle 2 eikä palkkatasolle 1. Menettely ei ole EU:n henkilöstösääntöjen mukainen.	ei relevantti
2016	Maaliskuussa 2016 virasto teki 60 000 euron suuruisen sopimuksen, joka koski henkilöstöresursseihin liittyviä ammatillisia tuki- ja konsultointipalveluja. Hankintamenettely oli yksinomaan hintaperusteinen. Jos konsultti palkataan siten, että sopimuksentekoperusteissa ei oteta huomioon pätevyyttä ja asiantuntemusta, parasta vastinetta rahoille ei kyetä varmistamaan.	ei relevantti
2016	Vuonna 2016 keskimääräinen työskentelyjakso virastossa oli 2,58 vuotta ja henkilöstön vaihtuvuus oli suuri (25 prosenttia). Tilanne vaikuttaa viraston toiminnan tehokkuuteen ja aiheuttaa riskejä sen työohjelmien toteuttamiselle. Mahdollisena syynä on isäntävaltiossa sovellettu palkan korjauskerroin (73 prosenttia 1. heinäkuuta 2016).	toteutettu
2016	Viraston perustamisasetuksessa ei edellytetä säännöllisiä ulkoisia tuloksellisuuden arviointeja. Viraston olisi harkittava yhdessä komission kanssa tällaisen arvioinnin tilaamista vähintään viiden vuoden välein. Näin toimitaan useimmissa muissa erillisvirastoissa. Tällainen vaatimus olisi otettava käyttöön, kun perustamisasetusta tarkistetaan tulevaisuudessa.	tekemättä (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)

⁽¹⁾ Euroopan vapaakauppaliitto.

VIRASTON VASTAUS

3.3.7 Viraston johto katsoi henkilöstön suuren vaihtuvuuden olevan riskitekijä viraston työohjelman toteuttamisen kannalta, ja siksi BEREC-viraston johtokunta pyysi laatimaan varallaololuettelon vähintään 75 prosentille⁽³⁹⁾ viraston työprofileista. BEREC-viraston oli käännettävä asiakirjat kaikille EU:n virallisille kielille, jotta se pystyi täyttämään veloitteen julkaista kiinnostuksenilmaisupyynnöt⁽⁴⁰⁾ EPSOn verkkosivustolla⁽⁴¹⁾. Etukäteen laadittuja varallaololuetteloita käyttämällä virasto voi täyttää johtokunnan vaatimuksen, että avointen työpaikkojen määrä pidetään alle 15 prosentissa, ja lähettämään työtarjouksia kuukauden kuluessa siitä, kun rekrytointitarve on havaittu. Pakollisiin käännöksiin liittyvien suurten kustannusten vähentämiseksi jatkossa BEREC-virasto aikoo laatia pyyntöjä varten vakiopohjat ja lyhyet erityisosat käännöksiä varten.

3.3.9 BEREC-virasto siirsi kirjanpito toimintonsa Euroopan komissiolle vuonna 2016. Näin ollen Euroopan komission tilinpitäjä (budjettipääosastossa) huolehtii kaikista virastoihin sovellettavan varainhoidon puiteasetuksen 50 artiklassa vaadituista palveluista, myös paikallisten järjestelmien validoinnista. Validointimenettely on parhaillaan käynnissä, ja Euroopan komission tilinpitäjä on ilmoittanut siitä 14. kesäkuuta 2018 virallisella ilmoituksella, jonka viite on Ares(2018) 3149885. Komission tilinpitäjän yksiköt päättävät prosessin ja antavat tuloksista raportin vuoden 2018 viimeisellä neljänneksellä.

3.3.10 BEREC-virasto aloitti koulutustapahtuman valmistelun jo vuoden 2017 marraskuussa ottamalla yhteyttä mahdollisiin kouluttajiin ja selvittämällä tilojen saatavuuden. Tapahtuman järjestäjän kanssa piti siksi allekirjoittaa sopimus, jotta voitiin varmistaa kouluttajien ja koordinoijien saatavuus ja varata tilat suunnitelluille koulutuspäiville. Sopimus allekirjoitettiin vuoden 2017 joulukuussa, ja siksi talousarviositoumus avattiin ennen sopimuksen allekirjoittamista, kuten varainhoitoasetuksessa vaaditaan. Kokemus on osoittanut, että koulutustapahtuman järjestäminen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä on hyvin haastavaa, jos edelliseltä vuodelta ei tehdä siirtoja, joten tulevia koulutustapahtumia varten BEREC-virasto harkitsee muunlaista aikataulua.

3.3.11 Puitesopimus valittiin vuonna 2015. Silloin kustannukset ja kiinteän maksun kattavan sopimuksen katsottiin noudattavan varainhoitoasetusta, koska muut EU:n toimielimet käyttivät silloin ja käyttävät edelleen useita kustannukset ja kiinteän maksun kattavia sopimuksia (esim. matkatoimisto- tai pankkipalveluja varten).

BEREC-toiminnan erityisominaisuuksien vuoksi suuri osa BEREC-tapahtumiin liittyvistä BEREC-viraston vastuulla olevista kustannuksista liittyy asiantuntijoiden kulujen maksamiseen, pääosin EU:n jäsenvaltioihin sijoittautuneille julkisille elimille (esim. kansallisille sääntelyviranomaisille). Siksi on pantava merkille, että toimeksisaaja ei voi vaikuttaa tällaisiin kuluihin. Tilintarkastustuomioistuimen huomautusten ja sen kanssa käydyn hyödyllisen keskustelun perusteella BEREC-virasto aikoo hankintoja uudelleen käynnistäessään ottaa huomioon myös muuntotyypiset puitesopimukset, joita ei ollut olemassa vuonna 2015 voimassa olleessa lainsäädäntökehityksessä.

3.3.12 BEREC-virasto panee tilintarkastustuomioistuimen huomautukset merkille ja ilmoittaa sille aikovansa ottaa nämä moduulit käyttöön vuoden 2018 loppuun mennessä viraston määrärahojen käytettävyyden huomioon ottaen.

3.3.13 Viraston palveluksessa ei tällä hetkellä ole Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, joihin tämä voisi vaikuttaa. Vaikutusta viraston työmäärään voidaan arvioida vasta, kun EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhteista on tehty lopullinen päätös. BEREC-viraston määrärahoihin ja henkilöstöön ei tehty muutoksia, kun Kroatia liittyi EU:hun. Toimintatavan voidaan olettaa olevan lisäkustannusten ja työmäärän kannalta samanlainen myös Brexitin yhteydessä, kun otetaan huomioon BEREC-viraston määrärahojen pienuus.

⁽³⁹⁾ Ks. johtokunnan päätös (16) 136 s. 9, BEREC-viraston toimien vuotuinen ja monivuotinen suunnittelu 2017–2019, 9.12.2016;

⁽⁴⁰⁾ Huomautuksissa tähän viitataan "avoimina toimina".

⁽⁴¹⁾ Päätöksen MC/2015/3 11 artikla: BEREC-viraston johtokunnan päätös yleisistä täytäntöönpanosäännöksistä väliaikaisen henkilöstön palvelukseenottoa ja käyttöä koskevalle menettelylle unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 20 artiklan f alakohdan mukaisesti.

3.4. EUROOPAN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN KEHITTÄMISKESKUS (CEDEFOP)

JOHDANTO

3.4.1. Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 337/75⁽⁴²⁾. Thessalonikissa sijaitsevan keskuksen pääasiallisena tehtävänä on edistää ammatillisen koulutuksen kehittämistä unionin tasolla. Keskuksen on tätä tarkoitusta varten koottava ja jaettava ammatillisen koulutuksen järjestelmiin liittyvää aineistoa.

3.4.2. Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut⁽⁴³⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	18	18
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	122	117

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.4.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽⁴⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽⁴⁵⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.4.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁴²⁾ EYVL L 39, 13.2.1975, s. 1.

⁽⁴³⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.cedefop.europa.eu.

⁽⁴⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksista koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁴⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.4.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.4.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.4.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA ASIANMUKAISUUDESTA

3.4.8. Kahdessa johtotehtäviä koskevassa rekrytointimenettelyssä ilmeni puutteita ja menettelyt ovat sääntöjenvastaisia. Riittävä näyttö esimiestehtävissä vaaditusta kokemuksesta puuttui ja salassapitovelvollisuutta koskevia vaatimuksia ei ollut noudatettu. Tämä asettaa kyseenalaiseksi hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.4.9. Keskus julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.4.10. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽⁴⁶⁾,⁽⁴⁷⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Keskus ei ollut ottanut näitä välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.4.11. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi marraskuussa 2017 tarkastuskertomuksen keskuksen verkkopalveluista⁽⁴⁸⁾. Keskus laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

⁽⁴⁶⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽⁴⁷⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽⁴⁸⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

KESKUKSEN VASTAUS*HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA ASIANMUKAISUUDESTA*

3.4.8 Cedefop ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen sääntöjenvastaisuuksista kahdessa rekrytointimenettelyssä. Cedefop arvioi molemmat menettelyt perusteellisesti ja tarkastelee korjaavia toimenpiteitä kummankin kyseessä olevan menettelyn sekä yleisesti rekrytointiprosessien osalta tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien puutteiden korjaamiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.4.9 Cedefop käyttää EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivustoa joissakin tapauksissa. Cedefop julkaisee avoimia toimia koskevat ilmoituksensa omalla verkkosivullaan ja virastojen yhteisellä foorumilla, johon kaikilla EU:n kansalaisilla on pääsy, ja käyttää useita kanavia, kuten ReferNet, SkillsNet, johtokunta sekä muita keinoja (esim. taloustieteilijöiden verkostot) ilmoitusten jakamiseen. Cedefop julkaisee avoimia johtajan ja varajohtajan toimia koskevat ilmoitukset EPSOn verkkosivustolla ja käyttää siihen liittyviä sosiaalisen median kanavia keskeisten toimien osalta. Kun otetaan huomioon ylimääräiset kustannukset, joita aiheutuu avoimia toimia koskevien ilmoitusten kääntämisestä kaikille EU:n virallisille kielille EPSO-portaalia varten, Cedefop katsoo, että kustannukset eivät ole oikeassa suhteessa mahdolliseen hyötyyn nähden.

3.4.10 Cedefop aikoo ottaa käyttöön sähköiset hankintamenettelyt ja sähköiset tarjouskilpailut (e-prior-alustan moduulit) syksyllä 2018 julkisista hankinnoista annetussa direktiivissä 2014/24/EU hankintaviranomaisille asetetun sähköisen tiedonvaihdon käyttöä talouden toimijoiden kanssa koskevan määräajan mukaisesti (http://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/e-procurement_fi).

Tätä tarkoitusta varten Cedefop tekee yhteistyötä komission hankintaviranomaisten osallistamisesta vastaavan tietotekniikan pääosaston (DIGIT) kanssa. Ensimmäinen avoin tarjousmenettely, jossa käytetään sähköistä tarjouskilpailua ja hankintamenettelyä, käynnistetään lokakuussa 2018. Kaikki avoimet menettelyt käynnistetään kyseisestä ajankohdasta lähtien sähköisillä välineillä.

Sähköisen laskutuksen käyttöönoton ajankohta riippuu siitä, päättääkö Cedefopin hallinto ottaa käyttöön ABAC-järjestelmän (jossa sähköinen laskutus toimisi moduulina) vai jatkaa talon sisäisen Fibus-alustan käyttöä (mikä edellyttää linkin luomista sähköisen laskutuksen alustalle).

3.5. EUROOPAN LENTOTURVALLISUUSVIRASTO (EASA)

JOHDANTO

3.5.1. Euroopan lentoturvallisuusvirasto EASA (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1592/2002 ⁽⁴⁹⁾, joka kumottiin asetuksella (EY) N:o 216/2008 ⁽⁵⁰⁾. Kölnissä sijaitsevalla virastolla on erityisiä sääntely- ja toimeenpanotehtäviä lentoturvallisuuden alalla.

3.5.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽⁵¹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	193	192
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	774	771

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.5.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁵²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁵³⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.5.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁴⁹⁾ EYVL L 240, 7.9.2002, s. 1.

⁽⁵⁰⁾ EUVL L 79, 19.3.2008, s. 1.

⁽⁵¹⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.easa.europa.eu.

⁽⁵²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁵³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.5.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.5.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.5.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.5.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Viraston tilinpitäjän esimiehenä toimii viraston talousosaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen raportointivastuu).

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA ASIANMUKAISUUDESTA

3.5.9. Palveluntoimittajien kanssa tehtävissä puitesopimuksissa määritetään yksittäisiin hankintoihin sopimuksen voimassaoloaikana sovellettavat ehdot. Volymiltään enintään 22 miljoonan euron suuruisien IT-palveluhankintojen kohdalla virasto päätti tehdä kaskadiperusteisen puitesopimuksen kolmen toimeksisaajan kanssa. Näin meneteltäessä toimeksisaajat asetetaan ensisijaisuusjärjestykseen (kaskadi) kilpailumenettelyn perusteella. Kaikkien yksittäisten hankintojen on tapahduttava tämän järjestyksen mukaisesti. Puitesopimuksen ehdot eivät kuitenkaan olleet riittävän yksityiskohtaisia reilun kilpailun toteutumisen kannalta. Ehtojen avulla ei myöskään pystytty perustelemaan toimeksisaajien ensisijaisuusjärjestystä kaikkien tulevien yksittäisten hankintojen osalta. Varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen mukaan⁽⁵⁴⁾ yksittäisissä hankinnoissa on tällaisissa tilanteissa käytettävä kilpailumenettelyä valittujen toimeksisaajien välillä.

3.5.10. Viraston varainhoitoasetuksen mukaan⁽⁵⁵⁾ viraston hallintoneuvoston on hyväksyttävä hankinnat joko viraston vuotuisessa työohjelmassa tai tapauskohtaisella rahoituspäätöksellä. Virasto on tehnyt yhden IT-alan hankintoja koskevan puitesopimuksen, vaikka rahoituspäätös kattoi ainoastaan viiden miljoonan euron määrän.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.5.11. Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (virasto mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen tietoteknisistä laite- ja ohjelmistohankinnoista sekä niihin liittyvästä ylläpidosta ja tuesta (IT-palvelut). Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii viraston ja palveluntoimittajien välisenä välittäjänä, joka voi huolehtia IT-palveluista. Suurin osa asianomaisista IT-palveluista ja niihin liittyvistä hinnoista määritettiin kilpailuun perustuvan hankintamenettelyn pohjalta laaditussa puitesopimuksessa. Sopimuksen mukaan mahdollisia ovat kuitenkin myös sellaisten IT-palveluiden hankinnat, joita ei ole erikseen mainittu sopimuksessa. Erään tarkastetun maksun kohteena oli noin 300 000 euron arvoinen hankinta, jonka yhteydessä virasto oli hankkinut toimeksisaajan kautta IT-palveluita ilman kilpailumenettelyä. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2017 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli kaksi miljoonaa euroa.

3.5.12. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

⁽⁵⁴⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1268/2012 (EUVL L 362, 31.12.2012, s. 1), 122 artikla.

⁽⁵⁵⁾ Viraston varainhoitoasetus, 68 artiklan 2 ja 3 kohta.

3.5.13. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽⁵⁶⁾, ⁽⁵⁷⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Komission toimittamien tietojen mukaan virasto oli ottanut vuoden 2017 loppuun mennessä tiettyjen menettelyjen osalta käyttöön sähköisen tarjouskilpailun ja tarjousten sähköisen toimittamisen, mutta ei sähköistä laskutusta.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON TARKASTUSKERTOMUKSET

3.5.14. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 tarkastuskertomuksen ”The preparation of the European Plan for Aviation Safety” Euroopan lentoturvallisuussuunnitelman laadinnasta Euroopan lentoturvallisuusvirastossa ⁽⁵⁸⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.5.15. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁵⁶⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽⁵⁷⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽⁵⁸⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Vaikka ilmailuteollisuuden vuonna 2016 rahoittamat toimet johtivat 7,6 miljoonan euron alijäämään, talousarviotulokset vaihtelevat vuodesta riippuen ⁽¹⁾ ja virastolle on kertynyt 52 miljoonaa euroa ylijäämää ilmailuteollisuuden rahoittamista toimista. Viraston perustamisasetuksen mukaan ilmailuteollisuuden toimijoilta kerättyjen maksujen pitäisi riittää kattamaan viraston kulut, jotka liittyvät asianomaisiin sertifiointitoimiin. Siinä ei kuitenkaan säädetä kertyneestä ylijäämästä.	kesken
2016	Ajanjaksolla 2014–2016 virasto käytti kertyneestä ylijäämästään 9,4 miljoonaa euroa (4,4 miljoonaa euroa vuonna 2016) rahoitukseen 12,4 miljoonan kunnostus- ja muuttokulut, jotka aiheutuivat viraston siirtymisestä uuteen rakennukseen. Komissio osoitti näihin kuluihin kolme miljoonaa euroa EU:n talousarviosta. Rahoituksen jakautuminen ilmailuteollisuuden ja unionin maksusuuksien kesken vastasi viraston käyttämiä kustannustenjaon standardimenetelmiä ja johti siihen, että kyseiset työt rahoitettiin suurelta osin ilmailuteollisuudelta kannetuilla maksuilla.	ei relevantti

⁽¹⁾ Vuonna 2014 ylijäämä oli 15,3 miljoonaa euroa ja vuonna 2015 se oli 16,9 miljoonaa euroa.

VIRASTON VASTAUS

3.5.8 Virasto ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen. Virasto on keskustellut aiheesta virastojen verkoston foorumilla tutkiakseen, mitä mahdollisuuksia on olemassa, ja päästäkseen yhteiseen näkemykseen. Virasto toteuttaa sovitun yhteisen toimintamallin ja harkitsee joka tapauksessa tilinpitäjän tehtävän selkeää erottamista kaikista toiminnallisista tehtävistä sekä hallintoneuvoston sitouttamista uusimis- ja arviointisykliin.

3.5.9 Virasto teki menettelyn valmistelemiseksi markkinatutkimuksen ja totesi, että tärkeimmät tietotekniikkapalvelujen tarjoajat tukevat kaikkia tämän menettelyn puitteissa vaadittuja palveluja. Sen tuloksena virasto oletti, että monen puitesopimuksen malli, jossa osapuolet kilpailutettaisiin uudelleen, olisi johtanut hallinnollisesti erittäin monimutkaiseen menettelyyn, jota pidettiin suhteettomana mahdollisesti saavutettavaan hyötyyn nähden. Kuten tähänkin asti arvoltaan suurissa hankintamenettelyissä, virasto harkitsee jatkossa tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen perusteella entistä tarkemmin uudelleenkilpailuttamisen mahdollisuutta, jotta varmistettaisiin tehokkaampi kilpailutus.

3.5.10 Tällä puitesopimuksella pyritään tukemaan uuden hankkeen (Data4Safety) konseptin oikeaksi todistamista ja aloitusvaihetta. Hankkeen rahoitusta ja rakennetta on kehitelty kuukausien ajan useiden kumppanien kanssa. Sopimus tehtiin 15 miljoonasta eurosta, mutta lopullinen rahoitussitoumus on enintään 4 miljoonaa euroa. Siten tämän määrän ylittäviä maksuja ei ole mahdollista tehdä.

3.5.11 Virasto katsoi tämän lähestymistavan olevan moitteettoman varainhoidon periaatteen mukainen nykyistä toimielinten välistä puitesopimusta käytettäessä. Mainitussa tapauksessa 24 816,60 euron palkkio katsottiin asianmukaiseksi suhteessa hankinnan määrään ja sen edellyttämään työhön. Väline oli mainittu puitesopimuksessa, ja virasto hyödynsi sitä sopimuksessa tarkoitetulla tavalla.

3.5.12 Viraston hallintoneuvosto päätti vuonna 2015 (päätös nro 08-2015), että EASAn työkielenä rekrytointi- ja valintamenettelyissä on englanti. Päätös annettiin tiedoksi EPSOLle, joka ei hyväksynyt päätöstä, sillä se olisi muodostanut poikkeuksen EPSOn omiin sääntöihin julkaista työpaikkailmoitukset kaikilla kielillä. Tällainen vaatimus ei ole oikeassa suhteessa viraston tarpeisiin. Virastojen verkosto on perustanut hiljattain virastoille verkkofoorumien, jolla ne voivat julkaista työpaikkailmoituksensa nykyistä laajemmin. EASA julkaisee tavanomaisesti ulkoiset työpaikkailmoitukset tällä uudella foorumilla.

3.5.13 Kuten tilintarkastustuomioistuin mainitsi, tarjousten sähköisen toimittamisen työkalu otettiin käyttöön viime vuonna. Sähköistä laskutusta koskevat liiketoimintaeritelmat saatiin valmiiksi vuonna 2017, ja parhaillaan etsitään viraston rajallisia resursseja ja painopisteitä vastaavaa tietoteknistä ratkaisua.

3.6. EUROOPAN PANKKIVIRANOMAINEN (EPV)

JOHDANTO

3.6.1. Euroopan pankkiviranomainen (jäljempänä ”viranomainen”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1093/2010 ⁽⁵⁹⁾. Lontoossa sijaitsevan viranomaisen tehtävänä on auttaa luomaan yhteisiä, laadukkaita sääntely- ja valvontastandardeja ja -käytäntöjä, myötävaikuttaa oikeudellisesti sitovien unionin säädösten yhdenmukaiseen soveltamiseen, edistää ja helpottaa tehtävien ja vastuun siirtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä, seurata ja arvioida markkinakehitystä omalla vastuualueellaan sekä parantaa tallettajien ja sijoittajien suojaa.

3.6.2. *Taulukossa* esitetään viranomaisen avainluvut ⁽⁶⁰⁾.

Taulukko

Viranomaisen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	37	38
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	161	190

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viranomaisen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.6.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁶¹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁶²⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.6.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁵⁹⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12.

⁽⁶⁰⁾ Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eba.europa.eu.

⁽⁶¹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁶²⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.6.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.6.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.6.7. Asettamatta lausuntoa kyseenalaiseksi tilintarkastustuomioistuin kiinnittää huomiota siihen, että Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti Eurooppa-neuvostolle 29. maaliskuuta 2017 päätöksestään erota Euroopan unionista. Erojärjestelyjä koskevasta sopimuksesta käydään parhaillaan neuvotteluja. Lontoossa sijaitsevan viranomaisen tilinpäätös ja sen liitetiedot laadittiin allekirjoitusajankohtana (3. toukokuuta 2018) saatavilla olleiden tietojen perusteella.

3.6.8. Euroopan unionin yleisten asioiden neuvosto päätti 20. marraskuuta 2017 viranomaisen toimipaikan siirtämisestä Pariisiin Ranskaan. Muutto on määrä toteuttaa vuoden 2019 alussa ja viranomaisen tilinpäätökseen sisältyy 6,7 miljoonan euron varaus siitä aiheutuvia kuluja varten. Siinä ilmoitetaan myös, että 11,2 miljoonaa euroa jätetään Lontoon toimipaikan vielä toteutuviin, sopimuksiin perustuviin kuluihin.

3.6.9. Lisäksi viranomaisen talousarviorahoituksesta 40 prosenttia on Euroopan unionin varoja ja 60 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden suoria rahoitusosuuksia. On mahdollista, että viranomaisen tulot vähenevät, koska Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota unionista.

3.6.10. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.6.11. Tarkastetuista viidestä hankintamenettelystä neljässä ainoastaan yksi tarjoaja täytti laatua koskevat sopimuksen tekoperusteet ja kaikki muut tarjoajat jätettiin menettelyn ulkopuolelle. Tilanne osoittaa, että viranomaisen antaa laatukriteereille liian suuren painoarvon. Tällaisten menettelyjen avulla ei kyetä yksilöimään taloudellisesti kannattavimpia ratkaisuja, joiden kohdalla hinta ja laatu ovat tasapainossa.

3.6.12. Viranomaisen julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.6.13. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽⁶³⁾,⁽⁶⁴⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön asetettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, jotka liittyivät tarjousten sähköiseen toimittamiseen. Vuoden 2017 loppuun mennessä viranomaisen oli ottanut tiettyjen menettelyjen osalta käyttöön sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun, mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET JA ULKOISET ARVIOINTIKERTOMUKSET

3.6.14. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 kertomuksen ”Supervisory Convergence – Colleges & Training”⁽⁶⁵⁾. Viranomaisen laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

⁽⁶³⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽⁶⁴⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽⁶⁵⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

3.6.15. Vuonna 2017 suoritettiin kolmea Euroopan valvontaviranomaista koskeva ulkoinen arviointi⁽⁶⁶⁾ komission puolesta⁽⁶⁷⁾.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.6.16. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka viranomainen on toteuttanut tilintarkastustuomioistuinten aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁶⁶⁾ Euroopan pankkiviranomainen, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen.

⁽⁶⁷⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2012	Korkeampien koulumaksujen vuoksi viranomaisen myöntää henkilöstösääntöjen mukaisen koulutussisän lisäksi koulutusavustusta henkilöstölle, jonka lapset ovat peruskoulussa tai keskiasteen oppilaitoksessa. Vuonna 2012 koulutusavustusta myönnettiin kaikkiaan noin 76 000 euroa. Avustuksesta ei määrätä henkilöstösäännöissä, joten se on sääntöjenvastainen.	toteutettu

VIRANOMAISEN VASTAUS

3.6.11 Hankintamenettelyissä EBA pyrkii käyttämään kaikkia käytettävissään olevia välineitä kilpailun maksimoimiseksi. Neljässä viidestä menettelystä laatu-hintasuhte oli 60:40 ja yhdessä 50:50. Katsomme, että tilintarkastustuomioistuimen mainitsema alhainen osallistumisaste taloudellisessa arvioinnissa johtui tekijöistä, joihin EBA ei voi vaikuttaa. Näitä ovat esimerkiksi vähäinen kiinnostus tarjouksen tekemiseen (mihin vaikuttavat valuuttakurssiriski, sopimuksen koko, suuret tarjouskilpailukustannukset ja alhainen voittomarginaali) sekä teknisten ehdotusten huono laatu.

3.6.12 EBA julkaisee ilmoituksia avoimista toimista hyvin monenlaisissa paikoissa: EBA:n verkkosivusto; Twitter ja LinkedIn; EU Training; EuroBrussels ja EurActiv; Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja henkilöstökonferenssin (HRC) verkosto sekä Financial Times ja vastaavat (korkeampien asemien ollessa kyseessä). Vuoden 2018 helmikuussa EBA julkaisi 10 työpaikkailmoitusta EPSOssa kaikilla EU-kielillä. EBA uskoo, että käyttämällä edellä mainittuja kanavia työpaikkailmoitusten julkaisemiseen se toimii täysin avoimesti ja saavuttaa kohdeyleisön EU-kansalaisten keskuudessa.

3.6.13 EBA ottaa sähköisen tarjouskilpailun käyttöön vuonna 2019, kun järjestelmästä on annettu koulutusta ja sen päivitykset on testattu tämän vuoden ensimmäisen puoliskon aikana.

3.7. EUROOPAN KEMIKAALIVIRASTO (ECHA)

JOHDANTO

3.7.1. Euroopan kemikaalivirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1907/2006 ⁽⁶⁸⁾. Helsingissä sijaitsevan viraston keskeisinä tehtävinä on varmistaa korkeatasoinen ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen sekä aineiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla ja edistää samalla kilpailukykyä ja innovaatioita. Virasto edistää myös vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä aineiden vaarojen arvioimiseksi.

3.7.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽⁶⁹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	110	112
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	578	563

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.7.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁷⁰⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁷¹⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.7.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁶⁸⁾ EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁽⁶⁹⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.echa.europa.eu.

⁽⁷⁰⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁷¹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.7.5. Asettamatta kyseenalaiseksi kohdassa 3.7.4 esitettyä lausuntoa tilintarkastustuomioistuin katsoo aiheelliseksi painottaa, että virasto on osittain omarahoitteinen ja perii maksun jokaiselta yritykseltä, joka hakee kemiallisten aineiden rekisteröimistä REACH-asetuksen ⁽⁷²⁾ mukaisesti. Sovellettava maksu riippuu yrityksen koosta (mikroyritys, pk-yritys vai suuryritys) sekä rekisteröitävien kemiallisten aineiden määrästä (eri kynnyksarvoja).

3.7.6. Täytäntöönpanoasetuksen ⁽⁷³⁾ mukaisesti virasto laskee ja laskuttaa maksut yritysten hakuvaiheessa antamien tietojen perusteella. Ensimmäiset rekisteröinnit tapahtuivat vuonna 2009, mistä lähtien noin 30 prosenttia yrityksistä on ilmoittanut olevansa mikro- tai pk-yrityksiä. Virasto on pyrkinyt huomattavin toimin ottamaan käyttöön jälkitarkastusjärjestelmän hakijoiden yrityksen koosta antamien tietojen tarkistamista varten. Näin virasto on kyennyt selvittämään toistaiseksi päätökseen saaduissa tarkistuksissa, että suunnilleen 55 prosenttia edellä tarkoitetuista yrityksistä, jotka ilmoittivat olevansa mikro- tai pk-yrityksiä (16 prosenttia kaikista yrityksistä), oli luokitellut kokonsa virheellisesti ja suorittanut liian alhaisia maksuja. Korjatakseen tilannetta virasto on vuosien mittaan laskuttanut jälkitarkastusten perusteella yhteensä noin 16,4 miljoonan euron verran maksunoikaisuja. Huomattava määrä tarkastuksia on kuitenkin ruuhkautunut, eikä tarvittavien maksunoikaisujen jäljellä oleva summa ollut tiedossa vuoden 2017 lopussa ⁽⁷⁴⁾. Havainto osoittaa, että hakijoiden itse tekemiin ilmoituksiin liiallisesti tukeutuvassa järjestelmässä on rajoitteensa.

REACH-asetuksen mukaan jäsenvaltion kansallinen valvontaviranomainen vastaa yritysten ilmoittamien määrien tarkastamisesta. Virasto ei niin ollen osallistu tämän maksulaskelman toisen osatekijän tarkastamiseen.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.7.7. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.7.8. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.7.9. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.7.10. Viraston tekemissä jälkitarkastuksissa on todettu, että yli puolet niistä kemiallisia aineita rekisteröineistä yrityksistä, jotka toivat esiin olevansa mikro- tai pk-yrityksiä, ilmoitti kokonsa virheellisesti (ks. tiettyjä seikkoja painottava kohta 3.7.5). Tämä voi johtua osittain siitä, että yrityksen koon määrittämistä koskevat komission säännöt ⁽⁷⁵⁾ ovat monimutkaiset, ja osittain siitä, että koon aliarvioimiseen liittyy taloudellinen kannuste, koska suuret yritykset joutuvat maksamaan paljon suuremman rekisteröintimaksun. Alun perin rekisteröintimaksut laskutetaan ilmoitetun yrityskoon perusteella, joten havaitsematta jääneillä tapauksilla voi olla merkittävä kielteinen vaikutus viraston tuloihin. Virasto kohdistaa pienempien yritysten ilmoittamaan kokoon jälkitarkastuksia, jotka ovat kuitenkin ruuhkautuneet huomattavasti niin, että ne on saatu päätökseen vasta vuoteen 2012 saakka (niiden vuosien osalta, jolloin rekisteröitiin eniten kemiallisia aineita). Myöhempien vuosien jälkitarkastusprosessia on kiireesti nopeutettava, jotta tarkastukset saadaan valmiiksi.

⁽⁷²⁾ Asetus (EY) N:o 1907/2006.

⁽⁷³⁾ Komission asetus (EY) N:o 340/2008 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1907/2006 perustuvista Euroopan kemikaalivirastolle suoritettavista maksuista (EUVL L 107, 17.4.2008, s. 6), 13 artikla.

⁽⁷⁴⁾ Vuoden 2017 loppuun mennessä jälkitarkastukset oli saatu päätökseen vuoden 2012 rekisteröinteihin saakka, mutta ne ovat kesken myöhemmiltä vuosilta.

⁽⁷⁵⁾ Komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

3.7.11. Kun virasto havaitsee virheen, se laskuttaa alun perin suoritettun maksun ja lopullisesti määritetyn maksun erotuksen sekä hallinnollisen maksun. Perittävä määrä oli 4,7 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2017. Tästä määrästä 3,2 miljoonaa euroa liittyi viivästyneisiin hallinnollisiin maksuihin. Virastolla näyttää kuitenkin olevan vaikeuksia periä hallinnollisia maksuja. Virasto kirjasi varainhoitovuoden 2017 tileihinsä 2,8 miljoonan euron suuruisen tappiota koskevan vähennyserän (600 000 euroa enemmän kuin vuoden 2016 lopussa).

3.7.12. Jäsenvaltion kansalliset valvontaviranomaiset ovat vastuussa yritysten ilmoittamien määrien tarkastamisesta, eikä virastolla ole valtuuksia valvoa täytäntöönpanoa (ks. tiettyjä seikkoja painottava kohta 3.7.5). Kansallisten valvontaviranomaisten toimia koordinoi täytäntöönpanon valvontaa koskeva tiedonvaihtofoorumi. Foorumi hyväksyi 6. joulukuuta 2017 uudet strategiat ja vähimmäiskriteerit kemikaalialan säädösten täytäntöönpanon valvontaa varten (Strategies and minimum criteria for enforcement of Chemical Regulations). Ne tarjoavat kehyksen täytäntöönpanon valvontaa koskevien kansallisten strategioiden kehittämiseksi. Viraston kyky toteuttaa tehtävänsä riippuu siitä, kuinka vaikuttavasti kansalliset viranomaiset soveltavat kehystä käytännössä. Virasto totesi vuoden 2017 yleiskertomuksessaan, että suunnilleen kaksi kolmasosaa yrityksistä ei päivittänyt käsittelemiensä kemiallisten aineiden määrää koskevia rekisteröityjä tietoja. Tämä haittaa REACH-asetuksen vaikuttavaa täytäntöönpanoa ja vaikuttaa maksuista laadittujen laskelmien oikeellisuuteen.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.7.13. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa, mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

MUU HUOMAUTUS

3.7.14. Maksuihin perustuvat viraston tulot riippuvat kemiallisten aineiden rekisteröinnille EU:ssa REACH-lainsäädännössä asetetuista määräajoista (2010, 2013 ja 2018). Siksi virasto ei peri maksuja toistuvasti, vaan joutuu tasapainottelemaan toisaalta suhteellisen tasaisten menojen ja toisaalta vaihtelevampien ja vaikeammin ennakoitavien tulojen luomassa tilanteessa. Tämä vaikeuttaa talousarviosuunnittelua. Komissio auttaa virastoa hallinnoimaan tilannetta myöntämällä sille avustusta. REACH-asetuksen mukainen kemiallisten aineiden kolmas ja viimeinen rekisteröinnin määräaika päättyy vuonna 2018. Maksuihin perustuvien tulojen odotetaan siis vähenevän vuodesta 2019 alkaen, ja viraston toiminnan rahoitus riippuu aiempaa enemmän avustuksista, joita myönnetään EU:n talousarviosta.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.7.15. *Liitteessä* on yhteenvedo korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2014	Viraston uusiin tehtäviin kuuluu biosidivalmisteita koskevan asetuksen täytäntöönpano. Täytäntöönpanomenettelyistä aiheutuneet menot piti periaatteessa kattaa kyseisten valmisteiden rekisteröintiin liittyvillä hakemusmaksuilla. Vuonna 2014 kerätyt maksut kattoivat kuitenkin menoista ainoastaan 17 prosenttia. Loppuosa rahoitettiin viraston talousarvioon maksetuilla unionin rahoitusosuuksilla (6,3 miljoonaa euroa) ja EFTA-maiden rahoitusosuuksilla (0,2 miljoonaa euroa).	kesken ⁽¹⁾
2016	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli edelleen suuri osastossa 3 (REACH-toimintamenot): niiden määrä oli 10,1 miljoonaa euroa eli 39 prosenttia (2015: 7,3 miljoonaa euroa eli 32 prosenttia). Osuus on sitäkin suurempi osastossa 4 (biosideja koskevat toimintamenot): 1,3 miljoonaa euroa eli 68,0 prosenttia (vuonna 2015: 1,5 miljoonaa euroa eli 74 prosenttia). Näin suuren määrän siirtäminen seuraavalle varainhoitovuodelle on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Virasto voi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käytön lisäämistä. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet.	kesken
2016	Virasto edistää biosidivalmisteasetuksen mukaisesti biosidiaineiden ja -valmisteiden markkinoiden toimintaa. Komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi marraskuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa, että viraston biosidivalmisteasetuksen mukaisiin prosesseihin ja toimintaan liittyvä sisäisen valvonnan järjestelmä on suunniteltu ja pantu käytännössä täytäntöön vaikuttavalla ja tehokkaalla tavalla. Sisäisen tarkastuksen osasto ei havainnut suuria puutteita, mutta katsoi, että tietyissä kohdin on edelleen parantamisen varaa. Virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	kesken
2016	Toisin kuin useimpien muiden virastojen kohdalla kemikaalivirastolta ei sen perustamisasetuksessa nimenomaisesti vaadita toiminnan ulkoisia arviointeja, jotka ovat tuloksellisuuden arvioinnin keskeisiä osatekijöitä.	tekemättä (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)

⁽¹⁾ Vuonna 2017 virasto keräsi 8,1 miljoonan euron tulot biosidivalmisteisiin liittyvistä maksuista (7,6 miljoonaa euroa vuonna 2016), mikä vastasi 65:tä prosenttia biosidivalmisteisiin liittyvistä menoista (62 prosenttia vuonna 2015 ja 88 prosenttia vuonna 2016). Loppuosa rahoitettiin viraston talousarvioon maksetulla unionin rahoitusosuudella (6,3 miljoonaa euroa) ja EFTA-maiden rahoitusosuuksilla (0,2 miljoonaa euroa).

VIRASTON VASTAUS

3.7.10 Asiaa koskevassa lainsäädännössä (REACHiin liittyvä maksuasetus (EY) N:o 340/2008) ei nimenomaan mainita, että viraston pitäisi tehdä jälkitarkastus kunkin rekisteröivän pk-yrityksen koosta. Viraston hallintoneuvosto hyväksyi lähestymistavan, jonka mukaan priorisoidaan niitä pk-rekisteröijiiä, joiden taloudellinen vaikutus on suurin (eli ne, joilla on suurimmissa tonnimäärissä eniten rekisteröintejä). Virasto tarkistaa parhaillaan pk-yritysten kokoja niiden rekisteröijien osalta, jotka ovat toimittaneet aineistonsa vuoteen 2015 mennessä ja vuonna 2017. Virasto on myös ottanut yhteyttä pk-yritysten rekisteröijiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa tarkistaakseen pk-yritysten kokoja ennen maan eroa Euroopan unionista. Virasto suorittaa jatkossa entistä enemmän pk-yritysten kokojen tarkistuksia kustannus-hyötyperiaatteeseen perusteella.

3.7.11 REACHiin liittyvä maksuasetus (EY) N:o 340/2008 ei tarjoa virastolle tarvittavia työvälineitä viivästyneiden hallinnollisten maksujen perintää varten. Virasto muistuttaa ennakoivasti velallisia heidän maksuvelvollisuuksistaan ja, jos tämä ei tuota tulosta, se palkkaa paikallisia lakiasiainoimistoja perimään viivästyneitä maksuja ja kuluja suoraan jäsenvaltiossa. Lakiasiainoimistot ovat tähän mennessä olleet yhteydessä 74 prosenttiin yrityksistä, joiden hallinnolliset maksut ovat olleet myöhässä; tämän aloitteen tuloksen perusteella tehdään kustannus-hyötyanalyysi seuraavien vaiheiden määrittämiseksi.

3.7.12 Jäsenvaltiot ovat päävastuussa REACH-asetuksen ja CLP-asetuksen täytäntöönpanosta ja etenkin kemikaalien rekisteröintivelvoitteen täytäntöönpanosta. Viraston kyvyssä täyttää tehtävänsä ja saada asianmukainen määrä maksutuloja on kyse kansallisten viranomaisten täytäntöönpanostrategioiden käytännön toteutuksen tehokkuudesta. Komission kanssa käydään keskusteluja tämän asian käsittelemiseksi.

3.7.13 Virasto ottaa huomioon tämän alustavan huomautuksen, joka on monille virastoille olennainen ja monialainen kysymys. Muiden virastojen tavoin kemikaalivirasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivustollaan, sosiaalisessa mediassa ja EU-virastojen verkoston (EUAN) verkkosivustolla (<https://euagencies.eu/>). Avoimuuden ja julkisuuden lisäämiseksi ja mahdollistamaan sen, että kansalaiset löytäisivät julkaistut avoimet toimet, virasto suosittelee, että Euroopan unionin henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivustolla mainostettaisiin EU-virastojen verkoston verkkosivustoa.

3.7.14 Tämä alustava huomautus on asianmukainen. Virasto saa rahoituksensa maksuista ja kuluista saatavista tuloista sekä Euroopan unionin tasapainottavasta avustuksesta. Virasto on tehnyt aikaisemmin komissiolle joukon vaihtoehtoisia rahoitusehdotuksia, mukaan lukien toistuvien maksujen käyttöönotto, joka on joissakin muissa EU-virastoissa käytössä. Virasto panee merkille, että REACH-asetuksen tarkastelua koskevassa asiakirjassa (COM(2018) 116 final) 5. maaliskuuta 2018 osoitettiin komission aikomus arvioida kaikki mahdolliset vaihtoehdot viraston rahoituksen turvaamiseksi tulevaisuudessa.

3.8. EUROOPAN VAKUUTUS- JA LISÄELÄKEVIRANOMAINEN (EIOPA)

JOHDANTO

3.8.1. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (jäljempänä ”viranomainen” eli EIOPA) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1094/2010⁽⁷⁶⁾. Frankfurtissa sijaitsevan viranomaisen tehtävänä on auttaa luomaan yhteisiä, laadukkaita sääntely- ja valvontastandardeja ja -käytäntöjä, myötävaikuttaa oikeudellisesti sitovien unionin säädösten yhdenmukaiseen soveltamiseen, edistää ja helpottaa tehtävien ja vastuun siirtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä, seurata ja arvioida markkinakehitystä omalla vastuualueellaan sekä edistää vakuutuksenottajien, eläkejärjestelmien jäsenten ja edunsaajien suojaa.

3.8.2. Taulukossa esitetään viranomaisen avainluvut⁽⁷⁷⁾.

Taulukko

Viranomaisen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	21	24
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	139	151

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viranomaisen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.8.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽⁷⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽⁷⁹⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.8.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁷⁶⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 48.

⁽⁷⁷⁾ Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eiopa.europa.eu.

⁽⁷⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁷⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.8.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.8.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.8.7. Asettamatta lausuntoa kyseenalaiseksi tilintarkastustuomioistuin kiinnittää huomiota siihen, että Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti Eurooppa-neuvostolle 29. maaliskuuta 2017 päätöksestään erota Euroopan unionista. Erojärjestelyjä koskevasta sopimuksesta neuvotellaan vastaisuudessa. Viranomaisen talousarviorahoituksesta 40 prosenttia on Euroopan unionin varoja ja 60 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden suoria rahoitusosuuksia. On mahdollista, että viranomaisen tulot vähenevät, koska Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota unionista.

3.8.8. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.8.9. Vuonna 2017 tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Viranomaisen tilinpitäjän esimiehenä toimii yleisistä tukipalveluista vastaavan osaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viranomaisen johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.8.10. Viranomaisen julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

ULKOISTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

3.8.11. Vuonna 2017 suoritettiin kolme Euroopan valvontaviranomaista koskeva ulkoinen arviointi⁽⁸⁰⁾ komission puolesta⁽⁸¹⁾.

⁽⁸⁰⁾ EIOPA, Euroopan pankkiviranomainen ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen.

⁽⁸¹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

VIRANOMAISEN VASTAUS

3.8.9 Tilinpitäjän esimiehenä vuoden 2018 huhtikuuhun saakka toimi yleisistä tukipalveluista vastaavan osaston päällikkö. Tilinpitäjä raportoi myös hallintoneuvostolle. Tämän järjestelyn ei katsottu olevan ristiriidassa tilinpitäjän hierarkiaan perustuvan aseman ja toiminnallisen riippumattomuuden kanssa, koska tilinpitäjän vuotuista tuloksellisuutta arvioi hallintoneuvosto. Tämä muuttui toukokuussa 2018, koska haluttiin vahvistaa tilinpitäjän asemaa uusiin raportointilinjoihin nähden seuraavasti: tilinpitäjä raportoi hierarkiassa toimitusjohtajalle (hallinnollinen raportointi) ja toiminnan osalta hallintoneuvostolle.

3.8.10 EPSO edellyttää, että ilmoitukset avoimista toimista sen sivuilla on käännettävä kaikille 24 viralliselle kielelle. Koska kääntämisellä on huomattavat vaikutukset talousarvioon EIOPA päätti lisätä muiden medioiden käyttöä – joita myös suurin osa muista EU:n virastoista käyttää – ilmoittaessaan vapaista toimista. EIOPA käyttää myös virastojen verkoston kehittämää yhteistä alustaa (Inter-Agency Job Advertisement Board) ilmoittaessaan kaikille kansalaisille vapaista toimista. EIOPA johtaa myös rekrytointikampanjojen mainostamista koskevaa yhteishankintaprojektia, jolla halutaan lisätä näkyvyyttä ja saavuttaa laaja yleisö EU:ssa.

3.9. EUROOPAN INNOVAATIO- JA TEKNOLOGIAINSTITUUTTI (EIT)

JOHDANTO

3.9.1. Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (jäljempänä ”instituutti”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 294/2008⁽⁸²⁾. Budapestissä sijaitsevan instituutin tavoitteena on edistää Euroopan kestävästä talouskasvusta ja kilpailukykyä tehostamalla jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin innovaatiokapasiteettia. Instituutti myöntää avustuksia kasvavalle määrälle ”osaamis- ja innovaatioyhteisöjä”, jotka toimivat linkkinä korkeakoulutuksen, tutkimuksen ja elinkeinoelämän välillä edistäen näin innovointia ja yrittäjyyttä. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt koordinoivat satojen yhteistyökumppaneiden toimia. Instituutin myöntäminen avustuksin korvataan yhteistyökumppaneille aiheutuneita kuluja sekä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen koordinoitavista aiheutuneita kuluja.

3.9.2. Taulukossa esitetään instituutin avainluvut⁽⁸³⁾.

Taulukko

Instituutin avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	283	303
Todellinen henkilöstömäärä 31. joulukuuta ⁽²⁾	59	60

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Instituutin toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.9.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- instituutin tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽⁸⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽⁸⁵⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.9.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että instituutin tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot instituutin taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta instituutin varainhoitoa koskevien säännösten ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁸²⁾ EUVL L 97, 9.4.2008, s. 1.

⁽⁸³⁾ Lisätietoja instituutin toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <https://eit.europa.eu/>.

⁽⁸⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁸⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.9.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.9.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muut seikat

3.9.7. Instituutti teki muutoksia erillisavustuksia koskeviin sopimuksiin, jotka oli tehty tiettyjen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen (EIT Digital, InnoEnergy, Health ja Raw Materials) kanssa. Muutokset tehtiin joulukuussa 2016, eli vähän ennen tukikelpoisuusjakson (1. tammikuuta 2016 – 31. joulukuuta 2016) päättymistä. Yhden osaamis- ja innovaatioyhteisön (Climate) kanssa tehty muutettu erillisavustuksia koskeva sopimus allekirjoitettiin peräti tukikelpoisuusjakson päätyttyä, tammikuussa 2017. Muutosten yhteydessä sovittiin yhdenmukaistettujen korvausosuuksien lisäämisestä. Näin osaamis- ja innovaatioyhteisöt saivat instituutilta 15 miljoonaa euroa lisää avustuksia entisellään pysyvää hyväksytyjen tukikelpoisten kulujen määrää kohti (Climate KIC 6,0 miljoonaa euroa lisää, EIT Health 5,6 miljoonaa euroa, KIC InnoEnergy 2,2 miljoonaa euroa ja EIT Raw Materials 1,2 miljoonaa euroa). Tällainen toiminta on vastoin tavoitetta, jonka mukaan osaamis- ja innovaatioyhteisöjä olisi kannustettava löytämään omia rahoituslähteitä ja saavuttamaan vähitellen rahoituksellinen riippumattomuus EIT:stä. Se voi myös vaikuttaa kilpailun tasapuolisuuteen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen välillä, sillä menojen yhteisrahoitus otetaan myös huomioon vuotuisia avustuspäätöksiä tehdessä.

3.9.8. EIT InnoEnergy ja EIT Digitalin liiketoimintasuunnitelmiin tehdyt muutokset toivat suunnitelmiin taannehtivasti myös joitakin toimia, jotka eivät sisältyneet alkuperäisiin liiketoimintasuunnitelmiin. Muutoksen arvo EIT InnoEnergy osalta oli 3,3 miljoonaa euroa, ja EIT Digitalin osalta 0,6 miljoonaa euroa. EIT Inno Energy suunnitelmaan lisätyn toimen katsotaan huomattavasti muuttavan alkuperäistä liiketoimintasuunnitelmaa, jonka perusteella sille alun perin myönnettiin suurin mahdollinen avustuspääte. Eri osaamis- ja innovaatioyhteisöille myönnettyjen avustusten määrä perustuu niiden alkuperäisten ehdotettujen liiketoimintasuunnitelmien kilpailuun perustuvaan tarkastukseen. Myöhemmin tehdyt huomattavat muutokset vaikuttavat avustusten myöntämispäätöksiin ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tasapuoliseen kohteluun eivätkä ole varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen 180 artiklan 4 kohdan mukaisia.

3.9.9. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.9.10. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös kirjanpitojärjestelmien (uudelleen)validoinnin oikea-aikaisuutta. Instituutti otti vuonna 2017 käyttöön paperittoman maksujärjestelmän. Tämä aiheutti muutoksia instituutin menettelyihin ja kirjanpitojärjestelmään, jota ei kuitenkaan ole validoitu uudelleen sitten vuoden 2012.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.9.11. Instituutti pyrki tehostamaan osaamis- ja innovaatioyhteisöille maksettavia avustuksia koskevaa sisäisen valvonnan järjestelmäänsä ottamalla käyttöön keskitetyt ennakkotarkastukset sellaisia kumppaneina olevia osaamis- ja innovaatioyhteisöjä varten, joiden kuluilmoitukset ylittivät 325 000 euroa. Tarkastuksista vastasi instituutin puolesta kaksi tilintarkastusyrittystä⁽⁸⁶⁾, jotka todensivat kumppaneina olevien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tilinpäätökset. Instituutti teetti jälkitarkastukset eri tilintarkastusyrittöksellä. Tarkastusten tulokset vahvistavat tilinpäätösten todentamiseen perustuvan uuden lähestymistavan vaikuttavuuden ja tärkeyden, sillä havaituista olennaisista virheistä useimmat liittyivät kuluilmoituksiin, joihin ei ollut kohdistettu ennakkotarkastuksia.

⁽⁸⁶⁾ Edellisenä vuonna todentamisesta vastasi suuri joukko yksityisiä tilintarkastusyrittäjiä. Kukin sellainen kumppanina oleva osaamis- ja innovaatioyhteisö, jonka esittämä kuluilmoitus ylitti 325 000 euron rajan (korvattavat tosiasialliset kustannukset ja yksikkökustannukset), oli tehnyt tilintarkastusyrittysten kanssa erillisen sopimuksen. Jälkitarkastukset suoritti eri tilintarkastusyrittys kuin tilinpäätösten todentamisesta vastanneet kaksi tilintarkastusyrittystä.

3.9.12. Instituutin liiketoimintasuunnitelma ja palautumissuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2013, joten ne ovat vanhentuneita. Esimerkiksi kriisinhallintaryhmän jäsenistä puolet ei työskennellyt instituutin palveluksessa enää vuonna 2017. Päivitys on ollut valmisteilla kahden viime vuoden ajan, mutta sitä ei ole vielä hyväksytty.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.9.13. Kuten aiempina vuosina, osaamis- ja innovaatioyhteisöt eivät käyttäneet instituutin myöntämiä avustuksia kokonaisuudessaan. Ennen vuotta 2016 toimintansa aloittaneiden viiden osaamis- ja innovaatioyhteisön KAVA-toimiin liittyvät hyväksytyt tukikelpoiset kustannukset osoittautuivat 15 prosenttia alhaisemmiksi kuin vuoden 2016 alussa tehdyissä alkuperäisissä erillisavustuksia koskevissa sopimuksissa oli arvioitu⁽⁸⁷⁾. Laskelma kuvaa ensimmäisen ja toiseen vaiheen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhteistulosta. Pääasiallinen syy varojen käyttämättä jäämiseen oli liiketoimintasuunnitelmien puutteellinen täytäntöönpano osittain, koska avustus sopimuksia hyväksyttiin myöhään, osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimet ovat monivuotisia ja joidenkin osaamis- ja innovaatioyhteisöjen omarahoitusosuus hallintokuluista oli odotettua suurempi. Osa varoista käytettiin tekemällä lisäyksiä tukikelpoisiin KAVA-toimiin tarkoitettuihin alkuperäisiin yhdenmukaistettuihin korvausosuuksiin (ks. kohta 3.9.7). Etenkin toisen vaiheen osaamis- ja innovaatioyhteisöillä (EIT Health ja Raw Materials) ilmeni viivästyksiä toimintojensa käynnistämisessä. Ensimmäisen vaiheen osaamis- ja innovaatioyhteisöistä etenkin Climate KIC:n tuloksellisuus on EIT:n arviointikertomusten mukaan jäänyt odotettua heikommaksi.

3.9.14. Instituutti arvioi liiketoimintasuunnitelmien täytäntöönpanon tuloksellisuutta ja määrittä laskelmiensa perusteella joitakin tuloksellisuutta koskevia korjauksia. Korjauksilla ei kuitenkaan ole ollut taloudellista vaikutusta yhteenkään osaamis- ja innovaatioyhteisöön. Horisontti 2020 -puiteohjelman yhteydessä sovellettavan avustusten laskentamenetelmän mukaisesti instituutti soveltaa taloudellisista ja tuloksellisuutta koskevista korjauksista ainoastaan sitä, joka on suurempi. Menetelmä näyttäisi soveltuvan yksittäisiin Horisontti 2020 -puiteohjelman hankkeisiin, mutta se ei ole yhtä tarkoituksenmukainen osaamis- ja innovaatioyhteisöille suunnattavien avustusten kohdalla, joiden avulla rahoitettavien toimien kirjo on erittäin laaja. On syytä epäillä, onko perusteltua kompensoida esimerkiksi koulutustoimien tuloksellisuutta koskevat korjaukset esimerkiksi innovaatiohankkeisiin tehtävien taloudellisten korjausten avulla.

3.9.15. Kaikki osaamis- ja innovaatioyhteisöt hyväksyivät vuonna 2017 kestävyysstrategioita instituutin ohjeiden mukaisesti. Kyseessä on merkittävä askel kohti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kestävämpää tulevaisuutta. Ensimmäisen vaiheen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tuottamat tulot ovat kuitenkin jääneet hyvin pieniksi (2–6 prosenttia KAVA-toimien kustannuksista), minkä lisäksi vuonna 2017 saavutettiin vain vähäistä edistymistä. Kumppaneina olevien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen osarahoitusosuus on niin ikään yhä pieni (ja alkuperäisissä erillisavustuksia koskevissa sopimuksissa ennakoitua pienempi): EIT:n avustuksilla rahoitetaan osaamis- ja innovaatioyhteisöstä riippuen yhä 62–90 prosenttia KAVA-toimien kustannuksista.

3.9.16. Instituutti julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja henkilöstöhallinnon ja turvallisuus toiminnan pääosaston verkkosivulla mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisää avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.9.17. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽⁸⁸⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Se asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat sähköistä hankintajärjestelmää (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä instituutti oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.

MUUT HUOMAUTUKSET

3.9.18. Instituutin nykyinen väliaikainen johtaja aloitti tehtävässään heinäkuussa 2014. Uuden johtajan valintamenettely käynnistettiin vuonna 2016, mutta menettely oli tulokseton. Tämän jälkeen ei ole käynnistetty uutta rekrytointimenettelyä. Näin pitkään jatkuva toimen väliaikainen täyttäminen on henkilöstösääntöjen vastaista. Henkilöstösääntöjen mukaan toimi voidaan täyttää väliaikaisesti enintään yhden vuoden ajan.

3.9.19. Instituutin perussäännön 7 artiklan 1 kohdan mukaan "EIT:n henkilöstö koostuu EIT:n suoraan määräaikaisilla sopimuksilla palkkaamista työntekijöistä" ja henkilöstöön sovelletaan Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavia palvelussuhteen ehtoja. Instituutti voi näin ollen tarjota väliaikaisille toimihenkilöille vain määräaikaisia sopimuksia, joiden enimmäiskesto on viisi vuotta ja joita voidaan jatkaa kerran viidellä lisävuodella. Ne henkilöstön jäsenet, jotka aloittivat instituutin palveluksessa pian sen perustamisen jälkeen vuonna 2009, saavuttavat työsuhteessaan kymmenen vuoden enimmäiskeston vuonna 2020. Tämä saattaa haitata toiminnan jatkuvuutta ja instituutin hallintoa tulevina vuosina.

⁽⁸⁷⁾ Tukikelpoisten kokonaiskustannusten määrä oli pienempi myös joulukuussa 2016 ja tammikuussa 2017 tehdyissä muutetuissa erillisavustuksia koskevissa sopimuksissa arvioitua määrään verrattuna. Eroa oli kuusi prosenttia.

⁽⁸⁸⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET JA ULKOISET ARVIOINTIKERTOMUKSET

3.9.20. Komission sisäisen tarkastuksen osasto suoritti vuonna 2017 instituutin avustuseurantaa koskevan tarkastuksen ”Monitoring of Grant Agreements”⁽⁸⁹⁾. Instituutti laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

3.9.21. Komissio teetti vuosina 2016 ja 2017 väliarvioinnin instituutista kaudelta 2011–2015⁽⁹⁰⁾.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.9.22. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka instituutti on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁸⁹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽⁹⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2012	Avustussopimuksissa ei asetettu erillisiä raja-arvoja yksittäisille kustannusluokille (esim. henkilöstömenot, alihankintamenot ja oikeudellisista palveluista aiheutuvat menot).	toteutettu ⁽¹⁾
2014	Instituutti yliarvioi vuoden 2014 talousarviotarpeensa 13,1 miljoonalla eurolla eli 5,6 prosentilla (vuonna 2013 vastaava luku oli 3,4 miljoonaa euroa eli 2,5 prosenttia). Käytettävissä olevasta 233,1 miljoonasta eurosta sidottiin ainoastaan 220 miljoonaa euroa. Syyinä alhaiseen täytäntöönpanoasteeseen on lähinnä se, että avustuksiin tarkoitettuja määrärahoja (11,4 miljoonaa euroa) ei käytetty osaamis- ja innovaatioyhteisöjen rahoitukseen. Avustussopimukset tehtiin osaamis- ja innovaatioyhteisön toimintasuunnitelmien perusteella. Toimintasuunnitelmissa ei vaadittu, että kaikki instituutin käytettävissä vuonna 2014 olevat varat olisi hyödynnettävä. Käyttämättä jääneet määrärahat otetaan uudelleen instituutin talousarvioihin vuosille 2015–2017 instituutin varainhoitoa koskevien säännöksen mukaisesti.	kesken ⁽²⁾
2014	Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen on kehitettävä taloudellista kestävyyttä koskevia strategioita, mutta tästä huolimatta osaamis- ja innovaatioyhteisöt ovat tähän mennessä (niiden olemassaolon viidenteen vuoteen saakka) olleet täysin riippuvaisia instituutin sekä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppanien rahoituksesta.	kesken ⁽³⁾
2014	Instituutti on perustamisestaan eli vuodesta 2009 alkaen kärsinyt suuresta henkilöstön vaihtuvuudesta ja epävakaudesta hallinnon tasolla. Kaksi kolmesta yksikönpäällikönvirasta on ollut avoinna vuodesta 2013 alkaen. Yhtä on hoidettu väliaikaisesti vuodesta 2013 saakka. Tämä on henkilöstösääntöjen vastaista, sillä enimmäiskausi on niiden mukaan yksi vuosi. Toista yksikönpäällikönvirkaa hoitaa nykyään hallintopääjohtaja, joka toimii myös väliaikaisena johtajana ja niin ollen hoitaa kolmea tehtävää samanaikaisesti.	toteutettu
2015	Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 4/2016 todettiin, että rahoitusehto, jonka mukaan instituutin maksuosuus osaamis- ja innovaatioyhteisöille ei saa olla yli 25 prosenttia, tuottaa hyvin vähän tai ei lainkaan lisäarvoa. Ehdon poistaminen keventäisi huomattavasti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppanien toimintaa ja varainhoitoa koskevaa raportointitaakkaa ⁽⁴⁾ .	kesken
2015	Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppanien, jotka hakevat korvauksia enemmän kuin 325 000 euron arvosta, on esitettävä kustannus selvityksiä koskeva lausunto, jonka on tarkoitus edistää instituutin toimittamien kuluilmoitusten ennakkotarkastuksia. Lausuntojen laatu vaihtelee kuitenkin merkittävästi, mikä rajoittaa niiden avulla saatavaa varmuutta ja pakottaa instituutin toimittamaan lisätarkastuksia.	toteutettu

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	<p>Instituutin perustamisasetuksessa säädetään, että instituutti ”hankkii varoja julkisista ja yksityisistä lähteistä sekä käyttää resurssejaan tämän asetuksen mukaisesti. Se pyrkii erityisesti rahoittamaan toimintansa suurelta osin yksityisistä lähteistä ja sen omasta toiminnasta saaduilla tuloilla sekä kasvattamaan tätä osuutta”. Vaikka säännöksessä viitataan selvästi instituutin talousarvioon, instituutin varainhoitovuoden 2015 talousarviosta 99 prosenttia on peräisin Horisontti 2020 -puiteohjelman määrärahoista.</p>	tekemättä ⁽⁵⁾
2015	<p>Instituutti voi ottaa käyttämättömät määrärahat (joita ei ole sidottu varainhoitovuoden aikana tai jotka on vapautettu vuoden lopussa) uudelleen seuraavien kolmen vuoden talousarvioihin. Se ei kuitenkaan mukauttanut prosessejaan ajoissa niin, että se olisi voinut ottaa vuoden 2014 avustussopimukseen liittyvät 26,6 miljoonaa euroa varainhoituvuosien 2015–2017 talousarvioihinsa. Määrät olivat käytettävissä, koska osaamis- ja innovaatioyhteisöt hyödynsivät oletettua vähemmän varoja.</p>	toteutettu
2015	<p>Komissio asetti alun perin tavoitteeksi, että instituutista tulisi taloudellisesti itsenäinen vuonna 2010. Instituutti saavutti kuitenkin vain osittaisen taloudellisen itsenäisyyden kesäkuussa 2011. Edellytyksenä oli, että instituutista vastaava koulutuksen ja kulttuurin pääosasto jatkossakin hyväksyy avustuksia koskevat maksut ja yli 60 000 euron hankinnat ennakolta.</p>	toteutettu
2015	<p>Instituutti rahoittaa EIT Digital Master -ohjelmaa, johon osallistuu 16 eurooppalaista yliopistoa. Yliopistoille aiheutuvat kulut korvataan siten, että myönnetään enintään 8 000 euron kertakorvaus opiskelijaa kohden (Erasmus Mundus -ohjelman sääntöjen mukaisesti) sekä korvataan tosiasialliset kulut (sisältää välillisiin kuluihin tarkoitettua kiinteämääräisen korvauksen). Tämän mallin mukaisesti yliopistoille maksettiin vuonna 2015 keskimäärin kaikkiaan 15 000 euroa opiskelijaa kohden (sisältää kertakorvauksen). Mallia ei kuitenkaan ole missään vaiheessa määritelty virallisesti, eikä sen avulla ole mahdollista erottaa toisistaan kertakorvauksen kattamia toimia niistä, jotka korvataan tosiasiallisten kulujen perusteella. Instituutin olisi siirryttävä käyttämään selkeää virallisesti määriteltyä mallia, jossa kulut ilmoitetaan yhtä menetelmää käyttäen (esimerkiksi perusteltu kiinteämääräinen kertakorvaus).</p>	kesken ⁽⁶⁾

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	Moitteettoman varainhoidon periaatetta rikottiin, kun eräs osaamis- ja innovaatioyhteisön kumppani osti PR-suhteisiin liittyviä palveluja, joiden päiväkohtainen hinta vaihteli 800 eurosta 3 250 euroon henkilöä kohden. Instituutti korvasi nämä kulut kokonaisuudessaan (7).	ei relevantti
2015	Instituutti käytti komission puitesopimusta innovointikonferenssien järjestämisessä vuosina 2015 ja 2016. Tämän puitesopimuksen perusteella tilattiin alihankintana palveluita, joiden hinnoista ei määrätty puitesopimuksessa. Näiden palveluiden hinnat vaihtelivat nuorelle konsultille maksetusta 800 euron päiväpalkkiosta vanhemmalle konsultille maksettuun 2 250 euron päiväpalkkioon (lähes nelinkertainen määrä puitesopimuksen mukaiseen ylemmän johdon palkkioon nähden). Tällaisin hinnoin ostetuista palveluista aiheutui yli 100 000 euron kulut konferenssia kohden.	ei relevantti
2016	Tilintarkastustuomioistuin havaitsi puutteita, jotka liittyivät osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oikeussubjektien toteuttamien hankintamenettelyjen jälkitarkastuksiin. Ainakaan yhden osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oikeussubjektin kohdalla tarkastettava hankintamenettelytos ei ollut perusjoukkoa edustava. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin teki eri johtopäätökset kahden hankintamenettelyn laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Näissä tapauksissa instituutti oli hyväksynyt sopimuksen teon suoraan tai jatkanut sopimuksia liian pitkään.	toteutettu
2016	Komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi joulukuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa Grant Management: Transition to Horizon H2020 (avustusten hallinnointi: Horisontti H2020 -puiteohjelmaan siirtyminen), että instituutti oli onnistunut mukauttamaan prosessejaan Horisontti 2020 -puiteohjelman sääntöihin ja erityisesti osallistumissääntöihin ja että instituutin osaamis- ja innovaatioyhteisöjen käynnistämiseen kohdistamat kontrollit olivat yleisesti ottaen olleet vaikuttavia uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tukemisessa. Lisäksi komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi, että tarvitaan pikaisesti toimia, joilla varmistetaan H2020-puiteohjelman oikeudellisen kehyksen perusteellinen soveltaminen ja parannetaan entisestään uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen käynnistämisprosessia. Instituutti ja komission sisäisen tarkastuksen osasto sopivat korjaavia toimia koskevasta toimintasuunnitelmasta.	kesken
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 2: 0,4 miljoonaa euroa eli 40 prosenttia (vuonna 2015: 0,4 miljoonaa euroa eli 44 prosenttia). Pääosin siirrot liittyvät it-palveluista tehtyihin sopimuksiin, jotka jatkuvat vuodenvaihteen jälkeen, ja kokouskuluihin, joista ei ollut vielä saatu laskua.	ei relevantti

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	<p>Kauden 2015 avustuksista päätettiin vasta huhtikuussa 2015, ja avustussopimukset tehtiin kesä-heinäkuussa 2015. Kauden 2016 avustuksista päätettiin ja avustussopimukset tehtiin huhtikuussa 2016. Tilanne siis parani vuonna 2016, mutta siitä huolimatta avustuspäätösten ja avustussopimusten viivästyminen luo epävarmuutta ja heikentää kumppanien halukkuutta sitoa resursseja ja käynnistää toimintaa vuoden alussa.</p>	kesken
2016	<p>Tuoreimmat osaamis- ja innovaatioyhteisöjä koskevat pyynnöt, joiden temaattiset alat määriteltiin instituutin strategisessa innovaatio-ohjelmassa (2014–2020), saivat aikaiseksi vain vähän kilpailua. Kahta uutta osaamis- ja innovaatioyhteisöä (Health ja Raw Materials) koskevasta vuoden 2014 pyynnöstä seurasi vain seitsemän ehdotusta. Kahta muuta osaamis- ja innovaatioyhteisöä koskevaan vuoden 2016 pyyntöön saatiin kolme ehdotusta, joista ainoaa ”Added-Value Manufacturing” -osaamis- ja innovaatioyhteisöä koskevaa ehdotusta ei valittu laatusyistä.</p>	ei relevantti
2016	<p>Instituutin johtaja on vaihtunut neljästi perustamisvuoden 2008 ja heinäkuun 2014 välillä. Johtajan paikka on täytetty väliaikaisesti elokuusta 2014 lähtien ja eräs toinen johtotason paikka helmikuusta 2013 lähtien. Tämä ei ole ainoastaan ristiriidassa henkilöstösäännöissä väliaikaiselle toimen täyttämiseksi asetetun vuoden enimmäisajan kanssa vaan tiheät vaihtumiset ja pitkäaikaiset väliaikaisratkaisut aiheuttavat myös epävarmuutta sidosryhmien ja strategisen jatkuvuuden kannalta.</p>	kesken ⁽⁸⁾
2016	<p>Instituutti on merkittävä tekijä Horisontti 2020 -ohjelmassa, koska kaudelle 2014–2020 on osoitettu määrärahoja 2,4 miljardia euroa. Komissio on myös perustanut Horisontti 2020 -ohjelmalle yhteisen tukikeskuksen, jonka tehtävänä on varmistaa yhdenmukaisuus ohjelmaa täytäntöönpanevien elinten välillä mm. seuraavilla osaluilla: oikeudelliset palvelut, it-välineet, avustusten hallinnointi sekä tutkimustulosten levitys ja hyödyntäminen. Toisista elimistä, kuten komission toimeenpanovirastoista ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksista, poiketen instituutilla ei ole suoraa pääsyä tukikeskukseen, vaan se tarvitsee luvan tapauskohtaisesti instituutista vastaavalta komission pääosastolta. Tämä rajoitus vähentää instituutin toiminnan tehokkuutta.</p>	toteutettu

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	<p>Osaamis- ja innovaatioyhteisöjä koordinoivat ja edustavat osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oikeussubjektit, jotka ovat lähes kokonaan instituutin rahoittamia. Tilintarkastustuomioistuin kiinnitti tarkastuksessaan erityistä huomiota oikeussubjektien toteuttamiin hankintamenettelyihin, joita se pitää korkean riskin alana. Vuoden 2015 avustussopimusten mukaisesti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oikeussubjektien ja/tai osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppanien on varmistettava, että hankinta tehdään joko kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella tai, tarvittaessa, mahdollisimman alhaiseen hintaan. Avustussopimuksen mukaan kaikissa yli 60 000 euron sopimuksissa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oikeussubjektien ja/tai osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppanien on pyydettävä tarjous vähintään kolmelta talouden toimijalta sekä dokumentoitava hankintamenettely osoittaakseen, että se on toteutettu avoimesti. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti otoksen, joka kattoi osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oikeussubjektien toteuttamat hankintamenettelyt, joiden arvo oli noin seitsemän miljoonaa euroa ja jotka instituutti oli rahoittanut kokonaan. Tarkastuksessa havaittiin mm. seuraavanlaisia merkittäviä puutteita: sopimuksia tehtiin suoraan; tarjouksista puuttui välttämättömiä osatekijöitä; alkuperäisten sopimusten voimassaoloa jatkettiin tai volyyymia lisättiin huomattavasti; sopimuksilla ei ollut aika- ja/tai volyyimirajoitteita tai niissä oli hintakilpailun estäviä laatu-/hintapainotuksia. Vuonna 2016 näihin sääntöjenvastaisiin hankintamenettelyihin liittyvien maksujen määrä oli 2,2 miljoonaa euroa. Instituutti oli myös havainnut hankintaan liittyviä puutteita yhden osaamis- ja innovaatioyhteisön oikeussubjektin kohdalla ja laatinut toimintasuunnitelman parantaakseen kaikkien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oikeussubjektien tulevia hankintamenettelyjä.</p>	kesken
2016	<p>Hyväksytyjen toimien määrä ei ole instituutin osalta merkittävästi muuttunut, vaikka määrärahoja lisättiin huomattavasti, 309 miljoonasta eurosta (2008–2013) 2,4 miljardiin euroon (2014–2020), ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen määrä kasvoi vuoden 2016 lopussa kolmesta kuuteen (ks. taulukko 2). Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 4/2016⁽⁹⁾ todettiin, että riskinä on, että instituutilla ei ole riittäviä valmiuksia selviytyä lisääntyneestä työmäärästä. Instituutin väliaikainen johtaja mainitsi kyseisen riskin instituutin toimintakertomuksessa vuodelta 2015.</p>	<p>tekemättä (instituutti ei voi vaikuttaa asiaan)</p>

⁽¹⁾ Erityisesti hallintokustannuksille on asetettu enimmäisraja vuoden 2016 avustussopimuksista lähtien.

⁽²⁾ Varainhoitovuoden 2016 talousarvion tarpeet yliarvioitiin 13,1 miljoonalla eurolla eli 5,0 prosentilla (2015: 25 miljoonaa euroa eli 9,4 prosenttia) ja käytettävissä olevista 263 miljoonaa euron varoista sidottiin vain 249,9 miljoonaa euroa. Käyttämättömät määrärahat voidaan ottaa vuosien 2017–2019 talousarvioihin.

⁽³⁾ Instituutti rahoitti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen vuoden 2015 avustussopimuksissa ilmoittamista tukikelpoisista kuluista keskimäärin 90 prosenttia. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen eri lähteistä keräämien määrien osuus oli 2,5 prosenttia instituutilta pyydetystä rahoituksesta.

⁽⁴⁾ Erityiskertomus nro 4/2016: Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin on muutettava täytäntöönpanomekanismiaan ja osittain suunnitteluaan odotetun vaikutuksen aikaansaamiseksi.

⁽⁵⁾ Instituutti tulkitsee perustamisasetustaan edelleen eri tavalla eli vuoden 2015 vastauksessaan kuvaamallaan tavalla.

⁽⁶⁾ Yliopistoille maksettiin vuonna 2016 keskimäärin yhteensä 17 000 euroa täysiaikaista opiskelijaa kohti tosiasialliset kulut ja kiinteämääräiset korvaukset yhdistävän mallin mukaisesti. Malli on määritelty virallisesti vuoden 2016 lopussa ja sitä sovelletaan vuodesta 2017 alkaen.

⁽⁷⁾ Vuonna 2016 (vuoden 2015 avustuskulut) instituutti korvasi kyseisen sopimuksen kohdalla 410 000 euron määrän.

⁽⁸⁾ Johtotason paikka täytettiin helmikuussa 2018. Komissio käynnisti kesäkuussa 2018 johtajan töihinottomenettelyn.

⁽⁹⁾ Erityiskertomus nro 4/2016: Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin on muutettava täytäntöönpanomekanismiaan ja osittain suunnitteluaan odotetun vaikutuksen aikaansaamiseksi.

INSTITUUTIN VASTAUS

3.9.7 EIT haluaa selvittää, että muutospyyntöjä erillisavustuksia koskeviin sopimuksiin (SGA) voi toimittaa milloin tahansa tukikelpoisuusjakson aikana EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppanuutta koskevan puitesopimuksen mukaisesti. EIT teki teknisen ja taloudellisen arvioinnin osaamis- ja innovaatioyhteisöjen (KIC) muutosehdotuksista, ja Euroopan komissio hyväksyi sen etukäteen. Tämä seurauksena muutokset tehtiin ja allekirjoitettiin joulukuussa 2016. EIT:n Climate-osaamis- ja innovaatioyhteisön osalta muutoshakemuksen hyväksymisestä ilmoitettiin virallisesti osaamis- ja innovaatioyhteisölle 21. joulukuuta 2016 eli tukikelpoisuusaikana. Mitä tulee yhdenmukaistettujen korvausosuuksien (SRR) lisäämiseen EIT huomauttaa, ettei osaamis- ja innovaatioyhteisöille maksettu lisäavustuksia vuoden 2016 erillisavustuksia koskevien sopimusten muutosten johdosta. Lopulta maksettu avustus (241,8 miljoonaa euroa) oli kokonaisuudessaan merkittävästi vähemmän kuin alun perin myönnetty määrä (274,9 miljoonaa euroa). Mitä tulee siihen, että osaamis- ja innovaatioyhteisöjä kannustetaan löytämään omia rahoituslähteitä ja saavuttamaan kestävä taloudellinen pohja, viittaamme vastauksemme 3.9.15 kohtaan. Osana muutospyyntöjen arviointia EIT tarkisti – Euroopan komissiota kuullen – että yhdenmukaistettujen korvausosuuksien muuttaminen on sovellettavan oikeusperustan mukaista eikä vaikuta osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhdenvertaiseen kohteluun. Kaikkien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oli mahdollista muuttaa yhdenmukaistettuja korvausosuuksia yhtäläisin ehdoin.

3.9.8 Toisen huomautuksen osalta EIT katsoo, että muutokset olivat varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen 180 artiklan 4 kohdan mukaisia, koska niissä ei kyseenalaistettu tuen myöntämistä koskevia päätöksiä eivätkä ne olleet ristiriidassa hakijoiden tasavertaisen kohtelun kanssa. On tärkeää huomata, että ei ole säännöstä, jossa määriteltäisiin olennaisuusraja sille, minkälainen toiminnan muuttaminen katsottaisiin ”huomattavaksi”, kun arvioidaan, vaikuttaako muutos avustuksen myöntämiseen. Se, onko uusien toimien sisällyttäminen kyseisen säännöksen mukaista, edellyttää tapauskohtaista arviointia, joka perustuu kokonaisuudessaan osaamis- ja innovaatioyhteisöjen liiketoimintasuunnitelman toimien merkittävyyteen ja vaikutukseen. EIT teki tämän arvioinnin ennen muutospyyntöjen hyväksymistä ja totesi, että muutokset eivät kyseenalaistaneet avustusten myöntämistä koskevia päätöksiä. Koska kaikkien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oli mahdollista lisätä uusia tukikelpoisia toimia muutetuissa liiketoimintasuunnitelmissaan yhtäläisin ehdoin, varmistettiin myös osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tasapuolinen kohtelu. EIT huomauttaa lisäksi, että EIT:n InnoEnergy tapauksessa kyseinen ainoa toimi oli vain 3,9 prosenttia osaamis- ja innovaatioyhteisöjen liiketoimintasuunnitelman arvioidusta lisätalousarviosta. EIT Digitalin osalta tämä osuus oli 0,6 prosenttia.

3.9.10 EIT on parhaillaan ulkoistamassa kirjanpito toimintonsa komission tilinpitäjälle. Jos budjettipäosasto katsoo tarpeelliseksi, tämä tuo mukanaan EIT:n kirjanpitojärjestelmien uudelleevalidoinnin.

3.9.12 EIT hyväksyy liiketoimintasuunnitelman ja palautumissuunnitelman ajantasaistuksen vuonna 2018.

3.9.13 EIT Healthin ja EIT RawMaterialsin kanssa vuonna 2016 tehdyt erillisavustuksia koskevat sopimukset allekirjoitettiin suunniteltua myöhemmin, sillä puitekumppanuussopimukset oli allekirjoitettava ensin. Erillisavustuksia koskevat sopimukset vuosina 2017 ja 2018 allekirjoitettiin systemaattisesti helmikuussa, jolloin osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oli mahdollista aloittaa toimensa vuoden alussa. Innovatiivisille toimille on ominaista dynaamisuus ja nopea reagoivuus, eikä niitä voida suunnitella suoraviivaisesti. Joidenkin innovaatiohankkeiden tai -suunnitelmien potentiaali saattaa osoittautua odotettua heikommaksi, ja ne on peruutettava avustussopimusten toteuttamisen aikana. Lisäksi useat osaamis- ja innovaatioyhteisöjen operatiiviset toiminnot, kuten maisterin ja tohtorin koulutusohjelmat tai pitkän aikavälin tutkimus- ja innovointihankkeet, ovat luonteeltaan monivuotisia. EIT aikoo käsitellä tätä asiaa siirtymällä vuoden 2020 jälkeisellä kaudella osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kanssa monivuotisiin avustussopimuksiin edellyttäen, että EIT:n talousarvion maksusitoumismäärärahat jaetaan vastaavasti monivuotisiin eriiin.

3.9.14 EIT noudatti täysin Horisontti 2020 -oikeusperustassa määrättyä avustusten laskentamenetelmää ja jatkaa sovellettavan lainsäädännön noudattamista tulevaisuudessakin.

3.9.15 Rahoituksen kestävyys on osaamis- ja innovaatioyhteisöille keskeinen tavoite EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöjen mallissa ja yksi EIT:n tehtävän haastavimpia näkökohtia. Vaikka tämä oli aikaisemmin osaamis- ja innovaatioyhteisöille kaukainen tavoite, joillakin innovaatioyhteisöillä on jo merkittävää osarahoitusta toimiensa rahoittamiseksi, ja ne tuottavat huomattavia tuloja talousarvioonsa verrattuna. Esimerkiksi EIT Digital järjesti 26 prosentin osarahoituksen (22 miljoonaa euroa) osaamis- ja innovaatioyhteisöjen lisäarvoa koskevien toimien rahoittamiseksi vuonna 2016; tämä osarahoitus järjestettiin EIT:n ilmoittaman osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppaniorganisaatioiden toteuttamien ja rahoittamien yli 200 miljoonan euron täydentävien toimien lisäksi. Toinen esimerkki on EIT Health, joka keräsi ensimmäisenä toimintavuotensa tuloja yli 6 miljoonaa euroa, mikä on merkittävä summa EIT:ltä saatuaan rahoituksen kokonaismäärään (noin 19 miljoonaa euroa) verrattuna.

3.9.16 EIT harkitsee parhaillaan työpaikkailmoitusten julkaisemista EPSOn verkkosivustolla ottaen huomioon myös työpaikkailmoitusten kustannukset kaikille EU:n virallisille kielille kääntämisestä, mikä on EPSOn verkkosivuilla julkaisemisen ennakkoehto. EIT:n avoimia työpaikkoja koskeviin ilmoituksiin vastaavien hakijoiden keskimääräinen määrä on kuitenkin kasvanut merkittävästi viime vuosina. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että EIT käyttää aktiivisesti sosiaalista mediaa ilmoittaessaan uusista avoimista työpaikoista.

3.9.17 EIT aikoo ottaa käyttöön sähköiseen tarjouskilpailuun ja tarjousten sähköiseen toimittamiseen liittyvät välineet saatuaan päätökseen Euroopan komission kanssa tarvittavat sopimukset, joiden valmistelu on käynnissä.

3.9.18 Euroopan komissio julkaisi ilmoituksen avoimesta EIT:n johtajan toimesta 1. kesäkuuta 2018 ⁽⁹¹⁾.

3.9.19 Ensimmäiset henkilöstön jäsenet aloittivat EIT:ssä vuonna 2010. Siten kymmenen palvelusvuoden enimmäismäärä saavutetaan heidän osaltaan vuonna 2020. EIT on kuitenkin selvillä riskistä, johon on myös kiinnitetty huomiota EIT:n vuoden 2017 toimintakertomuksessa. EIT pyysi 14. toukokuuta 2018 päivätyllä kirjeellä Euroopan komission virallista lausuntoa.

⁽⁹¹⁾ EUVL C 187 A, 1.6.2018, s. 6.

3.10. EUROOPAN MERITURVALLISUUSVIRASTO (EMSA)

JOHDANTO

3.10.1. Euroopan meriturvallisuusvirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1406/2002 ⁽⁹²⁾. Lissabonissa sijaitsevan viraston tehtävänä on varmistaa meriturvallisuuden korkea taso ja ehkäistä alusten aiheuttamaa merien pilaantumista, tarjota komissiolle ja jäsenvaltioille teknistä tukea sekä seurata unionin lainsäädännön soveltamista ja arvioida säännösten vaikuttavuutta.

3.10.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽⁹³⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	71	79
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	246	250

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.10.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁹⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁹⁵⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.10.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁹²⁾ EYVL L 208, 5.8.2002, s. 1.

⁽⁹³⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.emsa.europa.eu.

⁽⁹⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁹⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.10.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.10.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.10.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.10.8. Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (virasto mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen ohjelmistolisenssien hankinnasta sekä niihin liittyvästä ylläpidosta ja tuesta. Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii viraston ja tavarantoimittajien välisenä välittäjänä, joka voi edistää viraston tarpeiden täyttämistä. Puitesopimuksen toimeksisaajalla on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2017 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 1,7 miljoonaa euroa. Virasto ei tarkistanut systemaattisesti hintoja ja palkkioita, jotka laskutettiin tavarantoimittajien puitesopimuksen toimeksisaajalle toimittamien hintatarjousten ja laskujen perusteella.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLEISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.10.9. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.10.10. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽⁹⁶⁾,⁽⁹⁷⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen laskutuksen tiettyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET JA ULKOISET ARVIOINTIKERTOMUKSET

3.10.11. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 kertomukset Project-Financed Actions ja Human Resources Management rahoitetuista hanketoimista ja henkilöstöhallinnosta⁽⁹⁸⁾. Virasto laati toimintasuunnitelmia, joiden tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

3.10.12. Vuonna 2017 suoritettiin komission puolesta ulkoinen arviointi meriturvallisuusviraston tuloksellisuudesta kaudella 2011–2016⁽⁹⁹⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.10.13. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁹⁶⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽⁹⁷⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽⁹⁸⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽⁹⁹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Vuonna 2014 virasto teki 3,5 miljoonan euron puitesopimuksen tietoteknisten tavaroiden ja palvelujen ostamisesta kuuden vuoden aikana. Virasto aliarvioi tarpeensa ja todennäköisen sopimusarvon, minkä vuoksi 80 prosenttia sopimuksesta oli käytetty vuoden 2016 loppuun mennessä. Uusi hankintamenettely joudutaan käynnistämään neljä vuotta oletettua aiemmin, mistä aiheutuu ylimääräisiä hallintokuluja.	ei relevantti
2016	Virasto teki vuonna 2016 seitsemän puitesopimusta öljyvahinkojen torjuntajärjestelmien ostamisesta. Kukin puitesopimus (yksi hankintamenettelyn erä) kattoi tiettytyyppisiä varusteita. Hankintamenettely käynnistettiin olettaen, että seitsemän puitesopimuksen yhteisarvo olisi seitsemän miljoonaa euroa. Oletuksella kuitenkin aliarvioitiin viraston tarpeet; kukin seitsemästä puitesopimuksesta oli arvoltaan seitsemän miljoonaa euroa, joten sopimusten yhteisarvo oli 49 miljoonaa euroa.	ei relevantti

VIRASTON VASTAUS

3.10.8 Virasto muistuttaa asianomaisia projektivastaavia siitä, että heidän on johdonmukaisesti tarkistettava tavarantoimittajan laskuttamat hinnat ja/tai että lisäyksiä sovelletaan oikein. EMSA aikoo myös pyytää kyseisen puitesopimuksen johtavalta hankintaviranomaiselta, että se pyytäisi yleisenä ohjeena toimeksisaajaa toimittamaan aina tositteen markkinahinnoista/lisäyksistä, kun tämä vastaa johonkin tarjouspyyntöön.

3.10.9 EPSO päätti tuomioistuimen tekemän päätöksen vuoksi, että sen verkkosivuilla voidaan julkaista vain sellaisia avoimia toimia koskevia ilmoituksia, jotka ovat saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä tai niillä erityisillä kielillä, joista on säädetty viraston perustamissääöksessä. Tähän uuteen toimintalinjaan liittyvien suurten käännskustannusten (noin 19 000 euroa kutakin avointa toimea kohden) vuoksi EMSA, kuten monet muut virastot, ei enää turvaudu EPSOn palveluihin avoimia toimia koskevien ilmoitusten julkaisemiseksi. Monet virastot olivat asian johdosta yhteydessä EPSOon joulukuussa 2015. EMSA toivoo, että asiaan löytyisi ratkaisu, joka takaisi riittävän avoimuuden ja samalla noudattaisi moitteettoman varainhoidon periaatetta. EMSA pyrkii tiedottamaan laajalti sen avoimista toimista julkaisemalla niitä koskevia ilmoituksia suuren yleisön sosiaalisen median alustoilla. On huomattava, että suurin osa EMSAn avoimia toimia koskevista ilmoituksista on osoitettu teknisille asiantuntijoille, jotka tuntevat hyvin EMSAn verkkosivuston.

3.10.10 EMSA teki vuonna 2017 laaja-alaisia valmisteluja mukauttaakseen kaikki asiaankuuluvat sisäiset menettelyt sähköisen hankintamenettelyn käyttöön sopiviksi. EMSA voi vahvistaa, että elokuusta 2018 alkaen virasto ottaa käyttöön sähköisen hankintamenettelyn välineet. EU-virastoille asetettu määräaika sähköisen hankintamenettelyn käyttöönotolle on lokakuussa 2018.

3.11. EUROOPAN UNIONIN VERKKO- JA TIETOTURVAVIRASTO (ENISA)

JOHDANTO

3.11.1. Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto (jäljempänä "virasto") perustettiin Ateenaan ja Heraklioniin⁽¹⁰⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 460/2004⁽¹⁰¹⁾, joka usean eri muutoksen jälkeen korvattiin asetuksella (EU) N:o 526/2013⁽¹⁰²⁾. Viraston päätehtävänä on edistää unionin valmiuksia ehkäistä ja torjua verkko- ja tietoturvaongelmia ja puuttua niihin kansallisten ja unionin toimien avulla.

3.11.2. *Taulukossa* esitetään viraston avainluvut⁽¹⁰³⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	11	11
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	69	70

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.11.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁰⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁰⁵⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.11.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁰⁰⁾ Viraston operatiivinen henkilöstö siirrettiin Ateenaan maaliskuussa 2013.

⁽¹⁰¹⁾ EUVL L 77, 13.3.2004, s. 1.

⁽¹⁰²⁾ EUVL L 165, 18.6.2013, s. 41.

⁽¹⁰³⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.enisa.europa.eu.

⁽¹⁰⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁰⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.11.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.11.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.11.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.11.8. Viraston uusi tilinpitäjä aloitti tehtävissään 1. joulukuuta 2017. Tehtävien siirtämisprosessia ei toteutettu asianmukaisesti eikä se ollut soveltamissääntöjen 55 artiklan mukainen. Uudelle tilinpitäjällä ei esimerkiksi toimitettu tehtävien luovuttamista koskevaa kertomusta.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.11.9. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.11.10. Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29. maaliskuuta 2017 Eurooppa-neuvostolle päätöksestään erota Euroopan unionista (Brexit). Toisin kuin useimmat muut virastot, verkko- ja tietoturvavirasto ei analysoinut kattavasti Brexitin todennäköisiä vaikutuksia viraston organisaatioon, toimintoihin ja tileihin.

ULKOINEN ARVIOINTIKERTOMUS

3.11.11. Komissio teetti vuonna 2017 tutkimuksen, joka kohdistui viraston tuloksellisuutta kaudella 2013–2016 koskeneeseen ulkoiseen arviointiin⁽¹⁰⁶⁾.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.11.12. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁰⁶⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä työtä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	Vuonna 2016 virasto aikoo siirtää osan hallintohenkilöstöstään Heraklionista Ateenaan. Viraston perustamisasetuksessa kuitenkin säädetään, että ensisijaisesti viraston hallinnollisia tehtäviä hoitavan henkilöstön olisi oltava Heraklionissa.	kesken
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 2 (hallintomenot): niiden määrä oli 0,3 miljoonaa euroa eli 25 prosenttia (2015: 0,15 miljoonaa euroa eli 22 prosenttia) sidotuista määrärahoista. Korkea osuus johtuu pääasiassa osastosta 1 (henkilöstömenot) ja osastosta 3 (toimintamenot) tehdyistä siirroista ja liittyy lähinnä tietotekniikkaan ja virka-autoon vuoden lopussa tehtyihin investointeihin.	ei relevantti
2016	Viraston varainhoitoasetuksen mukaiset tuloksellisuuden ulkoiset arvioinnit laadittiin vuosilta 2014 ja 2015. Loppuraportit julkaistiin vastaavasti lokakuussa 2015 ja toukokuussa 2016. Vuoden 2014 arvioinnissa todettiin, että vuoden 2014 työohjelman mukainen ydintoiminta liittyy selkeästi viraston oikeudelliseen toimeksiantoon, ja viraston tuloksellisuus arvioitiin hyväksi. Viraston toimintaa olisi kuitenkin arvioinnin mukaan varaa parantaa, sillä viraston toiminnan kahtiajako sekä Heraklioniin että Ateenaan hankaloittaa työmenettelyjä ja haittaa viestintää ja yhteistyötä. Vuoden 2015 arvioinnissa todettiin, että viraston työ ja tuotokset vastaavat verkko- ja tietoturvatarpeita ympäri EU:ta ja jäsenvaltioissa ja että virasto täyttää sidosryhmiensä odotukset vaikuttavalla tavalla. Kertomuksessa kuitenkin korostettiin, että viraston ja sen sidosryhmien välistä viestintää on tarpeen parantaa, koska sidosryhmät pitävät viraston toimeksiantoa ja palveluntarjontaa liian rajallisina. Tämän seurauksena viraston johtokunta hyväksyi toimintasuunnitelman, jota ollaan parhaillaan panemassa täytäntöön.	ei relevantti
2016	Vuonna 2016 virasto siirsi vielä kahdeksan työntekijää Ateenaan, minkä vuoksi Heraklionissa olevan henkilöstön määrä väheni neljääntoista ⁽¹⁾ . Kuten tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa vuodelta 2013 painotettiin, on todennäköistä, että kuluja voitaisiin vielä vähentää, jos koko henkilöstö sijoitettaisiin yhteen paikkaan.	kesken

⁽¹⁾ Viraston mukaan henkilöstön lukumäärä väheni vuoden 2017 lopussa lisää, yhteentoista henkilöstön jäsenen.

VIRASTON VASTAUS

3.11.8 Vaikka tehtävien siirtämistä uudelle tilinpitäjälle ei ole tehty muodollisesti, on edellisen väliaikaisen tilinpitäjän kanssa järjestetty epämuodollisia kokouksia tietojen siirtämiseksi. Uudelle tilinpitäjälle järjestettiin myös päivitettyä SAP-koulutusta, jotta hän saisi hyvän käsityksen kirjanpitojärjestelmästä. ENISA aikoo kuitenkin toteuttaa korjaavia toimia, joilla varmistetaan tehtävien siirtäminen asianmukaisesti lähtevän ja tehtävissä aloittavan henkilöstön välillä.

3.11.9 Kaikki EPSOn julkaisemat avoimia toimia koskevat ilmoitukset on käännettävä kaikille EU:n virallisille kielille. Rajallisten määrärahojensa vuoksi ENISAlla ei valitettavasti ole varaa näihin kustannuksiin. Virasto käyttää kuitenkin hyväkseen tavanomaista mediaa ja sosiaalista mediaa, ja se on sopinut yhteistyön tekemisestä virastojen välisen portaalin luomiseksi. Tällä pyritään lieventämään avoimia toimia koskevien ilmoitusten julkaisemiseen liittyviä riskejä, sillä monilla erillisvirastoilla on sama ongelma.

3.11.10 ENISA ei ole tehnyt muodollista analyysia Brexitin operationaalisesta ja rahoituksellisesta vaikutuksesta, koska sillä ei pitäisi olla mitään merkittävää suoraa vaikutusta ENISAn talousarvioon, toimintaan ja hallintoon. Asiaankuuluvat sisäiset prosessit (kuten hankinnat ja rekrytointi) on kuitenkin tarkistettu Brexit-kontekstia vasten.

3.12. EUROOPAN UNIONIN RAUTATIEVIRASTO (ERA)

JOHDANTO

3.12.1. Euroopan unionin rautatievirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 881/2004, joka korvattiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/796⁽¹⁰⁷⁾. Lillessä ja Valenciennesissa sijaitsevan viraston tehtävänä on parantaa Euroopan rautatiealan kilpailuasemaa nostamalla rautatiejärjestelmien yhteentoimivuuden tasoa ja luomalla turvallisuutta koskeva yhteinen lähestymistapa.

3.12.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽¹⁰⁸⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	28	31
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	155	164

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.12.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁰⁹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹¹⁰⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.12.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁰⁷⁾ EUVL L 220, 21.6.2004, s. 3, ja EUVL L 138, 26.5.2016, s. 1. Jälkimmäisessä asetuksessa viraston alkuperäinen nimi ”Euroopan rautatievirasto” muutettiin ”Euroopan unionin rautatievirastoksi”.

⁽¹⁰⁸⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.era.europa.eu.

⁽¹⁰⁹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹¹⁰⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.12.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.12.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.12.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.12.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Viraston tilinpitäjä nimitettiin joulukuussa 2016 myös rahoitus- ja hankintaosaston väliaikaiseksi päälliköksi. Tässä lisätoimessaan hän hallinnoi henkilöstöä, jonka tehtävänä on sitoumusten ja maksujen käynnistäminen ja tarkastaminen. Näiden taloudellisten toimijoiden todetaan viraston varainhoitoasetuksessa kuuluvan tulojen ja menojen hyväksyjän alaisuuteen. Tulojen ja menojen hyväksyjän ja tilinpitäjän tehtävien erottamista koskeva periaate kuitenkin edellyttää, että sama henkilö ei voi hoitaa kumpaakin tehtävää.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLEISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.12.9. Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (virasto mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen tietoteknisistä laite- ja ohjelmistohankinnoista sekä niihin liittyvästä ylläpidosta ja tuesta (IT-palvelut). Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii viraston ja palveluntoimittajien välisenä välittäjänä, joka voi huolehtia IT-palveluista. Suurin osa asianomaisista IT-palveluista ja niihin liittyvistä hinnoista määritettiin kilpailuun perustuvan hankintamenettelyn pohjalta laaditussa puitesopimuksessa. Sopimuksen mukaan mahdollisia ovat kuitenkin myös sellaisten IT-palveluiden hankinnat, joita ei ole erikseen mainittu sopimuksessa. Erään tarkastetun maksun kohteena oli noin 47 000 euron arvoinen hankinta, jonka yhteydessä virasto oli hankkinut toimeksisaajan kautta IT-palveluita ilman kilpailumenettelyä ja ilman edeltävää markkinatutkimusta. Toimeksisaajalle vuonna 2017 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 1,1 miljoonaa euroa.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.12.10. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 tarkastuskertomuksen Human Resources and Competency Management viraston henkilöstöhallinnosta ja pätevyyden hallinnasta⁽¹¹⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.12.11. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹¹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2013	Virasto sijaitsee Lillessä ja Valenciennesissa. Tilintarkastustuomioistuim mainitsi jo varainhoitovuotta 2006 koskevassa erityisvuosikertomuksessaan, että kaikkien toimintojen keskittäminen yhteen toimipaikkaan todennäköisesti pienentäisi kustannuksia. Tämä saattaisi myös helpottaa kattavan toimipaikkasopimuksen tekoa isäntävaltion kanssa, kun viraston ja sen henkilöstön toimintaehdot määritettäisiin selkeästi.	kesken (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)

VIRASTON VASTAUS

3.12.8 Virastossa on käynnissä sen uusien tehtävien johdosta mittava uudelleenorganisointi. Osana tätä ja sisäisen tarkastuksen osaston (IAS) kanssa sovitun toimintasuunnitelman mukaisesti tilinpitäjän tehtävät erotetaan jatkossa asianmukaisesti.

3.12.9 Kuten tilintarkastustuomioistuin on huomannut, sopimuksen käyttö oli DIGITin puitesopimuksessa DI07360 annettujen sopimusmääräysten mukaista. Kaikista muista moitteettomaan varainhoitoon liittyvistä näkökohdista ilmoitetaan sopimusvastaavalle eli komission tietotekniikan pääosastolle.

3.13. EUROOPAN ARVOPAPERIMARKKINAVIRANOMAINEN (ESMA)

JOHDANTO

3.13.1. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (jäljempänä ”viranomainen”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1095/2010 ⁽¹¹²⁾.

3.13.2. Pariisissa sijaitsevan viranomaisen tehtävänä on parantaa EU:n rahoitusalan sisämarkkinoiden toimintaa erityisesti turvaamalla korkeatasoinen, tehokas ja yhdenmukainen sääntely ja valvonta, edistää finanssijärjestelmien eheyttä ja vakautta sekä tehostaa valvonnan kansainvälistä yhteensovittamista ja varmistaa siten finanssijärjestelmän vakaus ja tehokkuus.

3.13.3. *Taulukossa* esitetään viranomaisen avainluvut ⁽¹¹³⁾.

Taulukko

Viranomaisen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	39	42
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	204	226

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopusuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viranomaisen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.13.4. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹¹⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹¹⁵⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.13.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹¹²⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84.

⁽¹¹³⁾ Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.esma.europa.eu.

⁽¹¹⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹¹⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.13.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.13.7. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.13.8. Asettamatta lausuntoa kyseenalaiseksi tilintarkastustuomioistuin kiinnittää huomiota siihen, että Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti Eurooppa-neuvostolle 29. maaliskuuta 2017 päätöksestään erota Euroopan unionista. Erojärjestelyjä koskevasta sopimuksesta neuvotellaan vastaisuudessa. Viranomaisen rahoituksesta 27 prosenttia muodostuu Euroopan unionin varoista, 42 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden maksamista suorista rahoitusosuuksista, 29 prosenttia valvonnan kohteena olevilta organisaatioilta (luottoluokituslaitokset ja kauppatietorekisterit) perittävistä maksuista ja 2 prosenttia muista rahoituslähteistä. Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen EU:sta saattaa vaikuttaa viranomaisen toimintaan, sillä merkittävimmät valvonnan kohteena olevat organisaatiot sijaitsevat tällä hetkellä siellä. On mahdollista, että viranomaisen tulot vähenevät, koska Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota unionista.

3.13.9. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLEISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.13.10. Viranomaisen julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisää avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET JA ULKOISET ARVIOINTIKERTOMUKSET

3.13.11. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 tarkastuskertomuksen ”Peer Reviews of National Competent Authorities in ESMA”⁽¹¹⁶⁾. Viranomaisen laati toimintasuunnitelman.

3.13.12. Vuonna 2017 suoritettiin kolmea Euroopan valvontaviranomaista koskeva ulkoinen arviointi⁽¹¹⁷⁾ komission puolesta⁽¹¹⁸⁾.

⁽¹¹⁶⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽¹¹⁷⁾ Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen, Euroopan pankkiviranomainen sekä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen.

⁽¹¹⁸⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

VIRANOMAISEN VASTAUS

3.13.7 ESMA myöntää ongelman ja aikoo edelleenkin seurata Brexit-neuvottelujen edistymistä.

3.13.9 EPSO on päättänyt julkaista ESMAn avoimia toimia koskevat ilmoitukset verkkosivuillaan ainoastaan siinä tapauksessa, että ne ovat saatavilla 24 kielellä. Vuonna 2017 ESMAn käännöskulut (viisi avointa toimea koskevaa ilmoitusta 16:sta) olivat 32 431 euroa. ESMA katsoo, että jokaisen avointa toimea koskevan ilmoituksen kääntämisestä 23 kielelle koituvat kustannukset eivät ole perusteltuja moitteettoman varainhoidon kannalta. ESMA päätti käyttää muita kanavia, joilla suurin osa EU-virastoista julkaisee ilmoituksensa.

3.14. EUROOPAN TYÖTERVEYS- JA TYÖTURVALLISUUSVIRASTO (EU-OSHA)

JOHDANTO

3.14.1. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 2062/94⁽¹¹⁹⁾. Bilbaossa sijaitsevan viraston tehtävänä on koota ja jakaa tietoa työterveys- ja työturvallisuusalan kansallisen ja unionin tason toimien painopistealoista, tukea toimintapolitiikkojen laadintaan ja täytäntöönpanoon osallistuvia kansallisia ja unionin elimiä ja tiedottaa ennalta ehkäisevistä toimista.

3.14.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽¹²⁰⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	17	15
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	65	64

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.14.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹²¹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹²²⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.14.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹¹⁹⁾ EYVL L 216, 20.8.1994, s. 1. Asetusta on viimeksi muutettu asetuksella (EY) N:o 1112/2005 (EUVL L 184, 15.7.2005, s. 5).

⁽¹²⁰⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.osha.europa.eu.

⁽¹²¹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹²²⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.14.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.14.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.14.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.14.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Viraston tilinpitäjän esimiehenä toimii viraston resurssi- ja palvelukeskuksen päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen raportointivastuu).

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.14.9. Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 2 (hallintomenot) ja osastossa 3 (toimintamenot). Molempien osastojen määrärahoista siirrettiin 40 prosenttia; siirtojen kokonaismäärä oli 3,5 miljoonaa euroa. Menettely on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Ei ole havaittavissa evidenssiä siitä, että siirrot liittyisivät budjetointiprosessin yhteydessä suunniteltuihin menoihin. Esimerkkinä voidaan mainita, että joulukuussa 2017 virasto tilasi IT-laitteistoja ja toimistokalusteita 220 000 euron edestä. Määrästä 80 000 euroa siirrettiin osastosta 3 osastoon 2 juuri ennen tilauksen tekoa.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.14.10. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽¹²³⁾, ⁽¹²⁴⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Virasto ei ollut ottanut näitä välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.

3.14.11. Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29. maaliskuuta 2017 Eurooppa-neuvostolle päätöksestään erota Euroopan unionista (Brexit). Toisin kuin useimmat muut virastot, työterveys- ja työturvallisuusvirasto ei analysoinut kattavasti Brexitin todennäköisiä vaikutuksia viraston organisaatioon, toimintoihin ja tileihin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.14.12. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹²³⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽¹²⁴⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Varainhoitovuodelle 2017 siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 2 (hallintomenot): 417 279 euroa eli 30 prosenttia (vuonna 2015: 364 740 euroa eli 26 prosenttia). Siirrot koskivat lähinnä IT-palveluja, joita ei ollut toimitettu kokonaisuudessaan tai laskutettu vuoden loppuun mennessä. Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus osastossa 3 on 3 370 616 euroa eli 43 prosenttia (vuonna 2015: 3 383 052 euroa eli 41 prosenttia). Siirrot liittyvät lähinnä tutkimushankkeisiin ja tutkimuksiin, jotka kestävät yli vuoden. Virasto voi harkita jaksotettujen talousarvio-määrärahojen käyttöönottoa. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet.	kesken
2016	Vuonna 2014 virasto teki puitesopimuksen kaudella 2014–2017 annettavista IT-konsulttipalveluista. Sopimuksen arvo oli yhteensä 1,1 miljoonaa euroa. Puitesopimuksen täytäntöönpanoa koskevissa, vuonna 2016 tehdyissä erillissopimuksissa määritellään tuotokset selkeästi. Tästä huolimatta konsultteja palkattiin ”ajan ja resurssien” perusteella, jolloin hintaa ei ole määritetty eikä se ole suoraan kytköksissä tuotoksiin vaan tietyn työpäivien määrän aikana saavutettuihin tuloksiin. Lisäksi vuonna 2016 IT-konsulttipalveluista noin 50 prosenttia suoritettiin muualla kuin viraston tiloissa, mikä rajoitti viraston mahdollisuuksia seurata, että sopimukset pannaan täytäntöön tehokkaasti. Puitesopimuksen perusteella suoritettiin vuonna 2016 maksuja noin 0,4 miljoonaa euroa.	tekemättä
2016	Viraston perustamisasetuksessa ei erityisesti edellytetä, että viraston toiminnasta tehtäisiin ulkopuolinen arviointi. Komission ehdotus uudeksi perustamisasetukseksi velvoittaa tekemään arvioinnin joka viides vuosi.	kesken (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)

VIRASTON VASTAUS

3.14.8 Organisaatorisista syistä tilinpitäjä on organisaatiokaaviossa merkitty resurssi- ja palvelukeskukseen ja on fyysisesti sijoitettu varainhoitohenkilöstön alueelle. Tilinpitäjä työskentelee kuitenkin suoraan johtajan alaisuudessa (eikä resurssi- ja palvelukeskuksen päällikön); näin pyritään varmistamaan tilinpitäjän riippumattomuus.

3.14.9 Osaston III osalta määrärahasiirrot koskevat pääasiassa laajamittaisia tutkimushankkeita, jotka kestävät yli vuoden ja liittyvät vuoden 2017 vuotuisen työohjelmaan. Osaston II määrärahasiirrot koskevat lähinnä palveluja, joista on tehty kaksi kalenterivuotta kattava sopimus.

Kyseisen 0,2 miljoonan euron summan osalta on syytä huomata, että vuoden 2014 ja viraston uusiin tiloihin muuttamisen jälkeen, joka on tuottanut 0,6 miljoonan euron säästöt vuodessa, osaston II määrärahat ovat pysyneet alhaisemmalla 1,4 miljoonan euron tasolla. Vuonna 2017 kesäkuussa hyväksyty lisätalousarvio vähensi osaston II määrärahoja 60 000 euroa. Tämä johtui vähennyksestä paikallisviranomaisten maksamassa osuudessa EU-OSHAn infrastruktuurimäärärahoihin.

Vuoden aikana virasto päätti toteuttaa sisäisen toimitilojen uudelleenorganisoinnin ja siihen liittyvät varustamistyöt, joita ei ollut ennakoitu talousarvioprosessin ajankohtana. Useimmat kyseisistä IT-hankinnoista oli suunniteltu vuodelle 2018 (ja dokumentoitu siten vuoden 2017 talousarvioesityksessä ja myöhemmissä talousarviovaiheissa), mutta ne toteutettiin vuonna 2017 (100 000 euroa), koska varoja oli käytettävissä.

Vuoden 2019 talousarviosta eteenpäin ohjelma-asiakirjaan liitetään luettelo mahdollisista tietoteknisistä lisähankinnoista – siinä tapauksessa, että määrärahoja on käytettävissä, esimerkiksi uusittujen hintaneuvottelujen suotuisan tuloksen seurauksena.

Siirrosta osastojen välillä (joka oli varainhoidon puiteasetuksen mukainen) ilmoitettiin johtokunnalle, parlamentille ja neuvostolle.

3.14.10 Vuoden 2016 lopusta lähtien virasto on tarjonnut verkkosivustonsa kautta sähköisen pääsyn kaikkiin käynnistettyihin menettelyihin (ennakkotiedotus alhaisen ja keskitason arvon sopimuksista ja hankintailmoitusten julkaiseminen) ja lisäksi antanut erityiset sähköpostiosoitteet hankintoja varten.

Vuonna 2018 virasto ottaa käyttöön sähköisen tarjouspyyntöjärjestelmän julkaisuvaihetta ja tietopyyntöjen hallintaa varten siihen asti, kun tarjoukset on toimitettava. Tämä on tarkoitus toteuttaa lokakuussa.

3.14.11 Tällä välin virasto on suorittanut analyysin Brexitin todennäköisestä vaikutuksesta organisaatioonsa, toimintaansa ja tileihinsä.

3.15. EUROOPAN ELIN- JA TYÖOLOJEN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ (EUROFOUND)

JOHDANTO

3.15.1. Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätio (jäljempänä ”säätio”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1365/75⁽¹²⁵⁾. Dublinissa sijaitsevan säätion tarkoituksena on edistää parempien elin- ja työolojen suunnittelua ja luomista unionissa kehittämällä ja levittämällä alan tietämystä.

3.15.2. *Taulukossa* esitetään säätion avainluvut⁽¹²⁶⁾.

Taulukko

Säätion avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	21	20
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	104	100

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Säätion toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.15.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- säätion tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹²⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹²⁸⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.15.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että säätion tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot säätion taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta säätion varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹²⁵⁾ EYVL L 139, 30.5.1975, s. 1.

⁽¹²⁶⁾ Lisätietoja säätion toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eurofound.europa.eu.

⁽¹²⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹²⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.15.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.15.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.15.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.15.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi EU:n virastojen kirjanpitoympäristöä. Samassa yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Säätiön tilinpitäjän esimiehenä toimii hallinnosta ja varainhoidosta vastaavan osaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan säätiön johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.15.9. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽¹²⁹⁾, ⁽¹³⁰⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Komission toimittamien tietojen mukaan säätiö oli ottanut vuoden 2017 loppuun mennessä tiettyjen menettelyjen osalta käyttöön sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun, mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.15.10. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka säätiö on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹²⁹⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽¹³⁰⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Kertomuksessaan säätiön tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2014 tilintarkastustuomioistuin raportoi, että henkilöstölle oli maksettu liian vähän kaudella 2005–2014. Tilanne johtui siirtymisestä EU:n uusiin henkilöstösääntöihin vuonna 2005. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi jälleen liian pieninä suoritettuja määriä (43 350 euroa) ja joitakin liian suurina suoritettuja määriä (168 930 euroa), jotka koskevat 30:a nykyistä ja aiempaa henkilöstön jäsentä, joskin syyt liian pieninä maksettuihin määriin ovat erilaiset kuin aiemmin (2014: taattuja vähimmäispalkkoja ei sovellettu; 2015: palkkoihin sovellettiin virheellistä kerrointa). Säätiö oikaisi kaikki liian pieninä suoritettut määrät, mutta ei peri takaisin liian suurina suoritettuja määriä (mikä on nykyisten henkilöstösääntöjen 85 artiklan mukais-ta). Säätiön olisi analysoitava uudestaan, onko vuoden 2005 henkilöstösääntöihin siirtymisestä mahdollisesti aiheutunut virheitä, ja arvioitava palkanlaskentatoimintonsa kokonaan uudelleen.	kesken
2016	Komission sisäisen tarkastuksen osasto korosti joulukuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa sitä, että säätiön on parannet-tava hankkeiden hallinnointiaan etenkin hallintojärjestelyjen, seu-rannan ja raportoinnin osalta. Säätiö ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	kesken
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus kasvoi osastossa 3 (toimintamenot): 2,8 miljoonaa euroa eli 43 prosenttia (vuonna 2015: 2,1 miljoonaa euroa eli 31 prosenttia). Siirrot liittyvät lähinnä hankkeisiin (selvityksiin ja pilottihankkeisiin), jotka jatkuvat vuo-denvaihteen jälkeen. Suurten määrien siirtäminen seuraavalle varainhoitovuodelle on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Säätiö voi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöön-ottoa. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet.	kesken
2016	Säätiön perustamisasetuksessa ei erityisesti edellytetä, että säätiön toiminnasta tehtäisiin ulkopuolinen arviointi. Komission ehdotus uudeksi perustamisasetukseksi velvoittaa tekemään arvioinnin joka viides vuosi.	kesken

SÄÄTIÖN VASTAUKSET

3.15.8 Hallintoneuvosto on tyytyväinen tilinpitäjän riippumattomuuden nykyiseen tasoon, erityisesti hänellä jo olevaan oikeuteen raportoida suoraan puheenjohtajalle tilinpitäjän johtosäännön 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja hallintoneuvoston osallistumiseen nimitysprosessiin. Toimielinten käsiteltävänä olevassa uudessa perustamisasetuksessa tullaan todennäköisesti säätämään siitä, että nimittävän viranomaisen valtuudet osoitetaan pikemminkin hallintoneuvostolle kuin johtajalle. Tämä antaa Eurofoundille mahdollisuuden arvioida tulevaisuudessa uudelleen tilinpitäjän entistä suurempaa riippumattomuutta.

3.15.9 Sekä tarjousten sähköisen toimittamisen järjestelmä (e-submission) että e-prior-järjestelmä ovat molemmat osa tietotekniikan pääosaston kehittämää sähköisen hankintamenettelyn järjestelmää (e-procurement). Kahdella kokeiluvaiheeseen osallistuneella virastolla on kuitenkin ollut suuria ongelmia ohjelmiston kanssa. Tämän lisäksi sähköisen hankintamenettelyn järjestelmää voi tällä hetkellä käyttää ainoastaan avoimissa tarjouskilpailuissa, joita Eurofoundilla on vain vähän vuosittain, mutta ei neuvottelumenettelyn mukaisissa tarjouskilpailuissa. Tämän vuoksi Eurofound seuraa edelleen kehitystä ja on valmis investoimaan sähköisen hankintamenettelyn järjestelmään sen jälkeen, kun se on tyytyväinen ohjelmiston vakauteen ja toimivuuteen.

3.16. EUROOPAN GNSS-VIRASTO (GSA)

JOHDANTO

3.16.1. Euroopan GNSS-virasto (jäljempänä "virasto") perustettiin eurooppalaisten satelliittinavigointiohjelmien hallintorakenteista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1321/2004⁽¹³¹⁾ kumoamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 683/2008⁽¹³²⁾ muuttamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 912/201⁽¹³³⁾. Virasto siirrettiin Brysselistä Prahaan 1. syyskuuta 2012⁽¹³⁴⁾. Eurooppalaisen GNSS-järjestelmän valvontaviranomainen perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 1321/2004. Se otti 1. tammikuuta 2007 alkaen virallisesti vastuulleen kaikki aiemmin Galileo-yhteisyritykselle kuuluneet tehtävät, joita se jatkaa muutetun asetuksen (EY) 912/2010 soveltamisaloilla "Euroopan GNSS-virastona". Lisäksi komissio antoi tehtävien siirtoa koskevalla sopimuksella viraston tehtäväksi vastata Euroopan geostationaarisen navigointijärjestelmän (EGNOS) käytöstä.

3.16.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽¹³⁵⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	626	704 ⁽²⁾
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽³⁾	160	166

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Määrästä 676 miljoonaa euroa perustuu komission kanssa tehtyihin delegointisopimuksiin.

⁽³⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.16.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹³⁶⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹³⁷⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

⁽¹³¹⁾ EUVL L 246, 20.7.2004, s. 1.

⁽¹³²⁾ EUVL L 196, 24.7.2008, s. 1.

⁽¹³³⁾ EUVL L 276, 20.10.2010, s. 11.

⁽¹³⁴⁾ Jäsenvaltioiden hallitusten edustajien yhteisellä sopimuksella hyväksymä päätös 2010/803/EU (EUVL L 342, 28.12.2010, s. 15).

⁽¹³⁵⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.gsa.europa.eu.

⁽¹³⁶⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹³⁷⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien luotettavuus*Lausunto tilien luotettavuudesta*

3.16.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.16.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.16.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.16.7. Virasto teki 15. joulukuuta 2016 puitesopimuksen (1,5 miljardia euroa) Galileo-satelliittijärjestelmän käytöstä kaudella 2017–2027. Sopimus myönnettiin julkisen hankintamenettelyn kautta. Yksi menettelyyn osallistuneista tarjoajista on nostanut virastoa vastaan kanteen Euroopan unionin tuomioistuimessa. Tarjoaja kyseenalaistaa julkisen hankintamenettelyn tulokset. Euroopan unionin tuomioistuin antaa tuomion puitesopimusta koskevan hankintamenettelyn sekä kaikkien asiaan liittyvien erillissopimusten ja tulevien maksujen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Virasto kuvasi tilanteen varainhoitovuoden 2017 tilinpäätöksessä, jossa se mainitsi myös, että puitesopimuksen nojalla maksettiin 49 miljoonaa euroa vuonna 2017 (seitsemän prosenttia varainhoitovuoden 2017 talousarviosta, kun delegointisopimusten perusteella saadut määrät otetaan huomioon).

Muu seikka

3.16.8. Asettamatta lausuntoa kyseenalaiseksi tilintarkastustuomioistuin pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti Eurooppa-neuvostolle 29. maaliskuuta 2017 päätöksestään erota Euroopan unionista. Erojärjestelyjä koskevasta sopimuksesta neuvotellaan parhaillaan. Virastolla on sekä Galileon turvallisuuden valvontakeskus (GSMC) että Galileon maa-asemia Yhdistyneen kuningaskunnan alueella. Viraston tilinpäätöksen luvussa, joka käsittelee raportointipäivän jälkeisiä tapahtumia, todetaan komissio tehneen 24. tammikuuta 2018 päätöksen siirtää GSMC-keskuksen varmuusjärjestelmä Yhdistyneestä kuningaskunnasta Espanjaan.

3.16.9. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.16.10. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös kirjanpitojärjestelmien (uudelleen)validoinnin oikea-aikaisuutta. Virasto uudelleensijoitettiin ja sen tehtävä määritettiin uudestaan vuonna 2013. Viraston varainhoitoasetusta tarkistettiin vuonna 2014, ja se siirsi kirjanpito toimintonsa komission tilinpitäjälle vuonna 2015. Nämä tapahtumat aiheuttivat merkittäviä muutoksia viraston menettelyihin, mutta sen kirjanpitojärjestelmää ei ole validoitu uudelleen sitten vuoden 2012⁽¹³⁸⁾.

⁽¹³⁸⁾ Ks. lisäksi seurantataulukossa oleva kommentti vuodelta 2015.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.16.11. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisää avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.16.12. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽¹³⁹⁾,⁽¹⁴⁰⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat sähköistä hankintajärjestelmää (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Virasto ei ollut ottanut näitä välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.

ULKOISET ARVIOINTIKERTOMUKSET

3.16.13. Komissio teetti vuonna 2017 väliarvioinnin, joka kohdistui Galileo-⁽¹⁴¹⁾ ja EGNOS-ohjelmiin sekä viraston tuloksellisuuteen kaudella 2014–2016⁽¹⁴²⁾.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.16.14. *Litteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹³⁹⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽¹⁴⁰⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽¹⁴¹⁾ Galileo on Euroopan unionin maailmanlaajuinen satelliittinavigointijärjestelmä (GNSS).

⁽¹⁴²⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2014	Aineellisia hyödykkeitä (nettokirjanpitoarvo 1,0 miljoonaa euroa) ei ole vakuutettu.	kesken
2015	Kirjanpitojärjestelmät validoitiin viimeksi vuonna 2012. Viraston siirron seurauksena oli odotettavissa suuria muutoksia menettelyihin ja tiedonkulkuun, mutta luvattua validointia ei suoritettu. Uusi tilinpitäjä suunnittelee seuraavaa validointia vuodelle 2020.	kesken
2015	Virasto on laatinut toiminnan jatkuvuutta koskevan suunnitelman Ranskassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Alankomaissa sijaitseville turva-alueille. Praham päätoimipaikan ja koko viraston osalta ei kuitenkaan ole laadittu toiminnan jatkuvuutta koskevaa suunnitelmaa.	kesken
2015	Viraston työohjelma vuodelle 2015 hyväksyttiin vasta maaliskuussa 2015 ja sen monivuotista työohjelmaa kaudelle 2014–2020 ei ole vielä hyväksytty. Keskeisten suunnitteluasiakirjojen hyväksymisen viivästyminen vaarantaa viraston tavoitteiden saavuttamisen.	kesken ⁽¹⁾
2015	Viraston henkilöstön vaihtuvuus oli vuonna 2015 suuri: palveluksesta poistui 14 henkilöstön jäsentä ja palvelukseen tuli 26 uutta henkilöstön jäsentä.	ei relevantti
2016	Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi marraskuussa 2016 päivätyssä tarkastuskertomuksessaan, että koko viraston kattavaa vuotuista riskienarviointia ei suoritettu vuonna 2016 ja että viraston merkittävistä riskeistä ei mainita sen suunnitteluasiakirjoissa tai toimintakertomuksissa. Lisäksi sisäisen tarkastuksen osasto pani merkille, että tuloksellisuuden mittausjärjestelmän eri osatekijöiden yhteydessä käytetty termistö ei ole yhdenmukaista, mikä haittaa tuloksellisuuden seuranta. Virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	kesken
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 2 (hallintomenot): 2,8 miljoonaa euroa eli 46 prosenttia (vuonna 2015: 2,5 miljoonaa euroa eli 42 prosenttia). Määrärahasiirrot liittyvät lähinnä vuonna 2016 suoritettuihin tietotekniikan alan palveluihin, joita ei ollut vielä laskutettu.	ei relevantti

⁽¹⁾ Euroopan GNSS-viraston ohjelma-asiakirjaa 2018–2020 koskeva päätös tehtiin 21. maaliskuuta 2018.

VIRASTON VASTAUS

3.16.10 GSA on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen kanssa. Vuonna 2015 GSA ulkoisti tilinpitonsa Euroopan komissiolle, joten komission tilinpitäjä (budjettipääosastossa) toimittaa sille kaikki virastoihin sovellettavan puiteasetuksen 50 artiklassa vaaditut palvelut, mukaan lukien paikallisten järjestelmien validointi. Validoinnin lähestymistavasta keskustellaan parhaillaan ja sitä suunnitellaan budjettipääosaston yksiköissä.

3.16.11 Kun avoimia työpaikkoja koskevia ilmoituksia julkaistaan EPSO:n verkkosivustolla, ne on käännettävä kaikille EU:n virallisille kielille, kun taas englanti on viraston ainoa työkieli. Työpaikkailmoitusten julkaiseminen englanniksi katsotaan hyödylliseksi ensiaskeleeksi sen varmistamisessa jo alusta lähtien, että hakijat ymmärtävät työkieltämme. Lisäksi työpaikkailmoitusten kääntäminen kaikille EU:n virallisille kielille merkitsisi virastolle varojen käytön ja ajan suhteen lisärajoituksia, ja sen tuoma hyöty – myös ottaen huomioon edellä esitetyt perustelut – ei ole kiistämätön. Sen sijaan GSA aikoo julkaista kaikki ilmoitukset avoimista työpaikoistaan virastojen välisessä portaalissa, jota virastojen näkökulmasta pidetään yhdenvertaisena EPSO:n sivuston kanssa ja joka tarjoaa riittävän avoimuuden tason EU:n kansalaisille. Lisäksi virasto julkaisee työpaikkailmoituksensa myös avaruusalan erikoistuneilla verkkosivuilla.

3.16.12 TED e-notices -järjestelmä (julkaisutoimiston tarjoama) on tällä hetkellä GSA:n käytössä hankintailmoitusten, jälki-ilmoitusten, oikaisuilmotusten, muutosilmoitusten ym. julkaisemiseen, kun sitä voidaan käyttää soveltamissääntöjen 264 artiklan mukaisesti. Virasto aikoo myös käyttää TED e-tendering -järjestelmää tarjouspyyntöjen laatimiseen ja julkaisemiseen. Tämän osalta GSA koordinoi nykyään julkaisutoimiston kanssa järjestelmätilin rekisteröimistä ja laatimista.

Kun kyse on arvoltaan suurista tarjouskilpailuista (joiden arvo ylittää varainhoitoasetuksen 118 artiklan 1 kohdan kynnysarvot), GSA on nyt toteuttamassa tarvittavia hallinnollisia toimenpiteitä voidakseen käyttää Euroopan komission (PO DIGIT) kehittämän e-prior-tietojärjestelmän e-submission-moduulia varmistaakseen, että sähköinen järjestelmä, joka otetaan käyttöön kaikkien tarjouspyyntöjen toimittamista varten, noudattaa kaikkia varainhoitoasetuksessa ja soveltamissäännöissä esitettyjä vaatimuksia. Koska e-submission-moduulia voidaan tällä hetkellä käyttää vain avoimissa tarjouspyyntömenettelyissä, GSA tulee käyttämään sitä vain sellaisia menettelyjä varten. Tässä asiassa GSA on jo pitänyt ensimmäisen koordinoitukokouksensa DIGIT-pääosaston kanssa ja on parhaillaan viimeistelemässä sen kanssa yhteistyöpöytäkirjaa allekirjoitettavaksi, jotta luotaisiin puitteet e-submission-moduulille ja voitaisiin aloittaa sen käyttö.

**Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehiksen otsakkeesta
2 – Kestävä kasvu: luonnonvarat**

3.17. EUROOPAN YMPÄRISTÖKESKUS (EYK)

JOHDANTO

3.17.1. Euroopan ympäristökeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1210/90⁽¹⁴³⁾. Kööpenhaminassa sijaitsevan keskuksen tehtävänä on toteuttaa seurantaverkosto, jonka tarkoituksena on toimittaa komissiolle, parlamentille, jäsenvaltioille ja yleisemmin kansalaisille luotettavia tietoja ympäristön tilasta. Näiden tietojen on erityisesti mahdollistettava se, että Euroopan unioni ja jäsenvaltiot voivat toteuttaa ympäristönsuojelutoimia ja arvioida toimien vaikutuksia.

3.17.2. Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut⁽¹⁴⁴⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	50,5	70
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	208	212

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot, jotka käsittävät sekä pääasiallisen että muun talousarvion.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.17.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁴⁵⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁴⁶⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.17.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁴³⁾ EYVL L 120, 11.5.1990, s. 1.

⁽¹⁴⁴⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eea.europa.eu.

⁽¹⁴⁵⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁴⁶⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.17.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.17.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.17.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.17.8. Vuonna 2017 tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Tässä yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkista asemaa ja riippumattomuutta. Keskukseen tilinpitäjän esimiehenä toimii keskuksen hallinto-osaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan keskuksen johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallinto-neuvostolle (toiminnallinen raportointivastuu).

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.17.9. Sisä-, rannikko- ja merivesiä koskevan Euroopan teemakeskuksen vuoden 2016 toimintasuunnitelmaan liittyneet huomattavat viivästykset vaikuttivat keskuksen toimintaan. Tämän seurauksena keskus hylkäsi joitakin suoritteita sekä osan Euroopan teemakeskuksen ilmoittamista kuluista. Loppumaksun määrään tehty muutos osoittaa myös, että Euroopan teemakeskuksille myönnettäviin avustuksiin kohdistettavat taloudelliset ja tuloksellisuutta koskevat tarkastukset ovat parantuneet.

3.17.10. Joitakin puutteita ilmeni myös useissa julkisissa hankintamenettelyissä. Keskuksen eri tarjouskilpailujen yhteydessä käyttämissä tarjouseritelmissä ei määritetty valintakriteereitä koskevia vähimmäisvaatimuksia vakavaraisuuden ja luottokelpoisuuden osalta. Näiden kriteereiden avulla ei siksi kyetä vastaamaan niille asetettuun tavoitteeseen, jonka mukaan kriteerien avulla olisi kyettävä määrittämään, onko tarjoajalla tarvittavat valmiudet sopimuksen täytäntöönpanoon.

3.17.11. Hintakilpailu perustui useiden arvoltaan suurten tarjouskilpailujen yhteydessä pelkästään tiettyjen toimintojen osalta tarjottuihin päiväkohtaisiin hintoihin eikä arvioon tehtävien suorittamiseen tarvittavasta ajasta. Puitesopimukset tehtiin vain yhden tarjoajan kanssa, vaikka kilpailun avaaminen uudelleen eri tarjoajien kesken johtaisi parempiin tuloksiin erillissopimusten kohdalla.

3.17.12. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽¹⁴⁷⁾,⁽¹⁴⁸⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä keskus oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.

3.17.13. Keskuksen järjestämissä rekrytointimenettelyissä havaittiin useita puutteita. Esimerkiksi valintakomitean kokouspöytäkirjoissa ei perusteltu tehtyjä valintoja riittävän tarkasti. Valintamenettelyn kussakin eri vaiheessa käytettävät kriteerit ja valintakomitean yksittäisten jäsenten roolit on määriteltävä paremmin, jotta kyetään lisäämään avoimuutta ja varmistamaan ehdokkaiden tasapuolinen kohtelu.

⁽¹⁴⁷⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽¹⁴⁸⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

3.17.14. Keskus julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisää avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin. Keskuksen mukaan pääasiallinen syy tähän ovat korkeat käännöskulut, sillä EPSO:n verkkosivuilla julkaistavat ilmoitukset on käännettävä kaikille EU:n virallisille kielille.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.17.15. Keskus pyrki toteuttamaan Copernicus-delegointisopimusta komission kanssa tekemällä useita Copernicus-ohjelmaan liittyviä oikeudellisia sitoumuksia ennen kuin se sai ennakkorahoitusta komissiolta. Nämä sitoumukset sisältyivät keskuksen johtajan allekirjoittamaan poikkeamaraporttiin, mutta tällainen menettelytapa on varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen vastainen. Komission suorittamat oikea-aikaiset ennakkomaksut ovat olennaisia delegointisopimusten täytäntöönpanon kannalta.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.17.16. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka keskus on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Keskus päivitti turvallisuuspolitiikkansa vuonna 2016, mutta monet muut sisäiset menettelyt ovat päivittämättä. Ylin johto hyväksyi toimintasuunnitelman, joka käsittää toiminnan jatkuvuussuunnitelman tarkistuksen ja päivityksen. Keskus aikoo myös tarkistaa asiakirjahallintoa koskevat toimintatapansa, jotka se otti käyttöön vuonna 2009 uuden turvallisuuspolitiikan mukaisesti. Keskus aikoo myös tarkistaa ja päivittää sisäisen valvonnan standardinsa niiltä osin kuin se on tarpeellista.	toteutettu
2016	Komission sisäisen tarkastuksen osasto toimitti tuloksellisuustarkastuksen, joka koski ympäristön tilaa koskevan vuoden 2015 raportin laatimisprosesseja. Sisäisen tarkastuksen osasto totesi heinäkuussa 2016 julkaisemassaan tarkastuskertomuksessa, että mainitut prosessit olivat yleisesti ottaen tarkoituksenmukaiset. Keskus ja komission sisäisen valvonnan osasto ovat kuitenkin sopineet lisää korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	ei relevantti
2016	Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (keskus mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen ohjelmistojen ja lisenssien hankinnasta sekä niihin liittyvästä tietoteknisestä tuesta ja konsulttipalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii keskuksen ja tavarantoimittajien välisenä välittäjänä, joka voi edistää keskuksen tarpeiden täyttämistä. Puitesopimuksen toimeksisaajalla on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksessa määrätään selvästi, että sopimus ei anna minkäänlaista yksinoikeutta toimeksisaajalle. Keskus käytti vuonna 2016 puitesopimusta ohjelmistolisenssien hankintaan yhteensä 442 754 euron arvosta. Useimmiten hankinnoissa oli kyse tiettyyn ryhmään kuuluvista tuotteista, joita pitäisi käyttää vain poikkeuksellisesti ja joiden hintoja ei ilmoitettu tarjouskilpailuprosessin aikana eikä puitesopimuksessa. Kyseinen menettely ei takaa riittävää kilpailua eikä taloudellisimman ratkaisun käyttämistä. Lisäksi puitesopimuksen toimeksisaajan veloittamia hinnankorotuksia ei tarkistettu riittävästi. Suurimmassa tilauksessa oli kyse ohjelmistolisenssien uusimisesta, jonka toimittajana oli yksinoikeudella skandinavialainen jälleenmyyjä (112 248 euroa). Puitesopimuksen käyttö ei ollut tässä tapauksessa perusteltua ja lisäsi vain turhaan kuluja.	kesken

KESKUKSEN VASTAUS*HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA*

3.17.8 Keskus on käsitellyt tilintarkastustuomioistuimen huomautuksia tilinpitäjän kanssa. Keskus on luottavainen sen suhteen, että toiminnan riippumattomuus voidaan varmistaa siten, että tilinpitäjä on korkean palkkaluokan (AD12) virkamies, joka on suoraan yhteydessä hallintoneuvostoon.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.17.9 Keskus arvostaa tunnustusta siitä, että sen Euroopan teemakeskusten hallinnointi on edelleen parantunut sekä taloudellisuutta että tuloksellisuutta koskevien tarkastusten osalta. Vuoden 2017 ongelman toistuminen pyritään välttämään sisä-, rannikko- ja merivesiä koskevan Euroopan teemakeskuksen tapauksessa siten, että kyseessä oleva tehtävä on poistettu vuotuisesta toimintasuunnitelmasta ja otettu osaksi keskuksen sisäistä toimintaa. Keskuksen tavoitteena on säilyttää Euroopan teemakeskuksille myönnettävien avustusten tarkastusten nykyinen taso ja nostaa sitä.

3.17.10 Keskus vahvistaa muokanneensa vuoden 2017 aikana vaatimuksia, jotka liittyvät tarjousten luottokelpoisuuden todentamiseen. Niissä pyydetään nyt tarjoajia antamaan tietoa taloudellisista suhdeluviista (likviditeetti, maksuvalmius ja kannattavuus) ja asetetaan vaatimus vähimmäisliikevaihdosta, jonka on oltava vähintään kaksi kertaa sopimuksen ennakoitun vuotuisen arvon suuruinen soveltamissääntöjen 147 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännösten mukaisesti.

3.17.11 Keskus toistaa, että päätös puitesopimusten tekemisestä yksittäisten toimeksisaajien kanssa on harkittu, ja siinä on otettu asianmukaisesti huomioon kyseisten markkinoiden vähäinen kilpailu sekä hankinnan kohteena olevien palvelujen luonne ja monimutkaisuus. Kun erillissopimuksia tehdään puitesopimusten nojalla, keskus ottaa sopimuksessa sovittujen päiväkohtaisten hintojen lisäksi huomioon myös arvion tehtävien suorittamiseen tarvittavien päivien määrästä, jotta tietyille erillissopimukselle voidaan ennakoitusti laskea tarvittavat määrärahat. Vasta sitten aloitetaan neuvottelut toimeksisaajan kanssa sen tarjouksen yksityiskohdista, jotta rahoille saadaan aina mahdollisimman hyvää vastinetta. Jos kilpailu avataan uudelleen, keskuksella ei ole enää mahdollisuutta neuvotella toimeksisaajien kanssa tarjouksista.

3.17.12 Hallintoneuvoston 9. marraskuuta 2015 sähköisen hankintamenettelyn käyttöön ottamisesta EYK:ssa tekemän päätöksen perusteella keskus on ottanut vuoden 2014 aikana käyttöön sähköisen laskutuksen tietyille menettelyille ja on nyt laajentamassa sitä kaikkiin menettelyihinsä. Sähköinen tarjousmenettely puolestaan on ollut käytössä 1. tammikuuta 2015 lähtien kaikissa avoimissa tarjouspyyntömenettelyissä. Tarjousten sähköistä toimittamista koskeva perehdyttämisprosessi alkoi vuoden 2017 joulukuussa, ja ensimmäinen kyseistä moduulia käyttävä tarjouspyyntömenettely käynnistettiin 18. kesäkuuta 2018 (EEA/COM/18/002 julkaisupalvelujen toimittamisesta EYK:lle).

3.17.13 Keskus panee tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen merkille ja vahvistaa, että se on parhaillaan mukauttamassa valinta-/rekrytointimenettelyjään seuraavien näkökohtien osalta:

- a) asiaankuuluviin asiakirjoihin lisätään "aikaleima" (ei vain päivämäärää) jokaisesta eri vaiheissa toteutettavasta toimenpiteestä (alustava seulonta, seulonta, haastattelu ja kirjallinen testi);
- b) alustavan seulonnan vaiheen haastatteluun ja kirjalliseen testiin laaditaan järjestelmällisesti vastauksia, joita odotetaan eukäteen laadittuihin kysymyksiin;
- c) otetaan käyttöön sähköinen (paperiton) menettely raportoinnin parantamiseksi.

3.17.14 EPSO kielsi keskukselta julkaisun, koska se ei täyttänyt vaadittua ehtoa, jonka mukaan kaikki työpaikkailmoitukset on käännettävä kaikille virallisille kielille. Keskuksella ei kuitenkaan ole määrärahoja eikä resursseja EPSOn pyynnön täyttämiseen. Jokaisen työpaikkailmoituksen kääntämisen lisäksi hakemukset on myös käsiteltävä kaikilla kielillä. Siitä koituvat lisäkustannukset ovat liian suuret. Useimpien muiden EU:n virastojen tapaan keskus on siksi hakenut vaihtoehtoja EPSOn verkkosivustolle. Se on käyttänyt vuoden 2018 toukokuusta lähtien julkaisujaan varten EU:n virastojen verkoston kehittämää ja ylläpitämää vastaavaa verkkosivustoa, jonka nimi on "Agencies Job Advertisement Board". Keskus käyttää lisäksi LinkedIniä sekä omaa verkkosivustoaan ja Facebook-sivujaan mahdollisimman hyvän näkyvyyden takaamiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.17.15 Ennen Copernicus-delegointisopimuksen tekemistä sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosaston kanssa keskus korosti, että ennakorahoitusehdot olivat ristiriidassa varainhoitoasetuksen kanssa (vuoden 2014 varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen 7 artikla). Sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosaston vastaus oli alun perin myötämielinen, mutta delegointisopimusten vakiomallista vastaava budjettipääosasto esti delegointisopimuksen muuttamisen. Delegointisopimuksen alettua keskus kertoi edelleen ongelmistaan ja siitä, että sen oli pyydettävä jatkuvasti poikkeuksia operatiivisen toiminnan jatkamiseksi. Se sai lopulta sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosaston muuttamaan delegointisopimuksen ennakorahoitusehtoja vuoden 2017 elokuussa ja antamaan lisää ennakorahoitusta vuoden 2017 marraskuussa.

3.18. EUROOPAN KALASTUKSENVALVONTAVIRASTO (EFCA)

JOHDANTO

3.18.1. Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (jäljempänä "virasto") perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 768/2005⁽¹⁴⁹⁾. Vigossa sijaitsevan viraston päätehtävänä on järjestää jäsenvaltioiden kalastuksen valvonta- ja tarkastustoimien koordinointi ja varmistaa näin, että yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjä noudatetaan tehokkaasti ja yhdenmukaisesti.

3.18.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽¹⁵⁰⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	10	17
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	64	72

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.18.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁵¹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁵²⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.18.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁴⁹⁾ EUVL L 128, 21.5.2005, s. 1.

⁽¹⁵⁰⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.efca.europa.eu.

⁽¹⁵¹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁵²⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.18.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.18.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.18.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

Sisäisen tarkastuksen osaston kertomukset ja ulkoiset arviointikertomukset

3.18.8. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi marraskuussa 2017 tarkastuskertomuksen ”IT Governance and Project Management” viraston tietohallintatavasta ja projektinhallinnasta⁽¹⁵³⁾. Virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.

3.18.9. Hallintoneuvosto teetti virastosta ulkopuolisen arvioinnin vuonna 2017⁽¹⁵⁴⁾. Virasto laati suunnitelman arvioijien suositusten toteuttamista varten.

⁽¹⁵³⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽¹⁵⁴⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

VIRASTON VASTAUS

Virasto ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

**Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehysten otsakkeesta
3 – Turvallisuus ja kansalaisuus**

3.19. EUROOPAN UNIONIN LAINVALVONTAKOULUTUSVIRASTO (CEPOL)

JOHDANTO

3.19.1. Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (jäljempänä ”virasto” eli CEPOL) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/2219⁽¹⁵⁵⁾, jolla korvattiin ja kumottiin neuvoston päätös 2005/681/YOS⁽¹⁵⁶⁾. Budapestissä sijaitsevan viraston tehtävänä on toimia verkostona, joka yhdistää jäsenvaltioiden poliisiviranomaisten koulutuksesta vastaavat kansalliset oppilaitokset, ja järjestää ylemmille poliisiviranomaisille yhteisiin vaatimuksiin perustuvia koulutusjaksoja.

3.19.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽¹⁵⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	10	9
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	51	53

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.19.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁵⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁵⁹⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.19.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁵⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2219, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirastosta (CEPOL) ja neuvoston päätöksen 2005/681/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 319, 4.12.2015, s. 1).

⁽¹⁵⁶⁾ EUVL L 256, 1.10.2005, s. 63.

⁽¹⁵⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.cepol.europa.eu.

⁽¹⁵⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁵⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.19.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.19.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.19.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.19.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös kirjanpitojärjestelmien (uudelleen)validoinnin oikea-aikaisuutta. Virasto siirsi kirjanpitotoimintonsa komission tilinpitäjälle vuonna 2014. Vuonna 2014 myös viraston toimipaikka vaihtui ja sen toimeksianto määritettiin uudelleen. Nämä tapahtumat aiheuttivat muutoksia viraston menettelyihin, mutta sen kirjanpitojärjestelmää ei ole validoitu uudelleen sitten vuoden 2013.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.19.9. Joulukuussa 2016 virasto teki yhden taloudellisen toimijan kanssa 1,6 miljoonan euron suuruisen nelivuotisen puitesopimuksen väliaikaisen henkilöstön hankinnasta. Hankintamenettelyn ainoana kilpailukriteerinä oli hinta. Laadukkaiden palveluiden oikea-aikainen toimittaminen olisi kyetty varmistamaan paremmin, jos puitesopimus olisi tehty hinta- ja laadukriteereiden perusteella valittujen useiden eri toimittajien kanssa.

3.19.10. Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29. maaliskuuta 2017 Eurooppa-neuvostolle päätöksestään erota Euroopan unionista (Brexit). Toisin kuin useimmat muut virastot, lainvalvontakoulutusvirasto ei analysoinut Brexitiin todennäköisiä vaikutuksia viraston organisaatioon, toimintoihin ja tileihin.

3.19.11. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.19.12. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽¹⁶⁰⁾, ⁽¹⁶¹⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön asetettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, jotka liittyivät tarjousten sähköiseen toimittamiseen. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON TARKASTUSKERTOMUKSET

3.19.13. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 kertomuksen ”Needs assessment, Planning and Budgeting of Training activities” viraston koulutustoimia koskevasta tarpeidenarvioinnista, suunnittelusta ja budjetoinnista ⁽¹⁶²⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.19.14. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁶⁰⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽¹⁶¹⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽¹⁶²⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut komission sisäisen tarkastuksen osaston suorittamaa työtä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 2 (tukitoiminnoista aiheutuneet menot): niiden määrä oli 140 055 euroa eli 30 prosenttia (2015: 212 456 euroa eli 49 prosenttia). Siirrot liittyvät lähinnä tietotekniiseen konsultointiin ja tietoteknisen alan tarvikkeisiin ja palveluihin, jotka tilattiin loppuvuodesta.	ei relevantti
2016	Henkilökunnan vaihtuvuus on suuri, mikä saattaa vaikuttaa toiminnan jatkuvuuteen ja viraston kykyyn toteuttaa sen työohjelmassa suunnitellut toimet. Vuonna 2016 virastosta lähti 11 henkilöstön jäsentä ja 21 rekrytoitiin. Hakemusten vähäinen määrä, ja etenkin muista jäsenvaltioista kuin isäntävaltiosta peräisin olevien hakemusten vähäisyys, vaarantaa viraston mahdollisuudet rekrytoida sopivia hakijoita. Isäntävaltiosta peräisin olevan henkilöstön määrä kasvoi yhdestä työntekijästä kuuteentoista vuosina 2013–2016, joten osuus oli 31 prosenttia koko henkilöstöstä vuonna 2016. Mahdollisia syitä muista jäsenvaltioista peräisin olevien hakemusten vähäiselle määrälle ovat isäntävaltiossa sovellettu palkan korjauskerroin (69 prosenttia) sekä kilpailu toisen Budapestissä sijaitsevan EU:n elimen kanssa.	kesken

VIRASTON VASTAUS

3.19.8 CEPOL on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen kanssa. CEPOL ulkoisti kirjanpitoinsa Euroopan komissiolle vuonna 2014. Näin ollen komission tilinpitäjä (budjettipääosastossa) huolehtii kaikista virastoihin sovellettavan varainhoidon puiteasetuksen 50 artiklan mukaisista palveluista, mukaan lukien paikallisten järjestelmien validointi. Validoinnin lähestymistapaa käsitellään ja suunnitellaan parhaillaan budjettipääosaston yksiköissä.

3.19.9 Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen, vaikka se ei ole asiasta samaa mieltä. Laatuksiteerit oli sisällytetty teknisiin eritelmiin, ja tarjoajat, jotka eivät vahvistaneet heillä olevan valmiudet täyttää kriteerejä, jätettiin menettelyn ulkopuolelle. Päätös tehdä yksi puitesopimus perustui aiempaan kokemukseen ja kansallisten työvoimamarkkinoiden erityispiirteisiin. CEPOL aikoo kuitenkin ottaa soveltuvin osin huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen tulevissa hankinnoissa.

3.19.10 Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautukset. Brexitä on käsitelty johdon kokouksissa. Lisäksi NAPOn (hankintavirkailijoiden virastojen välinen verkosto) ja IALN:n (virastojen välinen oikeudellinen verkosto) yhteydessä käytyjä keskusteluja sekä komissiosta saatuja tiedonantoja seurattiin tarkkaan. CEPOLille koituvat riskit arvioitiin vähäisiksi, vaikkakaan niitä ei ole muodollisesti dokumentoitu.

3.19.11 Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautukset. Ennakoitujen kustannusten, jotka aiheutuvat avoimia toimia koskevien ilmoitusten kääntämisestä kaikille EU-kielille, jotta ne voitaisiin julkaista EPSOn sivustolla, katsotaan olevan liian suuret ennakoituun hyötyyn nähden. Vuodesta 2018 alkaen CEPOL aikoo julkaista kaikki avoimia toimia koskevat ilmoitukset myös virastojen välisellä työpaikkasivustolla, jonka EU-virastojen välinen verkosto on luonut.

3.19.12 Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautukset ja vahvistaa, että asiassa on edistytty yhdessä tietotekniikan pääosaston kanssa tarjousasiakirjojen sähköisen toimittamisen käyttöönottamiseksi.

3.19.13 Virasto vahvistaa, että toimintasuunnitelman toteutuksessa on edistytty. Sisäisen tarkastuksen osaston mukaan toimintasuunnitelman neljästä suosituksesta kaksi katsottiin toteutetuiksi.

3.20. EUROOPAN TURVAPAikka-ASIOIDEN TUKIVIRASTO (EASO)

JOHDANTO

3.20.1. Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 439/2010⁽¹⁶³⁾. Vallettassa sijaitsevan viraston tarkoituksena on lujittaa turvapaikka-asioihin liittyvää käytännön yhteistyötä ja auttaa jäsenvaltioita täyttämään unionin tason ja kansainväliset velvoitteensa, jotka koskevat avun tarpeessa olevien ihmisten suojelua. Vuodesta 2015 lähtien virasto on tukenut Kreikkaa ja Italiaa muuttoliikekriisin yhteydessä.

3.20.2. Taulukossa 1 esitetään viraston avainluvut⁽¹⁶⁴⁾.

Taulukko 1

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	53	79
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	125	200

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.20.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁶⁵⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁶⁶⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.20.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁶³⁾ EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11.

⁽¹⁶⁴⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.easo.europa.eu.

⁽¹⁶⁵⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁶⁶⁾ Kertomuksiin talousarvion toteuttamisesta on aggregoitu kaikki talousarviotahtumat ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.20.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Perusteet kielteiselle lausunnolle tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.20.6. Kohdissa 3.20.9–3.20.31 kuvataan tilanteita, joissa on lähinnä maksujen perustana olevien julkisten hankintojen ja rekrytointimenettelyjen yhteydessä jätetty olennaisella ja järjestelmällisellä tavalla noudattamatta viraston varainhoitoasetusta sekä muita sääntöjä ja säännöksiä. Noudattamatta jättämisen järjestelmällisyys osoittaa, että sisäisen valvonnan järjestelmä on riittämätön. Sääntöjenvastaisten maksujen yhdistetty virhetaso vastaa vähintään 7,7 miljoonaa euroa eli 10,3 prosenttia viraston kaikista maksuista vuonna 2017.

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

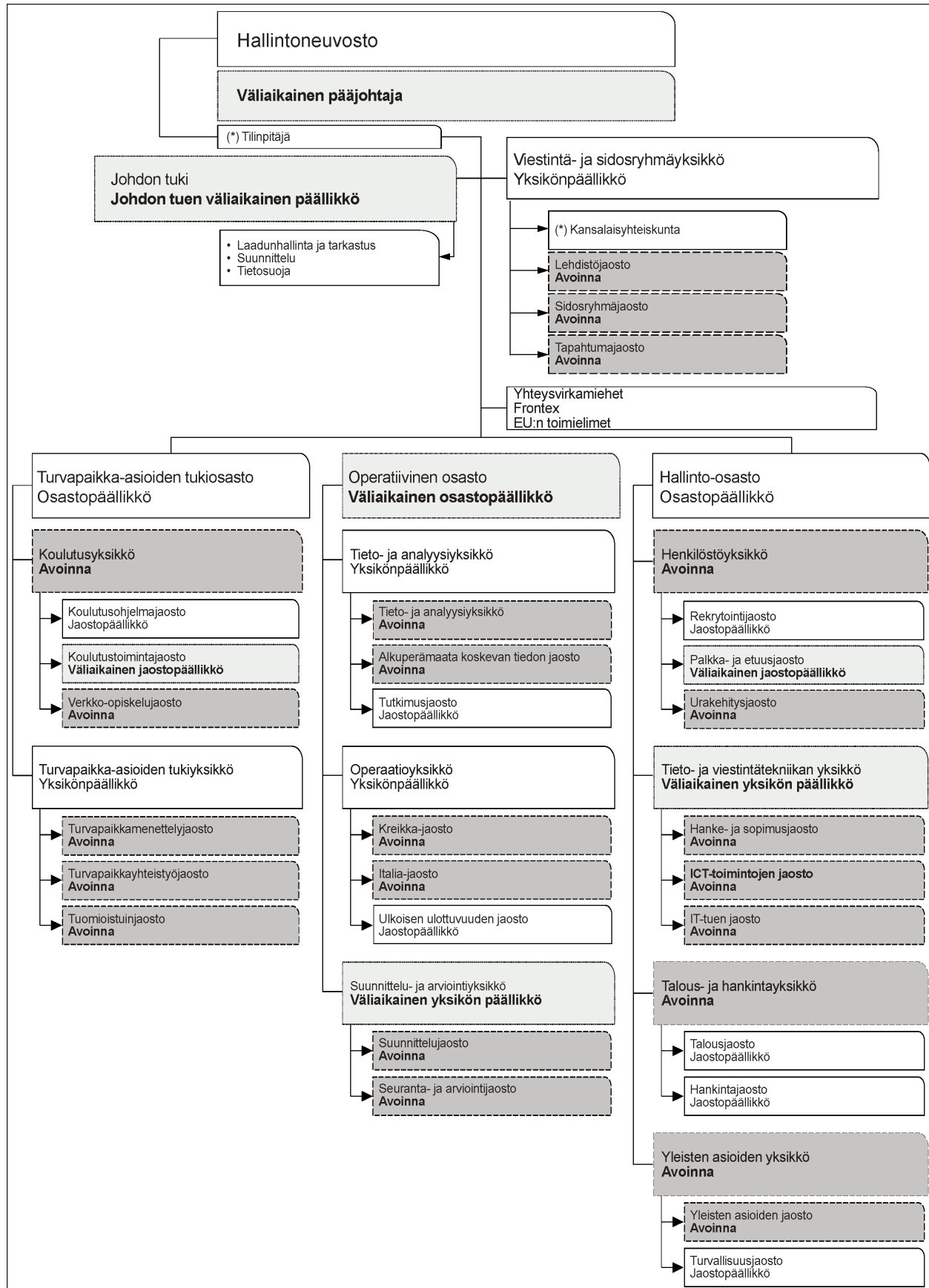
3.20.7. Tilintarkastustuomioistuin katsoo tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta annetun kielteisen lausunnon perusteluja koskevassa kohdassa kuvattujen tekijöiden merkittävyyden perusteella, että 31. joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana oleviin maksuihin liittyvä virhetaso on olennainen.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.20.8. Viraston henkilöstöresurssien tilanne on huonontunut eksponentiaalisesti vuoden 2017 lopusta lähtien. Viraston johtoon kuuluvista kymmenestä yksikönpäällikön toimesta neljä ja 27:stä jaostopäällikön toimesta 18 oli avoimina. Hallinto-osastolla neljästä yksikönpäällikön toimesta kolme ja kymmenestä jaostopäällikön toimesta viisi oli avoimina. Tästä seuraa huomattavia viraston johtamiseen liittyviä haasteita. Lisäksi toukokuun 2018 lopussa väliaikaisista toimista täytettynä oli 129, ja 78 tointa oli yhä avoimina. Sopimussuhteisen henkilöstön toimista 71 oli täytetty ja 13 oli vielä avoimina. Virastolla ei tällä hetkellä ole hallinnollisia valmiuksia täyttää näin suurta määrää avoimia toimia (ks. taulukko 2). Tilanne aiheuttaa kaiken kaikkiaan merkittävän riskin viraston toiminnan jatkumiselle nykyisessä mittakaavassaan.

Taulukko 2

Viraston organisaatiokaavio kesäkuun 2018 alussa

HUOMAUTUKSET MAKSUJEN LAILLISUUDESTA JA ASIANMUKAISUUDESTA JA NIIHIN LIITTYVISTÄ SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

Viraston toiminnan luonteeseen liittyy suuria riskejä

3.20.9. Viraston tehtävät ja toimet ovat vuodesta 2016 lähtien lisääntyneet ennennäkemättömällä tavalla, kun se on tarjonnut jäsenvaltioille muuttoliikekriisiin liittyvää operatiivista ja asiantuntija-apua. Vastaavasti viraston määrärahat ovat kasvaneet vuonna 2016 alun perin myönnettyistä 19 miljoonasta eurosta 79 miljoonaan euroon vuoden 2017 toisen lisätalousarvion jälkeen. Hankintamenettelyjen lukumäärä kasvoi 87 menettelystä vuonna 2015 aina 140:een vuonna 2017. Maksujen määrä kasvoi 225 prosenttia vuosina 2015–2017 eli 2 578 maksusta 8 381:een.

3.20.10. Virasto on yksi harvoista EU:n virastoista, joiden toimipaikkoja on sijoitettu usealle paikkakunnalle. Päätoimipaikka sijaitsee Maltalla, missä työskentelee 179 henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön jäsentä. Lisäksi virasto hallinnoi kahta suurta tukiopeeraatiota Kreikassa ja Italiassa, joissa vuonna 2017 työskenteli 747 asiantuntijaa jäsenvaltioista ja assosioituneista maista, 202 kulttuurivälittäjää (tulkkia), 178 väliaikaisen henkilöstön jäsentä ja 21 viraston oman henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön jäsentä.

3.20.11. Kuten tilintarkastustuomioistuin totesi jo erityiskertomuksessaan nro 2017/06 ”EU tason ratkaisu pakolaiskriisiin: hotspot-lähestymistapa”, virasto on paljon riippuvainen jäsenvaltioiden sen käyttöön asettamien resurssien riittävydestä. Operaatioiden tehokkuutta heikentää etenkin se, että jäsenvaltioiden asiantuntijoiden työskentelyjakso on hyvin lyhyt (6–8 viikkoa).

Muuttoliikekriisiin aiheuttamaa poikkeuksellista operatiivista haastetta lieventämässä ei ollut vakaata hallintorakennetta ja vaikuttavia sisäisiä kontrolleja

3.20.12. Kun Kreikan ja Italian tueksi käynnistettiin operaatiot vuonna 2015, virasto joutui tilanteeseen, jossa jäsenvaltioiden viraston käyttöön asettamat henkilöstöresurssit olivat riittämättömät. Viraston oli aiemminkin ollut vaikea täyttää henkilöstöalulukossaan mainitut toimet. Vuodesta 2014 alkaen yksi toistuvasti esitetyistä huomautuksista oli, että viraston henkilöstön vaihtuvuus oli suuri. Tilintarkastustuomioistuin on aiemmissa vuosikertomuksissaan johdonmukaisesti korostanut, että tällainen tilanne muodostaa huomattavan riskin vuotuisessa ja monivuotisessa työohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle. Toistuvista yrityksistään huolimatta (36 rekrytointimenettelyä ja sata uutta sopimusta vuonna 2017) virasto ei onnistunut palkkaamaan ja pitämään palveluksessaan riittävää määrää henkilöstöä (ks. myös tiettyjä seikkoja painottava kohta 3.20.8).

3.20.13. Muuttoliikekriisin aiheuttamaa poikkeuksellista operatiivista haastetta lieventämässä ei ollut vakaata hallintorakennetta. Hallintoneuvosto ei perustanut virastoon sisäisen tarkastuksen yksikköä, eikä Kreikkaa ja Italiaa koskeviin operaatioihin kohdistettu lainkaan sisäistä tarkastusta. Hallintoneuvoston toteuttama varainhoidon valvonta oli vähäistä vuoden 2017 loppuun saakka.

3.20.14. Virastossa ei ole omaa oikeudellista palvelua eikä oikeudellisia asiakirjoja käydä läpi järjestelmällisesti. Useimmiten virasto ulkoistaa oikeudellisten kysymysten (lähinnä henkilöstö- ja hankinta-asioita) käsittelyn, mistä ei kuitenkaan ole tehty selkeää sisäistä päätöstä eikä annettu ohjeita, joissa määriteltäisiin, kenellä on valtuudet ulkoistaa ja mitä voidaan ulkoistaa, mille lakiasiantoimistolle ja millä ehdoin. Virasto käyttää ainakin kahdeksaa lakiasiantoimistoa, mutta kaikista niiden käsittelemistä sopimuksista, tapauksista ja lausunnoista ei pidetä kattavaa rekisteriä.

3.20.15. Virasto ei valvo oikeudellisia palveluja riittävällä tavalla varmistaakseen, että niitä käytetään vain viraston eikä yksittäisten henkilöiden etujen puolustamiseen. Asiaa koskevat menettelyt, joilla suojaudutaan eturistiriidoilta, eivät aina ole vaikuttavat. Ulkopuolisten asianajajien palvelujen käyttö vähentää yleensä mahdollisuuksia ratkaista riita-asiat ennen kanteen nostamista.

3.20.16. Kohdissa 3.20.13 ja 3.20.14 esiin tuodut seikat altistavat viraston taloudellisten menetysten ja maineen vahingoittumisen riskeille. Virastossa tehdään parhaillaan selvitystä näistä näkökohdista.

Sisäisten kontrollin puute johti lukuisiin olennaisiin noudattamatta jättämissiin

Tilapäispalveluja koskevat maksut

3.20.17. Tilapäispalveluista maksettiin vuonna 2017 kaikkiaan 7,7 miljoonaa euroa. Tilintarkastustuomioistuin katsoi vuotta 2016 koskeneessa tarkastuksessaan, että tilapäispalveluista Kreikassa tehty sopimus oli sääntöjenvastainen, koska sitä ei tehty kilpailullista julkista hankintamenettelyä käyttäen. Virasto maksoi tämän sääntöjenvastaisen sopimuksen perusteella kuitenkin vielä 4,8 miljoonaa euroa vuonna 2017.

3.20.18. Tilapäistä henkilöstöä Maltalla vuonna 2017 koskeneita hankintamenettelyjä (maksut 1,0 miljoonaa euroa vuonna 2017) hallinnoitiin puutteellisesti (tarjousten toimittamisen määräaika oli lyhyt, määräaikojen pidentäminen ei tapahtunut läpinäkyvästi jne.). Tämä heikensi kilpailua, joka on tärkeimpiä julkisiin hankintoihin sovellettavia periaatteita. Hankintamenettelyt olivat käynnistettävä uudelleen useita kertoja, koska tarjouksia ei saatu.

3.20.19. Virasto ei arvioinut riittävällä tavalla tarpeita eikä vaihtoehtoisia ratkaisuja ennen useiden miljoonien eurojen arvoisten sopimusten tekemistä. Väliaikaisia työntekijöitä koskevien kansallisten sääntöjen noudattamiseen kohdistettu sopimusten seuranta oli vaillinaista, mikä altisti viraston merkittäville taloudellisille riskeille ja maineriskeille. Tilapäisen henkilöstön ajankäyttölomakkeiden tarkastuksessa ilmeni merkittäviä puutteita ja lisäksi havaittiin sääntöjenvastaisuuksia. Virastossa tehdään parhaillaan selvitystä asiasta.

Henkilöstömaksut

3.20.20. Vuonna 2017 suoritettiin henkilöstömaksuja 13,5 miljoonaa euroa. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi vakavia puutteita neljässä neljästätoista tarkastetusta rekrytointimenettelystä.

3.20.21. Virasto ei esimerkiksi julkaissut työpaikkailmoitusta johtavan neuvonantajan toimesta, vaan palkkasi sen sijaan neuvonantajan suoraan varallaololuettelosta, joka koski osastopäälliköitä. Tämä on sääntöjenvastaista. Virasto myös pidensi hakemuksille asetettuja määräaikoja järjestelmällisesti ilman, että asiasta olisi tehty virallinen päätös tai että syyt olisi dokumentoitu. Alun perin asetettuun määräaikaan mennessä saatujen hakemusten lukumäärä ei aina olisi riittänyt perusteeksi määräjän pidentämiselle.

3.20.22. Osa hallinto henkilöstön rekrytointimenettelyistä ei ollut asianmukaisia ilmoitettuun palkkaluokkaan nähden. Hallinto-osaston johtoa koskevassa rekrytointimenettelyssä työpaikkailmoitus oli rajoittavampi kuin vastaavia toimia muilla osastoilla koskevat ilmoitukset. Eräissä toisessa menettelyssä virasto ei riittävällä tavalla dokumentoinut hakijoiden kelpoisuutta koskevia tarkastuksia.

Vuokriin ja rakennusurakoihin liittyvät maksut

3.20.23. Kaikista eri puolilla sijaitsevista toimistoista maksettiin vuokraa yhteensä kaksi miljoonaa euroa vuonna 2017. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että virasto oli tehnyt vuokrasopimukset lisätiloista Maltalla sijaitsevaa päätoimipaikkaa ajatellen sekä uusista toimistotiloista Ateenassa, Lesboksella ja Chioksella analysoimatta paikallisia markkinoita asianmukaisesti.

3.20.24. Virasto teki kesäkuussa 2017 vuokrasopimuksen Lesboksella sijaitsevista toimistotiloista. Lisäksi virasto teki vuokranantajan kanssa ilman kilpailua sopimuksen vuokrattavan kiinteistön kunnostamisesta vastaamaan viraston tarpeita. Urakkasopimusten arvo (0,7 miljoonaa euroa vuokrasopimuksen ensimmäisten kuukausien aikana) oli moninkertainen vuokrasopimuksen vuotuisen arvoon nähden. Suuren rahamäärän investoiminen vuokratiloihin tuo mukanaan huomattavia taloudellisia ja operatiivisia riskejä.

3.20.25. Virasto päätti vuonna 2018 irtisanoa vuokrasopimuksen, joka koski toimistotiloja Chioksella ja niihin liittyviä urakkasopimuksia. Virasto pyrkii parhaillaan rajoittamaan irtisanomisesta johtuvaa taloudellista riskiä.

Virkamatkoihin liittyvät maksut

3.20.26. Tilintarkastustuomioistuin katsoi vuotta 2016 koskeneessa tarkastuksessaan, että matkustuspalveluista tehty neljän miljoonan euron suuruinen sopimus oli sääntöjenvastainen. Tarjoaja, jonka kanssa sopimus tehtiin, ei täyttänyt kaikkia valintakriteereitä. Virasto maksoi kuitenkin tämän sääntöjenvastaisen sopimuksen perusteella 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2017.

3.20.27. Vuonna 2017 virasto havaitsi merkittäviä puutteita matkustuspalvelujen hyväksymisessä. Etenkin puuttui tositteita siitä, että asianomaiset matkustuspalvelut oli tosiasiallisesti tilattu tai suoritettu. Virastossa tehdään parhaillaan selvitystä asiasta.

Muut maksut

3.20.28. Samankaltaisia puutteita ilmeni lisäksi systemaattisesti muiden julkisiin hankintamenettelyihin perustuvien palvelujen, kuten puhtaanapidon, turvallisuuspalvelujen, tulkkien ja konsulttien, kohdalla. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi merkittäviä puutteita viraston tarpeidenarvioinnissa, tarjouseritelmien laadinnassa, sopimustyyppin valinnassa, noudatetuissa hankintamenettelyissä, tarjousten jättämiselle asetetuissa määräajoissa, arviointi- ja ratkaisumenetelmissä (hinta- ja laatu kriteereiden painotuksessa), sopimusten muutoksissa ja pidennyksissä, sopimusten täytäntöönpanossa sekä suoritettujen palvelujen todentamisessa. Tällaiset puutteet vaikuttavat kielteisesti kilpailun, avoimuuden sekä tarjoajien tasapuolisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteisiin. Puutteiden vuoksi virasto ei kenties saa hankinnoissaan parasta vastinetta rahalle. Seuraavissa kohdissa esitetään joitakin esimerkkejä edellä tarkoitetuista puutteista.

3.20.29. Virasto teki vuonna 2017 suoraan palvelusopimuksen konsulttipalveluista, jotka liittyivät toimintasuunnitelman toteuttamiseen Kreikan saarilla. Julkinen hankinta myönnettiin eräälle esivalitulle taloudelliselle toimijalle soveltamatta yhtäkään varainhoitoasetuksessa säädetyistä hankintamenettelyistä. Tästä syystä kyseinen julkinen hankintamenettely ja kaikki siihen liittyvät maksut (992 000 euroa) olivat sääntöjenvastaisia.

3.20.30. Vuodesta 2016 lähtien virasto on tarkistanut samana vuonna erään lakiasiantoinimiston kanssa tekemäänsä 5 000 euron arvoista sopimusta useita kertoja niin, että sen arvo kasvoi 259 000 euroon vuonna 2018. Sopimuksen perusteella suoritettiin vuonna 2017 maksuja kaikkiaan 98 332 euroa. Osa maksuista liittyi konsulttipalveluihin, joiden osalta kilpailullinen julkinen hankintamenettely olisi ollut välttämätön. Näin ollen sopimustarkistukset ja maksut, jotka liittyivät konsultointiin, olivat sääntöjenvastaisia.

3.20.31. Vuonna 2013 tehtiin 120 000 euron arvoinen sopimus (jonka arvoa tarkistettiin 132 000 euroon vuonna 2017) 4–6 suuren tapahtuman järjestämisestä kansainvälisessä hotellissa neljän vuoden aikana. Sopimuksen täytäntöönpano ei vastannut sopimuksen alkuperäistä tarkoitusta. Virasto nimittäin hyödynsi sopimusta likimain 50 pienemmän tapahtuman järjestämisessä. Näin ollen sopimus pantiin täytäntöön sääntöjenvastaisesti.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.20.32. Euroopan unionin sekä Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan (joita kutsutaan myös assosioituneiksi maiksi) välisten järjestelyjen mukaisesti assosioituneet maat osallistuvat täysimääräisesti viraston toimintaan ja ovat oikeutettuja ottamaan vastaan viraston tukitoimia. Virasto sai vuonna 2016 komissiolta avustuksen, jolla varmistettiin riittävä valmiuksien kehittäminen Kreikassa, tuettiin Euroopan unionin ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanoa sekä vauhditettiin huomattavasti sisäisiä siirtoja, joilla pyritään helpottamaan Kreikan nykyistä taakkaa. Kaikki nämä toimet muodostavat viraston ydintoiminnot ja tukevat yhteisen edun mukaisia toimintaa. Virasto maksoi avustuksesta näitä toimia koskevat sitoumukset, joiden arvo oli 6,4 miljoonaa euroa vuonna 2016 ja 1,7 miljoonaa euroa vuonna 2017. Se ei kuitenkaan ottanut näitä määriä huomioon tehdessään laskelmia assosioituneiden maiden osuuksista. Jos määrät huomioitaisiin, assosioituneiden maiden olisi maksettava 0,5 miljoonaa euroa enemmän.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.20.33. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2013	Kaikista maksuista 446 kappaletta (18 prosenttia) maksettiin varainhoitoasetuksessa asetettujen määräaikojen jälkeen. Maksut suoritettiin keskimäärin 21 päivää myöhässä.	kesken ⁽¹⁾
2013	Kuudestatoista sisäisen valvonnan standardista kuutta ei ole vielä pantu täytäntöön kaikilta osin.	ei relevantti ⁽²⁾
2014	Virasto suoritti 1 062 maksua (28,6 prosenttia) varainhoitoasetuksessa asetettujen määräaikojen jälkeen. Maksut suoritettiin keskimäärin 24 päivän viipeellä.	kesken
2014	Viraston henkilöstön vaihtuvuus on suuri: vuonna 2014 virastosta lähti 14 työntekijää, joista neljä oli keskeisissä tehtävissä. Henkilöstön suuri vaihtuvuus muodostaa huomattavan riskin vuotuisessa ja monivuotisessa työohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle.	tekemättä
2014	Pääjohtajan päätöksen mukaisesti viraston järjestämiin kokouksiin osallistujat luokitellaan yhteen kolmesta kulukorvausluokasta (A, B tai C). Vuonna 2014 kokouksiin osallistujille maksettiin korvauksia yhteensä 997 506 euroa. Luokan A osallistujilla on oltava kokouksissa erityistehtävä. He saavat kiinteämääräisen korvauksen, joka kattaa matkakulut ja päivärahat. Luokan B osallistujat sitä vastoin saavat kiinteämääräisen korvauksen, joka kattaa ainoastaan matkakulut. Luokan C osallistujat eivät ole oikeutettuja korvauksiin. Luokkaan A luokiteltujen korvausten saajien osuus kasvoi 61 prosentista (vuonna 2013) 69 prosenttiin (vuonna 2014). Ei ole olemassa todistavaa aineistoa, jolla perusteltaisiin osallistujien luokittelu näihin kolmeen ryhmään.	kesken
2016	Eräessä tarkastetussa hankintamenettelyssä oli kyse matkustuspalvelujen tarjoamisesta neljän miljoonan euron arvoisen palveluhankintapuitesopimuksen mukaisesti kaudella 2016–2020. Menettelyyn osallistui kolme tarjoajaa, joista kahta pyydettiin toimittamaan lisätietoja samoihin valintakriteereihin liittyen. Vaikka kumpikaan tarjoaja ei toimittanut pyydettyjä tietoja (niiden henkilöiden ansioluettelot, joiden oli tarkoitus suorittaa tehtävä viraston tiloissa), vain toinen tarjoajista suljettiin tästä syystä pois hankintamenettelystä. Toinen tarjoaja sai sopimuksen sillä perusteella, että asianomaiset ansioluettelot toimitettaisiin sopimuksen myöntämisen jälkeen. Hankintamenettelyssä ei näin ollen noudatettu tasapuolisen kohtelun periaatetta ja sopimus annettiin tarjoajalle, joka ei täyttänyt kaikkia valintakriteereitä. Puitesopimus ja sen osalta vuonna 2016 suoritettavat maksut (920 561 euroa) ovat siten sääntöjenvastaisia.	tekemättä vuonna 2017 ⁽³⁾

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	<p>Virasto teki helmikuussa 2016 suoraan puitesopimuksen tilapäis-palveluista, joiden avulla oli määrä tukea 12 kuukauden ajan viraston toimintaa muuttoliikekriisin hoitamisessa. Sopimuksen arvo oli 3,6 miljoonaa euroa. Puitesopimus myönnettiin yhdelle esivalitulle taloudelliselle toimijalle soveltamatta yhtäkään EU:n varainhoitoasetuksessa säädetystä hankintamenettelyistä. Sopimuksen myöntäminen oli siten vastoin asiaankuuluvia EU:n sääntöjä, ja sopimukseen liittyvät vuoden 2016 maksut (592 273 euroa) olivat sääntöjenvastaisia.</p>	tekemättä vuonna 2017 ⁽⁴⁾
2016	<p>Elokuussa 2016 virasto käynnisti avoimen menettelyn (viisi erää) myöntääkseen puitesopimuksen, jonka avulla täytettäisiin kulttuurinvalittäjiin/tulkkeihin liittyvät viraston tarpeet eri maissa. Puitesopimuksen neljän allekirjoitetun ja tarkastetun erän kokonaismäärä (erät 2–5) oli 60 miljoonaa euroa neljälle vuodelle. Nämä neljä erää annettiin samalle tarjoajalle kaskadiperusteisen puitesopimuksen ensimmäisenä toimeksisaajana. Toimeksisaaja ei täyttänyt valintakriteereiden taloudellisia vaatimuksia (vuotuinen liikevaihto miljoona euroa) yhtenä kolmesta edellisestä vuodesta ja teki tämän vuoden osalta sopimuksen sellaisen voittoa tuottamattoman järjestön kanssa, joka sitoutui antamaan ”liikevaihtonsa” toimeksisaajan käyttöön. Varainhoitoasetus sallii muiden yhteisöjen rahoituksellisten ja taloudellisten voimavarojen käytön. Tässä tapauksessa on kuitenkin epäselvää, miten kyseisen yhteisön ”liikevaihto” voidaan saada käyttöön. Lisäksi on epäselvää yhteisön toimintojen luonne huomioon ottaen, voiko se tukea tavoitteena olevien palvelujen tuottamista. Viraston olisi pitänyt hylätä tarjous, sillä se ei osoittanut, että tarjoajan taloudellisia ja rahoituksellisia voimavaroja koskevat vaatimukset täytyivät. Hankintasopimus ja kaikki siihen liittyvät maksut (vuonna 2016 ei suoritettu maksuja) ovat näin ollen sääntöjenvastaisia.</p>	ei relevantti
2016	<p>Eurooppa-neuvoston ylimääräisessä kokouksessa 23. huhtikuuta 2015 ja ulko- ja sisäasiain ministereiden 20. huhtikuuta 2015 hyväksymässä muuttoliikettä koskevassa kymmenen kohdan suunnitelmassa kehoitettiin jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikilta maahantulijoilta otetaan sormenjäljet. Vaatimuksen täyttäminen edellytti, että Kreikan viranomaisten valmiuksia sormenjälkien ottamiseen lisätään kiireellisesti. Komissio antoi tämän tehtävän virastolle. Tehtävä edellytti 90:n sormenjälkien ottoon tarkoitetun skannerin ja 90 yhteensopivan tietokoneen (laitteet) hankkimista ja lahjoittamista Kreikan valtiolle komission ja viraston välisen avustussopimuksen puitteissa. Hankintojen arvo oli 1,1 miljoonaa euroa. Avustussopimuksessa vaadittiin laitteiden toimittamista Ateenan poliisin tietotekniikkaosastolle ja sieltä edelleen Kreikan saarilla sijaitseville hotspot-alueille. Toimea koskevassa kuvauksessa vaadittiin, että paikan päällä on oltava viraston henkilöstöä varmistamassa, että laitteet toimitetaan, asennetaan ja siirretään Kreikan poliisin omistukseen asianmukaisesti. Viraston henkilöstöä ei kuitenkaan ollut paikalla, joten kyseinen vaatimus ei täytynyt. Lisäksi asianomaisilta Kreikan viranomaisilta saatiin vasta heinäkuussa 2017 vahvistus siitä, että laitteet oli toimitettu hotspot-alueille helmikuussa 2016 ja maaliskuun 2016 alussa ja että niitä käytettiin aiottuun tarkoitukseen.</p>	toteutettu

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Jos hinta tai kulut vaikuttavat epätavallisen pieniltä, hankintaviranomaiset pyytävät kirjallisesti tietoja niiden osatekijöistä ja antavat tarjoajalle mahdollisuuden esittää omat huomautuksensa ⁽⁵⁾ . Eri maissa tarvittavien kulttuurinvälittäjien/tulkkien hankintaan liittyvistä eristä kahden osalta (erät 3 ja 5) virasto sai tarjoukset, jotka olivat 50 prosenttia ja 31 prosenttia alhaisemmat kuin hinnaltaan seuraavaksi alhaisimmat tarjoukset. Vaikka tämä viittaa siihen, että tarjoukset ovat epätavallisen alhaisia, virasto ei pitänyt tarpeellisena pyytää tarjoajalta minkäänlaisia lisätietoja asiasta.	ei relevantti
2016	Lokakuussa 2016 päivytyssä tarkastuskertomuksessaan komission sisäisen tarkastuksen osasto toi esiin, että hallintomenojen alan hankintamenettelyiden suunnittelu on riittämätöntä ja että menettelyjen sekä puitesopimuksen alaisuudessa tehtyjen sopimusten seuranta on heikkoa. Virasto ja komission sisäisen valvonnan osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	kesken ⁽⁶⁾
2016	Vuonna 2016 virasto kohtasi monia haasteita toimintaympäristössään: ensinnäkin sen budjetti kasvoi ja tehtävät lisääntyivät huomattavasti; lisäksi maksutapahtumien määrä kasvoi merkittävästi, tilinpitäjä vaihtui (mikä johti useisiin väliaikaisiin ratkaisuihin) ja käyttöön otettiin paperiton työnkulun hallintajärjestelmä. Alati vaihtuvaa ja epävakaata tilannetta vaikeutti lisäksi kirjanpitojärjestelmän uudelleenvalidointi ja tapahtumien säännöllisten jälkitarkastusten järjestelmän käyttöönotto.	toteutettu ⁽⁷⁾
2016	Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (virasto mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen ohjelmistolisenssien hankinnasta sekä niihin liittyvästä ylläpidosta ja tuesta. Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii viraston ja tavarantoimittajien välisenä välittäjänä, joka voi edistää viraston tarpeiden täyttämistä. Puitesopimuksen välittäjillä on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2016 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 534 900 euroa. Virasto ei tarkistanut systemaattisesti hintoja ja lisäyksiä, jotka laskutettiin tavarantoimittajien puitesopimuksen toimeksisaajalle toimittamien hintatarjousten ja laskujen perusteella.	kesken ⁽⁸⁾
2016	Komissio teetti viraston tuloksellisuudesta kaudella 2011–2014 ulkopuolisen arvioinnin, jota koskeva loppuraportti toimitettiin joulukuussa 2015. Arviointi vahvisti, että virastolla oli tarkoituksenmukainen tehtävä. Lisäksi siinä todettiin, että kokonaisuutena tarkastellen viraston keskeiset tehtävät toteutettiin vaikuttavalla tavalla ja suurin osa tulostavoitteista oli saavutettu. Lisäksi arvioinnissa tuotiin esiin tarve lisätä viraston toimien vaikuttavuutta ja vahvistaa yhteistyötä ja toiminnan johdonmukaisuutta muiden muuttoliikesyntymysten parissa toimivien EU:n ja kansainvälisten elinten kanssa. Laajennetun tehtäväalansa puitteissa virasto toteuttaa parhaillaan hallintoneuvoston kanssa sovittua toimintasuunnitelmaa. Lopullisen täytäntöönpanokertomuksen on määrä valmistua kesäkuussa 2017.	ei relevantti

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Virasto hankki ja asensi Kreikan ja Italian hotspot-alueille 65 konttia liikuteltaviksi toimistoiksi. Kokonaiskulut olivat 852 136 euroa. Osa konteista sijoitettiin paikkoihin, joissa samanlaiset kontit (jotka eivät kuuluneet virastolle) myöhemmin tuhottiin mellakoissa. Virasto ei ole suojannut kontteja kyseisten riskien varalta vakuutus sopimusten avulla.	ei relevantti ⁽⁹⁾
2016	Virasto ei ole perinyt kaikkia saataviaan ripeästi. Alv-palautukset vuoden 2014 osalta (180 919 euroa) ja vuoden 2015 osalta (245 960 euroa) oli edelleen perimättä vuoden 2016 lopussa.	kesken ⁽¹⁰⁾
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 2 (hallintomenot): 2,5 miljoonaa euroa eli 43,9 prosenttia (vuonna 2015: 1 076 583 euroa eli 36,9 prosenttia). Määrärahasiirrot liittyvät lähinnä tietotekniikan infrastruktuuriin, käännöksiin ja julkaisuihin, toimintaa koskevaan konsultointiin sekä hallintoneuvoston kokoukseluihin tapauksissa, joissa sopimukset tehtiin vuoden 2016 lopussa ja/tai laskut lähetettiin vasta vuonna 2017.	ei relevantti

⁽¹⁾ Viivästyneiden maksujen osuus pieneni 65 prosentista (tammikuussa 2017) kymmeneen prosenttiin (joulukuussa 2017), kun taas maksutapahtumien kokonaismäärä kasvoi 72 prosenttia vuonna 2017 verrattuna vuoteen 2016.

⁽²⁾ Komissio vaihtoi sisäisen valvonnan standardit sisäisen valvonnan kehukseen.

⁽³⁾ Uusi sopimus matkatoimistopalveluista tehtiin maaliskuussa 2018.

⁽⁴⁾ Uusi sopimus viraston tilapäispalveluista Kreikassa tehtiin maaliskuussa 2018.

⁽⁵⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1268/2012 unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 soveltamissäännöistä (EUVL L 362, 31.12.2012, s. 1), 151 artikla.

⁽⁶⁾ Virasto raportoi syyskuussa 2017 komission sisäisen valvonnan osastolle suositusten täytäntöönpanon olevan valmiina arviointia varten.

⁽⁷⁾ Kirjanpitojärjestelmä validoitiin toukokuussa 2018. Maksutapahtumien jälkitarkastukset on ulkoistettu yksityisille tarkastusyrityksille.

⁽⁸⁾ Virasto aikoo ottaa käyttöön järjestelmälliset tarkastukset kaikkien 1. tammikuuta 2018 jälkeen tehtyjen yli 135 000 euron suuruisien tarjousten osalta. Toistaiseksi yksikään maksutapahtumista ei ylitä tätä raja-arvoa.

⁽⁹⁾ Vakuutusyhtiöt eivät ole toimittaneet viraston pyytämiä tarjouksia.

⁽¹⁰⁾ Virasto on pyytänyt Maltan veroviranomaiselta alv-saatavien palauttamista kaikilta jaksoilta 31. joulukuuta 2017 saakka. Vuonna 2017 perittiin takaisin kaikkiaan 203 277 euroa alv-saatavia (vuosi 2014 ja vuoden 2016 kolmas neljännes).

VIRASTON VASTAUS

EASO kiittää tilintarkastustuomioistuinta saamastaan erittäin hyödyllisestä lausunnosta. Lausunnossa määritetään useita puutteita. EASO suhtautuu niihin erittäin vakavasti ja on jo aloittanut korjaustoimenpiteiden toteuttamisen.

EASO on kiitollinen myös siitä, että tilintarkastustuomioistuin ymmärtää erittäin vaikean tilanteen, jossa virasto oli viitekauden aikana. Tehtävät, joita EASOn piti tehdä jäsenvaltioiden tukemiseksi ja EU:n tason aloitteiden toteuttamisen edistämiseksi lisääntyivät ennennäkemättömästi. Näitä tehtäviä olivat muun muassa sisäiset siirrot ja EU:n ja Turkin julkilausuma, talousarvion kasvu, maksujen räjähdysmäinen lisääntyminen sekä hankintamenettelyjen laajeneminen (sekä määrän että monimutkaisuuden kannalta). Tämä lisäksi EASOn piti hallinnoida monia toimipaikkoja siten, että monia johtopaikkoja ei ollut täytetty (osastopäälliköt, yksikönpäälliköt ja jaostopäälliköt).

EASO käsittelee tässä vastauksessa joitakin tilintarkastustuomioistuimen tekemiä huomautuksia, vaikka se yleisesti hyväksyykin lausunnon ja sen huomautukset.

3.20.6 ja 3.20.13 EASOn sääntöjen ja säännösten noudattamatta jättämisen järjestelmällisyyden osalta virasto on uuden johdon myötä alkanut toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että sääntöjen ja säännösten noudattaminen kuuluu sen toimintakulttuuriin ja on kaikkien toimien toteuttamisessa etusijalla ja keskiössä. Tähän kuuluu myös puolueeton, rehellinen ja suoraviivainen sisäisen valvonnan "itsearviointi".

3.20.13 EASO myöntää, että sen vastuualueeseen kuuluviin hallinnon ja sisäisen valvonnan rakenteisiin ei ole aiemmin kiinnitetty riittävästi huomiota, jotta laillisuus ja asianmukaisuus olisi pystytty varmistamaan riittävästi. Uusi johto on ottanut ensisijaiseksi tavoitteekseen luoda rakenteita ja järjestelmiä, joilla voidaan varmistaa laillisuuden ja asianmukaisuuden järjestelmällisyys ja varmistus (ja niistä raportoinnin tarkkuus ja kattavuus).

3.20.6, 3.20.8 ja 3.20.12 Tilintarkastustuomioistuin korostaa aivan oikein EASOn henkilöstöresurssien tilanteen huononemista ja riittämättömyyttä. Se haittaa myös sisäisen valvontajärjestelmän asianmukaista toimintaa. Nykyinen henkilöstötilanne on suurimpia haasteita, joita virastolla on tilintarkastustuomioistuimen huomautuksissa määritettyjen puutteiden korjaamisessa. Puutteet voidaan nimittäin suurelta osin katsoa oireeksi siitä, että virastolta puuttuu resursseja toimia jäsennellyllä ja säännöllisellä tavalla. EASO aikoo tarttua tähän haasteeseen. Sitä varten se aikoo kiireellisesti täyttää johtotehtävät ja muut (operatiiviset ja hallinnolliset) avaintehtävät tarpeiden arviointiin pohjautuvan vakaan palvelukseennotosuunnitelman perusteella.

Virasto panostaa myös henkilöstön tyytyväisyyteen henkilöstön vaihtuvuutta koskevan ongelman ratkaisemiseksi. On tunnustettava, että kertoimella on tässä suuri vaikutus, koska se on pieni verrattuna Maltaan melko korkeisiin elinkustannuksiin. EASO kuitenkin myöntää, että henkilöstön tyytyväisyyden lisäämiseksi on ponnisteltava enemmän. Joitakin toimenpiteitä on jo pantu täytäntöön, muun muassa joustavat työskentelytavat, sisäisen viestinnän parantaminen ja henkilöstötapauksien järjestäminen.

3.20.9 ja 3.20.19 Tilintarkastustuomioistuin kuvailee aivan oikein EASOn haasteita ja sen kokemaa nopeaa kasvua, joka näkyy liiketoimien ja hankintamenettelyjen absoluuttisena määränä. Nämä luvut antavat tilanteesta karun kuvan, mutta ne eivät itse asiassa kerro asianmukaisesti talouteen ja hankintoihin kohdistuvista paineista. Luvuissa ei oteta huomioon muita asiaan liittyviä tosiseikkoja ja toimia, jotka lisäävät hankintaan kohdistuvaa painetta. Siitä on muun muassa kaksi seuraavaa esimerkkiä:

- Palkattujen ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttäminen (varainhoitoasetuksen 204 ja 287 artikla), joka aiheuttaa huomattavan työ määrän hankinta-alalla. Tämän odotetaan lisääntyvän tulevina vuosina, kun virasto käyttää [lääketieteellisiä] asiantuntijoita lääketieteellisiä alkuperämaatietoja koskevien tehtävien tukena.
- Markkinakohtaiset vaikeudet ja rajoitukset, jotka liittyvät viraston toiminnan maantieteellisiin alueisiin. Italian ja Kreikan maaseutualueet eivät ole vilkkaimpia tai kilpailuimpia markkinoita EASOLle tarjottavien palvelujen ja tuotteiden kannalta. EASO on epätyypillinen asiakas koon kannalta myös Maltaan taloudellisille toimijoille, joilla ei yleisesti ottaen ole valmiuksia EASOn suurempien hankintojen vaatimusten täyttämiseksi.

3.20.10–3.20.12 ja 3.20.19 Tilintarkastustuomioistuimen lausunnossa tehdään tärkeä huomio siitä, että EASO on yksi harvoista virastoista, joiden toimipaikkoja on sijoitettu usealle paikkakunnalle. Tämä piirre on ehdottomasti otettava huomioon, jotta voidaan ymmärtää hallinnolliseen tukeen kohdistuva melko suuri taakka sekä erittäin monimutkainen ympäristö, jota toimivien sisäisten valvontarakenteiden täytäntöönpano edellyttää. Olisi myös pantava merkille, että EASO on epätavallisen riippuvainen alihankkijoista sen operatiivisten toimien, maantieteellisen toiminta-alan ja (kuten tilintarkastustuomioistuin aivan oikein määrittänyt) jäsenvaltioiden asiantuntijoiden käyttöön liittyvien rajoitusten vuoksi. Tämä lisää hankintaan ja rahoitukseen liittyviä tehtäviä (jotka sisältävät hajautetut talouden toimijat), koska Kreikan, Italian

ja Kyproksen operaatiokeskukset sekä Kreikan ja Italian hotspot-alueet tarvitsevat omat kokonaisvaltaiset sopimuksensa (vuokrasopimukset, siivous, turvallisuus, vesi, sekä kriittiset hankinnat, kuten vuokratyö- ja tulkkaukspalvelut). Henkilöresurssit ovat jälleen ratkaisevassa osassa, ja EASO (monesta toimipaikasta johtuvat lisäykset huomioon ottaen) arvioi tällä hetkellä mahdollisuutta osoittaa tarvittavat resurssit, joilla varmistetaan täydellisten hankinta- ja rahoitusyhtymien asianmukaisuus, laatu ja laillisuuden ja asianmukaisuuden varmistus sekä hajauttamisen arviointi kuulemisen avulla.

3.20.14, 3.20.15 ja 3.20.16 EASO tunnustaa ja hyväksyy sen, että sisäisiä lainsäädännöllisiä valmiuksia tarvitaan. Pian julkaistaan ilmoitus avoinna olevasta johtavan lakimiehen toimesta. Lisäksi se hyväksyy varaukset sen, että lainopillisen tuen on aina oltava täysin viraston eikä yksittäisten henkilöiden etujen mukaista (vaikka ne eivät suljakaan toisiaan pois). EASO tunnustaa, että ulkopuolisten asianajajien palvelujen käyttöä ei ole valvottu asianmukaisesti. Kuten tilintarkastustuomioistuimen lausunnossa todetaan, tästä asiasta jatketaan sisäistä selvitystä ja tuloksista tiedotetaan tilintarkastustuomioistuimelle.

3.20.17 ja 3.20.26 EASO hyväksyy huomautukset. EASO on vuoden 2017 aikana korvannut viitatut sääntöjenvastaiset sopimukset tilapäispalveluista ja matkustuspalveluista. Tilannetta alettiin korjata välittömästi sen jälkeen, kun tilintarkastustuomioistuin oli havainnut niiden sääntöjenvastaisuuden vuoden 2016 tarkastuksessaan (tilintarkastustuomioistuimen lausunto saatiin vuoden 2017 syyskuussa). Valitettavasti määräaikaisten vuoksi ja siksi, että EASO korvasi sopimukset mahdollisimman pian sen jälkeen, kun niiden havaittiin olevan sääntöjenvastaisia, sopimuksen mukaisia maksuja maksettiin vuonna 2017.

3.20.18 ja 3.20.19 EASO hyväksyy huomautukset ja toistaa, että kyseisiä ongelmia voidaan pitää oireena riittämättömistä resursseista ja sisäisten valvonta- ja hallintotekijöiden puutteesta. Nämä kaikki on määritetty tilintarkastustuomioistuimen lausunnossa.

3.20.23–3.20.25 EASO hyväksyy huomautukset.

3.20.27 Kuten tilintarkastustuomioistuimen lausunnossa todetaan, asiasta jatketaan sisäistä selvitystä.

3.20.29–3.20.31 EASO hyväksyy huomautukset.

3.20.32 Tarkastuksen viimeisen kohdan (43 kohta) virasto kyseenalaistaa, sillä EASO toimii kuten budjettipääosaston kanssa on sovittu vuoden 2016 aikana. Virasto on ottanut tästä kysymyksestä yhteyttä budjettipääosastoon selvittääkseen asiaa vielä kerran ja aikoo reagoida välittömästi, jos budjettipääosasto muuttaa aiemmin ilmoittamaansa kantaa.

3.21. EUROOPAN TAUTIENEHKÄISY- JA -VALVONTAKESKUS (ECDC)

JOHDANTO

3.21.1. Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 851/2004⁽¹⁶⁷⁾. Tukholmassa sijaitsevan keskuksen ensisijaisiin tehtäviin kuuluu ihmisillä esiintyvien tautien ehkäisyyn ja valvontaan liittyvien tietojen kokoaminen ja niistä tiedottaminen sekä tieteellisten lausuntojen antaminen. Keskuksen on myös koordinoitava sen toimeksiantoon kuuluvilla aloilla toimivien elinten eurooppalaista verkostoitumista.

3.21.2. Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut⁽¹⁶⁸⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	58	58
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	260	279

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.21.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁶⁹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁷⁰⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.21.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁶⁷⁾ EUVL L 142, 30.4.2004, s. 1.

⁽¹⁶⁸⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ecdc.europa.eu.

⁽¹⁶⁹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁷⁰⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.21.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.21.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.21.7. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka keskus on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastetuissa hankintamenettelyissä erilaisia avoimuuteen liittyviä puutteita, mm. hankintamenettelyjen ja keskuksen vuotuisen työohjelman välillä ei ollut selkeää yhteyttä, arvioitua sopimusarvoa ei perusteltu riittävän hyvin eikä tarjoajan vakavaraisuuden arviointiin ollut määritetty vertailuarvoa (kynnysarvoa).	toteutettu
2016	Toukokuussa 2015 keskukselle nimitettiin väliaikainen johtaja hallintoneuvoston päätöksellä. Viranhoidon kesto oli 31. joulukuuta 2016 ylittänyt henkilöstösäännöissä mainitun yhden vuoden enimmäisajan kahdeksalla kuukaudella. Tästä myös seurasi, että muun henkilöstön kohdalla toteutettiin vielä 15 muuta väliaikaisjärjestelyä.	toteutettu ⁽¹⁾
2016	Komission sisäisen tarkastuksen osasto painotti lokakuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa, että hankintaprosessissa on edelleen merkittäviä puutteita siitä huolimatta, että keskus pyrkii jatkuvasti parantamaan hankinnan alan sisäisiä kontrollejaan. Sisäisen tarkastuksen osasto totesi, että hankintojen suunnittelu ja seuranta on puutteellista ja että hankinnat eivät aina liity vuotuisen työohjelmaan tai rahoituspäätökseen. Tarkastuskertomuksessa viitattiin myös keskuksen varainhoitovuoden 2015 tilinpäätöstä koskevaan tilintarkastustuomioistuimen kertomukseen ja siinä raportoituihin puutteisiin, jotka heikensivät hankintamenettelyjen avoimuutta. Keskus ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	toteutettu ⁽²⁾
2016	Edellisten vuosien tavoin seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 3 (toimintamannot): niiden määrä oli 7,9 miljoonaa euroa eli 41 prosenttia (2015: 7,5 miljoonaa euroa eli 42 prosenttia). Siirrot liittyvät lähinnä monivuotisiin hankkeisiin, jotka liittyvät tieteelliseen neuvontaan (2,4 miljoonaa euroa), valvontaan (1,3 miljoonaa euroa), kansanterveysalan koulutukseen (1,4 miljoonaa euroa) ja kansanterveysalan IT-sovelluksiin (2,1 miljoonaa euroa). Keskus voi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viiheet.	ei relevantti

⁽¹⁾ Keskuksen väliaikainen johtaja nimitettiin valintamenettelyn perusteella sen johtajaksi vuonna 2017.

⁽²⁾ Keskus on ottanut käyttöön uusia IT-välineitä, joiden tarkoituksena on parantaa hankintamenettelyn suunnittelua ja seuranta.

KESKUKSEN VASTAUS

Kehittämiskeskus on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

3.22. EUROOPAN ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRANOMAINEN (EFSA)

JOHDANTO

3.22.1. Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (jäljempänä ”viranomainen”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 178/2002 ⁽¹⁷¹⁾. Parmassa sijaitsevan viranomaisen pääasiallisena tehtävänä on toimittaa elintarvikkeita ja elintarviketurvaa koskevan unionin lainsäädännön laatimisessa tarvittavaa tieteellistä tietoa ja kerätä ja analysoida tietoja, joiden avulla voidaan kartoittaa ja valvoa riskejä, sekä tiedottaa näistä riskeistä riippumattomasti.

3.22.2. *Taulukossa* esitetään viranomaisen avainluvut ⁽¹⁷²⁾.

Taulukko

Viranomaisen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	79	81
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	443	443

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viranomaisen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.22.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁷³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁷⁴⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.22.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁷¹⁾ EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽¹⁷²⁾ Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.efsa.europa.eu.

⁽¹⁷³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁷⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.22.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.22.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.22.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.22.8. Vuonna 2017 tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Tässä yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Viranomaisen tilinpitäjän esimiehenä toimii viranomaisen hallinto- ja yrityspalveluiden päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viranomaisen johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen raportointivastuu).

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.22.9. Toukokuussa 2017 viranomainen teki yhdeksän avoimeen tarjouskilpailuun osallistuneen viraston puolesta kolme kaskadiperusteista puitesopimusta, jotka kattavat monenlaisia tarkastuspalveluja. Vaikka virastojen yhteiset hankintamenettelyt tarjoavat oivan mahdollisuuden tehostaa hallintoa, on sopivampaa käyttää puitesopimuksia ja avata jokaiselle yksittäiselle sopimukselle uudestaan tarjouskilpailu kuin käyttää kaskadiperusteisia sopimuksia. Näin rahalle saataisiin enemmän vastinetta hankinnoissa, joissa saatavien palveluiden tarkka sisältö ei ole tiedossa kilpailun alussa.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON TARKASTUSKERTOMUKSET

3.22.10. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 tarkastuskertomuksen ”The process for Evaluation of Regulated Products: Assessment Phase in Pesticides Authorisation”⁽¹⁷⁵⁾. Viranomainen laatii toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.22.11. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka viranomainen on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁷⁵⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	Viranomaisen ei ole vielä ottanut käyttöön selkeää ja kattavaa varainhoidon jälkitarkastusstrategiaa, jolla katetaan kaikki toiminta-alueet ja jossa täsmennetään tarkastusten tiheys ja laajuus.	toteutettu
2016	Komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi marraskuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa, että tietotekniikkahankkeiden hallinnointia varten käyttöönotetut kontrollit ovat riittävät mutta tietohallintatapaan liittyy huomattavia puutteita. Se suositteli viranomaisen tietohallintatavan päivittämistä siten, että otetaan käyttöön koko organisaation laajuinen tietoteknisten riskien hallintakehys ja riskirekisteri ja irrotetaan tietoturvan toiminto erilleen tietotekniikkayksiköstä. Viranomaisen ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	toteutettu

VIRANOMAISEN VASTAUS

3.22.4 EFSA on tyytyväinen tilintarkastustuomioistuimen vakiomuotoiseen lausuntoon tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tämä osoittaa EFSA:n käyttämän valvontajärjestelmän varmistavan riittävästi yleisen vaatimustenmukaisuuden.

3.22.8 Tilinpitäjän riippumattomuuden varmistamiseksi EFSA:n toiminnassa noudatetaan EFSA:n varainhoitoasetusten mukaista muodollista vaatimusta seuraavasti: EFSA:n hallintoneuvosto nimitti nykyisen tilinpitäjän vuonna 2008. Tilinpitäjä raportoi toimistaan liiketoimintapalveluosaston (BuS) päällikölle. Tilinpitäjän toiminnallisen riippumattomuuden takaamiseksi liiketoimintapalveluosaston päällikkö toimii suorituskyvyn arvioinnin työnkulussa arvioijana ja tarkastuskomitean puheenjohtajana arvioinnin vahvistajana. Hallintoneuvosto voi milloin tahansa pidättää tilinpitäjän väliaikaisesti tai lopullisesti toimestaan.

3.22.9 Mitä tulee tarjouskilpailun uudelleenavaamiseen tai kaskadimekanismin käyttämiseen puitesopimuksissa, ei ole olemassa mitään veloitetta käyttää tarjouskilpailun uudelleenavaamisen mallia, ja molemmat mallit voivat soveltaa hyvin tarkoitukseen aina tapauksesta riippuen. EFSA:n on sitä mieltä, että tarjouskilpailun uudelleenavaaminen soveltuu paremmin standardoituihin palveluihin, ja sitä käytetään sellaisissa EFSA:n tekemissä sopimuksissa, jotka koskevat tilastopalveluja, systemaattisia kirjallisuuskatsauksia ja yleisötutkimuksia. EFSA käyttää kaskadimallia sellaisissa tilanteissa, joissa pitkäaikainen sopimussuhde on merkittävämpi tekijä. Erityisesti ulkoisia tarkastuspalveluja koskevan puitesopimuksen tapauksessa sen avulla varmistetaan pääasiassa i) EFSA:n toimintojen ymmärtäminen asianmukaisesti, ii) tarkastusmenetelmien johdonmukaisuus ja iii) uskottavuus kaikilla hallinnon tasoilla. EFSA valvoo talousarviota toimeksisaajan kaskadimallissa tekemien ehdotusten osalta. Kun EFSA saa annettujen eritelmien mukaisen tarjouksen, sillä on oikeus neuvotella tarjouksesta ja tehdä siihen tarkistuksia, jolloin se valvoo talousarviota muiltakin osin kuin vain määrärahojen käytön ja määräaikojen osalta. EFSA voi turvautua kaskadimekanismiin, jos toimeksisaaja ei pysty tarjoamaan EFSA:n tarpeita vastaavaa työryhmää, budjettia ja määräaikoja.

3.22.10 EFSA aikoo panna asianmukaisesti täytäntöön toimintasuunnitelman, josta on sovittu sisäisen tarkastuksen toimialan tekemän säännelyjen tuotteiden arviointia ("Evaluation of Regulated Products: Assessment Phase in Pesticides Authorisation") koskevan tarkastuksen jälkeen⁽¹⁷⁶⁾.

⁽¹⁷⁶⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

3.23. EUROOPAN TASA-ARVOINSTITUUTTI (EIGE)

JOHDANTO

3.23.1. Euroopan tasa-arvoinstituutti (jäljempänä ”instituutti”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1922/2006⁽¹⁷⁷⁾. Vilnassa sijaitsevan instituutin tehtävänä on kerätä, analysoida ja levittää tietoja sukupuolten tasa-arvosta sekä kehittää, analysoida, arvioida ja levittää soveltuvia menetelmiä, jotta voidaan tukea tasa-arvonäkökohdan sisällyttämistä osaksi kaikkia unionin politiikkoja ja niihin perustuvia kansallisia politiikkoja.

3.23.2. Taulukossa esitetään instituutin avainluvut⁽¹⁷⁸⁾.

Taulukko

Instituutin avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	8	8
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	45	45

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Instituutin toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.23.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) instituutin tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁷⁹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁸⁰⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.23.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että instituutin tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot instituutin taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta instituutin varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁷⁷⁾ EUVL L 403, 30.12.2006, s. 9.

⁽¹⁷⁸⁾ Lisätietoja instituutin toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eige.europa.eu.

⁽¹⁷⁹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁸⁰⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.23.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.23.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.23.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA ASIANMUKAISUUDESTA

3.23.8. Varainhoitovuoden 2017 lopussa instituutti oli vastaajana neljässä tapauksessa, jotka liittyivät kolmeen eri hankintamenettelyyn. Hylättyjen tarjousten esittäjät veivät tapaukset yleisen tuomioistuimen käsittelyyn. Kussakin tapauksessa hakija vaati sopimuskentekopäätöksen mitätöintiä ja vahingonkorvauksia. Asianomaisiin neljään tapaukseen liittyvät vahingonkorvausvaatimukset ovat kaikkiaan 700 000 euroa eli yhdeksän prosenttia instituutin vuotuisesta budjetista. Instituutin ulkopuolisen juristin arvion mukaisesti 75 000 euroa tai yksi prosentti instituutin vuotuisesta talousarviosta on kirjattu käytettäväksi todennäköisiin tappioihin vastaamiseen. Yleisen tuomioistuimen kussakin tapauksessa tekemä päätös ratkaisee, ovatko näitä sopimuksia koskevat hankintamenettelyt ja tulevat maksut laillisia ja sääntöjenmukaisia.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.23.9. Vuonna 2016 instituutti järjesti matkustuspalveluja koskevan tarjouspyyntömenettelyn. Tarjouseritelmien ja arviointiprosessin avulla ei saatu riittäviä takeita siitä, että menettelyssä varmistetaan paras vastine varoille. Myöntämismalli ja hintamekanismi eivät olleet tarkoituksenmukaisia, sillä niiden puitteissa ei ollut mahdollista arvioida kunnolla tarjoajien esittämiä tarjouksia. Puitesopimus solmittiin enintään neljän vuoden jaksoksi. Sopimuksen enimmäismääräksi asetettiin 700 000 euroa. Vuonna 2017 suoritettiin maksuja kaikkiaan 137 000 euron arvosta.

3.23.10. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽¹⁸¹⁾, ⁽¹⁸²⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Komission toimittamien tietojen mukaan instituutti oli ottanut vuoden 2017 loppuun mennessä tiettyjen menettelyjen osalta käyttöön sähköisen laskutuksen, mutta ei sähköistä tarjouskilpailua eikä tarjousten sähköistä toimittamista.

3.23.11. Instituutti julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.23.12. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 kertomuksen ”Stakeholder relations management and external communication” instituutin sidosryhmäsuhteiden hallinnoinnista ja ulkoisesta viestinnästä ⁽¹⁸³⁾. Instituutti laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.23.13. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka instituutti on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁸¹⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽¹⁸²⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽¹⁸³⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	<p>Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli edelleen suuri osastossa 3 (toimintamenot): 1,7 miljoonaa euroa eli 51 prosenttia (vuonna 2015: 2,2 miljoonaa euroa eli 60 prosenttia). Siirrot liittyvät lähinnä tutkimuksiin, jotka jatkuvat vuodenvaihteen jälkeen. Instituutti voi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet.</p>	toteutettu
2016	<p>Instituutti käynnisti vuonna 2016 avoimen tarjouspyynnön sukupuolivilastojen välineiden ja resurssien ylläpitoa ja päivittämistä koskevan, enintään 1,6 miljoonan euron arvoisen puitesopimuksen osalta. Tarjouspyyntö jaettiin kahteen erään, joiden rahamääristä arvoa ei kuitenkaan määritetty. Erään tarjoajan kysymyksen perusteella instituutti tarkensi verkkosivustollaan, että kummankin erän kohdalla enimmäismäärä oli arviolta 800 000 euroa. Yhden ja saman tarjoajan kanssa tehtiin kuitenkin kaksi erillistä puitesopimusta, joissa molemmissa erän enimmäisarvo oli 1,6 miljoonaa euroa; lisäksi oli mahdollisuus nostaa määriä vielä 50 prosentilla per erä. Tämän seurauksena instituutti pystyi tekemään sopimukset puitesopimuksen enimmäiskeston (neljän vuoden) ajaksi aina 4,8 miljoonan euron määrään asti, eli määrä oli kolminkertainen hankintailmoituksessa ilmoitettuun määrään verrattuna. Lisäksi hintakilpailu perustui tarjouspyynnön yhteydessä ainoastaan päiväkohtaiseen hintaan eikä sen ohella otettu huomioon, kuinka paljon aikaa tehtävien suorittamiseen tarvittiin. Näin ollen ei ollut mahdollista yksilöidä ja valita taloudellisesti edullisimpia tarjouksia ja varmistaa, että rahoille saatiin optimaalinen vastine. Nämä puutteet ovat saattaneet haitata kilpailua. Vuonna 2016 suoritettiin maksuja kaikkiaan 87 920 euron arvosta. Tarkastuksen seurauksena instituutti teki muutokset molempiin puitesopimuksiin vähentäen enimmäismäärän kummankin sopimuksen kohdalla 800 000 euroon (enintään 50 prosentin lisäys mahdollinen).</p>	toteutettu
2016	<p>Tarjouspyynnössä, joka liittyi neuvottelumenettelyyn yhden tietotekniikkavälineiden ja tieto kantojen toimittamista ja ylläpitoa tarjoavan tarjoajan kanssa, rajattiin enimmäishinta kaikkien kolmen määritellyn tuotoksen osalta 81 000 euroksi (ilman alv:ta). Tarjouksessa mainittiin, että kyseisen määrän ylittäviä tarjouksia ei otettaisi huomioon. Instituutti sai tarjouksen kahdelle kolmesta tarjouspyynnön kohteena olleesta tuotoksesta, ja se teki 97 410 euron arvoisen palvelusopimuksen. Vuonna 2016 suoritettiin maksuja kaikkiaan 73 057 euron arvosta.</p>	ei relevantti

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Instituutti julkaisi tammikuussa 2016 itseään koskevan ulkoisen arvioinnin. Arvioinnissa todettiin, että instituutin toiminta vastasi sen tehtävänkuvaa ja että sen hallinto saa hyvän arvosanan hallinnoinnin ja tehokkuuden osalta. Arvioinnissa esitettiin kuitenkin useita suosituksia instituutin toimien parantamiseksi. Siinä muun muassa ehdotettiin, että asetetaan selvemmat prioriteetit, kohdennetaan tuotokset paremmin, kehitetään synergioita ulkoisten toimijoiden kanssa ja vahvistetaan instituutin hallintoneuvoston roolia sekä selvennetään asiantuntijaryhmän roolia. Instituutti on aloittanut suositusten toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon.	kesken

INSTITUUTIN VASTAUS

3.23.8 EIGE panee huomautuksen merkille. EIGE on tutkinut heikkoudet ja aikoo muokata hankintamenettelyjä siten, että tulevien oikeustapausten riskiä ja hylättyjen tarjousten esittäjien mahdollista tyytymättömyyttä voidaan vähentää mahdollisimman paljon. Tämä tehdään riippumatta unionin yleisen tuomioistuimen näissä asioissa tekemistä päätöksistä.

3.23.9 EIGE panee huomautuksen merkille ja korostaa, että käytössä on sisäisiä tarkastuksia, joilla tarkastetaan alihankkijan toimittama lento- ja hotellitarjousten hinnoittelu ja valvotaan sitä. EIGE ottaa asian esiin EU:n virastojen verkostossa, jotta voitaisiin vaihtaa parhaita käytäntöjä. EIGE on lisäksi ilmaissut kiinnostuksensa osallistua komission yksiköiden (palkkatoimisto) järjestämään yhteiseen hankintamenettelyyn. Tämän sopimuksen tekemisen myötä EIGE aikoo olla uusimatta nykyistä puitesopimustaan matkojen ja majoituksen ja niihin liittyvien palvelujen toimittamisesta.

3.23.10 EIGE panee huomautuksen merkille. EIGE on ottamassa käyttöön asiaankuuluvia sähköisiä hankintamoduuleja: tarjousten sähköisen toimittamisen (joka sisältää TED-tietokannan sähköiset ilmoitukset ja sähköiset tarjouskilpailualustat) ja sähköisen laskutuksen Euroopan komission asettamien määräaikojen mukaisesti. Suunnitelmien mukaan tarjousten sähköisen toimittamisen ja sähköisen laskutuksen moduulit ovat täysimääräisesti käytössä EIGEssä vuoden 2018 kolmannella ja neljännellä neljänneksellä. EIGE selvitti mahdollisuutta ottaa tarjousten sähköisen toimittamisen ja sähköisen laskutuksen moduulit käyttöön vapaaehtoisesti ennen komission asettamia määräaikoja. Menettelyjen vähäisen määrän ja palvelujen korkeiden kustannusten vuoksi EIGE kuitenkin hylkäsi tämän vaihtoehdon kustannustehokkuuden periaatteen ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

3.23.11 EIGE panee huomautuksen merkille. Ottaen huomioon taloudelliset rajoitukset työpaikoista ilmoittamista kaikilla EU:n 24 virallisella kielellä ja joidenkin työpaikkojen erityisominaisuudet niistä on parempi ilmoittaa muiden kanavien kautta. Siksi EIGE katsoo, että sen tällä hetkellä avoimista työpaikoista ilmoittamiseen käyttämät kanavat varmistavat asianmukaisen avoimuuden ja julkisuuden.

3.23.12 EIGE on laatinut tarkastuskertomuksen suositusten mukaisesti toimintasuunnitelman, jota seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Sovittu määräaika kaikkien toimien toteuttamiselle on 31. joulukuuta 2018, ja toteuttaminen etenee hyvin.

3.24. EUROOPAN LÄÄKEVIRASTO (EMA)

JOHDANTO

3.24.1. Euroopan lääkevirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2309/93, joka on korvattu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 726/2004 ⁽¹⁸⁴⁾. Lontoossa sijaitseva virasto toimii osana yleiseurooppalaista verkostoa ja sovittaa yhteen kansallisten viranomaisten sen käyttöön asettamia tieteellisiä voimavaroja. Viraston toiminnan tavoitteena on varmistaa ihmisille ja eläimille tarkoitettujen lääkkeiden arviointi ja valvonta.

3.24.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽¹⁸⁵⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	305	331 ⁽¹⁾
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	768	766

⁽¹⁾ Vahvistettu talousarvio. Lopullinen talousarvio riippuu vuoden 2017 aikana perityistä maksuista.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.24.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁸⁶⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁸⁷⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.24.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁸⁴⁾ EYVL L 214, 24.8.1993, s. 1, ja EUVL L 136, 30.4.2004, s. 1. Jälkimmäisessä asetuksessa viraston alkuperäinen nimi ”Euroopan lääkearviointivirasto” muutettiin ”Euroopan lääkevirastoksi”.

⁽¹⁸⁵⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ema.europa.eu.

⁽¹⁸⁶⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁸⁷⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.24.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.24.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.24.7. Asettamatta lausuntoa kyseenalaiseksi tilintarkastustuomioistuin pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti Eurooppa-neuvostolle 29. maaliskuuta 2017 päätöksestään erota Euroopan unionista. Erojärjestelyjä koskevasta sopimuksesta käydään parhaillaan neuvotteluja. Lontoossa sijaitsevan viraston tilinpäätös ja sen liitetiedot laadittiin allekirjoitusajankohtana (1. kesäkuuta 2018) saatavilla olleiden tietojen perusteella.

3.24.8. Euroopan unionin yleisten asioiden neuvosto päätti 20. marraskuuta 2017 viraston toimipaikan siirtämisestä Amsterdamiin Alankomaihin. Muutto tilapäisiin tiloihin on määrä toteuttaa vuoden 2019 alussa, ja viraston tilinpäätökseen sisältyy 18,6 miljoonan euron varaus siitä aiheutuvia kuluja varten.

3.24.9. Lisäksi viraston nykyisiä tiloja Lontoossa koskevan vuokrasopimuksen kattama vuokra-aika päättyy vuonna 2039, eikä sopimus sisällä irtautumislauseketta. Tilinpäätöksen liitetiedoissa mainitaan 489 miljoonan euron määrä, joka vastaa jäljellä olevaa vuokraa vuoteen 2039 saakka. Määrästä enintään 465 miljoonaa euroa koskee vuokra-aikaa sen jälkeen, kun viraston suunniteltu muutto Amsterdamiin on toteutunut. Kyseinen osuus on esitetty ehdollisena vastuuna.

3.24.10. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.24.11. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Tässä yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Viraston tilinpitäjän esimiehenä toimii viraston talousosaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen raportointivastuu).

3.24.12. Virastossa on myös toteutettu vuodesta 2014 laskien kaksi suurta organisaatiouudistusta, ja samaan aikaan sille on osoitettu kaksi uutta tärkeää tehtävää (ks. kohdat 3.24.15–3.24.17). Nämä tapahtumat aiheuttivat muutoksia viraston menettelyihin ja kirjanpitojärjestelmään, jota ei kuitenkaan ole validoitu uudelleen sitten vuoden 2013.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.24.13. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista verkkosivullaan mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.24.14. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽¹⁸⁸⁾,⁽¹⁸⁹⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen tarjouskilpailun tiettyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä laskutusta eikä tarjousten sähköistä toimittamista.

Konsulttipalvelujen hallinnointi

3.24.15. Viime vuoden tarkastuksen aikana tilintarkastustuomioistuin analysoi, miten virasto hallinnoi konsulttipalveluja. Työhön sisältyi kahden tarkastukseen poimitun hankkeen arviointi. Hankkeet koskivat lääketurvatoiminnasta annetun asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1027/2012⁽¹⁹⁰⁾) ja kliinisistä lääketutkimuksista annetun asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 536/2014⁽¹⁹¹⁾) täytäntöönpanoa, joka vaati monitahoisten yleiseurooppalaisten verkkojärjestelmien perustamista. Tätä varten tarvittiin laajaa tietoteknistä kehitystyötä. Viraston henkilöstötaulukkoon ei sisällynyt lisäystä, jonka turvin virasto olisi voinut koota tarvittavan sisäisen asiantuntemuksen, joten se kääntyi konsulttiyritysten puoleen. Konsulttiyritysten liiallinen käyttö johti kuitenkin siihen, että virasto oli kriittisellä tavalla riippuvainen niiden tarjoamasta ulkopuolisesta asiantuntemuksesta. Tilintarkastustuomioistuin raportoi myös, että hankkeiden kehittämisen ja täytäntöönpanon valvonta oli puutteellista ja että hankkeet viivästyivät huomattavasti ja kulut nousivat.

3.24.16. Vuoden 2017 kuluessa virasto pyrki parantamaan tilannetta useiden toimenpiteiden avulla. Konsulttiyritysten toimeksiantoja alettiin hallinnoida kattavien periaatteiden avulla. Jotta virasto saisi hankkeet uudestaan hallintaansa, se määrittäi toiminnot, jotka on pidettävä sisäisinä ja joita ei voida ulkoistaa. Virasto on myös siirtymässä aikaan ja resurssiin perustuvista konsultointisopimuksista kiinteisiin hintoihin, mikä mahdollistaa paremman kustannustenhallinnan. Hankkeisiin tehtävien muutosten hyväksymistä varten otettiin lisäksi käyttöön tarkoituksenmukaisempi menettely.

3.24.17. Vie kuitenkin aikansa ennen kuin viraston kriittistä riippuvuutta konsulttiyrityksistä saadaan vähennettyä, ja toimenpiteiden vaikutukset näkyvät vasta vuosien mittaan. Toinen vuonna 2016 tarkastetusta kahdesta suurhankkeesta, Pharmacovigilance-hanke (lääkkeiden haittavaikutusten seuranta varten kehitetty Eudravigilance-tietokanta), saatiin päätökseen vuonna 2017, ja siitä aiheutui noin 0,5 miljoonan euron lisäkustannukset. Kliinisiä tutkimuksia koskeva hanke on edelleen käynnissä. Hankkeen käyttöönoton ajankohtaa ei ole määritetty ja sen määrärahoja lisättiin 4,9 miljoonaa euroa jälleen vuonna 2017⁽¹⁹²⁾.

	Alun perin asetettu käyttöönoton ajankohta	Suunniteltu käyttöönottopäivä 31. joulukuuta 2016	Tosiasiallinen/suunniteltu käyttöönottopäivä 31. joulukuuta 2017	Alkuperäinen talousarvio (euroa)	Talousarvio 31. joulukuuta 2016 (euroa)	Talousarvio 31. joulukuuta 2017 (euroa)
Lääkkeiden haittavaikutusten seuranta varten kehitetty Eudravigilance-tietokanta	Vuoden 2015 kolmas neljännes	Vuoden 2017 neljäs neljännes	Vuoden 2017 neljäs neljännes	3,7 miljoonaa	14,3 miljoonaa	14,8 miljoonaa
EU:n kliinisten tutkimusten tietokanta	Vuoden 2017 ensimmäinen neljännes	Vuoden 2018 kolmas neljännes	Määrittelemättä	6,1 miljoonaa	24,3 miljoonaa	29,2 miljoonaa

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.24.18. Komission sisäisen tarkastuksen osasto suoritti vuonna 2017 tarkastuksen "Implementation of the pharmacovigilance fees Regulation" lääketurvatoiminnasta veloitettavia maksuja koskevan asetuksen täytäntöönpanosta virastossa⁽¹⁹³⁾,⁽¹⁹⁴⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

⁽¹⁸⁸⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽¹⁸⁹⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽¹⁹⁰⁾ EUVL L 316, 14.11.2012, s. 38.

⁽¹⁹¹⁾ EUVL L 158, 27.5.2014, s. 1.

⁽¹⁹²⁾ Kliinisiä tutkimuksia koskeva hanke yhdistettiin vuonna 2018 uuteen hankkeeseen (SUSAR – CTIS – Clinical Trials Information Systems), jonka kokonaisbudjetiksi arvioidaan 34,3 miljoonaa euroa.

⁽¹⁹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 658/2014 (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 112).

⁽¹⁹⁴⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.24.19. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2014	Viraston palkkioista annetussa asetuksessa säädetään hakijoiden suorittamien palkkioiden keräämisen eräpäivistä ja viraston vastavista maksuista toimivaltaisille kansallisille viranomaisille ⁽¹⁾ . Suurimmassa osassa tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista maksutapahtumista näitä eräpäiviä ei ollut noudatettu.	kesken (palkkioiden keruu) toteutettu (maksut toimivaltaisille kansallisille viranomaisille)
2014	Virasto kohdisti vuonna 2014 hallinnollisen menettelyn tieto-, viestintä- ja teknologiavastaavaansa. Johdon toteuttamassa valvonnassa raportointiin ilmenneen merkittäviä puutteita, joista aiheutui virastolle huomattavia operatiivisia ja taloudellisia riskejä. Tilanne pyrittiin korjaamaan laatimalla ja toteuttamalla toimintasuunnitelma. Virasto ei kuitenkaan ole vielä arvioinut toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta.	toteutettu
2014	Yksi viraston tehtävistä on jakaa jäsenvaltioille ja väestölle tarkoituksenmukaisia lääketurvatoimintaa koskevia tietoja. Tiedot kerätään yksittäisiltä kansallisilta viranomaisilta ja tarkistetaan asianomaisten lääkeyhtiöiden kanssa. Virasto on kuitenkin pitkälti riippuvainen jäsenvaltioiden viranomaisten suorittamista valvontaja tarkastustoimista. Ne määrittävät suurelle yleisölle jaettavien tietojen kattavuuden ja oikeellisuuden.	ei relevantti (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2016	Uusi kirjanpidon tietojärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2011, minkä jälkeen sitoumusten käsittelystä ja käytöstä ei ole raportoitu riittävän avoimesti. Asiasta on huomautettu virastolle toistuvasti, mutta se ei ole ryhtynyt korjaaviin toimiin.	kesken
2016	Virasto teki asiantuntijoiden majoittamista varten 25 lontoolaishotellin kanssa yrityshinnoittelusopimuksia ilman kilpailuun perustuvaa hankintamenettelyä. Vuonna 2016 suoritettavat maksut ylittivät kuuden hotellin kohdalla varainhoitoasetuksessa asetetun rajan, jonka ylittävistä hankinnoista on järjestettävä avoin tai rajoitettu kilpailuun perustuva hankintamenettely. Tehdyt kuusi yrityshinnoittelusopimusta sekä niiden osalta vuonna 2016 suoritettavat maksut, jotka ovat suuruudeltaan noin 2,1 miljoonaa euroa, ovat näin ollen sääntöjenvastaisia.	kesken
2016	Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (virasto mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen ohjelmistojen ja lisenssien hankinnasta sekä niihin liittyvästä IT-tuesta ja konsulttipalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii viraston ja tavarantoimittajien välisenä välittäjänä, joka voi edistää viraston tarpeiden täyttämistä. Puitesopimuksen toimeksisaajalla on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2016 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 8,9 miljoonaa euroa. Virasto ei tarkistanut systemaattisesti hintoja ja palkkioita, jotka laskutettiin tavarantoimittajien puitesopimuksen toimeksisaajalle toimittamien hintatarjousten ja laskujen perusteella.	toteutettu

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	<p>Virastossa on toteutettu vuoden 2014 jälkeen kaksi suurta organisaatiouudistusta, joiden yhteydessä ylimmän ja keskijohdon toimet on jaettu sisäisesti uudelleen. IT-alan ja hallinnon avainhenkilöstön siirto uusiin tehtäviin ei ollut onnistunut, mistä aiheutui olennainen epävakauden riski virastolle ja sen toiminnoille. Käytössä ei ole myöskään järjestelmää, jonka avulla voitaisiin analysoida saatavilla olevia taitoja, havaita puutteita sekä ottaa palvelukseen ja nimetä tehtäviin sopivaa henkilöstöä.</p>	toteutettu
2016	<p><i>Konsultointipalvelut</i></p> <p>Kaikkia virastoja koskevan vuotuisen tarkastustyön lisäksi tilintarkastustuomioistuin laati analyysin viraston kahden suurhankkeen yhteydessä käyttämistä konsultointipalveluista.</p> <p>Parlamentti ja neuvosto ovat antaneet viraston tehtäväksi lääketurvatoiminnasta annetun asetuksen (asetus (EU) N:o 1027/2012) ja kliinisistä lääketutkimuksista annetun asetuksen (asetus (EU) N:o 536/2014) täytäntöönpanon, joka vaatii monitahoisten yleiseurooppalaisten verkkojärjestelmien perustamista. Tämä edellyttää laajamittaista tietoteknistä kehitystyötä ja osallistumista sekä lukuisien sidosryhmien – erityisesti jäsenvaltioiden – panosta.</p> <p>Tehtävät osoitettiin virastolle ajankohtana, jolloin sen odotettiin vähentävän henkilöstöään talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta 2. joulukuuta 2013 tehdyn toimielinten sopimuksen mukaisesti. Viraston henkilöstötaulukkoon ei sisällynyt lisäystä, jonka turvin virasto olisi voinut koota liiketoiminnan ja IT-alan kehittämiseen tarvittavan asiantuntemuksen.</p> <p><i>Laajamittainen ulkoisten konsulttien käyttö</i></p> <p>Koska viraston IT-osastolla oli vain 13 työntekijää, se käytti konsulttiyritysten palveluita liiketoiminta-analyysien, informaatioteknologian, hankehallinnon ja laadunvarmennuksen aloilla. Vuoden 2016 toisella neljänneksellä virastolla oli 131 konsulttia paikan päällä ja lisäksi 60 muualla kuin paikan päällä toimivaa konsulttia.</p> <p>Virasto on näin ollen ratkaisevalla tavalla riippuvainen ulkoisesta asiantuntemuksesta hankkeiden alusta lähtien, mutta sillä ei kuitenkaan ole konsulttien käyttöön sovellettavaa toimintapolitiikkaa. Esimerkiksi tehtäväprofileja, joista viraston oman henkilöstön olisi vastattava, ei ole määritetty (hankehallinnointi, liiketoiminta-analyysi, liiketoiminta-arkkitehtuuri, järjestelmäarkkitehtuuri, tietotekniikka-arkkitehtuuri jne.). Näitä tehtäviä on ajoittain annettu ulkoisille konsulteille.</p> <p><i>Hankkeiden kehittämisen ja täytäntöönpanon valvonta oli puutteellista</i></p> <p>Kun virastolle annettiin uusia tehtäviä vuosina 2012 ja 2014, sillä ei ollut käytössään asianmukaista menetelmää niin laaja-alaisen hankkeiden hallinnointiin. Vuonna 2014 otettiin käyttöön uusi menetelmä, jota oli hiottava huomattavasti syyskuussa 2016.</p>	kesken (ks. kohdat 3.24.15–3.24.17)

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)															
	<p>Suunniteltuja toimia tai lähestymistapoja muutettiin useissa tapauksissa ennen kuin ne hyväksyttiin virallisen muutospyyntöä avulla. Tällainen käytäntö heikentää johdon kykyä valvoa ja seurata hankkeiden kehittämistä ja täytäntöönpanoa ja saattaa myös vaarantaa hankkeiden johdonmukaisuuden.</p> <p>Vuoden 2016 puoliväliin saakka kaikki ulkoiset konsultit otettiin palvelukseen aika- ja materiaaliperusteisin sopimuksin, vaikka hanketuotokset oli määritetty selkeästi. Huomattava osa konsultointitehtävistä toteutettiin lisäksi muissa jäsenvaltioissa, sillä Lontoossa olevat ulkoiset resurssit oli käytetty kokonaisuudessaan. Tämä rajoitti viraston mahdollisuuksia hankkeiden täytäntöönpanon oikea-aikaiseen seurantaan. Tuotosten toimittamisen yhteydessä havaitut laatuongelmat edellyttivät oikaisua, josta aiheutuvat lisäkulut laskutettiin virastolta.</p> <p><i>Viivästyminen ja kulujen nouseminen</i></p> <p>Virastolle on aiheutunut hankkeiden kehittämisen yhteydessä viivästyksiä ja kulujen nousua. Hankkeiden sisältöä, budjettia ja määräaikoja muutettiin usein, mikä johtui lähinnä jäsenvaltioiden muuttuvien tarpeiden huomioon ottamiseen perustuvista uusista järjestelmävaatimuksista ⁽²⁾. Lopullisista kustannuksista ja käyttöönottoajankohdista ei ole vielä varmuutta. Ks. kahta suurhanketta koskevat esimerkit seuraavassa taulukossa:</p> <table border="1" data-bbox="336 969 1029 1473"> <thead> <tr> <th></th> <th>Alun perin asetettu käyttöönoton ajankohta</th> <th>Tällä hetkellä suunniteltu käyttöönoton ajankohta</th> <th>Alkuperäinen talousarvio (euroa)</th> <th>Talousarvio 31. lokakuuta 2016 (euroa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lääkkeiden haittavaikutusten seurantaan varten kehitetty Eudravigilance-tietokanta</td> <td>Vuoden 2015 kolmas neljännes</td> <td>Vuoden 2017 neljäs neljännes</td> <td>3,7 miljoonaa</td> <td>14,3 miljoonaa</td> </tr> <tr> <td>EU:n kliinisten tutkimusten tietokanta</td> <td>Vuoden 2017 ensimmäinen neljännes</td> <td>Vuoden 2018 kolmas neljännes</td> <td>6,1 miljoonaa</td> <td>24,3 miljoonaa</td> </tr> </tbody> </table>		Alun perin asetettu käyttöönoton ajankohta	Tällä hetkellä suunniteltu käyttöönoton ajankohta	Alkuperäinen talousarvio (euroa)	Talousarvio 31. lokakuuta 2016 (euroa)	Lääkkeiden haittavaikutusten seurantaan varten kehitetty Eudravigilance-tietokanta	Vuoden 2015 kolmas neljännes	Vuoden 2017 neljäs neljännes	3,7 miljoonaa	14,3 miljoonaa	EU:n kliinisten tutkimusten tietokanta	Vuoden 2017 ensimmäinen neljännes	Vuoden 2018 kolmas neljännes	6,1 miljoonaa	24,3 miljoonaa	
	Alun perin asetettu käyttöönoton ajankohta	Tällä hetkellä suunniteltu käyttöönoton ajankohta	Alkuperäinen talousarvio (euroa)	Talousarvio 31. lokakuuta 2016 (euroa)													
Lääkkeiden haittavaikutusten seurantaan varten kehitetty Eudravigilance-tietokanta	Vuoden 2015 kolmas neljännes	Vuoden 2017 neljäs neljännes	3,7 miljoonaa	14,3 miljoonaa													
EU:n kliinisten tutkimusten tietokanta	Vuoden 2017 ensimmäinen neljännes	Vuoden 2018 kolmas neljännes	6,1 miljoonaa	24,3 miljoonaa													
2016	Perustamisasetuksen mukaan komission on kohdistettava virastoon ja sen toimiin arviointi kymmenen vuoden välein. Viimeisin arviointikertomus tehtiin vuonna 2010. Näin pitkällä aikajänteellä ei kyetä varmistamaan, että sidosryhmille annetaan oikea-aikaisesti tuloksellisuutta koskevaa palautetta.	kesken															

⁽¹⁾ Viraston palkkioista annettu asetus, 10 artiklan 1 kohta ja 11 artiklan 1 kohta.

⁽²⁾ Telematiikan alan hallintaelimet, joissa jäsenvaltiot ovat edustettuina tulevien IT-järjestelmien laadintaa ja niitä koskevien vaatimusten vahvistamista varten.

VIRASTON VASTAUS

3.24.8 Virasto ottaa huomautuksen huomioon.

3.24.9 Virasto ottaa huomautuksen huomioon.

3.24.11 Virasto ottaa tuomioistuimen huomautuksen huomioon ja pohtii, millaisia muutoksia voitaisiin tehdä. Virasto noudattaa Euroopan lääkeviraston varainhoitoasetuksen vaatimuksia: jo nyt toimitaan niin, että hallintoneuvosto nimittää tilinpitäjän Euroopan lääkeviraston varainhoitoasetuksen 50 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Lisäksi hallintoneuvosto on antanut yksityiskohtaiset ohjesäännöt ja määrittänyt tilinpitäjän vastuut. Näin pienennetään riippumattomuuteen liittyviä riskejä. Tilinpitäjän ja viraston pääjohtajan allekirjoittama tilinpäätöstä koskeva vahvistuskirje lisää riippumattomuutta entisestään.

3.24.12 Viraston kirjanpitojärjestelmien validointi on aloitettu maaliskuussa 2018.

3.24.13 Euroopan lääkevirasto toimii riittävän avoimesti ja julkisesti, kun se julkaisee verkkosivuillaan, LinkedInissä ja virastojen välisessä työpaikkailmoituspalvelussa tai asettaa niille saataville profiilien mukaan määräytyviä julkaisuja. Tämän perusteella Euroopan lääkevirasto saa paljon kiinnostuksenilmaisuja hakijoilta kaikkialta unionista; joihinkin valintamenettelyihin on ilmoittautunut yli 1 000 hakijaa.

Yleisissä täytäntöönpanosäännöksissä, jotka koskevat väliaikaisen henkilöstön palkkaamiseen ja käyttöön liittyvää menettelyä, edellytetään, että muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan f kohdan mukaisia väliaikaisia toimihenkilöitä koskevat valintailmoitukset voidaan julkaista vain virastojen työkielillä, ja ne virastot, jotka eivät ole määrittäneet työkieltä, julkaisevat valintailmoitukset kaikilla EU:n virallisilla kielillä. Euroopan lääkeviraston työkieleksi on määritetty englantia kesäkuussa 2015 pääjohtajan päätöksellä, jota hallintoneuvosto puolsi. EU:n henkilöstövalintatoimisto on kuitenkin ilmoittanut Euroopan lääkevirastolle edellyttävänsä yhä, että Euroopan lääkevirasto kääntää työpaikkailmoitukset kaikille EU:n virallisille kielille ja asettaa nämä kieliversiot saataville verkkosivuilleen, jotta ilmoitukset voidaan julkaista henkilöstövalintatoimiston verkkosivuilla.

On syytä mainita, että työpaikkailmoitusten julkaiseminen kaikilla EU-kielillä vaikuttaa huomattavasti valintamenettelyn määräaikoihin ja lisää myös kustannuksia.

3.24.14 Vuoden 2017 loppuun mennessä virastossa oli käytössä sähköinen hankintamenettely kaikista direktiivissä määritetyn raja-arvon ylittävistä menettelyistä ja sähköpostitse käytävä hankintamenettely kaikista niistä menettelyistä, joiden arvo jäi direktiivissä määritetyn raja-arvon alle. Virasto ei ole ottanut käyttöön sähköistä laskutusta eikä tarjousten sähköistä toimittamisjärjestelmää, mutta syyskuussa 2017 virasto allekirjoitti Euroopan komission kanssa yhteistyöpöytäkirjan tarjousten sähköisen toimittamisjärjestelmän käyttöönotosta ja käytöstä. Tällä hetkellä virasto odottaa Euroopan komissiolta ilmoitusta ajankohdasta.

3.24.16 Virasto on tyytyväinen tuomioistuimen toteamukseen, että virasto on toteuttanut useita tärkeitä toimia tuomioistuimen vuoden 2016 tilintarkastuksesta esitettyjen huomautusten johdosta konsulttipalvelujen hallinnoinnin osalta.

3.24.17 Kahden tarkastetun hankkeen osalta todetaan, että kliiniset tutkimukset tarvitsivat lisätalousarvion sidosryhmäekosysteemin ja rakennettavan järjestelmän monimutkaisuuden vuoksi. Tämä muutospyyntö tehtiin ja hyväksyttiin portfoliohallintarakenteen kautta, ja hankkeen tilanteesta on keskusteltu yksityiskohtaisesti Euroopan lääkeviraston hallintoneuvoston kanssa.

3.24.18 Virasto ottaa huomautuksen huomioon.

3.25. EUROOPAN HUUMAUSAINEIDEN JA NIIDEN VÄÄRINKÄYTÖN SEURANTAKESKUS (EMCDDA)

JOHDANTO

3.25.1. Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 302/93⁽¹⁹⁵⁾. Lissabonissa sijaitsevan keskuksen päätehtävänä on kerätä, analysoida ja levittää tietoja huumausaineista ja niiden väärinkäytöstä sekä laatia ja julkaista puolueettomia, luotettavia ja vertailukelpoisia tietoja eurooppalaisella tasolla. Tietojen avulla on tarkoitus analysoida huumeekysyntää ja sen vähentämiseen tähtääviä keinoja sekä yleisesti huumekauppaan liittyviä ilmiöitä.

3.25.2. *Taulukossa* esitetään keskuksen avainluvut⁽¹⁹⁶⁾.

*Taulukko***Keskuksen avainluvut**

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	15	16
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	101	111

⁽¹⁾ Vahvistettu talousarvio. Lopullinen talousarvio riippuu vuoden 2017 aikana perityistä maksuista.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.25.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁹⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁹⁸⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus*Lausunto tilien luotettavuudesta*

3.25.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁹⁵⁾ EYVL L 36, 12.2.1993, s. 1. Asetus ja siihen tehdyt muutokset kumottiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1920/2006 (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 1).

⁽¹⁹⁶⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.emcdda.europa.eu.

⁽¹⁹⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksista koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁹⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.25.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.25.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.25.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.25.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Tässä yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Keskukseen tilinpitäjän esimiehenä toimii hallinto- ja yrityspalveluista vastaavan osaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan keskuksen johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen raportointivastuu).

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.25.9. Keskus julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitettyä kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.25.10. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽¹⁹⁹⁾,⁽²⁰⁰⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Keskus ei ollut ottanut näitä välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.25.11. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 tarkastuskertomuksen ”Management of Data Collection, Validation and Quality Assurance” keskuksen tiedonkeruun hallinnasta, varmennuksesta ja laadunvarmistuksesta⁽²⁰¹⁾. Keskus laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.25.12. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka keskus on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁹⁹⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽²⁰⁰⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽²⁰¹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	Vuonna 2012 keskus teki puitesopimuksen, jonka perusteella se voi tehdä erillissopimuksia enintään 250 000 euron arvosta. Tämä seikka oli mainittu hankintailmoituksessa. Keskus ei kuitenkaan noudattanut enimmäismäärää. Vuoden 2015 loppuun mennessä sopimuksen perusteella oli suoritettu yhteensä 382 181 euron maksut eli enimmäismäärä oli ylitetty 50 prosentilla. Enimmäismäärän ylittävät maksut osoittavat, että keskuksen puitesopimusten seurantaan soveltamaa menettelyä on parannettava.	ei relevantti ⁽¹⁾
2016	Yksi keskuksen työntekijöistä toimi valtuutettuna tulojen ja menojen hyväksyjänä kahden puitesopimuksen osalta, kun arviointikomitea nimitettiin, päätökset sopimuksista tehtiin ja sopimukset allekirjoitettiin. Puitesopimusten enimmäisarvo on 135 000 euroa ja 650 000 euroa. Tulojen ja menojen hyväksyjän myöntämä valtuutus koski enintään 130 000:ta euroa eikä se liittynyt nimenomaisesti puitesopimuksiin. Vuonna 2016 suoritettiin maksuja kaikkiaan 35 310 euron arvosta.	ei relevantti
2016	Komission sisäisen tarkastuksen osasto korosti tammikuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa sitä, että keskuksen on parannettava tietoteknisten hankkeiden hallinnointiaan huomattavasti. Komission sisäisen tarkastuksen osasto toi esiin etenkin seuraavat seikat: keskuksella ei ole kattavaa pitkän aikavälin strategista näkemystä ydintoimintaprosesseja tukevista tietoteknisistä järjestelmistään, keskuksen tietoteknisten hankkeiden hallinnointimenetelmät vastasivat keskuksen tarpeita ainoastaan osittain ja järjestelmävaatimusten hallinnointiprosessi on puutteellinen. Keskus ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	kesken

⁽¹⁾ Sopimus päättyi, eikä vuonna 2017 ollut maksuja.

KESKUKSEN VASTAUS

3.25.8 EMCDDA:n mielestä organisaation nykyiset järjestelyt eivät ole vaikuttaneet EMCDDA:n tilinpitäjien riippumattomuuteen. Tämä riippumattomuus on varmistettu johdonmukaisesti asiaankuuluvien sääntöjen mukaisesti, erityisesti siten, että EMCDDA:n hallintoneuvosto nimittää tilinpitäjät, jotka raportoivat toiminnasta ja ovat tilivelvollisia hallintoneuvostolle, ja EMCDDA:n taloushallinnon eri toimijoiden tehtävien erottamista koskevia sääntöjä noudatetaan huolellisesti. EMCDDA on tässä yhteydessä valmis noudattamaan tilintarkastustuomioistuimen suositusta. Se kuitenkin varmistaa, että tämä seuranta on oikeassa suhteessa organisaation kokoon ja että sen toiminta pysyy tehokkaana ja toimivana.

3.25.9 EMCDDA julkaisee vakiomenettelynä ilmoitukset avoimista toimista jakamalla ne myös hallintoelintensä jäsenille, Reitox-verkon kansallisiin koordinoitikeskuksiin ja muihin EU:n virastoihin. Seuraavat EMCDDA:n valintamennettelyt aiotaan julkaista myös virastojen välisessä työpaikkailmoitusportaalissa, joka on EU:n virastojen verkostojen kehittämä yhteinen verkkoportali, jolla lisätään virastojen rekrytointiprosessien näkyvyyttä. EMCDDA arvioi tässä yhteydessä EPSO-portaalissa julkaisemisen kustannustehokkuuden.

3.25.10 EMCDDA noudattaa sähköiseen hankintamennettelyyn liittyviä vaatimuksia asiaankuuluvan EU:n lainsäädännön mukaisesti sekä aikataulua, joka on laadittu sähköisen hankintamennettelyn käyttöön ottamiseksi EU:ssa. EMCDDA on vuoden 2015 elokuusta kehittänyt yhteistyössä asiaankuuluvien Euroopan komission yksiköiden kanssa teknisen konfiguroinnin / tieto- ja viestintäteknistä välinettä, jota tarvitaan sähköiseen laskutukseen (jonka Euroopan komissio / tietotekniikan pääosasto antaa käytettäväksi pääosaston puitesopimusten toteuttamiseksi). Lisäksi EMCDDA on vuodesta 2017 lähtien suunnitellut valmistelutoimia, joita tarvitaan sähköisen tarjouskilpailun ja tarjousten sähköisten toimittamisen käyttöön ottamiseksi vuoden 2018 lokakuusta lähtien, kuten edellä mainitussa lainsäädäntökehelyksessä edellytetään. Tämän suunnitelman täytäntöönpano etenee, ja EMCDDA odottaa saavansa sen toteutetuksi määräaikaan mennessä ilman suuria ongelmia.

3.26. VAPAUDEN, TURVALLISUUDEN JA OIKEUDEN ALAN LAAJA-ALAISTEN TIETOJÄRJESTELMIEN OPERATIIVISESTA HALLINNOINNISTA VASTAAVA EUROOPPALAINEN VIRASTO (EU-LISA)

JOHDANTO

3.26.1. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA), jäljempänä ”virasto”, perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1077/2011⁽²⁰²⁾. Tallinnassa, Strasbourgissa ja Sankt Johann im Pongaussa sijaitseva virasto vastaa toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II), viisumitietojärjestelmän (VIS) ja sormenjälkien vertailuun tarkoitettua Eurodac-järjestelmän operatiivisesta hallinnoinnista.

3.26.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²⁰³⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	82	79
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	144	152

⁽¹⁾ Vahvistettu talousarvio. Lopullinen talousarvio riippuu vuoden 2017 aikana perityistä maksuista.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.26.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁰⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁰⁵⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.26.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁰²⁾ EUVL L 286, 1.11.2011, s. 1.

⁽²⁰³⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eulisa.europa.eu.

⁽²⁰⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁰⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.26.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.26.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.26.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.26.8. Vuonna 2017 virastolla oli vaikeuksia saada aikaan riittävää kilpailua useissa arvoltaan keskisuurissa hankintamenettelyissä. Virasto ei saanut yhteenkään tarkastettuun hankintamenettelyyn enempää kuin yhden tarjouksen.

3.26.9. Virasto hallinnoi tällä hetkellä kolmea erillistä laaja-alaista IT-järjestelmää (SIS II, VIS ja Eurodac), jotka kaikki käsittelevät unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden politiikan alan tietoja. Tämä lähestymistapa voi estää virastoa saavuttamasta mittakaava- ja synergiaetuja eri järjestelmien välillä. Tästä seikasta entistä akuutimman tekee se, että suunnitteilla on laajentaa viraston tehtävänalaa useiden muidenkin IT-järjestelmien hallintaan tulevana vuosina. Viraston tulisi komissiota ja jäsenvaltioita kuullen laatia yksityiskohtainen kustannus-hyötyanalyysi järjestelmien tulevaa kehittämissuunnitelmia koskevan keskustelun pohjaksi.

3.26.10. Strasbourgin toimipisteen uuden rakennuksen rakennushanke on viivästynyt merkittävästi. Vaikka virasto oli maksanut koko rakennusurakan hinnan jo vuonna 2016, se oli edelleen kesken vuoden 2017 lopussa, ja hyväksytyjä osia koskevat edistyskertomukset kattoivat vain noin 70 prosenttia urakasta. Osa viraston henkilökunnasta muutti kuitenkin keskeneräiseen uuteen rakennukseen jo, kun rakennustyöt vielä jatkuivat. Virasto ja toimeksisaaja syyttävät toisiaan viivästyksistä. Joulukuussa 2017 toimeksisaaja toimitti virastolle rahallisen vaateen ja vei asian oikeuteen. Virasto harkitsee oman oikeusvaateensa esittämistä toimeksisaajaa vastaan ⁽²⁰⁶⁾.

3.26.11. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.26.12. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽²⁰⁷⁾, ⁽²⁰⁸⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.

Konsultointi

3.26.13. Toimiensa luonteesta johtuen virasto käyttää konsulttipalveluita enimmäkseen IT-hankkeidensa yhteydessä. Viraston asiakirjojen mukaan IT-hankkeiden toteutuksessa pysyttiin asetetuissa talousarvioissa ja aikatauluissa vuonna 2017. Jotkin kehittävän ylläpidon hankkeet viivästyivät hieman, ja niiden osalta laadittiin poikkeusraportti.

⁽²⁰⁶⁾ Ks. myös viraston varainhoitovuoden 2017 tilinpäätös, tilinpäätöksen jälkeisiä tapahtumia käsittelevä kohta 2.1.5.

⁽²⁰⁷⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽²⁰⁸⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

3.26.14. IT-hankkeiden kehittämisen ja täytäntöönpanon osalta virasto soveltaa ulkoistumallia, jossa toimeksisaajat suorittavat noin 90 prosenttia työstä. Voimassa on kolme pääasiallista IT-alan puitesopimusta kolmen eri konsortion kanssa eli yksi sopimus kutakin järjestelmää varten. Näihin puitesopimuksiin liittyvien maksujen määrä vuonna 2017 oli Eurodacin osalta kolme miljoonaa euroa, SIS II -järjestelmän osalta 16 miljoonaa euroa ja VIS-järjestelmän osalta 13 miljoonaa euroa. Käytössä oleva malli, jossa tällaisten arkaluontoisten IT-järjestelmien kehitys ulkoistetaan näin pitkälti, aiheuttaa huomattavan riskin, että virastosta tulee liian riippuvainen toimeksisaajista siitäkin huolimatta, että virasto omistaa ja valvoo IT-hankkeiden kaikkia vaiheita vaatimusten ja välitavoitteiden määrittelystä uusien järjestelmäkomponenttien käyttöönottoon. Riskiä suurentaa entisestään se, että järjestelmien koon ja vaatimusten vuoksi mahdollisia toimeksisaajia on operatiivisista ja turvallisuussyistä vähäinen määrä.

3.26.15. Samaan aikaan merkittäviä riskejä toiminnan jatkuvuudelle aiheutuu siitä, että keskeisissä operatiivisissa yksiköissä, etenkin sovellusten hallinnoinnista ja ylläpidosta vastaavassa yksikössä, on vähän henkilöstöä. Yksikön päällikkö toimi vuoden 2017 jälkipuoliskolla väliaikaisesti sekä operaatioista vastaavan osaston päällikkönä että operaatioista ja infrastruktuureista vastaavan yksikön päällikkönä. Näin sama henkilö huolehti operaatioista vastaavan osaston kolmesta ylimmästä johtotehtävästä, mikä lisää jatkuvuuteen kohdistuvia riskejä.

3.26.16. Kunkin konsortion kanssa pääasiallisten IT-järjestelmien toiminnasta tehdyt puitesopimukset kattavat tavanomaisen ylläpidon lisäksi kehittävän ylläpidon, jonka hintaa koskevia laskelmia ei voida perustaa puitesopimukseen liitettyihin hintatarjouksiin. Tämän vuoksi riskinä on, että siitä maksetaan liikaa. Virasto soveltaa erillissopimusten hintalaskelmiin kiinteän hinnan ja tarjouksen mukaisen aikaan ja resursseihin pohjautuvan lähestymistavan yhdistelmää, millä tavoitellaan tarkoituksenmukaista kustannusseurantaa. VIS-järjestelmästä tehdyn sopimuksen yhteydessä virasto sovelsi lisäksi IFPUG-menetelmiä⁽²⁰⁹⁾. Ne muodostavat vakioitun vakioidun metodologian, jossa kehitystoimien hinta määritetään toimintopisteitä käyttäen. Virasto voi harkita IFPUG-menetelmien soveltamista myös muihin järjestelmiin.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.26.17. Virasto teki kaikkiaan 69,9 miljoonan euron kokonaissitoumukset, jotka koskevat viraston hoidettaviksi alun perin vuodesta 2017 alkaen aiotuista uusista tehtävistä ja IT-järjestelmistä tulevaisuudessa aiheutuvia menoja. Asianomaista oikeusperustaa ei kuitenkaan ollut hyväksytty vuoden loppuun mennessä (Eurodac-asetuksen uudelleenlaadinta ja Dublin-järjestelmän jakomekanismi) tai se hyväksyttiin vasta juuri ennen vuoden loppua (asetus rajanylitystietojärjestelmästä hyväksyttiin 30. marraskuuta 2017). Vastaavia maksumäärärahoja vähennettiin kahdessa lisätalousarviossa 85,6 miljoonaa euroa, alun perin hyväksytyyn talousarvion 153,3 miljoonasta eurosta lopullisen hyväksytyyn talousarvion 67,7 miljoonaan euroon.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.26.18. Komission sisäisen tarkastuksen osasto antoi joulukuussa 2017 tarkastuskertomuksen "Audit on the controls over the procurement process in eu-LISA" viraston hankintaprosessin kontrolleista⁽²¹⁰⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.26.19. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁰⁹⁾ International Function Point Users Group.

⁽²¹⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2013	Viraston perustamisasetuksen mukaan kunkin Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen sekä Eurodacia koskeviin toimenpiteisiin osallistuvan valtion on suoritettava maksuosuus viraston talousarvioon. Schengenin säännöstöön liittyneet maat käyttivät viraston hallinnoimia järjestelmiä vuonna 2013, vaikka komission neuvottelut olivat edelleen kesken.	kesken (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2015	Virasto teki kahden miljoonan euron puitesopimuksen toimeksisaajan kanssa hankintapalveluista (hankintapalvelut), jotka koskivat palveluntarjoajana olevan kolmannen osapuolen koulutus-, valmennus- ja oppisopimuspalveluja (koulutuspalvelut). Toimeksisaaja yksilöi sopivat koulutuspalvelut pyyntöjen mukaan ja esittää koulutuspalveluista hintatarjouksen sekä omasta hankintapalvelustaan maksun (tulospalkkion). Puitesopimuksessa ei kuitenkaan täsmennetty, että hankintapalveluiden olisi oltava viraston varainhoitosääntöihin sisältyvien hankintasäännösten mukaisia. Niin ollen nykyisellä prosessilla, jossa hintatarjous annetaan viraston hyväksyttäväksi, ei taata, että palveluhankinnat ovat kaikkien varainhoitosääntöihin sisältyvien vaatimusten mukaisia.	tekemättä
2015	Schengenin säännöstöön liittyneiden maiden (Sveitsi, Liechtenstein, Islanti ja Norja) kanssa ei ole vielääkään ole sovittu järjestelyistä, joiden yhteydessä määritettäisiin tarkat säännöt asianomaisten maiden osallistumisesta viraston työhön sekä niiden äänioikeudesta ja maksuosuuksista viraston talousarvioon. Sääntöjen puuttuessa Schengenin säännöstöön liittyneet maat osallistuvat viraston talousarvion osaston 3 (toimintamenot) rahoittamiseen EU:n kanssa tehtyjen assosiaatiosopimusten mukaisesti. Maat eivät kuitenkaan vielä osallistu viraston talousarvion osastoihin 1 ja 2 (palkat ja muut hallintomenot) kuuluvien toimien rahoittamiseen.	kesken (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2015	Tarkastetuista hankintamenettelyistä kävi ilmi, että virasto teki puitesopimuksia yhden ainoan toimeksisaajan kanssa määrittelemättä pyytämäänsä palveluja tarkasti. Tämä rajoittaa kilpailua ja lisää riippuvuutta kyseisestä toimeksisaajasta. Viraston olisi tehtävä sopimuksia useiden palveluntoimittajien kanssa tai määriteltävä vaaditut palvelut tarkemmin, mikäli se on mahdollista.	tekemättä
2016	Virasto vastaanotti ja hyväksyi vuonna 2016 tarvikkeita 2,8 miljoonan euron arvosta, vaikka talousarvio- ja oikeudellisia sitoumuksia (sopimuksia) ei ollut tehty. Sitoumukset tehtiin takautuvasti, jotta ostot olisivat sääntöjen mukaisia.	ei relevantti

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	<p>Komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi heinäkuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa, että menettelyjen suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa on yleisesti ottaen varmistettu, että virasto huolehtii SIS II-, VIS- ja Eurodac-tietojärjestelmistä tavalla, joka mahdollistaa jatkuvan ja keskeytymättömän tietojenvaihdon järjestelmiä käyttävien kansallisten viranomaisten kesken. Komission sisäisen tarkastuksen osasto ei tuonut esiin kovin suuria ongelmia, mutta se katsoi, että tiettyjen menettelyjen tehokkuutta voidaan vielä parantaa. Nämä menettelyt liittyvät konfiguraation ja muutosten hallintaan, julkaisun ja testauksen hallintaan, ongelmatilanteiden hallintaan sekä palvelujen ja häiriötilanteiden hallintaan. Virasto ja komission sisäisen valvonnan osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.</p>	kesken
2016	<p>Virasto siirsi seuraavalle varainhoitovuodelle osastossa 2 (hallintomenot) yli viisi miljoonaa euroa eli 63 prosenttia sidotuista määrärahoista (2015: 9 miljoonaa euroa eli 50 prosenttia). Siirrot koskevat lähinnä kiinteistöjen kunnossapitoa ja konsulttipalveluja, jotka on määrä suorittaa vuonna 2017. Näin suuren määrän siirtäminen seuraavalle varainhoitovuodelle silloin toteutettavia toimia varten on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta.</p>	ei relevantti
2016	<p>Virasto teki kesäkuussa 2015 Strasbourgissa sijaitsevista tiloistaan rakennussopimuksen, jonka arvo on 21,5 miljoonaa euroa. Maksut sovittiin suoritettavaksi pääosin vaiheittaisesti. Lisätäkseen talousarviovarojen käyttöä virasto kuitenkin muutti sopimusta heinäkuussa 2015 niin, että ennakkomaksuista tuli ensisijainen maksutapa. Virasto maksoi marraskuuhun 2016 mennessä sopimusmäärän kokonaan, vaikka rakennustöistä oli saatu valmiiksi alle puolet.</p>	kesken
2016	<p>Komission edustaja otti viraston hallintoneuvoston kokouksessa vuonna 2016 esiin ylläpitokulujen kasvun. Kasvua voidaan perustella monin tavoin, muun muassa järjestelmien toimintojen jatkuvalla kehittämisellä ja lisäämisellä, mutta tilintarkastustuomioistuin havaitsi hankintamenettelyjä, joissa virasto ei ollut tarkistanut, mikä olisi taloudellisin ratkaisu. Virasto esimerkiksi osti puitesopimuksen perusteella 4,6 miljoonan euron arvoisen uuden ohjelmistolisenssin tarkistamatta, oliko puitesopimuspuoli, joka toimi välittäjänä viraston ja mahdollisten ohjelmatoimittajien välillä, löytänyt parhaan hinnan.</p>	ei relevantti
2016	<p>Virasto teki toukokuussa 2016 erään konsortion kanssa 194 miljoonan euron puitesopimuksen viisumitietojärjestelmän (VIS) ja biometrisen tunnistusjärjestelmän (BMS) jatkokehityksestä ja ylläpidosta enintään kuuden vuoden ajaksi. Sopimus myönnettiin julkisen hankintamenettelyn kautta. Yksi tarjoajille asetetuista keskeisistä hyväksymisvaatimuksista oli, että niillä piti olla kaupallinen pääsy BSM-teknologiaan. BSM-teknologian kehittäneellä yrityksellä ei kuitenkaan ollut sopimusvelvoitetta myöntää kiinnostuneille tarjoajille kaupallista pääsyä, joten menettelyn kilpailullisuuteen kohdistui mahdollinen riski.</p>	ei relevantti

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Virastosta laadittiin komission toimeksiannosta ulkoinen arviointi maaliskuu-joulukuussa 2015. Tulokset esitettiin lopullisessa arviointiraportissa maaliskuussa 2016. Arvioinnissa todettiin, että virasto edistää laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivista hallinnointia vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella ja hoitaa tehtävänsä vaikuttavasti. Jotta operatiivista hallinnointia voidaan entisestään parantaa, arvioijat esittivät 64 suositusta. Niistä seitsemää pidettiin kriittisinä ja yhtätoista erittäin tärkeinä. Virasto on laatinut suositukset huomioon ottavan suunnitelman, jota pannaan parhailaan täytäntöön.	ei relevantti

VIRASTON VASTAUS

3.26.8 Virasto myöntää huomautuksen aiheelliseksi. Arvoltaan keskisuurista hankinnoista virasto julkaisee järjestelmällisesti ennakoilmoituksia verkkosivustollaan varainhoitoasetuksen 103 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3.26.9 Joulukuussa 2017 komissio esitti kaksi ehdotusta asetukseksi, jolla perustettaisiin puitteet EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta varten (rajoilla ja viisumiasioissa, poliisi- ja oikeudellista yhteistyötä varten sekä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioissa). Lisäksi viraston tehtäväalueen tarkistuksessa (joka on hyväksyntämenettelyn loppuvaiheessa) otetaan mukaan vastuu yhteentoimivuustoimien kehittämisestä, jos asiaan liittyvät lakiehdotukset hyväksytään. Virasto on toistaiseksi tukenut korkean tason asiantuntijaryhmän keskusteluja tietojärjestelmistä ja yhteentoimivuudesta teknisen asiantuntemuksen ja tietotaidon avulla. Samalla ryhdyttiin tekemään tutkimusta (meneillään), jotta saataisiin selkeä kuva yhteentoimivien tietoteknisten järjestelmien tulevasta arkkitehtuurista. Tutkimukseen sisältyy myös vaikutustenarviointi ja suunnitelmat nykyisten ja tulevien järjestelmien yhteentoimivuuskomponenttien siirtämistä ja integrointia varten.

3.26.10 Virasto vahvistaa viivästyksen Strasbourgin rakennushankkeen toteutuksessa. On syytä huomata, että ennakkomaksut toimeksisaajalle katettiin riittävin pankkitakauksin, jotka vapautetaan asteittain töiden hyväksymisen yhteydessä.

Henkilöstö sijoitettiin uuteen virastorakennukseen, kun työt oli alustavasti hyväksytty. Rakennustyöt jatkuvat toisessa rakennuksessa, ja ne liittyvät tietotekniikkakeskukseen.

Virasto allekirjoitti sopimuksen ulkopuolisen lakiasian yrityksen kanssa saadakseen oikeudellista tukea tätä rakennussopimusta varten. Yritys analysoi toimeksisaajan vaateen ja toimitti eu-LISAn puolesta vastineen Strasbourgin hallintotuomioistuimeen. Tuomioistuimen päätöstä ei ole vielä saatu.

3.26.11 Virasto myöntää huomautuksen aiheelliseksi. On syytä huomata, että virasto julkaisee ilmoituksia avoimista työpaikoista myös EU-virastojen verkoston verkkosivustolla ja EU:n koulutusverkkosivustolla. Tähän tarkoitukseen tarvitaan kuitenkin lisävaroja, jotta voitaisiin noudattaa EPSOn kielikäytäntöä, jonka mukaan työpaikkailmoitukset on käännettävä kaikille EU-kielille (esimerkiksi yhden työpaikkailmoituksen kääntäminen kaikille EU-kielille maksaa arviolta 12 000 euroa).

3.26.12 Virasto myöntää huomautuksen aiheelliseksi. Tarjousten sähköisen toimittamisen osalta todettakoon, että komission tietotekniikan pääosaston hallinnoiman alustan tekniset ongelmat estivät kyseisen välineen käytön. Siksi virasto ei voinut käyttää alustaa luotettavasti vuonna 2017, kuten eivät muutkaan virastot. Kunhan alusta alkaa toimia luotettavasti, virasto aikoo käyttää sitä hankintatoimissaan.

3.26.13 Virasto myöntää huomautuksen aiheelliseksi. Virasto pyrkii vähentämään edelleen aikataulusta jäljessä olevien hankkeiden määrää ja on siksi alkanut toteuttaa toimia suunnitteluprosessin parantamiseksi (ks. myös kohta 3.26.16). Viraston tärkeimpien suoritusindikaattorien mukaan (kohta 22), jotka esitettiin vuoden 2017 konsolidoidussa toimintakertomuksessa, valmiiksi saatujen hankkeiden osuus on määritellyn laadun, kustannusten ja ajan parametrit huomioon ottaen 8,79 prosenttia, joka on 10 prosentin määritellyn tavoitteen sisällä. Lisäksi eu-LISAn hankkeiden hallinnan menetelmiä on vuonna 2017 räätälöity ja päivitetty siten, että ne vastaavat paremmin viraston strategiaa ja noudattavat PRINCE2-metodologiaa. Hiljattain on otettu käyttöön hankkeiden hallinnan työkalu (Enterprise Project Management Tool), jotta raportoinnista saataisiin tarkempaa ja tehostettaisiin resurssien jakamista virastossa.

3.26.14 Virasto vahvistaa sen, että tietoteknisissä hankkeissa (sekä operatiivisissa että viraston sisäisissä) käytetään paljon ulkopuolisia toimeksisaajia.

Näin suuri ulkoistamisen määrä liittyy suoraan Euroopan komission tiedonantoon COM(2013) 519 "Hajautettujen virastojen henkilöstö- ja rahoitusresurssien ohjelmointi kaudelle 2014–2020". Kun virasto perustettiin vuonna 2012, henkilöstötaulukossa ei ollut tarpeeksi toimia verrattuna virastolle annettujen tehtävien määrään. Lisäksi viraston tehtävien määrää on lisätty huomattavasti vuodesta 2013, mutta sen lisähenkilöstöä koskevat pyynnöt on torjuttu, ja viraston oli toteutettava komission tiedonannossa vaadittu henkilöstön vähennys (yhteensä seitsemän tointa).

Tehtävien pitämiseksi asianmukaisesti erillään laadunhallinnassa työskentelevät toimeksisaajat eivät osallistu ulkoisen tuen antamiseen laaja-alaisten operatiivisten tietoteknisten järjestelmien operatiivisessa hallinnassa.

3.26.15 Virasto myöntää, että tilanne oli erikoinen, kun yhden henkilöstön jäsenen oli otettava väliaikaisesti suorittaakseen lisätehtäviä. Nimitys oli tarpeen, koska operaatioista vastaavan osaston päällikkö oli pitkään poissa ja meneillään oli rekrytointi toisen avoimena olleen johtotason paikan täyttämiseksi.

Tilannetta lieventävänä toimenpiteenä virasto nimitti toisen henkilöstön jäsenen, turvallisuusyksikön päällikön, väliaikaiseksi operaatioista ja infrastruktuureista vastaavan yksikön päälliköksi siihen asti, kunnes uusi palvelukseen otettu päällikkö aloittaa työnsä 1.7.2018.

3.26.16 Virasto myöntää huomautuksen aiheelliseksi. Järjestelmien kehittämistä voidaan kuvailla vain summittaisesti puitesopimustarjouspyynnöissä, joten erityisistä kehittämistoimista on neuvoteltava silloin, kun tarpeet tiedetään (esimerkiksi silloin, kun järjestelmien oikeudellinen perusta muuttuu). Ulkoistamisstrategiansa tarkistamisen yhteydessä virasto aikoo käsitellä alihankintavaihtoehtoja, mukaan lukien IFPUG-sponsoroitu menetelmä, tarkoituksena vähentää yhteen ainoaan toimeksisaajaan tukeutumista kehittämistoimissa. Toimintasuunnitelma, jonka virasto laati komission sisäisen tarkastuksen osaston vuonna 2017 tekemän hankintaprosessin valvontaa koskevan tarkastuksen perusteella, sisältää tähän huomautukseen liittyviä osia.

3.26.17 Virasto myöntää huomautuksen aiheelliseksi. Skenaario ja siihen liittyvät riskit olivat tiedossa jo vuonna 2016, ja ne otettiin huomioon viraston tulo- ja menoarviossa vuodelle 2017. Koko vuoden ajan hallintoneuvosto sai säännöllisesti tietoa laajojen kokonaissitoumusten tekemisen riskeistä ja rajoituksista, jotka johtuvat viivästyksistä uusien tehtävien oikeudellisen perustan hyväksymisessä.

3.26.18 Virasto vahvistaa kyseisen tiedon.

3.27. EUROOPAN UNIONIN OIKEUDELLISEN YHTEISTYÖN YKSIKKÖ (EUROJUST)

JOHDANTO

3.27.1. Euroopan unionin oikeudellisen yhteistyön yksikkö (jäljempänä ”Eurojust-yksikkö”) perustettiin neuvoston päätöksellä 2002/187/YOS⁽²¹¹⁾ vakavan järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi. Haagissa sijaitsevan Eurojust-yksikön tavoitteena on parantaa kansainvälisten tutkinta- ja syytetoimien koordinaatiota Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä sekä jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden välillä.

3.27.2. Taulukossa esitetään Eurojust-yksikön avainluvut⁽²¹²⁾.

Taulukko

Eurojust-yksikön avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	44	48
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	245	242

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Eurojust-yksikön toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.27.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- Eurojust-yksikön tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²¹³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²¹⁴⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.27.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että Eurojust-yksikön tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot Eurojust-yksikön taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta Eurojust-yksikön varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²¹¹⁾ EYVL L 63, 6.3.2002, s. 1.

⁽²¹²⁾ Lisätietoja Eurojust-yksikön toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eurojust.europa.eu.

⁽²¹³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²¹⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.27.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.27.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.27.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.27.8. Eurojust-yksikkö julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.27.9. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka Eurojust-yksikkö on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2011	Tilintarkastustuomioistuin totesi varainhoitovuotta 2010 koskevassa kertomuksessa, että Eurojust-yksikön hallinnollisen johtajan ja kollegion roolien ja vastuualueiden uudelleenmäärittämistä oli aiheellista harkita, jotta vältettäisiin vastuualueiden päällekkäisyys. Tämänhetkinen päällekkäisyys on seurausta perustamisasetuksesta. Korjaaviin toimiin ei ryhdytty vuonna 2011 ⁽¹⁾ .	kesken (Eurojust-yksikkö ei voi vaikuttaa asiaan)
2016	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 2 (tukitoiminnoista aiheutuneet menot): niiden määrä oli 6 446 530 euroa eli 40 prosenttia (2015: 1,6 miljoonaa euroa eli 22 prosenttia). Ne liittyvät pääasiassa vuoden lopun jälkeen jatkuviin urakoihin ja Eurojust-yksikön uusiin toimitiloihin vuonna 2017 tapahtuvan muuton valmistelujen yhteydessä tehtyihin tavaratilauksiin (4 867 482 euroa).	ei relevantti

⁽¹⁾ Uusi Eurojust-asetus on yhä lainsäätäjän käsittelyssä.

EUROJUST-YKSIKÖN VASTAUS

3.27.8 Ilmoitus siitä, ettei Eurojust käytä EPSOa rekrytointiprosessissa, pitää paikkansa. Tämä johtuu taloudellisista rajoituksista, joita aiheutuu EPSOn vaatimuksesta kääntää avointa virkaa koskevat ilmoitukset kaikille EU:n 24 viralliselle kielelle.

3.28. EUROOPAN UNIONIN LAINVALVONTAKOULUTUSVIRASTO (EUROPOL)

JOHDANTO

3.28.1. Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (jäljempänä ”virasto” eli Europol) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/794⁽²¹⁵⁾, jolla korvattiin ja kumottiin neuvoston päätös 2009/371/YOS⁽²¹⁶⁾. Haagissa sijaitsevan viraston tavoitteena on tukea ja tehostaa jäsenvaltioiden poliisiviranomaisten ja muiden lainvalvontaviranomaisten toimintaa ja niiden keskinäistä yhteistyötä, jolla ehkäistään ja torjutaan kahta tai useampaa jäsenvaltiota koskevaa vakavaa rikollisuutta, terrorismia ja johonkin unionin politiikkaan kuuluvaa yhteistä etua vahingoittavia rikollisuuden muotoja.

3.28.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²¹⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	104	118
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	737	804

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.28.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²¹⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²¹⁹⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.28.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²¹⁵⁾ EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53.

⁽²¹⁶⁾ EUVL L 121, 15.5.2009, s. 37.

⁽²¹⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.europol.europa.eu.

⁽²¹⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²¹⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.28.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.28.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.28.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.28.8. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisäisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON TARKASTUSKERTOMUKSET

3.28.9. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 tarkastuskertomuksen ”Report on Procurement in the European Police Office” Euroopan poliisiviraston hankintatoimista⁽²²⁰⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.28.10. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²²⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Edellisten vuosien tavoin seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 2 (hallintomenot): niiden määrä oli 3,5 miljoonaa euroa eli 39 prosenttia (2015: 4,2 miljoonaa euroa eli 41 prosenttia). Siirrot koskevat lähinnä vuonna 2016 viraston päätoimipaikalle aiheutuneita menoja, jotka isäntävaltio laskuttaa vasta vuonna 2017 (2 miljoonaa euroa).	ei relevantti

VIRASTON VASTAUS

3.28.8 Europolissa työskentelee yli 220 yhteyshenkilöä EU:n jäsenvaltioista sekä kolmansista valtioista ja organisaatioista. Koko Europolin yleinen työkieli on englanti, joten hallintoneuvoston hyväksymien sisäisten kielijärjestelyjen mukaan rekrytointimenettelyt toteutetaan englanniksi, ellei toisin ole mainittu. Tämän taustan vuoksi ilmoitukset Europolin avoimista työpaikoista julkaistaan englanniksi. Europolin rekrytointiprosessi on tehokas ja läpinäkyvä, ja avointen tointen osuus oli vuoden 2017 loppuun mennessä 0 prosenttia; vuonna 2017 toteutetuissa 89 rekrytointimenettelyssä oli keskimäärin 58 hakijaa valintaprosessia kohden. Euroopan henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivustolla julkaiseminen tarkoittaa, että ilmoitukset avoimista toimista on käännettävä EU:n virallisille kielille (englannin lisäksi). Ottaen huomioon vuosittain julkaistavien työpaikkailmoitusten suuren määrän niiden kääntäminen kaikille EU:n virallisille kielille merkitsisi suuria kustannuksia ja prosessin hidastumista. Koska Europol asettaa talousarviomenoissaan etusijalle toiminnan tulosten tarpeen, työpaikkailmoitusten käännettämiseen kaikille EU:n virallisille kielille – mukaan lukien niiden julkaiseminen EPSOn kautta – ryhdytään vain yksittäisissä tapauksissa (esim. johtajan tai varajohtajien rekrytoimiseksi).

3.29. EUROOPAN UNIONIN PERUSOIKEUSVIRASTO (FRA)

JOHDANTO

3.29.1. Euroopan unionin perusoikeusvirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 168/2007⁽²²¹⁾. Wienissä sijaitsevan viraston tavoitteena on tarjota perusoikeuksia koskevaa apua ja asiantuntemusta asianomaisille unionin viranomaisille ja jäsenvaltioille, kun ne panevat täytäntöön unionin oikeutta.

3.29.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²²²⁾.

Taulukko
Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	21	23
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	105	108

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.29.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²²³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²²⁴⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.29.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²²¹⁾ EUVL L 53, 22.2.2007, s. 1.

⁽²²²⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.fra.europa.eu.

⁽²²³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²²⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.29.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.29.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.29.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.29.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Viraston tilinpitäjän esimiehenä toimii yleisistä tukipalveluista vastaavan osaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen raportointivastuu).

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.29.9. Vuonna 2017 virastolla oli vaikeuksia tehdä tutkimuksia epärealistisesti arvioitujen markkinoiden takia. Ainakin kolme avointa tarjouskilpailua epäonnistui, sillä viraston saamat riittävän laadukkaat tarjoukset ylittivät merkittävästi sopimuksen enimmäisarvon. Lopulta tarkastettuaan tarjouseritelmät virasto teki sopimukset toisen menettelyn kautta. Tämä aiheutti virastolle ylimääräisiä hallintokuluja ja vaikutti toimien aikatauluun.

3.29.10. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽²²⁵⁾, ⁽²²⁶⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen laskutuksen tiettyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä tarjouskilpailua ja tarjousten sähköistä toimittamista.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTO JA ULKOISET ARVIOINTIKERTOMUKSET

3.29.11. Komission sisäisen tarkastuksen osasto suoritti virastossa vuonna 2017 tarkastuksen ”Governance and ethics” hallinnosta ja etiikasta ⁽²²⁷⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

3.29.12. Vuonna 2017 suoritettiin komission puolesta ulkoinen arviointi perusoikeusviraston tuloksellisuudesta kaudella 2013–2017 ⁽²²⁸⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.29.13. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²²⁵⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽²²⁶⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽²²⁷⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽²²⁸⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	(Valtuutettujen) tulojen ja menojen hyväksyjien antamat viralliset (edelleen)valtuutukset eivät aina vastanneet ABAC-työnkulkujärjestelmän mukaisia tapahtumien hyväksymiseen liittyviä oikeuksia.	toteutettu
2016	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 3 (toimintamenot): niiden määrä oli 5,2 miljoonaa euroa eli 68 prosenttia (2015: 5,7 miljoonaa euroa eli 70 prosenttia). Tämä johtuu lähinnä sellaisten toimintojen luonteesta, joiden yhteydessä rahoitetaan tutkimuksia, jotka kestävät useita kuukausia ja jatkuvat usein vuodenvaihteen jälkeenkin. Virasto voi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet.	kesken

VIRASTON VASTAUS

3.29.8 Kun viraston uudelleenorganisointi on saatu päätökseen vuoden 2018 loppuun mennessä, tilinpitäjä asetetaan suoraan viraston johtajan hallinnollisen vastuun piiriin, ja hän tulee raportoimaan suoraan hallintoneuvostolle (kuten on aina tehty). Olemassa olevien synergioiden säilyttämiseksi tilinpitäjä tulee jatkossakin toimimaan läheisesti viraston yleisistä tukipalveluista vastaavan osaston kanssa.

3.29.9 Kaikista asianomaisista tutkimuksista käynnistettiin avoimet tarjouskilpailut, joten ne olivat avoimia kaikille talouden toimijoille. Tämänkaltaiset FRAn käynnistämät laajat tutkimukset ovat jokseenkin ainutlaatuisia EU:ssa niiden aihepiirin kannalta ja sen kannalta, että ne pitää suorittaa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Tämän lisäksi virastolla on käytössään rajoitetusti varoja näitä toimia varten. Kun virasto käynnistää tällaisia tarjouskilpailuja tulevaisuudessa, se aikoo joka tapauksessa harkita markkinatutkimuksen tekoa, tarvittaessa tarkistaa teknisiä vaatimuksia ja mikäli mahdollista arvioida uudelleen suoritettavien tutkimusten tärkeysjärjestystä. Edellä sanotusta huolimatta ongelmaan toisi helpotusta se, että toimintamenoihin olisi käytettävissä enemmän varoja.

3.29.10 Sähköinen tarjouskilpailu (e-tendering) ja tarjousasiakirjojen sähköinen toimittaminen (e-submission) tulevat pakollisiksi 1.1.2019 alkaen. Virasto käynnisti vuonna 2018 prosessin ottaakseen käyttöön nämä järjestelmät, ja niiden on tarkoitus olla käytössä annettuun määräaikaan mennessä.

3.30. EUROOPAN RAJA- JA MERIVARTIOVIRASTO (FRONTEX)

JOHDANTO

3.30.1. Euroopan raja- ja merivartiovirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2007/2004 ⁽²²⁹⁾, joka kumottiin asetuksella (EU) 2016/1624 ⁽²³⁰⁾ (”uusi perustamisasetus”). Viraston toiminta pohjautuu Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivaan virastoon, jonka nimilyhenne (Frontex) säilyi entisellään, samoin kuin Varsovassa sijaitseva päätoimipaikka. Uudessa perustamisasetuksessa laajennetaan viraston tehtäväalaa siten, että sen on määrä varmistaa Euroopan yhdenmety rajaturvallisuus ulkorajoilla, jotta ulkorajojen ylittämistä voidaan hallita tehokkaasti. Tässä yhteydessä sen tehtävänä on myös muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin ja mahdollisiin tuleviin uhkiiin vastaaminen näillä rajoilla ja siten osaltaan vakavaan rajat ylittävään rikollisuuteen puuttuminen niin, että voidaan varmistaa sisäisen turvallisuuden korkea taso unionissa perusoikeuksia täysimääräisesti noudattaen samalla, kun taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus sen alueella.

3.30.2. *Taulukossa* esitetään viraston avainluvut ⁽²³¹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	251	281
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	365	526

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä sekä kansallisia asiantuntijoita. Hyväksytyjen toimien lukumäärä oli vuoden 2017 lopullisen henkilöstötaulukon mukaan suurempi: virkamiesten ja väliaikaisten toimihenkilöiden osalta 352, sopimussuhteisten toimihenkilöiden sekä kansallisten asiantuntijoiden osalta 303.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.30.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²³²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²³³⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.30.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²²⁹⁾ EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1.

⁽²³⁰⁾ EUVL L 251, 16.9.2016, s. 1.

⁽²³¹⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.frontex.europa.eu.

⁽²³²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²³³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.30.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.30.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.30.7. Viraston avustusmenojen määrä nousi huomattavasti, 123 miljoonasta eurosta (vuonna 2016) 167 miljoonaan euroon (vuonna 2017). Toisin kuin aiempina vuosina, virasto ei suorittanut vuonna 2017 lainkaan avustusmenoihin liittyvien korvausten jälkitarkastuksia. Virasto katsoo, että ennakkotarkastukset, jotka se oli suorittanut ennen korvausten maksua, olivat parantuneet, ja kun ennakkotarkastusten kattavuus saavutti tietyn tason, niiden avulla kyettiin saamaan tarvittava varmuus. Tilintarkastustuomioistuin on kuitenkin vuodesta 2014 alkaen raportoinut johdonmukaisesti, että yhteistyökumppanimaiden toimittamat menotositteet ovat usein riittämättömiä. Myös tämänvuotiset tarkastustulokset vahvistivat asian (ks. kohdat 3.30.12 ja 3.30.13).

3.30.8. Vuonna 2016 tilintarkastustuomioistuin suositteli, että virasto suorittaisi perusteellisen analyysin, jonka avulla se voisi yksilöidä tarkoituksenmukaisimman rahoitusmekanismin⁽²³⁴⁾. Tältä osin tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että vuoden 2017 lopussa viraston hallintoneuvosto päätti laajentaa toimintaan liittyvien korvausten maksua yksikkökustannusten perusteella tosiasiallisten kustannusten korvaamisen sijasta. Vastaavasti vuonna 2018 käynnistettiin pilottihanke, joka koski yhteistyökumppanimaiden käyttöön ottamiin resursseihin liittyvien yksikkökustannusten määrittämistä. Lisäksi hallintoneuvosto hyväksyi kesäkuussa 2017 viraston uuden, vuodesta 2018 alkaen sovellettavan organisaatorakenteen. Uuteen organisaatorakenteeseen sisältyy tarkastus- ja valvontatoimisto, joka raportoi suoraan viraston pääjohtajalle ja hallintoneuvostolle. Tarkoituksena on muuttaa nykyinen organisaatio uuden toimeksiannon mukaiseksi (ks. kohta 3.30.9).

3.30.9. Unionin muuttoliikekriisin seurauksena viraston toimeksianto laajeni huomattavasti vuonna 2016. Viraston talousarvio kasvoi 75 prosentilla vuonna 2016, ja vuoden 2017 talousarvio oli jälleen 21 prosenttia suurempi kuin edeltävänä vuonna. Vuonna 2016 henkilöstön määrä kasvoi 18 prosentilla, ja vuonna 2017 vielä 43 prosentilla. Järjestelmien ja menettelyjen mukauttaminen uuteen toimeksiantoon ja uusiin olosuhteisiin on yhä kesken. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi. Niitä luettaessa on pidettävä mielessä haasteet, joihin virasto joutui vastaamaan.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA ASIANMUKAISUUDESTA

3.30.10. Virasto sai neljä tarjousta avoimeen tarjouspyyntöön, joka koski muuttajien kuljettamiseen Kreikassa käytettäviä lauttaliikennepalveluita. Kolme tarjousta täytti valintakriteerit ja yksi hylättiin. Ainoana sopimuksentekoparusteena oli hinta. Huhtikuussa 2017 virasto teki kahden miljoonan euron puitesopimuksen kolmen vuoden ajaksi halvimman hintatarjouksen tehneen laivanvarustamon kanssa. Toimeksisaajan kuljetuskapasiteetti kuitenkin vaihteli kausittain ja sillä oli vaikeuksia huolehtia sopimuksen mukaisista palveluista. Tämän seurauksena virasto perui sopimuksen vuoden 2017 loppuun mennessä. Varmistaakseen palveluiden jatkumisen virasto teki marraskuussa 2017 loppukauden osalta 1,8 miljoonan euron arvoisen uuden puitesopimuksen toiseksi sijoittuneen tarjoajan kanssa, jonka hintatarjous oli toiseksi edullisin. Virasto ei neuvotellut korvaavan sopimuksen ehdoista toiseksi ja kolmanneksi sijoittuneiden tarjoajien kanssa, vaan teki uuden sopimuksen toiseksi sijoittuneen tarjoajan alkuperäisen tarjouksen perusteella. Korvaavan sopimuksen tekeminen suoraan oli menettelynä sääntöjenvastainen, koska alkuperäinen hankintamenettely oli päättynyt eikä virasto soveltanut neuvottelumenettelyä, jossa olisi sovittu sopimusehdoista, joita sovellettaisiin uuden avoimen menettelyn päätökseen saattamiseen saakka. Korvaavan sopimuksen perusteella ei suoritettu maksuja vuonna 2017.

3.30.11. Henkilöstösääntöjen mukaan ulkoisen valintamenettelyn yhteydessä väliaikaisia toimihenkilöitä voidaan ottaa palvelukseen ainoastaan palkkaluokkiin SC 1 – SC 2, AST 1 – AST 4 tai AD 5 – AD 8⁽²³⁵⁾. Vuonna 2017 virasto otti palvelukseen kaksi henkilöstön jäsentä ylempiin AST-palkkaluokkiin (14 vuonna 2016). Rekrytoinnit asianomaisiin palkkaluokkiin ovat sääntöjenvastaisia.

⁽²³⁴⁾ Erityiskertomus nro 12/2016 ”Erillisvirastot eivät käytä avustuksia aina tarkoituksenmukaisesti tai ilmeisen vaikuttavalla tavalla”

⁽²³⁵⁾ Henkilöstösäännöt, 53 artiklan 2 kohta.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.30.12. Vuonna 2017 virasto rahoitti Islannin rannikkovartiostolle tarkoitettua tukea, jonka tarkoituksena oli ottaa käyttöön lentokone Kreikassa. Ennen Islannin ilmoittamien menojen korvaamista virasto pyysi laskuja tositteeksi yhden ilmoitetun menoluokan menoista. Laskuja ei koskaan toimitettu, mutta virasto korvasi noin 440 000 euron määrän. Ennakkotarkastus oli näin ollen tässä tapauksessa tehoton.

3.30.13. Virasto osallistui myös yhden Espanjan Guardia Civil -kansalliskaartin käyttämän lentokoneen rahoittamiseen. Ilmoitettuja tarkastus- ja ylläpitokustannuksia koskevien tositteiden puuttuessa virasto korvasi 430 000 euroa keskimääräisten lentotuntikohtaisten kustannusten perusteella. Keskimääräisten kustannusten laskennassa sovellettiin Espanjan viranomaisten ja yksityisten toimeksisaajien välisissä tarkastus- ja kunnossapitotöitä koskevista sopimuksista käytettyjä kustannuskattoja. Riskinä on, että aiheutuneet tosiasialliset kustannukset jäävät korvattuja määriä pienemmiksi.

3.30.14. Virasto muutti nykyisiin tiloihinsa jo vuonna 2014, mutta sillä ei vielä ole hallintoneuvoston hyväksymää kattavaa toiminnan jatkuvuutta koskevaa suunnitelmaa.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.30.15. Virasto perui jälleen suuren määrän (7,7 miljoonaa euroa eli 16,5 prosenttia) edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyjä sidottuja määrärahoja, jotka liittyivät yhteisoperaatioihin osallistuvilla maille maksettaviin menokorvauksiin (2016: 5,6 miljoonaa euroa eli 17,6 prosenttia). Tämä osoittaa, että yhteistyökumppanimaat arvioivat jälleen viraston korvattavaksi tulevat menot huomattavasti liian suuriksi. Huolimatta siitä, että yhteisoperaatioihin liittyvät määrärahasiirrot oli peruttava kahtena peräkkäisenä vuotena, virasto siirsi vuonna 2017 yhteisoperaatioihin muista budjettikohdista 9,6 miljoonaa euroa, jolloin uudeksi siirrettäväksi määräksi tuli 40,5 miljoonaa euroa. Yhteisoperaatioiden osuus on 69 prosenttia vuonna 2017 peruuntuneiden määrärahojen kokonaismäärästä (11,1 miljoonaa euroa) ja 46 prosenttia vuodelle 2018 siirrettyjen määrärahojen kokonaismäärästä (87,6 miljoonaa euroa).

3.30.16. Vuonna 2017 palauttamisoperaatioihin oli käytettävissä määrärahoja kaikkiaan 66,5 miljoonaa euroa. Toteutuneet operaatiot eivät kuitenkaan vastanneet käytettävissä olleita määrärahoja. Näin ollen virasto palautti komissiolle 13,5 miljoonaa euroa eli 20,3 prosenttia (2016: 23 miljoonaa euroa eli 37,5 prosenttia). Lisäksi virasto palautti neljä miljoonaa euroa talousarvion osastosta 1 (henkilöstömenot), koska uusia työntekijöitä ei kyetty rekrytoimaan suunniteltua määrää vuonna 2017.

3.30.17. Viraston alkuperäiseen talousarvioon varainhoitovuodelle 2017 sisältyi 8,8 miljoonan euron lakisääteinen operatiivinen varaus nopeiden rajainterventioiden ja palauttamisoperaatioiden rahoittamista varten⁽²³⁶⁾. Virasto kuitenkin siirsi ensin syyskuussa ja uudelleen lokakuussa 2017 tästä varauksesta 1,9 miljoonaa euroa (kaikkiaan 3,8 miljoonaa euroa) toimintatalousarvioonsa muiden toimien rahoittamista varten. Molemmat siirrot ovat viraston varainhoitoasetuksen vastaisia.

3.30.18. Viraston talousarvioon varainhoitovuodelle 2017 sisältyi 11,9 miljoonan euron ei-lakisääteinen varaus ennakoimattomia operatiivisia tarpeita varten. Muista budjettikohdista tehtyjen siirtojen ja talousarvion muuttamisen seurauksena varauksen perusteella käytetty määrä oli 24,7 miljoonaa euroa eli 8,1 prosenttia alkuperäisestä talousarviosta. Virasto kuitenkin käytti varausta lähinnä tavanomaisten operaatioiden rahoittamiseen (8,4 miljoonaa euroa) sekä rahoittaakseen kauko-ohjattuun ilmalavontaan liittyvää hanketta (dronit, seitsemän miljoonaa euroa), johon se oli budjetoinut ainoastaan 1,1 miljoonaa euroa. Ei-lakisääteisten varausten budjetointi ja käyttö on vastoin talousarvion erittelyperiaatetta ja vaarantaa talousarvion avoimuuden.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLEISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.30.19. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja muiden kanavien kautta mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisääisi avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetyksi kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

3.30.20. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽²³⁷⁾,⁽²³⁸⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Komission toimittamien tietojen mukaan virasto oli ottanut vuoden 2017 loppuun mennessä tiettyjen menettelyjen osalta käyttöön sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun, mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.

⁽²³⁶⁾ Viraston perustamisasetus, 75 artiklan 13 kohta.

⁽²³⁷⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽²³⁸⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.30.21. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2013	Tavarantoimittajilta varainhoitovuoden lopussa saatujen ilmoitusten täsmäyttämiseksi oli huomattavia hankaluuksia. Tavarantoimittajien saldoja on seurattava säännöllisemmin ja eroja analysoitava oikea-aikaisemmin.	kesken
2013	Virasto aloitti toimintansa vuonna 2005, ja sen työskentely on tähän saakka pohjautunut kirjeenvaihtoon ja muuhun yhteydenpitoon isäntäjäsenvaltion kanssa. Virasto ja jäsenvaltio eivät kuitenkaan ole tehneet kattavaa toimipaikkasopimusta. Sopimus edistäisi vielä lisää viraston ja sen henkilöstön toimintaolosuhteita koskevaa avoimuutta.	toteutettu
2014	Yhteistyökumppanimaiden avustussopimusten nojalla ilmoittamien menojen ennako- ja jälkitarkastuksissa havaittiin huomattavaa parannusta. Yhteistyökumppanimaiden ilmoitettujen menojen tueksi esittämä dokumentaatio ei kuitenkaan ole aina riittävä. Lisäksi tarkastuslausuntoja ei pyydetty, vaikka EU:n varainhoitoasetuksen soveltamissäännöissä suositellaan sitä tietyn raja-arvon ylittävien avustusten osalta ⁽¹⁾ . Tarkastuslausuntojen avulla avustuskasujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta) saataisiin parempi varmuus.	kesken ennako- ja jälkitarkastusten osalta toteutettu tarkastuslausuntojen osalta
2014	Avustussopimusten määrä on suuri ja kasvaa jatkuvasti. Viraston on tarkastettava ja korvattava niiden osalta suuri määrä menoja. Tämä nostaa esille kysymyksen, olisiko viraston käytettävissä tehokkaampia ja kustannustehokkaampia vaihtoehtoisia rahoitusmekanismeja.	kesken ⁽²⁾
2014	Schengenin säännöstöön liittyneiden maiden (Sveitsi, Liechtenstein, Islanti ja Norja) rahoitusosuuksien laskentatapa on tarpeen hioa, jotta se vastaisi paremmin säännöksiä ⁽³⁾ . Laskennan olisi esimerkiksi perustuttava komissiolta saatavan budjetoidun vuotuisen tuen sijasta lopulliseen tukeen.	toteutettu
2015	Virasto toimitti lokakuussa 2015 Islannissa jälkitarkastuksen, jossa havaittiin, että sääntöjenvastaisia maksuja oli suoritettu yhteensä 1,4 miljoonaa euron edestä. Maksut liittyivät seitsemään yhteisoperaatioon vuosina 2011–2015 osallistuneen aluksen poistoihin. Islannin rannikkovartiosto oli hakenut korvausta asianomaisen aluksen poistoihin, vaikka alus oli jo ylittänyt viraston ohjeissa mainitun käyttöiän. Virastolla on oikeus periä takaisin viimeisten viiden vuoden aikana suoritettuja sääntöjenvastaisia maksuja, mutta se ilmoitti perivänsä takaisin ainoastaan tammikuusta 2015 alkaen suoritettuja maksuja, joiden määrä on 0,6 miljoonaa euroa.	kesken

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	<p>Sisäisen turvallisuuden rahasto perustettiin kaudelle 2014–2020. Rahasto muodostuu ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineistä sekä poliisiyhteistyöstä. Toimien rahoittamiseen on mainittujen kahden rahoitusvälineen yhteydessä käytettävissä 2,8 miljardia euroa ja poliisiyhteistyön yhteydessä miljardi euroa. Komissio korvaa ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineiden avulla jäsenvaltioille laitehankintoja, kuten ajoneuvo- tai alushankintoja sekä juoksevia kuluja, kuten polttoaine- tai ylläpitokuluja. Virasto korvaa tällaisia kuluja myös yhteisoperaatioiden osallistujille. Olemassa on näin ollen päällekkäisen rahoituksen riski, johon ei ole puututtu ⁽⁴⁾.</p>	kesken
2015	<p>Rajaoperaatioihin osallistuvat valtiot ilmoittavat aiheutuneet kulut kuluilmoituksilla, joihin sisältyvät ”kiinteät kulut” (poistot ja ylläpito), ”muuttuvat kulut” (lähinnä polttoainekulut) ja ”virkamatkakulut” (lähinnä korvaukset ja muut miehistökulut). Kulut ilmoitetaan todellisten arvojen perusteella. Niiden osalta noudatetaan kansallisia standardeja, joten toimintatavat vaihtelevat osallistujavaltioiden välillä. Järjestelmä on siis erittäin työläs kaikille osapuolille. Tilintarkastustuomioistuin suosittelee erityiskertomuksessa nro 12/2016, että virastojen olisi käytettävä yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja, aina kun se on tarkoituksenmukaista, jotta tällaiset tehottomuudet kyettäisiin välttämään ⁽⁵⁾.</p>	kesken
2016	<p>Viraston edellinen perustamisasetus oli voimassa 5. lokakuuta 2016 asti. Siihen sisältyi osallistujamaiden kanssa toteutettavien yhteisten palauttamisoperaatioiden rahoittaminen. Kansallisista palauttamisoperaatioista tuli tukikelpoisia vasta uuden perustamisasetuksen nojalla. Vuoden 2016 tammikuun ja lokakuun välisenä aikana virasto kuitenkin rahoitti kansallisia palauttamisoperaatioita 3,6 miljoonan euron arvosta. Kyseiset maksut ovat sääntöjenvastaisia.</p>	ei relevantti
2016	<p>Henkilöstösääntöjen mukaan ulkoisen valintamenettelyn yhteydessä väliaikaisia toimihenkilöitä voidaan ottaa palvelukseen ainoastaan palkkaluokkiin SC 1 – SC 2, AST 1 – AST 4 tai AD 5 – AD 8 ⁽⁶⁾. Vuonna 2016 virasto otti palvelukseen 14 henkilöstön jäsentä ylempiin AST-palkkaluokkiin. Rekrytoinnit asianomaisiin palkkaluokkiin ovat sääntöjenvastaisia.</p>	tekemättä
2016	<p>Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 2 (hallintomenot): 6,4 miljoonaa euroa eli 43 prosenttia (2015: 3,2 miljoonaa euroa eli 38 prosenttia). Osuus on suuri myös osastossa 3 (toimintamenot): 67,3 miljoonaa euroa eli 37 prosenttia (vuonna 2015: 40,2 miljoonaa euroa eli 35 prosenttia). Pääsyyinä siirtojen suureen määrään ovat vuodenvaihteen yli jatkuvat sopimukset ja toimet. Virasto voi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon oikeudellisten sitoumusten, sopimusten täytäntönnäpön ja toimien sekä niihin liittyvien maksujen väliset väistämättömät viipeet.</p>	kesken

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	<p>Vuodelta 2015 peruuntuneiden siirtojen osuus oli suuri osastossa 3 (toimintamenot): 6,4 miljoonaa euroa eli 16 prosenttia. Tämä johtui liian suuriksi arvioiduista vuoden 2015 kuluista, jotka oli korvattava osallistujamaille vuonna 2016. Yhteistyökumppanimailta on saatava tarkempia kuluarvioita ja kuluraportoinnin on oltava oikea-aikaisempaa.</p>	kesken
2016	<p>Palauttamisoperaatiot ovat keskeisessä asemassa viraston laajennetun tehtäväalan yhteydessä. Varainhoitovuotta 2016 koskevassa viraston talousarviossa tähän tarkoitukseen oli suunnattu 63 miljoonaa euroa. EU:n talousarvioon palautettiin kuitenkin 23 miljoonan euron määrä eli 37,5 prosenttia, sillä palauttamisoperaatioita toteutettiin ennakoitua vähemmän. Tilanteeseen vaikutti huomattavasti viivästynyt hankintamenettely, joka koski 50 miljoonan euron puitesopimusta viraston palauttamisoperaatioihin liittyvistä tilauslennoista ja niitä koskevista palveluista. Viivästyminen vaikuttaa yhä viraston järjestämien palauttamisoperaatioiden määrään. Hankintamenettely oli määrä käynnistää maaliskuussa 2016, mutta se oli aloittamatta vielä vuoden lopussa.</p>	ei relevantti
2016	<p>Komissio ja virasto, joka on yksi edunsaajista ja koordinoi kolmea muuta edunsaajaa (EASO, IOM ja UNHCR)⁽⁷⁾, allekirjoittivat 22. joulukuuta 2015 avustussopimuksen, jonka arvo oli 5,5 miljoonaa euroa. Sopimus koski alueellista tukea suojelunäkökohtat huomioon ottavaan muuttoliikkeen hallintaan Länsi-Balkanilla ja Turkissa kolmen vuoden ajan 1. tammikuuta 2016 alkaen. Kolmen yhteistyökumppanin kanssa tehtiin kuitenkin 3,4 miljoonan euron arvoiset yhteistyösopimukset (oikeudelliset sitoumukset) vasta vuoden 2016 elokuun ja marraskuun välisenä aikana. Kahden sopimuksen osalta talousarviositoumukset, joiden avulla varat olisi pitänyt vapauttaa ennen oikeudellisten sitoumusten tekoa, tehtiin vasta lokakuussa ja joulukuussa 2016. Lisäksi talousarviositoumusten määrä oli 1,2 miljoonaa euroa, joka kattoi ainoastaan ennakkomaksut. Tällainen menettely on budjettihallintoa koskevien varainhoitoasetuksen sääntöjen vastainen. Lisäksi sopimusten allekirjoittaminen myöhäisessä vaiheessa aiheutti epävarmuutta yhteistyökumppaneiden operatiiviseen yhteistyöhön.</p>	ei relevantti
2016	<p>Viraston vuoden 2016 henkilöstötaulukossa on 275 virkamiesten ja väliaikaisten toimihenkilöiden toimea⁽⁸⁾. Vuoden 2016 loppuun mennessä näistä toimista oli täytetty ainoastaan 197 eli 71 prosenttia. Tämä johtui lähinnä siitä, että 50 uutta toimea perustettiin vasta lokakuussa 2016 eikä rekrytointia ole vielä saatu päätökseen. Virastolla on perinteisesti ollut vaikeuksia löytää profiililtaan sopivaa henkilöstöä. Osasyynä tähän on sovellettava palkan korjauskertoimen (66,7 prosenttia).</p>	kesken

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Viraston tehtäväalan laajentamisen myötä sen henkilöstön määrä yli kaksinkertaistuu 365:stä tuhanteen vuosien 2016 ja 2020 välillä ⁽⁹⁾ . Lisäys ei pohjaudu perusteelliseen tarvearviointiin.	ei relevantti
2016	Suunniteltu henkilöstön määrän lisäys edellyttää lisää toimistotiloja. Virasto analysoi komission ja isäntävaltion kanssa eri vaihtoehtoja tarpeiden täyttämiseksi.	toteutettu

⁽¹⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1268/2012 (EUVL L 362, 31.12.2012, s. 1).

⁽²⁾ Asetuksen (EY) No 2007/2004 3 artiklan 4 kohdassa rajoitetaan viraston yhteisoperaatioihin antama osarahoitus avustuksiin.

⁽³⁾ Euroopan yhteisön sekä Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välinen järjestely näiden valtioiden osallistumista Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston toimintaan (EUVL L 243 16.9.2010, s. 4); järjestelyasiakirja Euroopan yhteisön sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä yksityiskohtaisista säännöistä näiden valtioiden osallistumiseksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston toimintaan (EUVL L 188, 20.7.2007, s. 19).

⁽⁴⁾ Tilintarkastustuomioistuin toi tämän riskin aiemmin esille erityiskertomuksessa nro 15/2014 "Ulkorajarahasto on edistänyt yhteisvastuuta rahoituksesta, mutta tulostilasta on parannettava ja eurooppalaista lisäarvoa on tuotettava enemmän", kohta 39 ja suositus 4.

⁽⁵⁾ Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 12/2016 "Erillisvirastot eivät käytä avustuksia aina tarkoituksenmukaisesti tai ilmeisen vaikuttavalla tavalla", suositus 1.

⁽⁶⁾ Henkilöstösäännöt, 53 artiklan 2 kohta.

⁽⁷⁾ Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (Malta), Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (Belgrad) ja YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu (Geneve).

⁽⁸⁾ Lisäksi hyväksyttiin 192 sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita koskevaa toimea.

⁽⁹⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan raja- ja rannikkovartiostosta sekä asetuksen (EY) N:o 2007/2004, asetuksen (EY) N:o 863/2007 ja neuvoston päätöksen 2005/267/EY kumoamisesta (COM(2015) 671 final – 2015/0310 (COD)).

VIRASTON VASTAUS

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA ASIANMUKAISUUDESTA

3.30.10 Frontexin päätettyä sopimuksen päättämisestä palvelujen jatkaminen oli varmistettava uuden toimeksisaajan valitsemiseen saakka.

Koska alueella oli vaadituissa palveluissa rajalliset markkinat (vain hyvin harvoja talouden toimijoita), asianmukaisimpana vaihtoehtona oli käyttää väliaikaissopimusta sen yhtiön kanssa, joka oli toiseksi paras lauttaliikenteen harjoittajien valintaa koskevassa alkuperäisessä tarjouskilpailussa. Tämä ei siis ollut jatkoa jo päättyneelle tarjouskilpailumenettelylle. Frontex otti huomioon, että yrityksellä oli aiempaa kokemusta lauttapalvelujen tarjoamisesta Frontexille ja että palaute oli ollut erittäin myönteistä. Ehdotettu lautta myös täytti kaikki tekniset vähimmäisvaatimukset. Sopimuspuoli oli valmis tarjoamaan palveluja samoilla ehdoilla, joita edellytettiin ja joita oli tarjottu alkuperäisen tarjouskilpailumenettelyn aikana.

Marraskuussa 2017 allekirjoitettiin poikkeus, jossa perustellaan kyseisen päätöksen taustalla olevat syyt. Molemmat osapuolet allekirjoittivat väliaikaisen sopimuksen joulukuussa 2017, ja sopimus tuli voimaan tammikuussa 2018.

Hinnan käyttö ainoana perusteena analysoitiin huolellisesti, ja se perustui Frontexin kahden edellisen vuoden kokemuksiin lauttojen tilaamisesta Kreikan saarten ja Turkin välisiä takaisinotto-operaatioita varten. Maantieteellisen alueen rajallisten markkinoiden – vain vähäinen määrä toimijoita ja niukka lauttatarjonta – vuoksi laadullisia sopimuksentekoperusteita ei voitu käyttää. Frontexin vaatimat palvelut olivat lyhyitä matkoja Kreikan saarten ja Turkin välillä henkilöiden palauttamiseksi EU:n ja Turkin välisen takaisinottosopimuksen perusteella. Näin varmistettiin, että nämä operaatiot toteutettiin turvallisissa ympäristöissä ja että perusoikeuksia kunnioitettiin täysimääräisesti.

3.30.11 Henkilöstösääntöjen 31 artiklan 2 kohdan viimeisen alakohdan mukaisesti ("unionin toimielinten erityistarpeiden huomioon ottamiseksi voidaan ottaa huomioon myös unionin työmarkkinaolosuhteet, kun palvelukseen otetaan virkamiehiä") Frontex on ottanut huomioon työmarkkinaolosuhteet (= alhainen korjauskerroin ja vaadittu ammatillinen kokemus) ja kohdensi määrärahoja ylempiin palkkaluokkiin AST-tehtäväryhmässä. Tämä ilmeni selvästi henkilöstötaulukoissa (jotka ovat olennainen osa talousarviota), eivätkä budjettivallan käyttäjät ole koskaan kyseenalaistaneet tätä.

Frontex ei ole maaliskuun 2017 jälkeen nimittänyt ulkopuolisia hakijoita, joiden palkkaluokka on korkeampi kuin AST4.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.30.12 Tarkastuksista ja huolloista aiheutuviksi kustannuksiksi määritellään "kaikkiin tarkastuksiin ja huoltoon liittyvät kustannukset (...) (...) keskiarvon (...) aikana. Prosenttiosuus perustuu valmistajan tai viranomaisen huoltoyksikön toimittamiin tietoihin".

Näin ollen tuntikustannuksiin voi sisältyä tuensaajien toimittamia kustannuksia koskeva ilmoitus, joka perustuu joko valmistajan arvioihin tai edellisen vuoden todellisiin kustannuksiin perustuvaan hintaan, tai samankaltaisten välineiden vertailutiedoista saatu kustannusarvio, jos omaisuuserä on uusi eikä mitään tietoja ole saatavilla. Laskujen (tai tietojen määrän vuoksi vastaavan kirjanpitoaineiston) toimittaminen on mahdollista ainoastaan, jos tuntihinta määritetään viitevuoden tosiasiallisten kustannusten perusteella. Tuensaajalla on kuitenkin myös mahdollisuus ottaa käyttöön keskimääräisiin viitehintoihin perustuva tuntitaksa, jos todellisia laskuja ei ole saatavilla.

Näin tapahtui valitun maksun tapauksessa, sillä Islannin rannikkovartiosto toimitti Frontexille tuntikohtaisen arvion tuntikohtaisista ylläpitokustannuksista. Islannin rannikkovartioston toimittamat asiakirjat perustuvat Islannissa vuonna 2015 tehtyjen jälkitarkastusten havaintoihin. Frontexin jälkitarkastusryhmä vieraili tuolloin huoltokeskuksessa ja todensi Islannin rannikkovartioston toimittamat asiakirjat, joita se käytti laskentamenetelmiensä perustana.

Sen vuoksi Frontexin mielestä Islannin esittämässä asiakirjassa on riittävät perusteet menojen hyväksymiseksi.

3.30.13 Tuntihinnan kokonaismäärä kaikissa kiinteäsiipisissä ilma-aluksissa tehtävissä tarkastuksissa/huolloissa muodostuu kolmesta sopimuksesta ja niiden erityisjärjestelyistä.

— Moottorien huolto: Sopimus on allekirjoitettu enintään 9 010 475,50 euron arvolle. Maksujen perusteena on kuitenkin yhden moottorin huollon tuntihinta. Guardia Civil veloittaa Frontexilta sopimuksessa määritellyn tuntihinnan moottorin huollosta. Jos moottoreiden ylläpitoon käytetään vähemmän tunteja, enimmäismäärä ei täyty. Näin ollen tässä tapauksessa sopimuksen kokonaisarvo ei ole merkityksellinen, koska tuntikustannukset ovat asianmukaiset.

- Yleinen kunnossapito: Sopimuksessa määrätään, että kyseessä on kokonaishintasopimus (ei puitesopimus), jossa on esitettävä kuukausittaiset laskut sopimuspuolen toteuttamista erityisistä toimista. Viraston käsityksen mukaan Guardia Civil maksaa sopimuksen päättyessä sopimuksessa määrätyn kokonaismäärän. Tuntihinnan kustannukset lasketaan jakamalla tämä kokonaiskustannus lentotuntien määrällä.
- Varaosien tarjonta: Kuten edellä on todettu, sopimus määritellään kokonaishintasopimukseksi (ei puitesopimukseksi), jossa on esitettävä kuukausittaiset laskut, jotka kattavat sopimuspuolen toteuttamat erityiset toimet. Viraston käsityksen mukaan Guardia Civil maksaa sopimuksen päättyessä sopimuksessa määrätyn kokonaismäärän.

Edellä mainituista syistä virasto ei ole samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen esittämästä riskinarvioinnista, koska arvioidut Guardia Civilille takaisin maksettavat määrät ovat kokonaishintasopimuksen perusteella yhtä suuret kuin todellisten laskujen perusteella korvatut määrät.

3.30.14 Nykyinen toiminnan jatkuvuuden hallintajärjestelmä, strategia ja toiminnan jatkuvuussuunnitelmat on laadittu ja päivitetty (vuosittain) vuoden 2016 loppuun asti voimassa olevan oikeudellisen kehyksen ja rakenteen pohjalta.

Uuden toimeksiannon ja käytössä olevan uuden rakenteen vuoksi vastuullisen yritystoiminnan omistajan on tarkistettava erityisesti toiminnan jatkuvuussuunnitelmat, sillä organisaatiomuutos edellyttää myös toiminnan perustana olevien toimintaprosessien perusteellista uudistamista.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.30.15 Suurin haaste liittyy maksusitoumusmäärärahojen saatavuuteen kyseisen vuoden aikana.

Minimoidakseen suurten peruutusten riskiä Frontex pyysi lisäksi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edunsaajia toimittamaan vuoden 2016 toisella puoliskolla toteutettuja komennuksia koskevat pyyntönsä lopuista maksuista ja ilmoittamaan Frontexille tarkat arviot tulevista kustannuksista, jotka aiheutuvat meneillään olevista (joulukuun 2016) tai suunnitelluista (tammikuun 2017) komennuksista. Näiden pyyntöjen pääasiallisena tarkoituksena oli tunnistaa mahdolliset ylisuuret arviot, vähentää vastaavasti lopullisten sitoumusten eriä ja käyttää varoja vielä vuoden 2016 aikana. Joistakin tämän toimen positiivisista tuloksista huolimatta määrärahojen siirrot varainhoitovuodelta toiselle ovat pysyneet suhteellisen suurina.

Vaikka arvio todellisista rahoitustarpeista oli tehty asianmukaisesti, Frontex tarvitsi lisärahoitusta varmistaakseen, että syksyn 2016 komennukset katettiin taloudellisesti, koska siinä vaiheessa varoja ei ollut vapautunut päätetyistä ja meneillään olevista komennuksista.

Virasto kehitti ja panee täytäntöön vuoden 2018 toimintasyklisiä lähtien yksinkertaistetun avustusjärjestelmän, jossa se käyttää paljon mittavammin yksikkökustannuksia enintään vuoden mittaisissa avustuksissa. Yhdessä avustusten täytäntöönpanon tehostetun seurannan kanssa virasto pyrkii vähentämään siirtojen peruuntumista.

3.30.16

Palauttaminen

Komissiolle palautetuista varoista huolimatta viraston päätavoite palauttamisen alalla on saavutettu, sillä jäsenvaltioille on annettu teknistä ja operatiivista apua palauttamisoperaatioiden toteuttamiseen. Lisäksi on toteutettu erityisiä palauttamista edeltäviä toimia (joiden tavoitteena on paluumuuttajien tunnistamisen helpottaminen, koulutus, tietämyksen jakaminen jäsenvaltioiden kesken jne.).

Frontexin koordinoimien palauttamisoperaatioiden määrä kasvoi huomattavasti vuonna 2017: Laittomien maahanmuuttajien määrä kasvoi 47 prosenttia vuodesta 2016. Vuonna 2016 se oli 10 700 ja vuonna 2017 vastaava luku oli 14 200. Osuus oli lähes kymmenen prosenttia (vuonna 2014 osuus oli kaksi prosenttia) kaikista EU:sta tosiasiallisesti takaisin kolmansiin maihin palautetuista siirtolaisista.

Työhönotto:

Henkilöstömenoihin liittyvät palautukset johtuivat lähinnä haasteista ja viiveistä työhönottoprosessissa: pitkälliset menettelyt, pitkät irtisanomisajat, hakijoiden riittämätön määrä ja maantieteellinen tasapainottomuus alhaisen korjauskertoimen vuoksi. Virasto pitää kaikesta huolimatta saavutuksena sitä, että yhden vuoden aikana otettiin vastaan yli 250 uutta työntekijää.

3.30.17 Vuosi 2017 oli uuden eurooppalaisen raja- ja merivartioston perustamista koskevan asetuksen (EBCG) ensimmäinen täytäntöönpanovuosi. Asetuksen 75 artiklan 13 kohdan mukaan viraston piti sisällyttää talousarvioon pakollinen rahoitusvaraus nopeiden rajainterventioiden (RABITS) ja palauttamisinterventioiden rahoittamiseksi. Varat olivat neljä prosenttia operatiiviseen toimintaan varatuista määrärahoista. Joka vuosi 1. lokakuuta jäljellä olisi oltava vähintään neljäsosa varauksesta, jotta loppuvuonna ilmenevät tarpeet voitaisiin kattaa.

Pakollisen toimintavaruksen taustalla oli ajatus siitä, että virastolla on kaikkina vuodenaikoina tietty varanto RABITS:n käyttöönottoa varten niin, että tällaisen nopean käyttöönoton alkuvaiheen kustannukset voitaisiin kattaa. Euroopan parlamentti oli muuttanut komission ehdottaman eurooppalaisen raja- ja merivartioston perustamisesta annetun asetuksen alkuperäistä tekstiä lisäämällä siihen, että 1. lokakuuta varauksesta olisi oltava jäljellä ainoastaan $\frac{1}{4}$, mikä vastaa vuoden kolmea jäljellä olevaa kuukautta. Eurooppalaisen raja- ja merivartioston perustamisesta annetussa asetuksessa ei oteta kantaa siihen, mitä pitäisi tehdä varauksen $\frac{3}{4}$:lle 1. lokakuuta jälkeen.

Ensimmäisellä siirrolla syyskuun lopussa tehostettiin lento- ja meriliikenteen toimintaa ja ostettiin omia lento- ja valvontapalveluja. Toinen siirto tehtiin 1. lokakuuta jälkeen. Siirrosta ilmoitettiin hallintoneuvostolle kuukausittaisessa siirtoja koskevassa raportissa.

Virasto katsoo, että lainsäätäjän on annettava selvennys.

3.30.18 Muu kuin lakisääteinen varaus oli suunnitteilla yhtenäisen ohjelma-asiakirjan 2017–2019 valmistelun yhteydessä. Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetun asetuksen 75 artiklan ff alakohdan mukaisesti yhtenäisen ohjelma-asiakirjan valmistelu ja arvio tuloista ja menoista alkoi vuonna N-2 ja saatiin valmiiksi myöhään syksyllä N-1. Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annettu asetus tuli voimaan lokakuussa 2016.

Viraston oli suunniteltava vuoden 2017 yksityiskohtainen työohjelma (osa yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa 2017–2019) vuonna 2016 ilman eurooppalaista raja- ja merivartiostoa koskevaa asetusta varten käytyjen neuvottelujen lopputulosta eli ilman selkeästi määritettyä oikeusperustaa.

Vuoden 2016 loppupuolella oli jo saatu päätökseen yhtenäinen ohjelma-asiakirja 2017–2019, joka oli määrä hyväksyä hallintoneuvostossa. Siinä tuettiin varauksetta muun kuin lakisääteisen varauksen luomista siirryttäessä eurooppalaiseen raja- ja merivartiostoon.

Komissio toteaa yhtenäisestä ohjelma-asiakirjasta 2017–2019 antamansa lausunnon (C92016)8722 63 kohdassa seuraavaa: ”Komissio on tyytyväinen, että valmiussuunnittelusta tuli yksi vuotuisen työohjelman laatimista koskevista johtavista periaatteista ja että virasto aikoo osoittaa lähes 10 prosenttia toimintabudjettikohdistaan ns. operatiiviseen joustavuuteen (...). Tässä yhteydessä komissio kehottaa virastoa perustamaan sen talousarviossa kaksi erillistä varausta: ensimmäinen säädos on kaikilta osin asetuksen 75 artiklan 13 kohdan säännösten mukainen, ja toinen vaihtoehto on, että virastolle annetaan mahdollisuus pitää toiminnallinen joustavuus joustavana muiden kiireellisten tilanteiden kuin nopeiden avustustoimien toteuttamiseksi.”

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.30.19 Frontex julkaisee avoimet työpaikat englanniksi, kun taas EPSO vaatii käännöksiä kaikilla EU:n virallisilla kielillä. Avoimia työpaikkoja koskevien ilmoitusten määrä huomioon ottaen tämä merkitsee huomattavia kustannuksia ja mahdollisia viivytyksiä palvelukseenottomenettelyissä. Frontex jakaa avoimia työpaikkoja koskevia tietoja käyttäen muita kanavia, joita ovat EU:n virastojen verkosto, hallintoneuvosto, pysyvä edustusto, Eurobrussels ja sosiaalinen media.

3.30.20 Frontex on perustamassa tarjousten sähköisen toimittamisen välineitä. Välineen täytäntöönpanon aloittaminen alkaa sen jälkeen, kun yhteisymmärryspöytäkirja on allekirjoitettu komission (PO DIGIT) kanssa. Tämän välineen virallinen määräaika vahvistetaan lokakuun 2018 lopussa julkisia hankintoja koskevan direktiivin 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Komissio soveltaa sitä virastoihin soveltuvin osin. Frontex noudattaa tätä määräaika.

**Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehysten otsakkeesta
4 – Globaali Eurooppa**

3.31. EUROOPAN KOULUTUSSÄÄTIÖ (ETF)

JOHDANTO

3.31.1. Euroopan koulutussäätiö (jäljempänä "säätiö") perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1360/1990⁽²³⁹⁾ (uudelleenlaadittu asetus (EY) N:o 1339/2008⁽²⁴⁰⁾). Torinossa sijaitsevan säätiön tehtävänä on tukea ammatillisen koulutuksen uudistamista Euroopan unionin kumppanimaisissa. Tätä varten säätiö avustaa komissiota erilaisten ammatillista koulutusta koskevien ohjelmien toteuttamisessa.

3.31.2. Taulukossa esitetään säätiön avainluvut⁽²⁴¹⁾.

Taulukko

Säätiön avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	21	20
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	130	125

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Säätiön toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.31.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) säätiön tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁴²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁴³⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.31.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että säätiön tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot säätiön taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta säätiön varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosääntöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²³⁹⁾ EYVL L 131, 23.5.1990, s. 1.

⁽²⁴⁰⁾ EUVL L 354, 31.12.2008, s. 82.

⁽²⁴¹⁾ Lisätietoja säätiön toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.etf.europa.eu.

⁽²⁴²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁴³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.31.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.31.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.31.7. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON TARKASTUSKERTOMUKSET

3.31.8. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 tarkastuskertomuksen ”Progress monitoring in Vocational and Educational Training through the Torino process in ETF”⁽²⁴⁴⁾. Säätiö laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.31.9. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka säätiö on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁴⁴⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Komissio teetti säätiöstä ulkopuolisen arvioinnin vuonna 2016. Kyse oli työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden alalla työskentelevän neljän viraston monialaiseen arviointiin kuuluvasta ensimmäisestä vaiheesta ⁽¹⁾ . Vuonna 2011 aloitetulla säätiön huomattavalla uudelleenjärjestelyllä ei arvioinnin mukaan ole ollut merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ja sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät pitävät uudelleenjärjestelyä enimmäkseen myönteisenä, etenkin strategian ja vaikuttavuuden kannalta. Säätiön hallintojärjestelmää pidettiin tehokkaana ja vaikuttavana. Arvioinnissa korostetaan myös sitä, että säätiö on vuoden 2011 jälkeen edelleen parantanut seurantakapasiteettiaan, mutta toiminnasta ja saavutuksista on mahdollista antaa vielä selkeämpi kuva. Tilannetta parantaisi osaltaan indikaattoreiden yhdenmukaistaminen ja yksinkertaistaminen yhteen toimintalogiikkaan perustuviksi sekä yhteisen terminologian käyttäminen koko organisaatiossa. Säätiö laati suunnitelman arvioijien suositusten toteuttamista varten.	ei relevantti
2016	Tilintarkastustuomioistuin totesi jo kertomuksessaan Euroopan koulutussäätiön tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2011, että säätiön toimitilojen tilanne on epätyytyttävä ja vaarantaa säätiön häiriöttömän toiminnan. Tilanne on pysynyt muuttumattomana siitä lähtien, kun osaa rakennuskompleksista hallinnoinut ja käyttänyt konsortio asetettiin selvitystilaan vuonna 2011, jolloin osa rakennuskompleksista jäi tyhjilleen. Isäntävaltion on viipymättä löydettävä tilanteeseen ratkaisu. Isäntävaltion kanssa tehdyssä sopimuksessa on taattu asianmukaiset tilat vuoteen 2027 saakka.	toteutettu

⁽¹⁾ Muut arvioitavat virastot ovat Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Dublin), Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (Bilbao) ja Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Thessaloniki).

SÄÄTIÖN VASTAUS

Virasto ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehysten otsakkeesta 5 – Hallinto

3.32. EURATOMIN HANKINTAKESKUS (EURATOM)

JOHDANTO

3.32.1. Euratomin hankintakeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin vuonna 1958⁽²⁴⁵⁾. Keskuksen perussääntö on korvattu neuvoston päätöksellä 2008/114/EY, Euratom⁽²⁴⁶⁾. Luxemburgissa sijaitsevan keskuksen päätehtävänä on huolehtia siitä, että Euroopan unionissa toimiville käyttäjille toimitetaan säännöllisesti ydinmateriaaleja (erityisesti ydinpolttoaineita). Tässä yhteydessä keskus soveltaa yhteistä hankintapolitiikkaa, jonka perustana on yhtäläinen pääsy hankintalähteille.

3.32.2. Keskus ei saanut vuosina 2008–2011 omaa talousarviota toimintansa rahoittamiseen. Komissio vastasi kaikista kuluista, jotka aiheutuivat keskuksen toimien täytäntöönpanosta. Vuodesta 2012 lähtien komissio on myöntänyt keskukselle oman talousarvion, joka kuitenkin kattaa vain pienen osan keskuksen menoista.

3.32.3. Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut⁽²⁴⁷⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	0,1	0,1
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	17	17

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.32.4. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁴⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁴⁹⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.32.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁴⁵⁾ EYVL 27, 6.12.1958, s. 534/58.

⁽²⁴⁶⁾ EUVL L 41, 15.2.2008, s. 15.

⁽²⁴⁷⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <http://ec.europa.eu/euratom/index.html>.

⁽²⁴⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁴⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.32.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.32.7. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

KESKUKSEN VASTAUS

Virasto ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

Omarahoitteiset erillisvirastot

3.33. YHTEISÖN KASVILAJIKEVIRASTO (CPVO)

JOHDANTO

3.33.1. Yhteisön kasvilajikevirasto (jäljempänä "virasto") perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 2100/94⁽²⁵⁰⁾. Angersissa sijaitsevan viraston pääasiallisena tehtävänä on kirjata ja käsitellä kasvilajikkeille myönnettävää unionin tason teollisoikeudellista suojaa koskevat hakemukset sekä varmistaa, että tarvittavat tekniset tutkimukset tehdään jäsenvaltioiden toimivaltaisissa virastoissa.

3.33.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²⁵¹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	16	16
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	44	51

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopusuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.33.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁵²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁵³⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.33.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁵⁰⁾ EYVL L 227, 1.9.1994, s. 1.

⁽²⁵¹⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.cpvo.europa.eu.

⁽²⁵²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁵³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.33.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.33.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.33.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.33.8. Vuonna 2017 hankintamenettelyjen ja avustusten myöntämismenettelyjen dokumentointi oli puutteellista. Vähäisten ja keskisuurten palveluhankintojen julkaistuissa tarjouskilpailuasiakirjoissa oli epäjohtomukaisuuksia, vähäisten hankintojen ehdokkaiden esivalintaa selittäviä asiakirjoja ei ollut, eikä virasto laatinut väliaikaisista hankinnoista yhtään arviointikertomusta. Lisäksi sopimuksentekoperusteita ei esitetty selkeästi. Avustuksista laaditut riskinarvioinnit puolestaan olivat riittämättömiä eikä asiantuntijalausuntoja allekirjoitettu.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.33.9. Varainhoitoasetuksensa⁽²⁵⁴⁾ mukaan viraston on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely). Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Virasto ei ollut ottanut näitä välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.33.10. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁵⁴⁾ 74 artikla (sähköinen hallinto)

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2014	Virasto käyttää useimpien maksujensa suorittamiseen sähköisiä pankkipalveluja. Tilinpitäjä ja hänen kaksi apulaistilinpitäjäänsä voivat allekirjoittaa maksut sähköisesti. Toisen henkilön allekirjoitusta ei vaadita, mistä aiheutuu virastolle taloudellinen riski.	kesken
2014	Virasto aloitti toimintansa vuonna 1995, mutta se ei vielä ole tehnyt isäntäjäsenvaltion kanssa toimipaikkasopimusta, joka selkeyttäisi viraston toimintaehtoja sekä ehtoja, joita se voi tarjota henkilöstölleen.	kesken (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2015	Yli 90 päivää viivästyneiden maksujen (lähinnä vuosimaksuja) määrä oli 31. joulukuuta 2015 yhteensä 240 766 euroa ⁽¹⁾ . Virasto ei käyttänyt maksamattomien maksujen perintään kaikkia sen varainhoitoasetuksen tarjoamia vaihtoehtoja; se ei soveltanut esimerkiksi pakkoperintätoimia ⁽²⁾ .	kesken
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 2 (hallintomenot): 788 540 euroa eli 40 prosenttia (2015: 395 882 euroa eli 28 prosenttia). Määrärahasiirrot liittyvät lähinnä meneillään olevaan rakennusten kunnostamiseen (284 423 euroa), tietotekniikkahankkeisiin (253 483 euroa) sekä tarkastuksista ja arvioinneista aiheutuviin kuluihin (137 098 euroa). Nämä palvelut joko toteutetaan osittain tai laskutetaan vasta vuonna 2017.	ei relevantti
2016	Vuodelta 2015 vuodelle 2016 siirrettyjen maksumäärärahojen peruuntumisaste oli myös osastossa 2 suuri: 17 prosenttia (2015: 20 prosenttia). Tämä viittaa siihen, että talousarviosuunnittelua on tarpeen parantaa.	ei relevantti
2016	Viraston perustamisasetuksessa ei edellytetä säännöllisiä ulkoisia tuloksellisuuden arviointeja. Vaikka virasto tai komissio suorittivat erityisistä aiheista tapauskohtaisia arviointeja, viraston olisi harkittava yhdessä komission kanssa perusteellisen ulkoisen tuloksellisuusarvioinnin tilaamista vähintään viiden vuoden välein. Näin toimitaan useimpien muiden erillisvirastojen kohdalla. Tällainen vaatimus olisi otettava käyttöön, kun perustamisasetusta tarkistetaan tulevaisuudessa.	tekemättä (virasto ei voi vaikuttaa asiaan)

⁽¹⁾ Kokonaismäärä 31. joulukuuta 2017 oli 156 600 euroa.⁽²⁾ Viraston varainhoitoasetuksen 53 artikla.

VIRASTON VASTAUS

3.33.8 Virasto ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset ja aikoo parantaa dokumentointia. Samalla se ilmoittaa, että tarvittavat arvioinnit ja lausunnot laadittiin osana menettelyjä.

3.33.9 Virasto on tehnyt Euroopan komission kanssa sopimusjärjestelyn tarjousten sähköistä toimittamista koskevan välineen ottamiseksi käyttöön vuoden loppuun mennessä. Lisäksi virastolla on käytettävissä sen oma sähköisen laskutuksen ratkaisu. Kyseisenä aikana ei ollut tarjouskilpailuja, jotka olisivat saavuttaneet välineen käytölle asetetun kynnyksarvon. Tämän lisäksi välineen käyttö ei ollut tuolloin pakollista.

3.34. EUROOPAN UNIONIN TEOLLISOIKEUKSIEN VIRASTO (EUIPO)

JOHDANTO

3.34.1. Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (jäljempänä ”virasto”), josta käytettiin 23. maaliskuuta 2016 asti nimeä sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto, perustettiin vuonna 1993. Viraston alkuperäistä perustamisasetusta tarkistettiin viimeksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/1001⁽²⁵⁵⁾. Alicantessa sijaitsevan viraston ydintoimialaan kuuluvat rekisteröitävät ja rekisteröidyt EU-tavaramerkit ja yhteisömallit, jotka ovat voimassa koko EU:n alueella.

3.34.2. *Taulukossa* esitetään viraston avainluvut⁽²⁵⁶⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	421	401
Henkilöstö 31. joulukuuta	910	995

⁽¹⁾ Talousarviota koskeva luku sisältää varauksen ennakoimattomiin tapahtumiin.

Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita. *Lähde:* Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.34.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁵⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁵⁸⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.34.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁵⁵⁾ EUVL L 154, 16.6.2017, s. 1.

⁽²⁵⁶⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <https://euipo.europa.eu>.

⁽²⁵⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁵⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.34.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.34.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.34.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.34.8. Vuonna 2017 virasto perui 3,2 miljoonaa euroa eli 15,9 prosenttia varainhoitovuodelta 2016 siirretyistä määrärahoista. Tämä osoittaa, että talousarviotarpeiden suunnittelussa oli vaikeuksia etenkin kansallisten teollis- ja tekijänoikeuksista vastaavien virastojen kanssa tehtävän yhteistyön alalla.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.34.9. Virasto käytti palvelusopimuksiin edelleen lähinnä kiinteä hinnan menettelyä⁽²⁵⁹⁾. Yksittäisten palvelusopimusten hinnoittelu perustuu puitesopimuksissa määritettyihin yksikköhintoihin (esim. henkilötyöpäivää kohti) ja arvioon tietyn palvelun toimittamiseen tarvittavien yksiköiden lukumäärästä. Toimeksisaajien hintatarjouksia tarkistaessaan virasto tarkastaa, että yksikkö hintoja on sovellettu oikein.

3.34.10. Puitesopimuksen perusteella tarjottavia palveluita koskeva luettelo ei kuitenkaan ollut tyhjentävä erään hankintamenettelyn yhteydessä, joka liittyi yleistä konsultointia, tarkastuksia, tutkimuksia ja hankehallinnointipalveluita koskevaan 80 miljoonan euron puitesopimukseen. Tarjouseritelmiin sisältyi kaksi liiketoimintasuunnitelmaa, joista toinen liittyi yhden hankkeen hallinnointiin ja toinen useita hankkeita sisältävän ohjelman hallinnointiin. Tarjouksia oli määrä arvioida näiden liiketoimintasuunnitelmien perusteella. Puitesopimus on rinnakkainen sekamuotoinen puitesopimus, joka noudattaa osittain kaskadimekanismia (yleinen konsultointi ja hankehallinnointi) ja osittain mekanismia, jossa kilpailu avataan uudelleen (tarkastus ja tutkimukset). Virasto oli kuitenkin määrittänyt arvioitujen yksiköiden volyymin ennalta, mutta se pyytää tarjoajia määrittämään, miten varat jaetaan eri profiilien välillä. Tämän puitesopimuksen perusteella suoritettavaa hankintaa ja osaa siihen liittyviä erillissopimuksia koskeva tarjouskilpailu perustui näin ollen yksikköhintoihin, profiilien tyyppeihin ja laatuun mutta ei arvioon tarvittavien yksiköiden todennäköisestä määrästä, joka on toinen ratkaisevan tärkeä tekijä kiinteähintaisista sopimuksista koskevassa laskennassa.

3.34.11. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti tämän puitesopimuksen osalta yhden kiinteähintaisen erillissopimuksen, jonka arvo oli 145 447,50 euroa. Sopimuksen perusteella oli ensisijaisesti tarkoitus tukea erään asiakirjahallintohankkeen hallinnointia. Näiden palveluiden vaatimat henkilötyöpäivät eivät ole yhdistettävissä tarjouseritelmiin sisältyviin liiketoimintasuunnitelmiin eivätkä erillissopimuksessa olevaan palvelun kuvaukseen. Asianomaisessa erillissopimuksessa määritettyyn kiinteään hintaan sisältyy näin ollen riski, että palveluita ei toimiteta kaikkein taloudellisimmalla tavalla.

3.34.12. Jos puitesopimuksen teon yhteydessä ei ole mahdollista määrittää kaikkia palveluiden tarjoamisen ehtoja, on tarkoituksenmukaisempaa avata uusia erillissopimuksia koskeva tarjouskilpailu useiden puitesopimuksen toimeksisaajien välillä.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.34.13. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁵⁹⁾ Ks. myös viime vuoden tarkastuskertomus, kohta 21.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Viraston talousarvion toteuttamisaste oli alhainen, 89 prosenttia. Tämä osoittaa, että viraston menoja ei arvioitu täsmällisesti varainhoitovuoden 2016 talousarviossa. Viraston talousarvion täsmällisyydestä, josta on tarvittaessa huolehdittava lisätalousarvion avulla, on tullut entistäkin tärkeämpää viraston perustamisasetukseen ja varainhoitoasetukseen äskettäin tehtyjen muutosten vuoksi. Asetuksissa määritetään mekanismeja, jotka ovat kytköksissä budjetoituihin määriin (esimerkiksi ylijäämien osoittaminen vararahastoon ⁽¹⁾ ja siihen liittyvä korvausmekanismi). ⁽²⁾	toteutettu ⁽³⁾
2016	Virasto käynnisti vuonna 2014 tarjouspyyntömenettelyn nelivuotisen puitesopimuksen tekemistä varten. Sopimuksen markkinavolyymiksi arvioitiin 30 miljoonaa euroa, ja sen tarkoituksena oli hankkia konsulttipalveluja useilta toiminta-aloilta (tarkastuspalvelut, hankehallinnointi, yleinen konsultointi ja tutkimukset). Hankintamenettelyä ja myöhemmin puitesopimusten käyttöä ei kuitenkaan hallinnoitu kaikilta osin asianmukaisesti. Toteutettavia tavoitteita ja toimia ei ollut määritelty riittävän tarkasti niin, että puitesopimuksen volyyymi olisi voitu arvioida täsmällisesti. Tästä syystä puitesopimus oli käytetty kokonaisuudessaan jo kahden vuoden ja kuuden kuukauden kuluttua. Vaikka hankittavia palveluja oli monenlaisia ja toimintakohtaiset menot vaihtelivat suuruudeltaan huomattavasti, sopimusta ei myöskään ollut jaettu eriin. Jako eriin olisi saattanut kannustaa pienempiä yrityksiä osallistumaan arvoltaan vähäisten toimintojen hankintamenettelyyn. Lisäksi hintakilpailu poistettiin ja riippuvuus toimeksisaajasta kasvoi, sillä kiinteähintaiset tarjoukset pyydettiin puitesopimuksen perusteella vain yhdeltä toimeksisaajalta. Viraston olisi harkittava sopimusten tekemistä useiden eri toimittajien kanssa uudelleenkilpailuttamisen avulla, kun se on tarkoituksenmukaista.	kesken ⁽⁴⁾
2016	Viraston tehtävänä on rekisteröidä tavaramerkkejä ja malleja EU:n sisämarkkinoilla, mistä aiheutuu suuri käännostarve. Viraston perustamisasetuksen mukaan viraston toiminnan edellyttämistä käännoispalveluista huolehtii Euroopan unionin elinten käännoakeskus. Tästä seuraa, että virasto on käännoakeskusten suurin asiakas. Virasto hyödyntää yhä suuremmissa määrin kielitietokantojen ja käännoismuistien ja niihin liittyvien ohjelmistojen kaltaisia sisäisiä ratkaisuja. Välineiden avulla pyritään parantamaan viraston omaa kustannusvaikuttavuutta ja tehokkuutta. Euroopan unionin näkökulmasta nykyinen tilanne saattaa kuitenkin johtaa työn päällekkäisyyteen ja siihen liittyvien kulujen kasvuun.	kesken

⁽¹⁾ Viraston varainhoitoasetuksen 89 artiklan 1 kohdan mukaan virasto perustaa vararahaston, jossa on riittävästi varoja varmistamaan viraston toiminnan jatkuvuus ja sen tehtävien toteuttaminen yhden vuoden ajan. Toisin sanoen määrä vastaa viraston talousarvion osastoissa 1, 2 ja 3 arvioituja määrärahoja.

⁽²⁾ Viraston perustamisasetuksen 139 artiklan 4 ja 6 kohdassa säädetään, että virasto korvaa joka vuosi jäsenvaltioiden teollisoikeuksien keskusvirastoille, Benelux-maiden teollis- ja tekijänoikeuksien virastolle ja muille jäsenvaltion nimeämille asiaankuuluville viranomaisille kustannukset, jotka niille aiheutuvat erityisistä tehtävistä, jotka ne suorittavat Euroopan unionin tavaramerkkijärjestelmän toiminnallisina osina erilaisten palvelujen ja menettelyjen yhteydessä. Tätä viraston velvoitetta sovelletaan ainoastaan siltä osin, kuin kyseisenä vuonna ei synny talousarvioalijäämää.

⁽³⁾ Vuonna 2017 viraston talousarvion toteuttamisaste oli 97 prosenttia.

⁽⁴⁾ Ks. kohta 3.34.8.

VIRASTON VASTAUS*HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA*

3.34.8 Vaikka peruutusaste on hieman yli 15 prosenttia, peruttujen siirrettyjen määrärahojen määrä 3,2 miljoonaa euroa on alhaisin viimeisimpään 10 vuoteen (vuodesta 2008 lähtien). Virasto pyrkii edelleen yhteistyössä kansallisten virastojen kanssa supistamaan peruttujen siirrettyjen määrärahojen määrää väliaikaisten toteutusta koskevien raporttien ja puolivuotiskatsausten avulla sekä lisäämällä valvontatoimia, jotka ovat olennainen osa jokaista uutta yhteistyösopimusta. Virastossa on myös tehostettu muita toimenpiteitä, kuten tietoisuuden lisäämistä valmennuksen, koulutuksen ja tiedotteiden avulla sekä pitämällä kokouksia taloushallinnon toimijoiden kanssa. Lisäksi virasto ennakoii ennen vuoden 2017 loppua, että peruttavien siirtojen määrä olisi suurempi kuin 15 prosenttia, ja toteutti ennakoivasti lisätoimenpiteitä siirtojen määrän supistamiseksi seuraavana vuonna.

VARAINHOIDON MOTTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.34.9 Virasto panee tarkoin merkille tilintarkastustuomioistuimen esittämät huomautukset.

Alustavana huomautuksena todetaan, että hankinta-asiakirjoihin sisältyneiden, laadittujen skenaarioiden oli tarkoitus olla sopimuksen tulevan käytön kannalta mahdollisimman havainnollistavia ja sitä parhaiten edustavia, eikä niiden odotettu olevan yksityiskohtaisesti yhteydessä jokaiseen yksittäiseen sopimukseen.

Kilpailun uudelleenavaamista koskevan mekanismin asianmukaisuuden osalta ja kuten viraston vastauksessa vuoden 2016 tarkastukseen todetaan, tämä konsepti on jo otettu käyttöön arvioidussa puitesopimuksessa, joka koskee tarkastuksia ja tutkimuksia. Virasto on arvioinut tämän mekanismin tuoman lisäarvon verrattuna sen mukanaan tuomiin hallintokustannuksiin, ja – ottaen huomioon sen, että virasto käyttää paljon konsultointi- ja projektinhallintapalveluita – todennut, että sitä ei pidetä tehokkaimpana tapana hallita viimeksi mainitun tyyppisiä sopimuksia. Kun otetaan huomioon myös se, että nykyinen puitesopimus on voimassa vuoteen 2020 asti, tämän mekanismin laajentaminen konsultointi- ja projektinhallintapalveluihin tänä ajankohtana tarkoittaisi uuden tarjouskilpailun järjestämistä, mitä virasto ei pidä oikeasuhteisena.

Konsultointi- ja projektinhallintapalveluiden nykyisen etusijaisuuteen perustuvan mekanismin (ns. cascade) osalta EUIPO vahvistaa sen, mitä vastattiin vuoden 2016 tarkastuksessa kysymykseen kiinteän hinnan menettelyn käytöstä. Pääsyy tämän vaihtoehdon valitsemiseen on se, että virastolla on Espanjan kansallisissa työtuomioistuimissa ”työntekijöiden laittomaan siirtoon” liittyviä tapauksia, jotka johtuvat muun muassa, ”aika ja keino” -menettelyn aiemmasta käytöstä.

Tämän kiinteän hinnan menettelyn (etusijaisuuteen perustuvan mekanismin mukaisen menettelyn) osalta virastolla on kokemusta tarjousten arvioinnista. EUIPOlla on nimittäin erillinen työryhmä, jolla on aiemman käytännön ja asiantuntemuksen perusteella riittävä tietämys sen arvioimiseen, mitä resursseja tarvitaan kiinteän hinnan palveluiden taustalla olevien tehtävien suorittamiseen.

Arvelemme kuitenkin, että tilintarkastustuomioistuimen huolenaiheeseen voitaisiin vastata muiden sopimusmenettelyiden kuin kiinteään hintaan perustuvan menettelyn avulla, esimerkiksi ”tarjottu aika ja keino” -menettelyn avulla, jota virasto voisi harkita tulevaisuudessa tapauskohtaisesti. Lisäksi virasto on sitoutunut antamaan lisää tietoa sekä dokumentoimaan omat arvionsa resursseista, joita tarvitaan kiinteän hinnan palveluihin kuuluvien tehtävien suorittamiseksi, ennen tarjouspyynnön julkistamista, jotta se voi antaa ennakkoon näyttöä viraston edellä mainitusta asiantuntemuksesta.

3.35. YHTEINEN KRIISINRATKAISUNEUVOSTO (SRB)

JOHDANTO

3.35.1. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (jäljempänä ”kriisinratkaisuneuvosto”) perustettiin yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetulla asetuksella (EU) N:o 806/2014 (”kriisinratkaisumekanismista annettu asetus”)⁽²⁶⁰⁾. Brysselissä sijaitsevan kriisinratkaisuneuvoston tehtävänä on varmistaa, että luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten (jäljempänä ”luottolaitokset”) kriisinratkaisu sujuu hallitusti ja vaikuttaa mahdollisimman vähän osallistuvien pankkiunionin jäsenvaltioiden reaali-talouteen ja valtiontalouteen.

3.35.2. Kriisinratkaisuneuvosto vastaa kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen nojalla perustetun kriisinratkaisurahaston (jäljempänä ”rahasto”) hallinnoinnista ja tukee yhteistä kriisinratkaisumekanismia. Rahasto kootaan vähitellen kaudella 2016–2023 ja sen on saavutettava 31. joulukuuta 2023 mennessä tavoitteensa, joka on vähintään prosentti kaikkien Euroopan pankkiunionin luottolaitosten suojattujen talletusten määrästä.

3.35.3. Kriisinratkaisuneuvostolla on oma talousarvio, joka ei ole osa EU:n talousarviota. Maksuosuudet kerätään pankkiunioniin osallistuviin jäsenvaltioihin sijoittautuneilta luottolaitoksilta.

3.35.4. Taulukossa esitetään kriisinratkaisuneuvoston avainluvut⁽²⁶¹⁾.

Taulukko

Kriisinratkaisuneuvoston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)		
Osa I (kriisinratkaisuneuvoston hallinnollinen talousarvio)	65	113
Osa II (rahaston talousarvio)	11 800	6 462
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	182	276

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Kriisinratkaisuneuvoston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.35.5. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁶²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁶³⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.35.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot kriisinratkaisuneuvoston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta kriisinratkaisuneuvoston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁶⁰⁾ EUVL L 225, 30.7.2014, s. 1.

⁽²⁶¹⁾ Lisätietoja kriisinratkaisuneuvoston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.srb.europa.eu.

⁽²⁶²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁶³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.35.7. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.35.8. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.35.9. Asettamatta kyseenalaiseksi kohdissa 3.35.6–3.35.8 esittämäänsä lausuntoja tilintarkastustuomioistuin haluaa painottaa, että rahaston maksuosuudet on laskettu luottolaitosten (ja joidenkin sijoituspalveluyritysten) kriisinratkaisuneuvostolle toimittamien tietojen perusteella. Tilintarkastustuomioistuimen kriisinratkaisuneuvoston tuloihin kohdistunut tarkastus perustui näihin tietoihin, mutta niiden luotettavuutta ei tarkistettu. Yhteisestä kriisinratkaisumekanismita annetussa asetuksessa ei säädetä kattavasta ja johdonmukaisesta valvontajärjestelmästä, jolla varmistettaisiin tietojen luotettavuus. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että oikeudellisessa kehyksessä säädetty maksuosuuksien laskentamenetelmä on erittäin monimutkainen, ja pitää tätä riskinä laskelmien oikeellisuuden kannalta. Kriisinratkaisuneuvosto ei myöskään voi antaa tarkkoja luottolaitoskohtaisia tietoja riskiarvioinnin piiriin kuuluvista maksuosuuslaskelmista, sillä ne liittyvät toisiinsa ja sisältävät luottamuksellista tietoa muista luottolaitoksista. Tämä saattaa vaikuttaa laskelmien avoimuuteen.

3.35.10. Tilintarkastustuomioistuin ei tarkastanut joidenkin luottolaitosten, kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten ja kriisinratkaisuneuvoston välisiä rahastojen maksuosuuksiin liittyviä hallinnollisia muutoksenhakuja tai kriisinratkaisumääräyksen hyväksymisen jälkeen Banco Popular Español, S. A. -pankin entisten osakkeenomistajien ja velkojien Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi annettuja oikeudellisia toimia, jotta tarkastus ei vaikuttaisi millään tavoin osapuolten asemaan. Tarkat tiedot esitetään kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätöksen 8 kohdassa.

3.35.11. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.35.12. Kriisinratkaisuneuvosto ei varmistanut, että maksut suoritettiin ajallaan. Noin 28 prosenttia toimeksisaajille tarkoitetuista maksuista (9,5 prosenttia maksetuista kokonaismääristä) ja asiantuntijoille ja henkilöstölle tarkoitetuista kulukorvauksista viivästy.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.35.13. Kriisinratkaisumekanismita koskevan asetuksen 92 artiklan 4 kohdassa säädetään, että tilintarkastustuomioistuin raportoi erityisesti kriisinratkaisuneuvoston, neuvoston ja komission ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet niiden suorittaessa tämän asetuksen mukaisia tehtäviään. Tilintarkastustuomioistuin julkaisee aiheesta erillisen kertomuksen.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.35.14. Vuoden 2017 työsuunnitelman liitteenä olevassa alustavassa hankintasuunnitelmassa ennakoitiin 16:tta eri palvelua koskevat hankinnat. Kuitenkin ainoastaan oikeudellisia palveluja koskevat hankinnat toteutuivat käytännössä. Lisäksi alustavassa hankintasuunnitelmassa arvioitiin oikeudellisia palveluja koskevan sopimuksen arvoksi kolme miljoonaa euroa, mutta sopimuksen kohteena ollut määrä oli 29 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 ei tehty hankintoja alustavassa hankintasuunnitelmassa lueteltujen muiden 15 palvelun osalta. Tämä osoittaa, että hankintojen suunnittelu oli heikkoa.

3.35.15. Oikeudellisia palveluja koskevaan sopimukseen sidotuista 29 miljoonasta eurosta 20 miljoonan euron osalta tehtiin sopimus 11 neuvottelumenettelyn avulla ilman etukäteen julkaistua hankintailmoitusta. Hankinnat toteutettiin samaa menettelyä noudattaen myös kahden muun sopimuksen kohdalla, jotka koskivat taloudellisen ja rahoituksellisen arvon määrittämiseen liittyviä palveluita. Näiden vuoden 2016 työohjelmaan sisältyneiden sopimusten arvo oli yhteensä kolme miljoonaa euroa. Tällaisten menettelyjen liiallinen käyttö rajoittaa kilpailua.

3.35.16. Varainhoitoasetuksen mukaan kriisintarkastusneuvoston on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽²⁶⁴⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankinta-ilmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Kriisintarkastusneuvosto ei ollut ottanut vuoden 2017 loppuun mennessä vielä käyttöön mitään näistä välineistä.

3.35.17. Kriisintarkastusneuvosto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä olisi kuitenkin avoimuuden periaatteen mukaista, lisäksi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.35.18. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka kriisintarkastusneuvosto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁶⁴⁾ Kriisintarkastusneuvoston varainhoitoasetus, annettu 25 päivänä maaliskuuta 2015, 75 artikla.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	Kriisinratkaisuneuvosto aloitti toimintansa vuonna 2015 ja perusti vaiheittain sisäisen valvontaympäristönsä. Useita olennaisia menettelyjä ja kontroleja on kuitenkin vielä suunnittelematta, hyväksymättä tai toteuttamatta. Näihin kuuluvat muun muassa riskienhallinta- ja valvontastrategia, sisäisen valvonnan standardit, sisäisen valvonnan järjestelmän asianmukaista toimintaa koskeva säännöllinen arviointi ja petostentorjuntastrategia.	kesken
2016	Tilinpitäjä ei vielä ole hyväksynyt kriisinratkaisuneuvoston kirjanpitojärjestelmää.	kesken
2016	Käytettävissä olleiden maksumäärärahojen toteuttamisaste oli alhainen, 62 prosenttia (2015: 67 prosenttia) eli 35 miljoonaa euroa (2015: 15 miljoonaa euroa) ⁽¹⁾ . Tämä johtuu pääasiallisesti kriisinratkaisuneuvoston toiminnan luonteesta ja käytössä olevasta talousarvion oikeudellisesta kehyksestä. Vuonna 2016 ei toteutettu kriisinratkaisuja, vaikka talousarviomäärärahat on tarkoitettu kriisinratkaisuneuvoston päivittäiseen toimintaan ja kriisinratkaisutausten hallinnointiin. Määrärahat jäivät käyttämättä, joten jatkossa luottolaitosten maksuosuudet pienenevät.	kesken
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen määrä talousarvion osastossa 2 (hallintomenot) oli 3,1 miljoonaa euroa eli 35 prosenttia (2015: 3,3 miljoonaa euroa eli 70 prosenttia) kaikista sidotuista määrärahoista. Ne koskivat lähinnä vuonna 2016 tehtyjä IT-sopimuksia (1,9 miljoonaa euroa) ja vuonna 2016 suoritettuja turvapalveluja, joita ei ollut vielä laskutettu ja maksettu (0,6 miljoonaa euroa).	ei relevantti
2016	Talousarvion osastossa 3 (toimintamenot) siirrettiin sidotuista määrärahoista seuraavalle varainhoitovuodelle 5,3 miljoonaa euroa eli 66 prosenttia (2015: 1,6 miljoonaa euroa eli 40 prosenttia). Ne koskivat pääasiassa Euroopan keskuspankin suorittamia palveluja (1,9 miljoonaa euroa), oikeudellisia palveluja (1,5 miljoonaa euroa) ja IT-sopimuksia (1,3 miljoonaa euroa), jotka on maksettava vuonna 2017. Näin suuren määrän siirtäminen seuraavalle varainhoitovuodelle on vastoin vuotuisperiaatetta.	ei relevantti
2016	Heinä-lokakuussa 2016 kriisinratkaisuneuvosto satoi kaksi miljoonaa euroa oikeudellisia palveluja koskeviin hankintoihin, joista ei ollut tehty rahoituspäätöksiä ja joita ei ollut suunniteltu vuotuisessa työohjelmassa eikä talousarviossa.	kesken
2016	Soveltamalla Euroopan keskuspankin määräämää negatiivista talletuskorkoa vuonna 2016 rahasto maksoi kansallisille keskuspankeille negatiivista korkoa 24 miljoonaa euroa ⁽²⁾ . Tämä vähensi tulevia kriisinratkaisuja varten käytettävissä olevaa maksuosuuksien kertymää.	kesken (kriisinratkaisuneuvosto ei voi vaikuttaa asiaan)

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Kriisintarkastusneuvoston on nopeutettava rekrytointiaan, asetettava hakijoille selkeät kynnysarvovaatimukset ja määritettävä valintakomiteoiden jäsenten tehtävät ja vastualueet paremmin.	toteutettu

⁽¹⁾ Vuonna 2017 toteuttamisaste oli 71 prosenttia (71 miljoonaa euroa).

⁽²⁾ Vuonna 2017 toteuttamisaste oli 71 prosenttia (71 miljoonaa euroa).

KRIISINRATKAISUNEUVOSTON VASTAUS

3.35.9 Rahastoon vuosittain etukäteen suoritettavat maksusuudet lasketaan luottolaitosten ja joidenkin investointiyhtiöiden kriisinratkaisuneuvostolle antamien tietojen perusteella. Vaikka yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetussa asetuksessa ei säädetä kattavasta ja johdonmukaisesta valvontakehyksestä tietojen luotettavuuden takaamiseksi, yhteinen kriisinratkaisurahasto on paneutunut ongelmaan niin hyvin kuin mahdollista. Toimitetut tiedot tarkistetaan vertaamalla niitä laitosten edellisenä vuonna toimittamiin tietoihin sekä Euroopan keskuspankin tietokannassa oleviin tietoihin. Tiedoissa ilmenevistä epä johdonmukaisuuksista ilmoitetaan kansallisille kriisinratkaisuviranomaisille ja pyydetään tarkennuksia. Näin on voitu parantaa tietojen laatua aiempien kierrosten aikana. Kriisinratkaisuneuvosto ei myöskään voi antaa tarkkoja laitoskohtaisia tietoja etukäteen suoritettavia maksusuuksia koskevien laskelmien riskeihin liittyvästä osasta, sillä ne liittyvät toisiinsa ja niiden antaminen paljastaisi luottamuksellista tietoa muista luottolaitoksista. Yhteinen kriisinratkaisurahasto on kuitenkin esittänyt laskentamenetelmän ja tarkat kalibroinnit, minkä myötä avoimuus ja yhteistyö on taattu.

3.35.12 Ennalta odottamattoman suuri työmäärä, varainhoitoyksikön henkilöstön valitettava vaihtuvuus ja yleiset vaikeudet löytää kokenutta henkilöstöä saivat vuonna 2017 yhdessä aikaan sen, että varainhoitoyksiköllä ei ollut riittäviä valmiuksia käsitellä kaikkia varainhoidon asiakirjoja kuten laskuja. Tämän seurauksena 1,1 prosentista laskuja maksettiin viivästyskorkeita.

Yksikön kapasiteettia on lisätty vuoden 2017 viimeisestä vuosineljänneksestä alkaen ja on ryhdytty toimenpiteisiin laskujen käsittelemiseksi ajallaan. Tähän mennessä vuoden 2018 aikana noin 98 prosenttia laskuista on maksettu asetetuissa määräaajoissa. Jokainen viivästynyt maksu tutkitaan nyt tarkoin lisäparannuksien aikaansaamiseksi.

3.35.14 Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB) vuoden 2017 alustava hankintasuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2016, joka oli vasta toinen SRB:n kokonainen toimintavuosi. Tuolloin ei vielä ollut yhtään kriisinratkaisutapausta, ja virastolla oli vain vähän kokemusta, jolle se olisi voinut perustaa hankintasuunnitelmansa. Uutena virastona SRB saattoi liittyä mukaan useisiin Euroopan komission hallinnoimiin toimielinten yhteisiin puitesopimuksiin. Tämä johti siihen, että useita SRB:n vuodelle 2017 käynnistämäksi aikomia hankintamenettelyjä ei lopulta tehty. vuonna 2018, ja hankintamenettelyjen suunnittelua pyritään parantamaan edelleen.

3.35.15 SRB satoi vuonna 2017 yhteensä 20 miljoonaa euroa oikeudellisiin palveluihin. Lähestulkoon kaikki neuvottelumenettelyt, joista ei julkaistu ennakolta hankintailmoitusta, koskivat riita-asioita (kahdeksan sopimusta kymmenestä, yhteensä 10,9 miljoonaa euroa), jotka eivät kuulu direktiivin 2014/24/EU soveltamisalaan. Nämä käsittelevät suuren joukon riita-asioita, jotka vietiin Euroopan unionin tuomioistuimeen SRB:n ensimmäisen kriisinratkaisutapauksen jälkeen. Näin ollen SRB ei katso, että näitä menettelyjä käytettäisiin liikaa. Mitä tulee taloudellisen ja rahoituksellisen arvon määrittämistä koskeviin sopimuksiin, vuonna 2017 kahdessa tapauksessa 12:sta kilpailun uudelleenavaaminen ei tuottanut toivottua tulosta ja SRB:n oli turvauduttava neuvottelumenettelyn käyttöön. Sopimuksen kohteen luonteesta ja ehdottoman luottamuksellisuuden tarpeesta johtuen hankintailmoitusta ei julkaistu, mikä oli sovellettavien sääntöjen mukaista.

3.35.16 Taloudellisilla toimijoilla on ollut mahdollisuus tutustua tarjouspyyntöasiakirjoihin verkossa SRB:n verkkosivuston kautta SRB:n perustamisesta lähtien, ja sivusto on integroitu sähköisten tarjouskilpailujen alustaan vuoden 2017 lopusta lähtien. Kesäkuussa 2017 SRB pyysi myös päästä mukaan tarjousten sähköisen toimittamisen järjestelmään, mutta komissio ei ole vielä antanut siihen pääsyä.

3.35.17 SRB on huomannut, että ilmoitusten julkaiseminen EPSOn verkkosivuilla ei paranna hakemusten laatua eikä lisää niiden määrää. Samalla se on kuitenkin hyvin kallista, koska avoimia toimia koskevien ilmoitusten käännettäminen on pakollista. Tämän vuoksi SRB pitää parempana julkaista avoimia toimia koskevat ilmoitukset omilla verkkosivuillaan, EU_CV online -sivustolla ja LinkedInissä ja ilmoittaa niistä sidosryhmilleen (keskuspankeille, valtiovarainministeriölle, kansallisille viranomaisille, muille EU-virastoille ja pysyville edustustoille).

3.36. EUROOPAN UNIONIN ELINTEN KÄÄNNÖSKESKUS (CDT)

JOHDANTO

3.36.1. Euroopan unionin elinten käännöskeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2965/94 ⁽²⁶⁵⁾. Luxemburgissa sijaitsevan keskuksen tehtävänä on tuottaa käännöspalveluja, joita Euroopan unionin toimielimet ja elimet tarvitsevat toiminnassaan.

3.36.2. Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut ⁽²⁶⁶⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	51	49
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	225	215

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.36.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²⁶⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²⁶⁸⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus*Lausunto tilien luotettavuudesta*

3.36.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁶⁵⁾ EYVL L 314, 7.12.1994, s. 1.

⁽²⁶⁶⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.cdt.europa.eu.

⁽²⁶⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁶⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.36.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.36.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.36.7. Keskuksen tehtävänä on tuottaa käännöspalveluja, joita Euroopan unionin virastot ja elimet tarvitsevat toiminnassaan. Lisäksi EU:n toimielimet voivat käyttää sen palveluja. Useimpien virastojen ja elinten perustamisasetuksissa vaaditaan käyttämään käännöskeskuksen palveluja. Useissa virastoissa (joiden osuus keskuksen tulolähteenä on yli puolet) turvaudutaan yhä useammin talon sisäisiin ja muihin vaihtoehtoisin ratkaisuihin. Tämä merkitsee kuitenkin sitä, että keskuksen kapasiteettia ei käytetä optimaalisesti ja että EU:n tasolla aiheutuu päällekkäisiä järjestelmien kehittämiseen ja käyttöön liittyviä kuluja. Lisäksi keskuksen toimintamalli ja toiminnan jatkuvuus voivat vaarantua. Vuonna 2017 teetettiin ulkoinen arviointi keskuksen liiketoimintamallin soveltuvuudesta. Lopullista arviointiraporttia ei ollut vielä tarkastuksen ajankohtaan mennessä hyväksytty⁽²⁶⁹⁾.

3.36.8. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.36.9. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Keskuksen tilinpitäjän esimiehenä toimii keskuksen hallintojohtaja. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan keskuksen johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen raportointivastuu).

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.36.10. Varainhoidon puiteasetuksensa mukaan virastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽²⁷⁰⁾,⁽²⁷¹⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä keskus oli ottanut käyttöön sähköisen laskutuksen tiettyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.36.11. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka keskus on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁶⁹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

⁽²⁷⁰⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) N:o 1271/2013, 79 artikla (sähköinen hallinto).

⁽²⁷¹⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	Keskuksella ei ole vielä käytössä jatkuvuussuunnitelmaa. Se ei niin ollen noudata sisäisen valvonnan standardia 10 ⁽¹⁾ .	toteutettu
2016	Keskuksella oli käteisvaroja ja lyhytaikaisia talletuksia vuoden 2016 lopussa 34,2 miljoonaa euroa (38,3 miljoonaa euroa vuoden 2015 lopussa) ja varauksia 31,1 miljoonaa euroa (34 miljoonaa euroa vuoden 2015 lopussa). Määrien pienentyminen johtuu sovelletusta budjettilähestymistavasta, jonka tarkoituksena on vähentää edellisvuosilta kerääntynyttä ylijäämää ⁽²⁾ .	kesken

⁽¹⁾ Keskuksen sisäisen valvonnan standardit perustuvat komission vahvistamiin vastaaviin standardeihin.

⁽²⁾ Sama suuntaus jatkui vuonna 2017.

KESKUKSEN VASTAUS

3.36.9 Tilinpitäjä on kirjanpitotoimissaan riippumaton. Riippumattomuus varmistetaan siten, että hallintoneuvosto nimittää tilinpitäjän ja tilinpitäjän toimi on vakinainen. Tilinpitäjän riippumattomuuden vahvistamiseksi hän on vuodesta 2018 alkaen suoraan vastuussa kirjanpitotehtävistä keskuksen johtajalle, joka tekee hänestä vuosittaisen arvioinnin.

3.36.10 Sähköisen tarjouskilpailun ja tarjousten sähköisen toimittamisen toteuttaminen sisältyy keskuksen vuoden 2018 työohjelmaan. Keskus ottaa molemmat komission kehittämät työkalut käyttöön lokakuusta 2018 alkaen.

Komission toimeenpanovirastot

3.37. KOULUTUKSEN, AUDIOVISUAALIALAN JA KULTTUURIN TOIMEENPANOVIKASTO (EACEA)

JOHDANTO

3.37.1. Koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (jäljempänä "virasto") perustettiin komission täytäntöönpanopäätöksellä 2013/776/EU⁽²⁷²⁾, joka kumoo päätöksen 2009/336/EY⁽²⁷³⁾. Brysselissä sijaitseva virasto hallinnoi koulutukseen, audiovisuaalialaan ja kulttuuriin liittyviä komission päätösten mukaisia ohjelmia, mukaan lukien teknisten hankkeiden yksityiskohtainen täytäntöönpano.

3.37.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²⁷⁴⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	49	50
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	442	436

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.37.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁷⁵⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁷⁶⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.37.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁷²⁾ EUVL L 343, 19.12.2013, s. 46.

⁽²⁷³⁾ EUVL L 101, 21.4.2009, s. 26.

⁽²⁷⁴⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eacea.ec.europa.eu.

⁽²⁷⁵⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁷⁶⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.37.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.37.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.37.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.37.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta. Viraston tilinpitäjän esimiehenä toimii viraston talous-, kirjanpito- ja ohjelmasuunnitteluosaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja ohjauskomitealle (toiminnallinen raportointivastuu).

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.37.9. Varainhoitoasetuksen mukaan toimeenpanovirastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽²⁷⁷⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä ja virastoja, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.37.10. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 seuraavat tarkastuskertomukset: "Management of recovery orders for competition fines (including guarantees for competition fines) and for recovery orders in the context of the Commission's corrective capacity" ja "Erasmus+ and Creative Europe – Grant Management phase 1"⁽²⁷⁸⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.37.11. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁷⁷⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artikla (sähköinen hallinto).

⁽²⁷⁸⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Kun virasto inventoi omaisuuseriään vuonna 2016, se ei kyennyt paikallistamaan 46:ta tietotekniikkavälinettä, joiden alkuperäinen hankinta-arvo on yhteensä noin 22 000 euroa. Tämä osoittaa omaisuuserien turvaamisen olleen puutteellista.	toteutettu
2016	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 3 (viraston toimille annettava tuki): niiden määrä oli 2,3 miljoonaa euroa eli 47 prosenttia (2015: 2,8 miljoonaa euroa eli 50 prosenttia). Ne liittyivät lähinnä meneillään oleviin hanketarkastuksiin (0,8 miljoonaa euroa) ja tietotekniikka-palveluihin (0,9 miljoonaa euroa), jotka oli tilattu vuonna 2016 mutta joita ei ollut vielä vuoden loppuun mennessä laskutettu tai jotka toimitetaan vasta vuonna 2017.	ei relevantti

VIRASTON VASTAUS

3.37.8 Virasto pitää tilinpitäjäänsä hyvin riippumattomana. Sen lisäksi, että tilinpitäjä on nimetty ohjauskomitean kautta ja raportoi sille toiminnasta, on syytä huomata, että EACEAn tilinpitäjä on komission komennuksella oleva ylempi virkamies; asemansa puolesta hänen riippumattomuutensa on huomattavasti suurempi verrattuna paikallisesti palkattuun tilinpitäjään. Järjestely merkitsee sitä, että komennuksella oleva virkamies kuuluu vastuupääosaston organisatoriseen rakenteeseen eli tässä tapauksessa koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosastoon.

Virasto tutkii tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen ottaen huomioon muiden EU:n virastojen mahdolliset toimenpiteet ja/tai komission antamat yhteiset ohjeet. Koska viraston ylemmässä johdossa on meneillään muutoksia, asia esitetään uudelle johtajalle hänen harkittavakseen.

3.37.9 Virasto seuraa tiiviisti komission sähköisen hankintamenettelyn hanketta. Se suunnittelee aloittavansa sähköisten tarjouskilpailujen käytön heinäkuussa 2018, kun tarjousten sähköinen toimittaminen on otettu käyttöön.

3.37.10 Tällä välin on lähetetty kaksi toimintasuunnitelmaa sisäisen tarkastuksen osastolle, joka on hyväksynyt ne. On huomattava, että lähes kaikki suunnitellut toimet on toteutettu tällä välin.

3.38. PIENISTÄ JA KESKISUURISTA YRITYKSISTÄ VASTAAVA TOIMEENPANOVIKASTO (EASME)

JOHDANTO

3.38.1. Pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovikasto (jäljempänä "vikasto") perustettiin 1. tammikuuta 2014 ja 31. joulukuuta 2024 väliseksi ajaksi komission täytäntöönpanopäätöksellä 2013/771/EU⁽²⁷⁹⁾. Brysselissä sijaitsevan vikaston pääasiallisena tehtävänä on hallinnoida tiiviissä yhteistyössä seitsemän komission pääosaston kanssa EU:n toimia tutkimuksen ja innovoinnin, pk-yritysten kilpailukyyn, ympäristö- ja ilmastotoimien sekä meri- ja kalastusasioiden aloilla.

3.38.2. Taulukossa esitetään vikaston avainluvut⁽²⁸⁰⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	36	43
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	417	434

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.38.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁸¹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁸²⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.38.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁷⁹⁾ EUVL L 341, 18.12.2013, s. 73.

⁽²⁸⁰⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ec.europa.eu/easme/.

⁽²⁸¹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁸²⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.38.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.38.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.38.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TILIEN LUOTETTAVUUDESTA

3.38.8. Vuoden 2017 tarkastuksen yhteydessä tilintarkastustuomioistuin analysoi kirjanpitoympäristöä kaikissa EU:n virastoissa. Tässä yhteydessä arvioitiin myös tilinpitäjien hierarkkista asemaa ja riippumattomuutta sekä kirjanpitojärjestelmien (uudelleen)validoinnin oikea-aikaisuutta. Viraston tilinpitäjän esimiehenä toimii viraston talousosaston päällikkö. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen raportointivastuu) ja ohjauskomitealle (toiminnallinen raportointivastuu).

3.38.9. Lisäksi viraston tehtäväalaa laajennettiin vuonna 2014 huomattavasti. Nykyisin virasto hallinnoi EU:n toimia monilla eri aloilla yhteistyössä seitsemän komission pääosaston kanssa. Vaikka viraston menettelyjä on merkittävästi muutettu, ja sen talousarvio ja henkilöstömäärä ovat kasvaneet huomattavasti, kirjanpitojärjestelmän uudelleenvalidointi on suoritettu viimeksi vuonna 2012.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.38.10. Varainhoitoasetuksen mukaan toimeenpanovirastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽²⁸³⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä ja virastoja, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen tarjouskilpailun ja tarjousten sähköisen toimittamisen tiettyjen menettelyjen osalta mutta ei sähköistä laskutusta.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.38.11. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 seuraavat viraston suorittamaa hallinnointia koskevat tarkastuskertomukset: "Management of the COSME Programme (Competitiveness of Enterprises and SMEs)" ja "HR management process" ⁽²⁸⁴⁾. Virasto laati toimintasuunnitelmia, joiden tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.38.12. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁸³⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artikla (sähköinen hallinto).

⁽²⁸⁴⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 2 (hallintomenot): niiden määrä oli 1 250 000 euroa eli 33 prosenttia (2015: 998 324 euroa eli 14 prosenttia). Määrä oli samoin suuri osastossa 3 (viraston toimille annettava tuki): 2 550 000 euroa eli 62 prosenttia (2015: neljä miljoonaa euroa eli 65 prosenttia). Osastossa 2 kyseiset siirrot liittyvät lähinnä sellaisten laitteiden vuokraukseen (0,6 miljoonaa euroa) ja hankintaan (0,5 miljoonaa euroa), joita ei ollut vielä toimitettu vuoden loppuun mennessä. Osastossa 3 siirrot liittyvät ulkoisten asiantuntijoiden tekemiin arviointeihin sekä seurantaan Life-ohjelman yhteydessä (1,5 miljoonaa euroa), käynnissä oleviin jälkitarkastuksiin (0,5 miljoonaa euroa) ja tietotekniikkapalveluihin (0,5 miljoonaa euroa), jotka oli tilattu vuonna 2016 mutta jotka olivat osittain toimittamatta ja kokonaan laskuttamatta vuoden lopussa. Virasto voi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet.	kesken
2016	Edellisiltä varainhoitovuosilta siirrettyjä määrärahoja peruuntui suuri määrä osastossa 1 (henkilöstömenot): 32 000 euroa eli 8,3 prosenttia. Tämä osoittaa, että määrärahatarpeet oli arvioitu liian suuriksi.	ei relevantti

VIRASTON VASTAUS

3.38.8 Virasto katsoo, että sen sisäinen valvontajärjestelmä antaa kohtuullisen varmuuden siitä, että tehtävät pidetään tehokkaasti erillään ja että tilinpitäjän riippumattomuutta ei heikennetä.

Tilinpitäjä on ohjauskomitean (SC) nimittämä. Ohjauskomitea hyväksyy alustavan ja lopullisen tilinpäätöksen, hallinnollisen talousarvion ja mahdolliset myöhemmät muutokset. Viraston johtaja hyväksyy tilinpitäjän tärkeimmät suoritteet.

Nykyisen raportointi- ja organisaatorakenteen muuttaminen ei viraston mielestä vaikuttaisi merkittävästi kirjanpidon tapahtumien riskeihin ja valvontaan. Virasto kuitenkin seuraa tilannetta tiiviisti ja mukauttaa tarvittaessa organisaatiota ja raportointisuhteita.

3.38.9 Laskentayksikkö aloitti kirjanpitojärjestelmien validoinnin joulukuussa 2017 ja vie sen päätökseen vuoden 2018 aikana.

3.38.10 Hankinnoissa viraston käytössä on ollut vuodesta 2013 lähtien sähköinen laskutus tietyille IT-toimittajille, mukaan lukien ABAC-työnkulun täysin sähköinen ja automatisoitu rajapinta. Vuodesta 2018 sähköistä laskutusta kehitetään edelleen, ja se laajennetaan asteittain myös muihin toimittajiin niiden infrastruktuurista ja ns. sähköisestä valmiudesta riippuen.

3.39. Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (ERCEA)

JOHDANTO

3.39.1. Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (jäljempänä ”virasto”), perustettiin komission päätöksellä 2008/37/EY⁽²⁸⁵⁾. Brysselissä sijaitseva virasto perustettiin 1. tammikuuta 2008 ja 31. joulukuuta 2017 väliseksi ajaksi hallinnoimaan tutkimuksen seitsemännen puiteohjelman yhteydessä toteutettavaa Ideat-erityisohjelmaa. Neuvoston päätöksen 2013/743/EU⁽²⁸⁶⁾ nojalla virastosta tuli organisaatio, joka vastaa Horisontti 2020 -tutkimusohjelman hallinnollisesta täytäntöönpanosta ja ohjelman toteuttamisesta. Virasto toteuttaa ohjelman ensimmäiseen osaan ”Huipputasen tiede” kuuluvat toimet, jotka liittyvät erityistavoitteeseen ”tieteen eturintamassa olevan tutkimuksen tehostaminen Euroopan tutkimusneuvoston toimilla”⁽²⁸⁷⁾.

3.39.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²⁸⁸⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	43	47
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	461	477

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopusuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.39.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁸⁹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁹⁰⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.39.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁸⁵⁾ EUVL L 9, 12.1.2008, s. 15.

⁽²⁸⁶⁾ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 965.

⁽²⁸⁷⁾ Täytäntöönpanokausi 2014–2020.

⁽²⁸⁸⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.erc.europa.eu.

⁽²⁸⁹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁹⁰⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.39.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.39.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.39.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.39.8. Varainhoitoasetuksen mukaan toimeenpanovirastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽²⁹¹⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä ja virastoja, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen tarjouskilpailun ja sähköisen laskutuksen mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.39.9. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 tarkastuskertomuksen seitsemännen tutkimuksen puiteohjelman⁽²⁹²⁾ hankkeiden⁽²⁹³⁾ päättämiseen liittyvistä prosesseista. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.39.10. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁹¹⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽²⁹²⁾ EU:n tutkimuksen ja teknologian kehittämisen seitsemäs puiteohjelma.

⁽²⁹³⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Julkisista hankinnoista ja rekrytoinnista vastaavien viraston komiteoiden laatimissa avaamista koskevissa kertomuksissa ja arviointikertomuksissa ei esitetä kattavaa ja tarkkaa koostetta tosiasiallisista noudatetuista menettelyistä. Riittämättömät kertomukset vaarantavat kyseisten menettelyjen läpinäkyvyyden.	toteutettu
2016	Syyskuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi, että virasto on toteuttanut useita strategisia ja operatiivisia toimenpiteitä, joilla edistetään viraston henkilöstön palvelukseenottoon, palveluksessa säilyttämiseen ja tehtäviin osoittamiseen liittyvää prosessia. Sisäisen tarkastuksen osasto totesi tässä yhteydessä, että virasto oli suunnitellut ja toteuttanut riittävän henkilöstönhallintoprosessin saadakseen pätevää ja sitoutunutta työvoimaa, jonka avulla varmistetaan, että viraston tavoitteet saavutetaan. Vaikka esiin ei tullut kriittisiä tai erityisen suuria ongelmia, virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto sopivat toimintasuunnitelmasta, jolla edelleen parannetaan kyseistä prosessia tietyillä aloilla.	kesken
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 3 (toimintamenot): 1,3 miljoonaa euroa eli 40 prosenttia (vuonna 2015: 1,5 miljoonaa euroa eli 43 prosenttia). Siirrot liittyvät lähinnä ulkoisiin tarkastuksiin ja viestintätoimiin, jotka jatkuvat vuodenvaihteen jälkeen. Suurten määrärahaosuuksien siirtäminen seuraavalle varainhoitovuodelle on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta.	ei relevantti

VIRASTON VASTAUS

3.39.8 Tarjousten sähköinen toimittaminen on tällä hetkellä rajattu avoimiin menettelyihin (sen käytön kynnyksarvo vahvistetaan julkisista hankinnoista annetussa direktiivissä 2014/24/EU; vuonna 2017 kynnyksarvo oli 135 000 euroa). Virasto ei käynnistänyt tällaista menettelyä vuonna 2017 eikä käynnistä sellaista myöskään vuonna 2018, joten se ei voinut käyttää tarjousten sähköistä toimittamista vuonna 2017. Lisäksi komission etenemissuunnitelman mukaan tarjousten sähköisen toimittamisen käyttämisestä tulee pakollista kaikille EU:n toimielimille ja virastoille vuoden 2018 lopussa. Tämän vuoksi virasto on aloittanut vuonna 2018 valmistautumisprosessin ja on valmis käyttämään tarjousten sähköistä toimittamista ennen tämän vuoden loppua. Mitä tulee neuvoteltuun menettelyyn, virasto käyttää tarjousten sähköistä toimittamista heti, kun komissio yhdistää tämän mahdollisuuden tähän moduuliin.

3.39.9 Kun virasto oli laatinut seitsemännen puiteohjelman hankkeiden päättämistä koskevaan tarkastukseen liittyvän toimintaohjelman ja sisäisen tarkastuksen osasto oli hyväksynyt sen, ERCEA toteutti kaikki toimet ajallaan ja toimitti ne 9. huhtikuuta 2018 sisäisen tarkastuksen osastolle jatkotoimia varten.

3.40. INNOVOINNIN JA VERKKOJEN TOIMEENPANOVIKASTO (INEA)

JOHDANTO

3.40.1. Innovoinnan ja verkkojen toimeenpanovikasto (jäljempänä ”vikasto”) perustettiin komission päätöksellä 2013/801/EU⁽²⁹⁴⁾ korvaamaan Euroopan laajuisen liikenneverkon toimeenpanovikasto ja toimimaan sen seuraajana. Brysselissä sijaitseva vikasto perustettiin 1. tammikuuta 2014 ja 31. joulukuuta 2024 väliseksi ajaksi hallinnoimaan unionin toimia, jotka liittyvät Verkkojen Eurooppa -välineeseen, tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusohjelmaan ”Horisontti 2020”, Euroopan laajuisen liikenneverkkoon ja Marco Polo -ohjelmaan.

3.40.2. *Taulukossa* esitetään vikaston avainluvut⁽²⁹⁵⁾.

Taulukko

Vikaston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	22	24
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	225	249

(¹) Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Vikaston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.40.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- vikaston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁹⁶⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁹⁷⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.40.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että vikaston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot vikaston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta vikaston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁹⁴⁾ EUVL L 352, 24.12.2013, s. 65.

⁽²⁹⁵⁾ Lisätietoja vikaston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ec.europa.eu/inea.

⁽²⁹⁶⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁹⁷⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.40.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.40.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.40.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.40.8. Varainhoitoasetuksen mukaan toimeenpanovirastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely) ⁽²⁹⁸⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä ja virastoja, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen laskutuksen tiettyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä tarjouskilpailua ja tarjousten sähköistä toimittamista.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON TARKASTUSKERTOMUKSET

3.40.9. Komission sisäisen tarkastuksen osasto julkaisi vuonna 2017 kertomuksen avustusten hallinnoinnista innovoinnin ja verkkojen toimeenpanovirastossa ("Grant Management Phase 2: Project Management and Payments for the Connecting Europe Facility in INEA") ⁽²⁹⁹⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.40.10. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁹⁸⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽²⁹⁹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 3: 0,5 miljoonaa euroa eli 48 prosenttia (vuonna 2015: 0,5 miljoonaa euroa eli 51 prosenttia). Tämä johtui pääasiassa it- ja tarkastus-sopimuksista, joiden täytäntöönpano jatkuu vuodenvaihteen jälkeen.	ei relevantti

VIRASTON VASTAUS

3.40.8 Virasto otti käyttöön vuoden 2017 loppuun mennessä sähköisen laskituksen joissakin menettelyissä. Sähköisiä tarjouskilpailuja ja tarjousten sähköistä toimittamista ei otettu käyttöön, koska ne eivät koske virastoa. Hankinnat toteutetaan itse asiassa ainoastaan käyttämällä arvoltaan vähäisiä sopimuksia tai voimassa olevia puitesopimuksia, joita Euroopan komission osastot hallinnoivat.

3.41. TUTKIMUKSEN TOIMEENPANOVIKASTO (REA)

JOHDANTO

3.41.1. Tutkimuksen toimeenpanovikasto (jäljempänä "vikasto") perustettiin komission päätöksellä 2008/46/EY⁽³⁰⁰⁾. Brysselissä sijaitseva vikasto perustettiin 1. tammikuuta 2008 ja 31. joulukuuta 2017 väliseksi ajaksi hallinnoimaan unionin toimia tutkimuksen alalla. Euroopan komissio myönsi vikastolle 15. kesäkuuta 2009 hallinnollisen ja toiminnallisen riippumattomuuden. Komissio jatkoi 13. joulukuuta 2013 tekemällään täytäntöönpanopäätöksellä 2013/778/EU⁽³⁰¹⁾ vikaston toiminnan kestoja vuoteen 2024 saakka. Se myös siirsi vikaston vastuulle osia uudesta tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti 2020 -puiteohjelmasta.

3.41.2. *Taulukossa* esitetään vikaston avainluvut⁽³⁰²⁾.

*Taulukko***Viraston avainluvut**

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	63	67
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	628	693

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.41.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽³⁰³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽³⁰⁴⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus*Lausunto tilien luotettavuudesta*

3.41.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että vikaston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot vikaston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta vikaston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽³⁰⁰⁾ EUVL L 11, 15.1.2008, s. 9.

⁽³⁰¹⁾ EUVL L 346, 20.12.2013, s. 54.

⁽³⁰²⁾ Lisätietoja vikaston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ec.europa.eu/rea.

⁽³⁰³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽³⁰⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.41.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.41.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.41.7. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.41.8. Sopimussuhteisten toimihenkilöiden valintaprosessin hallinnoinnissa ilmeni puutteita. Rekrytointiasiakirjat ja valintakomitean kokousten pöytäkirjat eivät aina sisällä kriteereitä, joiden pohjalta hakijat on valittu rekrytointitietokannasta⁽³⁰⁵⁾.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.41.9. Varainhoitoasetuksen mukaan toimeenpanovirastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽³⁰⁶⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä ja virastoja, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.

SISÄISEN TARKASTUKSEN OSASTON KERTOMUKSET

3.41.10. Komission sisäisen tarkastuksen osasto antoi toukokuussa 2017 tarkastuskertomuksen ”The closure of FP7 projects in REA” tutkimuksen ja kehityksen puiteohjelman hankkeiden päättämisestä virastossa⁽³⁰⁷⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.41.11. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽³⁰⁵⁾ Lisäksi viitataan komission sisäisen tarkastuksen osaston vuonna 2016 esittämään kertomukseen ”The management of human resources in the Agency” viraston henkilöstöresurssien hallinnoinnista.

⁽³⁰⁶⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artiklan 2 kohta (sähköinen hallinto).

⁽³⁰⁷⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2016	Komission sisäisen tarkastuksen osasto painotti joulukuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa, että kaiken kaikkiaan virasto oli pannut täytäntöön asianmukaisen henkilöstöresurssien hallintaprosessin. Virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta yhden havainnon osalta.	kesken
2016	Toisessa, toukokuussa 2016 päivätyssä tarkastuskertomuksessa sisäisen tarkastuksen osasto totesi, että virasto on yhdessä komission kanssa perustanut tehokkaan sisäisen valvonnan järjestelmän Horisontti 2020 -ohjelman yhteydessä maksettavien avustusten hallinnointia varten. Virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto sopivat yhdessä komission kanssa korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta yhden erittäin tärkeänä pidetyn havainnon osalta.	kesken ⁽¹⁾
2016	Komissio teetti viraston tuloksellisuudesta kaudella 2012–2015 ulkopuolisen arvioinnin, jota koskeva lopullinen raportti toimitettiin toukokuussa 2016. Raportissa todettiin, että virasto toteutti tehtäviään viitejaksolla vaikuttavalla, tehokkaalla ja kustannustehokkaalla tavalla ja että sen mandaatti on erittäin relevantti komission ja viraston edunsaajien kannalta. Raportissa todettiin niin ikään, että operatiivisten tehtävien siirto komissiolta oli tapahtunut onnistuneesti. Arvioijat havaitsivat kuitenkin myös, että toimien vaikuttavuutta ja tehokkuutta on vielä varaa parantaa. Virastoa ja komissiota kehoitettiin parantamaan sisäistä vuoropuheluaan ja yhteistyötään sekä ulkoista viestintää ja tiettyjä IT- ja henkilöstöhallintoon liittyviä osa-alueita. Virasto ja komissio ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.	ei relevantti

⁽¹⁾ Komission sisäisen tarkastuksen osasto toimitti vuonna 2017 seurantatarkastuksen, jossa se totesi, että mainitut kaksi suositusta oli pantu asianmukaisesti ja vaikuttavasti täytäntöön. Kolmea suositusta ei ollut pantu täytäntöön vuoden loppuun mennessä.

VIRASTON VASTAUS

3.41.9 Tarkastuksessa puutteelliseksi havaittu rekrytointimenettely aloitettiin vuonna 2016. Sen tuloksena laadittiin vuonna 2016 varallaololuettelo, jonka perusteella tehtiin työtarjous vuonna 2017. REAn sopimussuhteisia toimihenkilöitä koskevaa valintamenettelyä tarkistettiin ja se toteutettiin myöhemmin vuonna 2017 ottaen huomioon sisäisen tarkastuksen (IAS) suositus vuodelta 2016. Sopimussuhteisia toimihenkilöitä koskevassa tarkistetussa valintamenettelyssä huomioidaan vaatimukset, jotka koskevat ansioluetteloiden selkeästi dokumentoituja hakukriteerejä, kelpoisuustarkastuksia sekä myös valintakriteerejä. Valintalautakuntien ansioluetteloiden seulontaa koskevat hakukriteerit on dokumentoitu niiden pöytäkirjoihin. Näin olleen päivitystyössä menettelyssä otetaan jo huomioon tilintarkastustuomioistuimen mainitsemat puutteet.

3.41.10 Hankinnoissa REA käyttää komission kanssa tehtyjä palvelutasosopimuksia tai komission puitesopimuksia. Vain sellaisissa erityistapauksissa, joissa edellä mainittuja sopimuksia ei voida soveltaa, REA aloittaa erityishankintamenettelyn. Vuonna 2017 REA teki vain yhden arvoltaan vähäisen hankintasopimuksen. Ajankohtaisessa sähköisiä hankintamenettelyjä ja tarjousten sähköistä toimittamista koskevassa versiossa hankintamenettelyt rajataan yli 144 000 euron hankintoihin. Koska REA ei ole tähän mennessä aloittanut mainitun kynnyksen ylittäviä menettelyjä, se ei vuonna 2017 voinut käyttää sähköisiä hankintamenettelyjä tai tarjousten sähköistä toimittamista. Lisäksi, komission etenemissuunnitelman mukaan sähköiset hankintamenettelyt ja tarjousten sähköinen toimittaminen tulee pakolliseksi kaikissa EU:n toimielimissä ja virastoissa vuoden 2018 lopussa. Valmisteluprosessi tähän liittyen alkoi vuonna 2018. Virasto laskuttaa jo sähköisesti ja ottaa käyttöön sähköisiä hankintamenettelyjä ja tarjousten sähköistä toimittamista koskevat moduulit mahdollisia tarjouskilpailumenettelyjä varten heti, kun moduulit kattavat myös arvoltaan vähäisiä ja keskisuuria hankintasopimuksia.

3.42. KULUTTAJA-, TERVEYS-, MAATALOUS- JA ELINTARVIKEASIOIDEN TOIMEENPANOVIRASTO (CHAFEA)

JOHDANTO

3.42.1. Kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin 1. tammikuuta 2005 (kansanterveysalan toimintaohjelman toimeenpanovirasto vuosina 2005–2008, terveys- ja kuluttaja-asioiden toimeenpanovirasto vuosina 2008–2013 ja kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto 1. tammikuuta 2014 alkaen) ⁽³⁰⁸⁾. Luxemburgissa sijaitsevan viraston toimikautta on jatkettu 31. joulukuuta 2024 asti. Virasto panee täytäntöön EU:n terveysalan toimintaohjelmaa, kuluttajaohjelmaa ja aloitetta ”Koulutuksen parantaminen elintarviketurvallisuuden lisäämiseksi” (BTSF).

3.42.2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽³⁰⁹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2016	2017
Talousarvio (miljoonaa euroa)	9	10
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽¹⁾	58	61

⁽¹⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopusuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.42.3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽³¹⁰⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽³¹¹⁾ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.42.4. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽³⁰⁸⁾ Komission päätös 2013/770/EU (EUVL L 341, 18.12.2013, s. 69).

⁽³⁰⁹⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <http://ec.europa.eu/chafea/>.

⁽³¹⁰⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksista koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽³¹¹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.42.5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.42.6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.42.7. Viraston tilinpitäjä on ollut poissa marraskuun lopusta 2017 lähtien. Viraston ohjauskomitea nimitti 13. joulukuuta 2017 erään hallintovirkamiehen virallisesti väliaikaiseksi tilinpitäjäksi, vaikka kyseinen hallintovirkamies toimii valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän sijaisena. Tämä on vastoin viraston varainhoitoasetuksen 28 artiklaa, jonka mukaan tulojen ja menojen hyväksyjä ja tilinpitäjä hoitavat eri tehtäviä, joita ei voi yhdistää keskenään.

3.42.8. Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.42.9. Virasto dokumentoi rekrytointimenettelyt riittämättömästi vuonna 2017. Lisäksi menettelyt eivät olleet anonyymejä eikä niiden yhteydessä noudatettu määräaikoja. Tämä voi heikentää avoimuuden ja hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteita.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.42.10. Vuonna 2017 virastolla oli vaikeuksia saada aikaan riittävää kilpailua arvoltaan alhaisissa ja keskisuurissa hankintamenettelyissä. Virasto ei saanut yhteenkään tarkastettuun hankintamenettelyyn enempää kuin yhden tarjouksen.

3.42.11. Varainhoitoasetuksen mukaan toimeenpanovirastojen on otettava käyttöön keskitetty ratkaisu julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa käytävää sähköistä tiedonvaihtoa ja -varastointia varten (sähköinen hankintamenettely)⁽³¹²⁾. Sama vaatimus koskee kaikkia EU:n toimielimiä ja virastoja, joten komissio kehittää parhaillaan laajapohjaista IT-ratkaisua, joka kattaa julkisten hankintamenettelyjen kaikki eri vaiheet. Komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön otettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisen lehden sähköisessä versiossa. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, joiden avulla tarjoukset voidaan toimittaa sähköisesti. Vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen tarjouskilpailun ja sähköisen laskutuksen mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.

3.42.12. Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista väliaikaisista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla. Tämä kuitenkin lisää avoimuutta, parantaisi tiedotusta ja antaisi kansalaisille mahdollisuuden tutustua keskitetysti kaikkiin EU:n toimielimissä ja virastoissa avoimina oleviin toimiin.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.42.13. Viraston budjettisuunnittelu on puutteellista. Vuodelta 2017 vuoteen 2018 siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 3 (1,6 miljoonaa euroa eli 63 prosenttia; vuonna 2016 vastaava määrä oli 1,2 miljoonaa euroa eli 48 prosenttia). Toisaalta vuodesta 2016 vuoteen 2017 siirrettyjä talousarviomäärärahoja myös peruuntui paljon (354 260 euroa eli 23 prosenttia).

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.42.14. Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽³¹²⁾ Asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, 95 artikla (sähköinen hallinto).

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (toteutettu / kesken / tekemättä / ei relevantti)
2015	Virasto peruutti 0,2 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia varainhoitovuodelle 2015 tekemistään määrärahasiirroista (2014: 0,1 miljoonaa euroa eli 14 prosenttia). Tämä osoittaa, että määrärahojen suunnittelussa esiintyy puutteita.	kesken
2016	Virasto siirsi seuraavalle varainhoitovuodelle yli 1,1 miljoonaa euroa eli 48 prosenttia (2015: 0,9 miljoonaa euroa eli 52 prosenttia sidotuista määrärahoista osastossa 3 (viraston toimintamenot). Määrärahasiirrot liittyivät lähinnä IT-palveluihin ja selvityksiin, joista on tehty sopimus mutta joita ei vielä ole toteutettu tai saatu päätökseen vuoden loppuun mennessä. Virasto peruutti varainhoitovuodelta 2015 vuodelle 2016 siirretyistä määristä 0,2 miljoonaa euroa eli 17 prosenttia, mikä osoittaa tarpeiden suunnittelun puutteelliseksi.	ei relevantti

VIRASTON VASTAUS*TIETTYJÄ SEIKKOJA PAINOTTAVA KAPPALE*

3.42.7 Lopullisen tilinpäätöksen on laatinut ja allekirjoittanut töihin palannut toimeen nimitetty tilinpitäjä. Jatkossa noudatetaan tiukasti tehtävien eriyttämisen periaatetta.

3.42.9 Virasto hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen siitä, että tilintarkastustuomioistuimen analysoimaa rekrytointia ei oltu dokumentoitu asianmukaisesti. Chafea kuitenkin vakuutti, että valintamenettelyssä ei ole suosittu ketään hakijaa, koska kaikkia hakijoita kohdeltiin yhdenvertaisesti.

3.42.10 Chafea toteutti kyseisten kahden, arvoltaan vähäisen ja keskisuuren hankinnan osalta kaikki varainhoitoasetuksessa suositeltavat vaiheet: Hankinnoista ilmoitettiin etukäteen vaaditulla tavalla, ja tarjouksia pyydettiin lainmukaiselta määrältä ehdokkaita, joilla kaikilla on vankka kokemus tarjouspyyntömenettelyistä ja hankittavista palveluista. Tarjoajille tarjouksen tekemiseen annetun ajan suhteen Chafea noudatti budjettipääosaston käsikirjaa hankinnoista.

3.42.11 Chafea testaa parhaillaan useita sähköisen hankintamenettelyn tietoteknisiä moduuleja, tarjousten sähköinen toimittaminen mukaan lukien. Ensimmäistä tarjouskilpailua, jossa käytetään tarjousten sähköistä toimittamista, testataan vuoden 2018 kolmannen vuosineljänneksen aikana. Chafealla tulee olemaan täysin Euroopan komission suosituksen mukaisesti tarjousten sähköinen toimittaminen käytössä vuoden 2018 loppuun mennessä.

3.42.12 Chafea on yhtä mieltä huomautuksen kanssa siitä, että väliaikaisten toimihenkilöiden vapaina olevia toimia koskevien ilmoitusten julkaiseminen EPSOn verkkosivuilla voi lisätä niiden näkyvyyttä.

3.42.13 Virasto hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen huomautukset. Virasto pyrkii vähentämään edelleen määrärahasiirtoja seuraavalle vuodelle ja kohdan C8 peruutusten osuutta.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Neven Matesin johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen ja sen sisältämät 41 tarkastuslausumaa Luxemburgissa 18. syyskuuta 2018 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Klaus-Heiner LEHNE

Presidentti

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI